

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

6 december 2000

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2001**

BELEIDSBRIEF

**Wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid
Beleidsprioriteiten 2000-2001**

BELEIDSBRIEF

**Economie
Beleidsprioriteiten 2000-2001**

BELEIDSBRIEF

**Werkgelegenheid
Beleidsprioriteiten 2000-2001**

BELEIDSBRIEF

**Toerisme
Beleidsprioriteiten 2000-2001**

BELEIDSBRIEF

**Landbouw
Beleidsprioriteiten 2000-2001**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Laurys
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer André-Emiel Bogaert.

Vaste leden :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Jan Laurys, Eddy Schuermans, Johan Weyts ;

de heren Jacques Laverge, Didier Ramoudt, Cis Schepens, Jul Van Aperen ;

de heren Mathieu Boutsen, Roland Van Goethem, Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Robert Voorhamme ;

de heer Jos Stassen ;

de heer André-Emiel Bogaert.

Plaatsvervangers :

de heren Johan De Roo, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, de heer Jef Van Looy ;

de heren Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Koen Helsen, André Moreau ;

de heren Jean Geraerts, Jan Penris, Miel Verrijken ;

de heren Chokri Mahassine, Leo Peeters ;

mevrouw Veerle Declercq ;

de heer Jan Loones.

Namen eveneens deel aan de vergaderingen :

mevrouw Sonja Becq, de heren André Denys, Dirk Holemans (Regl. art. 21,3).

Zie ook :

443 (2000-2001)

Nr. 1 : Beleidsbrief

452 (2000-2001)

Nr. 1 : Beleidsbrief

453 (2000-2001)

Nr. 1 : Beleidsbrief

454 (2000-2001)

Nr. 1 : Beleidsbrief

457 (2000-2001)

Nr. 1 : Beleidsbrief

Zie :

12-A (1999-2000)

– Nr. 1 : Advies van de SERV over het begrotingsbeleid 2001 van de Vlaamse Gemeenschap

13 (2000-2001)

– Nr. 1-A tot C : Toelichtingen

14 (2000-2001)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Amendementen

15 (2000-2001)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen + Errata op de bijlagen

– Nrs. 2 tot 5 : Amendementen

– Nr. 6-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 6-B : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

– Nr. 6-C : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

– Nr. 6-D : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

16 (2000-2001)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

Blz.

DEEL I : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, RUIMTELIJKE ORDENING EN MEDIA**ECONOMIE**

I.	Algemene bespreking	6
1.	Inleidende uiteenzetting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, bij de beleidsbrief “Economie, beleidsprioriteiten 2000-2001” en bij de begroting 2001	6
2.	Vragen en opmerkingen van de leden	21
3.	Replieken van de minister en aanvullende opmerkingen van de leden	26
II.	Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen	35

WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGISCH INNOVATIEBELEID

I.	Algemene bespreking	37
1.	Inleidende uiteenzetting door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke ordening en Media, bij de beleidsbrief “Wetenschaps- en Technologisch Innovatiebeleid, beleidsprioriteiten 2000-2001” en bij de begroting 2001	37
2.	Vragen en opmerkingen van de leden – replieken van de minister – aanvullende opmerkingen van de leden	41
II.	Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen	47
III.	Indicatieve stemming over het geheel	48

DEEL II : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER RENAAT LANDUYT, VLAAMS MINISTER VAN WERKGELEGENHEID EN TOERISME**TOERISME**

I.	Algemene bespreking	49
1.	Inleidende uiteenzetting door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, bij de beleidsbrief “Toerisme, beleidsprioriteiten 2000-2001” en bij de begroting 2001	49
2.	Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de minister	52
3.	Aanvullende toelichting van de minister – aanvullende opmerkingen van de leden ...	56
II.	Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen	58

WERKGELEGENHEID

I.	Algemene bespreking	60
1.	Inleidende uiteenzetting door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme, bij de beleidsbrief “Werkgelegenheid, beleidsprioriteiten 2000-2001” en bij de begroting 2001	60
2.	Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de minister en replieken van de leden	64
II.	Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen	74
III.	Indicatieve stemming over het geheel	76
	Bijlage 1 : Stand van zaken van het eerste kustactieplan	77

DEEL III : BEVOEGDHEDEN VAN MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW**LANDBOUW**

I.	Algemene bespreking	79
1.	Inleidende uiteenzetting door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, bij de beleidsbrief “Landbouw, beleidsprioriteiten 2000-2001” en bij de begroting 2001	79
2.	Vragen en opmerkingen van de leden met antwoord van de minister en replieken van de leden	87
II.	Artikelsgewijze bespreking en indicatieve stemmingen	106
III.	Indicatieve stemming over het geheel	108
	Bijlage 2 : Voornaamste cijfers met betrekking tot de vestiging van jonge landbouwers in de periode 1994-1999	109
	Bijlage 3 : Voorwaarden en modaliteiten van de rentesubsidie en/of kapitaalpremie, toegekend door het VLIF	111
	INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL VAN HET AAN DE COMMISSIE TOEGEWEZEN GEDEELTE VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING – MOTIES	117

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme heeft de haar toegewezen decreetsbepalingen en programma's van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 behandeld op 16, 22, 23 en 30 november 2000.

Conform artikel 74, punten 1 tot 10, werden in samenhang met dit ontwerp eveneens de Beleidsbrieven besproken.

De beleidsbrief "Werkgelegenheid – Beleidsprioriteiten 2000-2001", ingediend door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 452/1) werd in de Commissie besproken op 30 november 2000.

De beleidsbrief "Toerisme – Beleidsprioriteiten 2000-2001", ingediend door de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 453/1) werd in de Commissie besproken op 16 november 2000.

De beleidsbrief "Wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid – Beleidsprioriteiten 2000-2001", ingediend door mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming en de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 454/1) werd in de Commissie besproken op 23 november 2000.

De beleidsbrief "Economie – Beleidsprioriteiten 2000-2001", ingediend door de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 457/1) werd in de Commissie besproken op 16 en 23 november 2000.

De beleidsbrief "Landbouw – Beleidsprioriteiten 2000-2001", ingediend door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, nr. 443/1) werd in de Commissie besproken op 22 november 2000.

Het verslag is opgesplitst in drie delen :

Deel I : Bevoegdheden van de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media ;

Deel II : Bevoegdheden van de heer Renaat Landuyt, Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme ;

Deel III : Bevoegdheden van mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw.

De stemmingen over de drie delen hadden plaats op 30 november 2000.

DEEL I : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER
DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS
MINISTER VAN ECONOMIE,
RUIMTELIJKE ORDENING EN
MEDIA

ECONOMIE

I. ALGEMENE BESPREKING

**1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR
DE HEER DIRK VAN MECHELEN,
VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE,
RUIMTELIJKE ORDENING EN MEDIA,
BIJ DE BELEIDSBRIEF "ECONOMIE. BE-
LEIDSPRIORITEITEN 2000-2001" EN BIJ
DE BEGROTING 2001**

1.1. Inleiding

De minister merkt op dat de beleidsbrief uit twee delen bestaat. Na een bespreking van de lopende programma's gedurende het voorbije jaar wordt in het tweede deel, "Nieuw economisch project voor Vlaanderen, naar een werkagenda voor de komende jaren", een globaal plan voorgesteld voor het economisch beleid van de komende jaren. In feite gaat het om een concretisering van de krijtlijnen die in de beleidsnota werden uitgewerkt.

De minister vond het inlassen in de beleidsbrief de beste manier om dit project naar voren te brengen. Hij wenst de bespreking ervan los te zetten van de begrotingsbesprekingen, ook al omdat het geen repercussie heeft op de begroting van 2001. Het debat over dit project is echter fundamenteel en noodzakelijk. De minister hoopt het te kunnen voeren vanaf begin volgend jaar, zodat tegen het zomerreces van 2001 de implementatie ervan kan worden aangevat.

Het uitgangspunt van dit plan bestaat enerzijds uit het op elkaar afstemmen van instrumenten en instituties. Daarbij wordt steeds de eindgebruiker, met name de ondernemer, hetzij in wording, hetzij gevestigd, als vertrekpunt beschouwd. Voor de ondernemer komt het er in eerste instantie op aan dat hij of zij snel wordt geholpen, dat hij in zijn nabije omgeving een beroep kan doen op de diensten van de Vlaamse overheid en dat deze diensten een duidelijk gezicht hebben. De dienstverlening moet dus voldoende laagdrempelig en klantvriendelijk van opzet zijn. In deze optiek worden dan ook de Huisen van de Onderneming gelanceerd.

Anderzijds moeten de beschikbare instrumenten inspelen op actuele noden van de Vlaamse economie. Voor de kenniseconomie van de 21ste eeuw is de cruciale succesfactor een goed opgeleide actieve bevolking. Opleiding en vorming zijn in deze optiek erg belangrijke elementen. De bedrijven moeten bovendien over voldoende ruimte beschikken om hun expansie te verwezenlijken. Daarbij is het aangewezen dat ook brown sites worden gebruikt voor deze expansie.

Het is ook van belang dat de Vlaamse economie over voldoende ondernemers beschikt die effectief aan deze kenniseconomie willen meebouwen. Starters moeten zo snel mogelijk een succesvol groeipad vinden. Het is de taak van de Vlaamse overheid om dit te bespoedigen, hetzij door gepast advies, hetzij door in de gepaste financiële instrumenten te voorzien. Ten slotte benadrukt het Vlaams regeerakkoord niet voor niets het belang van duurzaam ondernemen. Economie en ecologie vormen niet noodzakelijkerwijze elkaars tegenpolen. Eerste aanzetten van onderzoek, zoals voorgesteld op het recente congres van het Vlaams Economisch Verbond (VEV), geven zelfs aan dat succesvolle bedrijven vaak op meerdere vlakken – economisch, ecologisch en sociaal – goed scoren. Ook hier heeft de Vlaamse overheid een taak om bedrijven in deze richting te stimuleren.

Deze denkoefening werd geconfronteerd met de feitelijke toestand op het veld en daaruit bleek snel dat er nog heel wat verbeteringspotentieel aanwezig is. Heel wat van de instellingen en instrumenten hebben immers reeds een lange geschiedenis van ongeveer vijftig jaar achter de rug, waarbij de initiële doelstellingen niet altijd meer beantwoorden aan de nieuwe noden van de economie. De minister acht het meer dan opportuun om een round-up te maken. Het spreekt voor zich dat er bepaalde keuzes moeten worden gemaakt, die hun repercussies hebben op de werking van bepaalde instrumenten en instituties.

Het moet duidelijk zijn dat het voorgesteld vernieuwingsplan met betrekking tot het Vlaams economisch beleid een implementatietijd heeft die de periode van één jaar overstijgt. Het plan moet bijgevolg worden beschouwd als een agenda, die richtinggevend zal zijn voor het economisch beleid van de komende jaren. De minister wenst dan ook het debat aan te gaan met het Vlaams Parlement en de sociale partners op het geschikte ogenblik en in de geëigende instanties.

1.2. Vlaamse economie op kruissnelheid

De minister schetst eerst de context van het economisch beleid in Vlaanderen. Op economisch vlak heeft Vlaanderen de laatste jaren de wind in de zeilen. Tijdens de periode 1995-1999 groeide de Vlaamse economie jaarlijks gemiddeld met ongeveer 2,5 percent. Ter vergelijking, in de eerste helft van de jaren '90 bedroeg de jaarlijkse gemiddelde groei slechts 1,8 percent. Voor 2000 zijn de groei-prognoses van de diverse conjunctuurinstellingen zeer gunstig. Zo wordt voor Vlaanderen een reële groei van ongeveer 4 percent verwacht. Volgend jaar zou de economische groei iets terugvallen maar toch nog steeds meer dan 3 percent bedragen.

De aanhoudende groei van de Vlaamse economie is gefundeerd op een brede basis. De gunstige vooruitzichten steunen zowel op de buitenlandse vraag als op de binnenlandse bestedingen.

De export is een belangrijke factor in de Vlaamse economie. In 1999 bedroeg de Vlaamse export 5.116 miljard frank. Dit komt overeen met ongeveer 76,7 percent van de totale Belgische uitvoer. De aanwezigheid van de Vlaamse zeehavens speelt daarbij zeker een belangrijke rol. Mede dankzij het aanzwengelen van de economie op Europees en wereldvlak en de lage wisselkoers van de euro – die Vlaanderen op andere terreinen dan weer parten speelt – schat het Federaal Planbureau de groei van de Belgische uitvoer dit jaar op 8,1 percent. Voor 2001 wordt de groei nog geraamd op 6,3 percent. Met een dergelijke toename wordt de uitvoer in 2001 de belangrijkste motor van de Belgische economische groei.

De meeste groeicomponenten evolueren gunstig. Zowel de bedrijven als de consumenten blijken de toekomst rooskleurig tegemoet te zien. De Vlaamse ondernemingen draaien goed en realiseerden tijdens het tweede kwartaal van 2000 een capaciteits-bezettingsgraad van 85,9 percent. Dit is een sterke toename ten opzichte van het crisisjaar 1993 toen slechts 76 percent van het productieapparaat werd benut.

Eveneens opmerkelijk is de enorme stijging van de buitenlandse investeringen in Vlaanderen. Sinds 1994 werden onafgebroken jaarlijks meer buitenlandse investeringen aangetrokken. In 1999 registreerde de Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV) 179 investeringsprojecten, met een waarde van 101 miljard frank. Dit jaar nog werden grote investeringen aangekondigd door bedrijven als Volvo, BASF en Philips. Naast de uitbreiding van bestaande be-

drijven zijn er ook de investeringen in green fields door bedrijven die hier voordien nog niet gevestigd waren.

Deze buitenlandse investeringen brengen bovendien een belangrijke tewerkstellingscreatie teweeg. In 1999 zorgden de nieuwe investeringen voor 9.422 potentiële jobs. Uit cijfers van de DIV blijkt dat er 714 buitenlandse kandidaat-investeringsprojecten in Vlaanderen bij de DIV in behandeling zijn, goed voor een potentieel van 753 miljard frank aan investeringen of 30.000 nieuwe arbeidsplaatsen. De DIV streeft ook naar investeringen die de grootst mogelijke toegevoegde waarde bieden voor de Vlaamse economie.

Van de buitenlandse investeringen is het grootste deel afkomstig uit Europa en de Verenigde Staten. Het gaat dan vooral om investeringen in de vorm van uitbreiding van bestaande bedrijven die vooral in sectoren als informatie- en communicatietechnologie (ICT) en de chemie actief zijn.

Vlaanderen blijkt dus een aantrekkelijke regio te zijn voor buitenlandse investeerders. Eigenschappen als een goede scholing en talenkennis, een hoge arbeidsproductiviteit, een uitgebreid transportnet en een centrale ligging in Europa spelen hierin een belangrijke rol. *De minister* benadrukt dat het garanderen van voldoende mobiliteit noodzakelijk is om de economische toekomst van Vlaanderen veilig te stellen.

Ook de werkloosheid evolueert in Vlaanderen in de goede richting. In juni van dit jaar daalde het aantal uitkeringsgerechtigde volledig werklozen tot 120.967 ofwel een daling van 1,9 percent op maandbasis. Ten opzichte van dezelfde maand in 1999 betekent dit een daling van 16,5 percent. Tijdens de vakantiemaanden werd op maandelijks basis een stijging vastgesteld van het aantal werklozen, maar in deze periode van het jaar is dit een steeds weerkerend fenomeen.

Het aantal werkaanbiedingen bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling (VDAB) blijft stijgen. In mei ontving de VDAB 21 310 vacatures, 79 percent meer dan in mei 1999. Deze gunstige cijfers betekenen niet dat Vlaanderen geen problemen meer zou kennen op de arbeidsmarkt. Tegen de achtergrond van een dalende werkloosheid en een zich herpakkende werkgelegenheid situeert zich een belangrijk knelpunt, namelijk het aantal vacatures dat niet meer tijdig ingevuld raakt. De versterking van het opleidings- en vormingsaanbod vormt dan ook een van de voornaamste taken van de overheid de komende maanden. Het levenslang

leren moet een rode draad vormen doorheen het regeringsbeleid en moet gepromoot worden via het wetenschaps- en technologiebeleid, het onderwijs, het Vlaams Instituut voor Zelfstandig Ondernemen (VIZO), de VDAB enzovoort.

Een derde graadmeter voor de toestand van een economie vormen de faillissementen. De laatste jaren wordt het aantal faillissementen gekenmerkt door een dalende trend. In 1997, 1998 en 1999 werden respectievelijk 4.017, 3.682 en 3.539 firma's en eenmanszaken failliet verklaard. Tijdens de eerste acht maanden van dit jaar werden 2.263 faillissementen geregistreerd. Ten opzichte van dezelfde periode het jaar voordien is dit een lichte daling.

Zorgwekkender is volgens *de minister* dat de evolutie van het aantal oprichtingen in 1999 een minder gunstig verloop kende. In dat jaar werden er slechts 27.135 oprichtingsakten geregistreerd. Opvallend daarbij is dat deze evolutie volledig op rekening van de eenmanszaken en de coöperatieve vennootschappen (CV) te schrijven is. De naamloze vennootschappen (NV) en besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid (BVBA) kenden daarentegen een relatieve toename ten overstaan van 1997. Een verklaring voor de opmerkelijke terugval van het aantal oprichtingen bij de eenmanszaken zou de implementatie van de kaderregeling van kleine en middelgrote ondernemingen (KMO) kunnen zijn die meer en striktere eisen oplegt aan kandidaat-starters. Ook de fiscale evolutie in deze ondernemingsvormen zou een verklaring kunnen bieden.

1.3. Ondernemerschap stimuleren

1.3.1. Inleiding

De minister verwijst naar de beleidsnota die in het voorbije voorjaar werd voorgesteld, waarin drie invalshoeken uitgewerkt waren die het economisch beleid thans kenmerken : het promoten van ondernemerschap, de expansiesteun als belangrijkste instrument en het sub-regionaal beleid.

De kredieten hiervoor worden verstrekt door de Fondsen voor Economische Expansie en Regionale Reconversie (FEERR), waarin een herschikking werd doorgevoerd (programma 51.2). De twee uitgavenposten van het FEERR's werden in vier uitgavengroepen gehergroepeerd. Binnen het FEERR voor middelgrote en grote ondernemingen (FEERR-MGO) zijn er vier kredietlijnen : uitgaven met betrekking tot het stimuleren van het

ondernemerschap, het economisch voorwaarden-scheppend beleid, het stedelijk beleid en het economisch overheidsinitiatief. Binnen het FEERR voor kleine ondernemingen (FEERR-KO) vindt men dezelfde indeling terug, maar daarnaast bevat het FEERR-KO ook kredieten voor een hele reeks kleinere projecten. De kredietlijn voor het stimuleren van het ondernemerschap omvat ook budgetten voor de financiering van de adviespremies, de business angels networks (BAN), peterschapsprojecten, trajectbegeleiding en het Vlaams Waarborgfonds. De kredietlijn voor streekgebonden en stedelijk beleid bevat voor KO ook bijvoorbeeld de subsidiëring in het kader van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO). Naast de FEERR zijn ook de Vlaamse kapitaalfondsen belangrijke kapitaalverstrekkers.

Voor elk van deze drie invalshoeken geeft *de minister* een overzicht van wat er tijdens het voorbije jaar werd gerealiseerd. Heel wat bestaande instrumenten werden gedurende het voorbije jaar kritisch geëvalueerd of bevinden zich momenteel nog in de fase van evaluatie en doorlichting.

De minister deelt mee dat de subsidie aan de VZW Vlaamse Jonge Ondernemingen structureel wordt verhoogd van 20 tot 29 miljoen frank (programma 51.1, ba 33.02). Deze subsidie wordt gekaderd binnen een meerjarenresultaatsverbintenis. Het is de bedoeling dat deze vereniging, die werkzaam is binnen het kader van het VIZO, een langetermijnvisie ontwikkelt. De middelenverhoging is ook bedoeld om de projectcoördinatoren beter te verlonen. Er is een groot verloop bij deze coördinatoren, omdat hun salaris niet in verhouding staat tot hun inspanningen om mensen uit het secundair en beroepsonderwijs vertrouwd te maken met ondernemen.

1.3.2. Adviespremies voor kleine ondernemingen

Sinds de start van de subsidieregeling adviespremies onder haar huidige vorm (1 januari 1998) werden ongeveer 200 dossiers ingediend. In 1998 werden 55 dossiers ingediend, waarvan in datzelfde jaar 20 dossiers positief beoordeeld werden. Voor de 20 positieve dossiers werd voor een bedrag van 4.079.838 frank aan subsidies uitbetaald. In 1999 steeg het aantal ingediende dossiers tot 101. Daarvan kregen 88 dossiers een positief gevolg. Voor de 88 positief besliste dossiers werd een totaal bedrag van 20.690.871 frank adviespremies toegekend. Per bedrijf is de adviespremie gestegen van gemiddeld 203.991 frank tot 224.901 frank.

Deze toename heeft ook te maken met de versnelde erkenning van de adviseurs door het VIZO. Hoewel het VIZO 175 adviseurs heeft erkend, hebben slechts 43 adviseurs een dossier begeleid. Indien men alle 175 adviseurs in beschouwing neemt, behandelt elke adviseur gemiddeld 1,14 dossiers. Indien men enkel de 43 adviseurs beschouwt die een dossier hebben ingediend, komt men aan een gemiddelde van 4,65 dossiers per adviseur.

Om na te gaan of een eventuele bijsturing noodzakelijk is, werden in de loop van het eerste semester van 2000 een zestigtal volledig afgewerkte dossiers geëvalueerd. Deze evaluatie legde een aantal knelpunten bloot.

Ten eerste blijken vrij weinig ondernemers de stap te zetten naar gesubsidieerd advies. Ten tweede moeten de domeinen van erkenning en subsidiëring beter op elkaar worden afgestemd. Ten derde is er een scheeftrekking bij de veertien domeinen waarop de adviseurs erkend worden. 85 percent van deze erkenningen situeert zich op drie domeinen : algemene bedrijfsorganisatie, strategie, haalbaarheid van een ondernemingsplan ; kwaliteitsbeleid en milieustudies. In diverse domeinen zijn nog geen erkenningen gebeurd, waarbij vooral de sector van ICT in het oog springt. Vooral dit laatste lijkt de minister onaanvaardbaar. Ten slotte is de frequentie van indiening van een aanvraag om adviespremie te laag. Op dit ogenblik kunnen in een periode van vijf jaar maximaal twee aanvragen op een verschillend subsidiabel adviesdomein worden goedgekeurd.

Uit de evaluatie blijkt dat zowel een inhoudelijke als procedurele bijsturing zich opdringen. Naar inhoud is naast het wegwerken van een aantal struikelblokken een inschakeling in duurzaam ondernemerschap niet onbelangrijk ; kwaliteitszorg wint immers aan belang.

Vooraleer zich te concentreren op de inhoudelijke bijsturingen dient er eerst werk gemaakt te worden van een vereenvoudiging van de procedure en van een snelle afhandeling van de dossiers. Ondertussen werd reeds een elektronische aanvraag om adviespremie via het KMO-loket van het VIZO ontwikkeld. Dit systeem zal toelaten dat zowel de adviseur als de onderneming op een meer efficiënte en snellere wijze een aanvraag kunnen indienen en dat zij een beter zicht hebben op de procedure die het dossier dient te doorlopen.

Het budget voor VIZO-adviseurs wordt opgetrokken van 43 miljoen frank naar 60 miljoen frank.

1.3.3. *Peterschapsprojecten*

In 2000 wordt het hele concept van peterschapsprojecten, zoals vooropgesteld in het besluit van 1997, grondig geëvalueerd. De cel regionaal beleid van de administratie Economie heeft aan de hand van een uitgebreide steekproef heel wat informatie verzameld rond de concrete werking van de peterschapsprojecten. De resultaten van dit onderzoek worden in mei 2001 verwacht.

De minister verklaart dat de formule van de peterschapsprojecten zeker behouden blijft en zelfs uitgebreid wordt. Indien de bekomen resultaten voldoende positieve elementen bevatten, zal het systeem van de peterschapsprojecten worden gecontinueerd en uitgebreid. Daarbij wordt gedacht aan volgende aspecten :

- uitbreiding van de doelgroep van kleine ondernemingen tot KMO's ;
- uitbreiding met monothematische projecten, bijvoorbeeld op het vlak van ICT ;
- uitbreiding met peterschapsprojecten voor specifieke sectoren, zoals social profit ;
- uitbreiding met peterschapsprojecten voor ondernemingen met specifieke kenmerken, zoals snelgroeende ondernemingen.

De minister verklaart te geloven in de peterschapsprojecten. De middelen ervoor worden dan ook opgetrokken van 80 tot 120 miljoen frank. Daarnaast wordt nagegaan in welke mate de regelgeving en de administratieve procedure van erkennings- en subsidieaanvraag vereenvoudigd kunnen worden. Een te strikt regulerend kader zou beloftevolle initiatieven immers kunnen fnuiken.

1.3.4. *Het VIZO : continue aandacht voor kwaliteitsverbetering van de dienstverlening*

Het budget voor het VIZO wordt voor het tweede opeenvolgende jaar substantieel verhoogd, ditmaal met 145 miljoen frank (programma 52.2, ba 41.01) Deze extra middelen moeten leiden tot een hogere kwaliteit van het vormingsaanbod. Om de kwaliteit van het aanbod en van de dienstverlening verder te verhogen, werden in het voorbije jaar de volgende initiatieven opgestart :

- modularisering van het opleidingsaanbod ;
- opstellen en uitvoeren van opleidingsplannen ;
- activering van het extern bedrijfsadvies ;
- uitbouwen van het KMO-loket.

Deze nieuwe initiatieven zijn stuk voor stuk nog in volle ontwikkeling zodat pas in de loop van 2001 concreet cijfermateriaal kan verzameld worden om de effectiviteit en de efficiëntie aan te tonen. De minister wenst ook een zekere rationalisatie door te voeren, onder meer door fusies van bestaande VIZO-centra. Situaties zoals in Antwerpen en Brussel, waarbij twee VIZO-kantoren vlakbij elkaar liggen maar toch volledig los van elkaar werken, kunnen niet blijven voortbestaan.

Permanente vorming en opleiding wordt steeds vaker één van de kritische succesfactoren voor heel wat ondernemingen. Tegelijkertijd hinken heel wat KMO's achterop op het vlak van investeren in opleidings- en vormingsprogramma's. Vaak ligt het ontbreken van een goede detectie van de opleidingsbehoeftes hier aan de grondslag. In deze optiek moeten dan ook de inspanningen van het VIZO op het vlak van opleidingsplannen worden begrepen.

Ten behoeve van de bedrijven worden globale opleidingsplannen gemaakt. Vertrekkend vanuit de strategie van het bedrijf worden in deze plannen de behoeften inzake opleiding zowel van de bedrijfsleider als van de werknemers, in kaart gebracht. Een gedeelte van de opleidingsplannen heeft ook enkel op ondernemers van een bepaalde sector betrekking.

Nadat de opleidingsplannen door opleidingsconsulenten zijn opgesteld, worden zij ook uitgevoerd onder begeleiding van deze consulenten. In het kader van het project "Opleidingsplannen" werden vijf opleidingsconsulenten door de VIZO-centra aangeworven. In 1999 werd aan teambuilding gedaan om de methodieken die in het verleden werden ontwikkeld te implementeren en op elkaar af te stemmen. In het kader van het project werd gewerkt aan een samenwerkingsstructuur over de provincies heen. Het platform maakt het mogelijk alle centra en de relevante actoren, zoals cursuscoördinatoren, systematisch te informeren ; van bekendmaking van het project tot prospectie van KMO's en ontwikkeling van de plannen. Per provincie werden belangrijke marketinginspanningen geleverd.

De gevolgde methodiek en aanpak is zeer tijdsintensief, mede door de te spenderen tijd aan prospectie, sensibilisering en coördinerende activiteiten. Hierdoor wordt in 2000 pragmatischer gewerkt om de vooropgestelde doelstellingen te halen. Als doelstelling voor de periode 1999-2000 werd het maken van 400 opleidingsplannen en het uitvoeren van 2.400 opleidingssessies voorgesteld.

1.3.5. Meerwaardeneconomie

In de meerwaardeneconomie zoeken ondernemingen naar een dynamisch evenwicht tussen de belangen van de verschillende stakeholders en streven de bedrijven op een inclusieve wijze naar economisch succes, sociale verrijking en ecologisch evenwicht.

Het besluit van 15 september jongstleden op voorstel van de ministers van Werkgelegenheid en Economie trekt het begrip "sociale economie" open naar een ruimer concept van meerwaardeneconomie, waarbij een globaal pakket van maatregelen geïntroduceerd wordt dat gelijktijdig verschillende behoeften aanpakt. Dit besluit bouwt voort op het samenwerkingsakkoord dat tussen de federale regering, de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap werd ondertekend op 4 juli 2000. Tevens bouwt het voort op dubbele tendens : de bedrijfs wereld die meer en meer op zoek gaat naar een sociaal-ecologische manier van ondernemen en de sociale economie-sector die meer en meer economische principes integreert.

De bestaande regelgeving omtrent invoegbedrijven wordt uitgebreid met invoegafdelingen in bestaande, klassiek-economische ondernemingen.

Naar het model van Kanaal 127 zullen er op subregionaal niveau incubatiecentra worden opgericht met een driedelige opdracht : bedrijfsontwikkeling, het uitbouwen van een bedrijvencentrum en bedrijfsbegeleiding.

Naar analogie van het extern bedrijfsadvies via het VIZO kunnen er nu adviesbureaus worden erkend.

Een Vlaams Participatiefonds voor de Sociale Economie dient te garanderen dat goede startende initiatieven in de meerwaardeneconomie het nodige risicokapitaal kunnen vinden. Naast privé-partners en partners uit de sociale economie zal ook de overheid via de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) een inbreng doen, meer bepaald een kapitaalsinbreng van 27 miljoen frank of maximaal een derde van het kapitaal. Ook is er voorzien in een jaarlijkse subsidie van 3 miljoen frank, mede ter delging van de werkingskosten.

Ten slotte kan een Vlaams overlegplatform meerwaardeneconomie erkend worden. Indien dergelijk platform wordt erkend, dan zal dit platform als de aangewezen gesprekspartner met de overheid worden beschouwd.

De minister merkt op dat de 9 miljoen frank aan kredieten die in de begroting werden voorbehouden als waarborg voor financiers van de sociale economie, onaangeroerd bleven. Een evaluatie dringt zich op. In afwachting werd met de ministers van Financiën en Werkgelegenheid afgesproken om een kapstokkrediet in te schrijven in de begroting Economie (programma 51.1, ba 51.02). Bij de budgetcontrole zal dit krediet bijgesteld worden.

1.3.6. Vlaams Waarborgfonds

Gewestwaarborg voor bedrijven die werden getroffen door de dioxinecrisis

Naar aanleiding van de dioxinecrisis in 1999 werd bij het Vlaams Waarborgfonds een evaluatiecomité opgericht, bestaande uit de leden van het beheerscomité van het Vlaams Waarborgfonds en vier deskundigen, waarvan twee bedrijfsrevisoren en twee accountants. Het evaluatiecomité stond in voor de beoordeling van de aanvragen tot het verkrijgen van een kredietgarantie van het Vlaams Gewest. De aanvragen moesten uiterlijk op 1 mei 2000 zijn ingediend.

Op 6 oktober 1999 hebben de gewesten en de Belgische Vereniging van Banken daarom een Protocol gesloten dat het kader aangeeft waarbinnen de kredietinstellingen en het Vlaams Gewest respectievelijk kredieten en een gewestgarantie aan de getroffen ondernemingen konden toekennen. Het Protocol kreeg een wettelijke grondslag bij decreet van 7 april 2000.

De gewestgarantie was bestemd voor ondernemingen actief in de productie, de verwerking, het vervoer of de handel in voedingsproducten of diervoeder en die ingevolge de dioxinecrisis een substantieel omzetverlies hadden geleden. Dankzij de gewestgarantie werd het voor hen makkelijker om kredieten te verkrijgen voor het herstellen van het bedrijfskapitaal.

Na afsluiting van de indieningsperiode bleek dat de banken voor 23 bedrijven een dossier hadden ingediend voor het bekomen van de gewestwaarborg. 19 werden er goedgekeurd, 2 geweigerd en één dossier bevindt zich nog in de beslissingsfase. De vijf betrokken kredietinstellingen verleenden onder deze waarborgregeling een totaal bedrag van 439.822.000 frank, waarvoor een gewestwaarborg van 219.911.000 frank werd aangevraagd.

Nieuw beheerscontract met de NV Beroepskrediet

De NV Beroepskrediet staat in voor het dagelijks beheer van het Vlaams Waarborgfonds. Dit beheer omvat voornamelijk de administratieve afhandeling van de waarborgaanvragen, de boekhouding, de opvolging van lopende en opgezegde dossiers, de provisionering van verliezen, de voorbereiding van de vergaderingen van het Comité, de uitvoering van de beslissingen van het Comité en de informatieverstrekking.

In de loop van het jaar 1999 werd de continuïteit van het fonds verzekerd door het verlengen van de beheersovereenkomst met de NV Beroepskrediet tot februari 2004, weliswaar voor het eerst met een aantal clausules voor het opzeggen of bijsturen van de beheersovereenkomst. Er was slechts één kandidaat bij de openbare aanbestedingsprocedure die nog tijdens de vorige legislatuur werd opgestart. In de beheersovereenkomst werd een bijsturingsclausule opgenomen, die evenwel zonder veel financiële repercussies blijft voor het gewest.

Evaluatie van het Vlaams Waarborgfonds

De minister deelt mee dat er volop wordt gewerkt aan een evaluatie van het fonds. Alhoewel het aantal dossiers die rechtstreeks bij het fonds werden ingediend lichtjes toenam, kon dit niet de relatief sterke afname van het aantal dossiers die onrechtstreeks worden gewaarborgd compenseren.

Uit een enquête van de Belgische vereniging van banken blijkt dat de Belgische banksector in 1997 voor meer dan 3.200 miljard frank aan kredieten verstreekte aan ondernemingen. 1.400 miljard of ongeveer 44 percent daarvan gaat naar KMO's. *De minister vergelijkt deze cijfers met de 4,8 miljard frank aan kredieten die door het Vlaams Waarborgfonds worden gewaarborgd, en leidt hieruit af dat slechts een erg klein gedeelte van de kapitaalmarkt door het fonds wordt bediend. Dit laatste geldt eveneens voor de garantieregeling voor het risicokapitaal.*

Dit inzicht vormde ook de basis voor het gunnen van een studie-opdracht aan een extern studiebureau dat een sterkte-zwakke analyse van het Vlaams Waarborgfonds zal realiseren. Het is de bedoeling dat wordt nagegaan in welke mate het huidige instrumentarium van waarborgverstrekking nog voldoende aansluit bij de huidige marktsituatie. De resultaten van deze analyse worden ver-

wacht medio 2001. Daarnaast onderstreept de minister ook de noodzaak om het Vlaams Waarborgfonds beter bekend te maken.

In de begroting van dit jaar werd geen beheersvergoeding ingeschreven, maar wel werd rekening gehouden met een mogelijk exploitatieverlies van 60 miljoen frank.

Business Angels Networks (BAN)

De BAN's ontstonden vanuit de vaststelling dat beloftevolle kleine ondernemingen zich vaak onvoldoende kunnen ontwikkelen bij gebrek aan voldoende risicokapitaal. Het is erg moeilijk geworden om dit kapitaal nog bij familie of vrienden te verzamelen en een beroep op venture capital-fondsen is vaak onmogelijk, omdat dergelijke projecten hiervoor te klein zijn. De BAN's begeleiden dergelijke beloftevolle projecten en steunen hen in hun zoektocht naar risicokapitaal. Na de Vlerick-BAN zijn nu ook de vier andere BAN's erkend, rekening houdend met de spreiding van de doelgroep en de geografische ligging. Nu er één BAN per provincie is, rijst de vraag of dit voldoende is en of het niet interessant zou zijn om er nog meer te ontwikkelen. *De minister* onderlijnt dat de overheid weliswaar de BAN's opstart, maar het is wel de bedoeling dat ze zo snel mogelijk een zelfstandig en zelfbedruipend netwerk worden.

1.4. De kapitaalfondsen GIMV, GIMVINDUS en LRM

1.4.1. De NV Gimvindus

De minister wijst erop dat de financiering van Gimvindus ter uitvoering van de overeenkomst van 21 december 1994 in de begroting werd ondergebracht in programma 24.1, basisallocatie 51.01. De machtiging voor het Limburgfonds blijft onveranderd op 300 miljoen frank (programma 51.1, ba 99.11). 255 miljoen frank van dit bedrag is bestemd voor de EFRO-cofinancieringsovereenkomst voor economische reconversie, 45 miljoen frank voor het Europees Sociaal Fonds (ESF) voor sociale reconversie in de provincie Limburg. Dit heeft vooral te maken met opleidingsinitiatieven. Een bijkomende financiering is niet nodig. De Limburgse Reconversie maatschappij (LRM) had immers een batig kas-saldo van 905,5 miljoen frank.

De conclusies van de onderzoekcommissie scheepskredieten van het Vlaams Parlement, waarin werd aangedrongen op de vereffening van Gim-

vindus (*Parl. St.* VI. Parl., 1999-2000, nr. 291/6) heeft geleid tot een eerste nota die een mogelijk operationeel plan bevat om de verhouding met Gimvindus te reguleren. Dit zal opnieuw leiden tot een aanpassing van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de herstructurering van GIMV, Gimvindus, Vlaamse Milieuholding (VMH), Mijnen en Limburgse Investeringsmaatschappij (LIM) en tot oprichting van het Limburgfonds en van de Permanente Werkgroep Limburg. Dit stond niet in het regeerakkoord, maar gebeurt op vraag van het parlement. Deze operatie zal dan ook in nauwe samenwerking met het parlement verlopen, eventueel via een voorstel van decreet.

1.4.2. De NV Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM)

De regeringsverklaring van juli 1999 voorziet de verdere privatisering van GIMV. Met het oog hierop werd op 4 juli 2000 het ontwerp van wijziging van het decreet van 13 juli 1994 in het Vlaams Parlement ter stemming gebracht (*Parl. St.*, VI. Parl., 1999-2000, nr. 363/3). De wijziging van dit decreet laat toe dat de Vlaamse regering voortaan aan de Vlaamse Participatiemaatschappij de machtiging kan verlenen om haar aandeel in de GIMV terug te brengen tot minimaal 25 percent plus één van de stemgerechtigde aandelen. Op 25 juli 2000 gaf de Vlaamse regering de VPM de toelating om te streven naar een afbouw van haar aandeel in GIMV met minstens 30 percent en hoogstens 40 percent en dit rekening houdend met de opportuniteiten van de markt.

Reeds in februari werd op vraag van *De minister* een adviseur voor een mogelijke herschikking van het aandeelhouderschap gecontracteerd.

In navolging van de beslissing van de Vlaamse regering van 25 juli 2000 werd in augustus een "opdrachthoudende werkgroep" opgericht die belast werd met het uitvoeren van het stappenplan voor de plaatsing van de GIMV-aandelen. Deze opdrachthoudende werkgroep bestaat uit de heren Jean-Claude Deschamps, bijzondere opdrachthouder van de Vlaamse minister van Economie, Herman Daems, voorzitter van de VPM en de GIMV en Leo Victor, bestuurder van de VPM en eerste ondervoorzitter van de GIMV. De werkgroep werd geïnstalleerd volgens de principes van deugdelijk bestuur, zodat een zo groot mogelijke transparantie en marktconformiteit zal worden nagestreefd bij de beursgang.

Na een open selectieprocedure werd de Bank De-groef en het advocatenkantoor Baker Mc Kenzie

aangetrokken om de opdrachthoudende werkgroep te ondersteunen en bij te staan, respectievelijk op het financiële en juridische vlak.

Daarbuiten heeft de VPM nog twee opdrachten van de Vlaamse regering uitgevoerd. Enerzijds vroeg de Vlaamse regering advies over de te nemen stappen voor het eventueel verzelfstandiging van de PMV en anderzijds werd advies gevraagd over het oprichten van een "overheidsagentschap" dat, met de opbrengsten van de verdere beursgang van de GIMV, zou kunnen optreden op domeinen waar de markt faalt of op domeinen waar de private en particuliere sector kunnen samenwerken.

1.4.3. De NV GIMV

De resultaten van de eerste jaarhelft van 2000 tonen een nettowinst van 2,629 miljard frank. Hierbij leverde de realisatie van de financiële vaste activa en de opbrengsten van vlottende activa het leeuwendeel van de opbrengsten.

Tijdens de eerste zes maanden van 2000 investeerde de GIMV 4,275 miljard frank, een stijging met 32,5 percent tegenover de 3,226 miljard frank van de overeenkomstige periode in 1999. Daarvan ging voor het eerst meer dan 50 percent naar investeringen in technologie. In België waren de investeringen gespreid over 19 bedrijven, waaronder Crop Design, Dujardin Foods en IP Globalnet.

In de eerste jaarhelft ging de internationale uitbouw van de GIMV fors vooruit. Dit is volgens de minister ook nodig omdat er in Vlaanderen steeds meer concurrentie komt van buitenlandse investeringsmaatschappijen, bijvoorbeeld 3i dat een eigen kantoor heeft gestart in Nederland. Een eerste poging tot internationalisering, de geplande overname van Alpinvest, mislukte. De overname van Halder werd begin augustus volledig afgerond. De uit de overname ontstane schaalvoordelen leveren reeds de eerste resultaten op. Zo werd een venture capital ICT-cel opgericht in Nederland en wordt er druk aan dergelijke cel gewerkt in Duitsland. Ook in Azië werd een dergelijk bruggenhoofd opgericht. De uiteindelijke bedoeling is dat Vlaamse bedrijven zich kunnen integreren in de aldus ontstane financiële en technische netwerken.

1.5. Expansiesteun

1.5.1. De FEERR

Budgettaire gegevens

De kredieten voor expansiesteun werden tijdens de budgetcontrole verhoogd met 6,251 miljard frank tot 14,593 miljard frank. De reden hiervoor was tweërlei. Er was afgesproken om een stand van zaken te maken van de FEERR-MGO en de FEERR-KO op 31 december 1999. Binnen deze kredieten was er een achterstand van 10,835 miljard frank, waarvan 6,779 miljard frank bij de FEERR-MGO en 4,056 miljard frank bij de FEERR-KO. Er werd beslist om deze achterstand te herleiden tot 25 percent van het normale uitgavenniveau, wat gelijkstaat met een dossierverwerking van drie maanden. De achterstand van bijna 11 miljard frank moest op twee jaar worden weggevoerd. Dit veronderstelde een gespreide inhaalbeweging van 8,571 miljard frank. Bij de budgetcontrole werd een bedrag ingeschreven van 4,35 miljard frank en een soortgelijk bedrag bij de begroting van dit jaar.

Voor de KO zal de minister het nodige doen om de machtiging van 6 miljard frank ook effectief vast te leggen. Voor de MGO is er met de minister van Financiën afgesproken om een begrotingsruiter te creëren (artikel 117). Op het moment dat de Europese Commissie het licht op groen zet voor de MGB3-richtlijn, kan op basis van deze begrotingsruiter het machtigingspakket van 2000 worden gebruikt in 2001.

De minister kondigt aan de expansiesteun te willen hervormen. De klassieke expansiesteun is immers een anachronisme geworden. Het heeft bijvoorbeeld geen zin meer om tewerkstellingssteun te geven aan bedrijven op een ogenblik dat de meeste bedrijven een groot tekort aan arbeidskrachten ervaren. Over deze hervorming is er reeds sociaal overleg geweest. De sociale partners hebben er zich toe verbonden om een eenduidig standpunt in te nemen over de expansiesteunhervorming. Dit zal leiden tot een heroriëntatie van de beschikbare middelen naar het inrichten van industrieterreinen en het ondersteunen van startende ondernemingen.

Wegwerken achterstand FEERR-dossiers

De minister prijst de administratie voor de snelle wegwerking van de achterstand. Ondanks een nieuwe instroom van 2.109 dossiers in 2000 werd de stock aan KO-dossiers medio september teruggebracht van 4.665 tot 2.540 dossiers. De aandacht ging vooral uit naar de KO, omdat deze bedrijven hiervoor het meest gevoelig zijn.

Om de achterstand van te behandelen steunaanvragen weg te werken werden niet alleen de vastleggingsmachtigingen verhoogd, maar werden ook de procedures en de behandelingsmethodes vereenvoudigd om de dossierbehandeling vlotter te laten verlopen.

- Voor de berekening van de aanvaarde beroepsinvesteringen volstaat een lijst van investeringen of de klasse 2-rekeningen. Het totale pakket van facturen dient de behandelaar niet meer op te vragen. Bijkomende investeringen na indiening van een aanvraag worden niet meer aanvaard.
- De beoordeling van het strategisch belang blijft beperkt tot de in de aanvraag aangekruiste criteria. Er wordt geen initiatief genomen om na te gaan of nog andere criteria van toepassing zijn.
- Bij de beoordeling van de criteria strategisch belang worden zoveel mogelijk telefonische inlichtingen gevraagd.
- De tewerkstellingsgegevens zullen rechtstreeks, via elektronische weg, van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) worden verkregen.
- De adviesnota's werden sterk vereenvoudigd ; de delegatiebevoegdheden werden uitgebreid.
- De kredietinstellingen, federaties, consultants en andere tussenpersonen worden aangeschreven om hen te wijzen op het feit dat onvolledige aanvragen desgevallend geheel of gedeeltelijk negatieve beslissingen tot gevolg zullen hebben.

Het vooropgesteld objectief is dat de inhaaloperatie tegen eind 2001 kan worden afgerond. Een vereenvoudiging van de procedures en de regelgeving zal in de toekomst niet alleen leiden tot een snellere behandeling van de dossiers maar ook tot een snellere uitbetaling van de expansiesteun. Dit past volledig in het kader van de klantvriendelijkheid waarnaar de Vlaamse regering streeft.

Voor de MGO-dossiers is het probleem complexer. Op 17 december 1999 schorste de Europese Commissie (EC) de toepassing van de wet van 30 december 1970 omdat de wijzigingen van de MGB3-richtlijnen in november 1998 nooit werden aange meld en niet in overeenstemming waren met de Europese richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen 2000 – 2006. Dit zorgde ervoor dat er in de ontwikkelingszones geen expansiesteun kon worden uitgekeerd aan middelgrote en grote ondernemingen. In concreto betekent dit dat medio september 423 van de 531 steunaanvragen van middelgrote en grote ondernemingen niet kunnen behandeld worden zolang de EC niet haar goedkeuring heeft gehecht aan de gewijzigde richtlijn MGB3-wet van 30 december 1970.

De opschorting van de wet van 30 december 1970

Het opschorten van de wet van 30 december 1970 door de EC is te wijten aan het niet aanmelden bij de EC van de wijzigingen van november 1998 van de richtlijnen voor de economische expansiesteun in ontwikkelingszones, en aan het niet respecteren van de Europese methodologie bij de opmaak van de eerste versie van de kaart met ontwikkelingszones voor de periode 2000 – 2006, begin 1999. *De minister* verklaart dat deze "kregelige" reactie van de EC te wijten is aan de onverklaarbaar laattijdige reacties van de vorige Vlaamse regeringen op de aanmaningen van de Europese instanties.

Immers, ondanks de aanmaningen bij brieven van 5 september 1997 en 28 februari 1998 van de Europese instanties aan de lidstaten om elke wijziging aan de regelgeving omtrent de regionale expansiesteun aan te melden en ondanks de diverse adviezen van de administratie Economie bij nota's van 29 september 1997, 22 juli 1998, 22 februari 1999 werden de wijzigingen van de richtlijnen MGB2 en VL6, die tot de richtlijnen MGB3 en VL7 hebben geleid, niet aangemeld bij de EC.

Bij het onderzoek van de EC of de bestaande regelgeving in de lidstaten overeenstemde met de nieuwe Europese richtsnoeren inzake regionale steun, kwam aan het licht dat de wijzigingen van de Vlaamse regionale steunmaatregelen nooit waren aangemeld bij de EC.

Na bespreking met de administratie Economie besliste de minister om bij brief van 30 oktober 1999, de VL7- en MGB3-expansierichtlijnen officieel aan te melden teneinde een procedure wegens het verlenen van onrechtmatige steun te voorkomen.

Hierop startte de EC een onderzoek en concludeerde dat de door de vorige regering gewijzigde richtlijnen op een aantal punten in strijd waren met de Europese regelgeving. Dit leidde op 17 december 1999 tot het opschorten van het verlenen van economische steun in ontwikkelingszones tot op het ogenblik waarop de EC de herziene richtlijnen zal goedkeuren.

Op 17 maart 2000 keurde de Vlaamse regering een voorstel goed om de richtlijnen aan te passen aan de opmerkingen van de EC. Hierop vroeg de EC bijkomende inlichtingen wat leidde tot een aangepast voorstel dat goedgekeurd werd door de Vlaamse regering op 17 juli 2000.

Op korte termijn dient de Vlaamse regering aan de EC nog bijkomende informatie over de herziene richtlijnen te verstrekken. Daarna dient zij nog de gecoördineerde tekst van de nieuwe expansierichtlijnen ter goedkeuring aanmelden. De dossierbehandeling bij toepassing van richtlijnen MGB3 – wet 1970 is en blijft evenwel geschorst tot de datum waarop de Commissie de aangepaste richtlijnen heeft goedgekeurd.

De nieuwe regionale steunkaart

Sinds 31 december 1999 is de regionale steunkaart van het Vlaams Gewest zoals die door de EC op 8 november 1995 werd goedgekeurd, vervallen. Deze kaart bevat de ontwikkelings- en bufferzones waar de economische expansiewet van 30 december 1970 betreffende investeringssteun voor middelgrote en grote ondernemingen van toepassing is.

Het opstellen van deze steunkaart stelde problemen omdat het Vlaams Gewest zeer laattijdig met de opmaak van de kaart was gestart. Op 21 mei 1999 meldde zij alleen de methode aan die zou gevolgd worden voor het afbakenen van de ontwikkelingszones en dit niettegenstaande het verzoek van de EC, bij brief van 28 februari 1998, om de steunkaart uiterlijk tegen 31 maart 1999 in te dienen. In tegenstelling tot Wallonië en Brussel maakte het Vlaams Gewest toen geen lijst van regio's over aan de Commissie.

Bij brief van 28 september 1999 formuleerde de EC haar bezwaren aangezien de voorgeschreven methodologie niet werd gevolgd en België het door de EC toebedeelde bevolkingscontingent ruimschoots overschreed.

Op 17 december 1999 dienden de drie gewesten, na onderling overleg over het te verdelen bevolkings-

contingent en de te volgen methodologie, een voorstel van kaart in bij de Commissie.

Deze nieuwe lijst met regionale steungebieden is het resultaat van een methodologische toepassing van de Europese richtsnoeren inzake regionale steun in overleg tussen de drie gewesten en de EC, waarbij gestreefd werd naar het best mogelijke compromis tussen de belangen van het Vlaams Gewest en de vereisten opgelegd door de Europese richtsnoeren.

Na het opvragen van bijkomende inlichtingen formuleerde de EC in haar brief van 18 mei 2000 nog enige opmerkingen op dit voorstel. Om die redenen werd de voorgestelde kaart door het Vlaams Gewest op 7 juli 2000 nog gewijzigd en ter goedkeuring bij de EC aangemeld. Op 20 september 2000 hechtte de EC haar goedkeuring aan de Belgische steunkaart.

1.5.2. Industrierreinen

De steun in het kader van het besluit van 16 juni 1998 tot regeling van de toekenningsvoorwaarden, de subsidiepercentages en het beheer van de bedrijventerreinen en bedrijfsgebouwen legt volgende accentverschuivingen :

- creatie van toeleveringszones en spin-offcentra ;
- naast de gewestelijke ontwikkelingsmaatschappijen (GOM's) en de intercommunales komen eveneens de gemeenten en privé-terreinen in aanmerking voor subsidiëring ;
- uitbreiding subsidiabele werken zoals telematica-infrastructuur, ecologie, openbare verlichting ;
- subsidiëring van publieke en private samenwerking ;
- subsidiëring van instandhoudingswerken en moderniseringswerken van de huidige infrastructuur ;
- aanleggen van openbare ecologische investeringen op bestaande bedrijven.

Er wordt gevraagd om dit besluit te verfijnen. In de praktijk heeft het immers geleid tot een aantal scheeftrekkingen op het terrein. Naast de intercommunales komen nu ook de gemeenten in aanmerking voor het aanleggen van industrierreinen, waardoor concurrentie ontstaat met privé-ini-

tatieven. Zo wordt de LRM beschouwd als een privé-partner, en kan zij niet in aanmerking komen voor ondersteuning bij de aanleg van deze terreinen. Er wordt gedacht aan een rollend fonds met trekkingsrechten, die bij valorisatie van de industrieterreinen terugkeren naar het Vlaams Gewest, die deze middelen opnieuw kan inzetten voor andere terreinen. Een analoog systeem werd toegepast bij de reconversie van de Limburgse mijnsterreinen.

Er is behoefte aan meer industrieterreinen, maar *de minister* beklemtoont wel dat deze geleidelijker moeten worden opgevuld, uitgaand van de juiste projecten. Zo mogen industrieterreinen die aan water gelegen zijn enkel worden opgevuld door bedrijven die watergebonden activiteiten ontwikkelen.

In 1999 werden er 15 aanvragen voor nieuwe industrieterreinen gesubsidieerd voor een totaal bedrag van 613,8 miljoen frank, waarvan 33,7 miljoen frank voor nutsleidingen. Hierdoor konden 602 hectare nieuwe industrieterreinen worden aangelegd. De overige 21 aanvragen betreffen vastleggingen voor reeds bestaande terreinen.

Sedert het in voege treden van het nieuwe besluit kunnen ook gemeenten een aanvraag tot subsidiëring indienen. In 1999 werden de eerste aanvragen ingediend. Al deze dossiers hebben betrekking op de provincie Limburg. Daar is geen intercommunale werkzaam en zijn er nog heel wat mogelijkheden inzake de uitbouw van industrieterreinen.

In de provincie Oost-Vlaanderen worden op dit ogenblik geen nieuwe terreinen gerealiseerd ten gevolge van een nijpend tekort aan beschikbare gronden. In deze provincie zijn er wel goede vooruitzichten omdat de afbakening van stedelijke gebieden als Gent en Aalst in een gevorderd stadium is, zodat daar nieuwe industriegebieden kunnen worden afgebakend. Hetzelfde geldt in mindere mate voor de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant.

In 1999 werden ook een aantal grote industrieterreinen gesubsidieerd, onder meer Balendijk, Brustem en Genk-Zuid, die op zich verantwoordelijk zijn voor een groot deel van het bestede budget.

1.6. Het (sub)regionaal beleid

1.6.1. Stand van zaken streekplatformen en streekcharters

De 17 erkende streekplatformen ontwikkelden de voorbije periode elk een eigen dynamiek. Het afsluiten van een streekcharter met de Vlaamse regering en de fase waarin een streekplatform zich bevindt in de aanloop ernaar, zijn daarbij bepalend voor de ontplooiden activiteiten.

Inmiddels hebben reeds 9 streekplatformen een streekcharter met de Vlaamse regering. Naast het Strategisch Plan voor het arrondissement Mechelen, het Strategisch Plan Regio Dendermonde, het Strategisch Plan Regio Antwerpen, het Streekplatform Kempen, het Strategisch Plan Waasland, het Streekplatform Roeselare-Tielt en REBAK (Streekplatform Kortrijk), hebben nu ook het Strategisch Plan Gewest Gent en het HESOC-Streekplatform Hageland, een streekcharter.

In het licht van de bijsturingen aan het vernieuwd regionaal-economisch beleid werd voor deze twee laatste streekcharters evenwel gesleuteld aan de formule van het streekcharter. De Vlaamse regering heeft namelijk de intentie het moreel engagement concreter in te vullen voor elke strategische hefboom, desgevallend per beleidsdomein op de meest gereede manier.

Voor vier andere streekplatformen, zijnde het Streekplatform van het arrondissement Brugge, het Streekplatform Meetjesland, het Streekplatform Noord-Limburg en het Streekplatform Midden-Limburg werd met het organiseren van een stuurgroep het overleg met de betrokken administraties en openbare instellingen op gang getrokken. Vermoedelijk resulteert dit op relatief korte termijn in een beraadslaging op interkabinettenniveau en in het voorleggen van een streekcharter voor de Vlaamse regering.

Het afsluiten van een streekcharter met de Vlaamse regering is een eerste mijlpaal in de werking van een streekplatform. Verscheidene streekplatformen trachten dan hun eigen rol en werking aan te passen aan deze nieuwe realiteit, onder meer in func-

tie van de werkwijze ten aanzien van de diverse projectcoördinatoren. Kenmerkend voor de streekplatformen is dat ze daarbij problematiekgedreven te werk gaan. Dit betekent dat men ten behoeve van de uitvoering van de strategische hefboomprojecten nieuwe werkgroepen in het leven roept, het overleg intensifieert enzovoort. Andere streekplatformen beperken zich echter veeleer tot het opvolgen van de verwezenlijking van de hefboomprojecten, vooral dan als de uitvoering voornamelijk in handen van de overheid berust. Eén streekplatform, met name het Strategisch Plan Waasland, heeft zichzelf opgeheven. Er werd overeengekomen dat het streekcharter voor het Waasland verder wordt opgevolgd door de Intercommunale Land Van Waas.

Het werk van de streekplatformen heeft er ook toe bijgedragen dat op Vlaams niveau meer aandacht is gegroeid voor de inbreng "van onderuit" en voor de reflecties en visie vanuit het perspectief van de welvaartsontwikkeling op lange termijn. Zo maken nu verschillende administraties en openbare instellingen gebruik van de streekvisies als beleidsvoorbereidende input. In een aantal gevallen worden de streekplatformen ook ingeschakeld als een forum voor overleg en visievorming, om in het kader van andere beleidsinitiatieven de economische invalshoek te vertolken. Het blijft evenwel een moeilijke oefening om deze inbreng "van onderuit" met gunstig gevolg in te schuiven in de gangbare procedures en beleidsvoorbereiding.

1.6.2. *StreekEigen Management (STEM)*

Op basis van onder meer de evaluatie over het vernieuwd regionaal-economisch beleid die medio '99 door de cel regionaal-economisch beleid van de administratie Economie werd afgerond en van de gewaardeerde input van de streekplatformen zelf, werden een aantal knelpunten van het bestaande streekplatformenbeleid vastgesteld.

Teneinde de slagkracht van de streekplatformen te vergroten werd dan ook overgegaan tot de voorbereiding van de hervorming van het vernieuwd regionaal-economisch beleid tot het STEM.

De krijtlijnen van het STEM werden reeds voorgesteld aan de streekplatformen op een informatie- en overlegvergadering te Zottegem in februari 2000. De mogelijkheden tot "co-productie" van beleid en de realisatiemogelijkheden voor de hefboomprojecten, de taak van de streekcoördinator en de structurele wisselwerking met andere gebiedsgerichte initiatieven waren de voornaamste aandachtspunten.

Intussen werden in de schoot van een interkabinettenwerkgroep ter stroomlijning van de gebiedsgerichte initiatieven, verdere verfijningen aangebracht. Tevens werd er naar oplossingen gezocht voor nieuwe uitdagingen en bekommernissen zoals het vergroten van het democratisch gehalte van een streekcharter, een betere afspiegeling van de "brede economische finaliteit" van de raad van bestuur van een streekplatform enzovoort.

Het ligt in de bedoeling de bijsturingen aan het streekplatformenbeleid op basis van de STEM-nota in het najaar 2000 in de praktijk te brengen.

1.6.3. *Streekcharterprojecten*

De strategische hefboomprojecten uit de goedgekeurde streekcharters zijn zeer divers van aard. Ook de mate waarin een beroep wordt gedaan op het moreel engagement van één of meer leden van de Vlaamse regering en de mate van betrokkenheid van administraties of openbare instellingen bij de uitvoering of implementatie van het project, zijn van project tot project zeer verschillend. Eén en ander bemoeilijkt de opvolging van de stand van zaken van de projecten, dit terwijl het welslagen van vele projecten juist een grote coördinatie-inspanning vergt met en tussen de verschillende betrokken administraties en openbare instellingen.

Om beter zicht te krijgen op de stand van zaken van de projecten en om actief te kunnen inspelen op elke te nemen hindernis voor de realisatie van elk project, wordt door de cel regionaal-economisch beleid van de administratie een interactief extranet ontwikkeld onder de naam streekeigen informatienetwerk (SEIN). Het uitwisselen van kritische gegevens en projectinformatie tussen de betrokken administraties en openbare instellingen en de projectcoördinatoren kan via deze weg een stuk transparanter en vlotter verlopen, wat de realisatie van verscheidene projecten kan versnellen. SEIN wordt in het najaar van 2000 operationeel.

In het verleden bemoeilijkte ook het ontbreken van cofinancieringsmiddelen bij de minister bevoegd voor het subregionaal-economisch beleid, de financiële betrokkenheid van andere beleidsdomeinen. Reeds eind '99 werd in middelen voorzien voor een financiële impuls voor streekcharterprojecten. Twee streekcharterprojecten konden aldus steun verkrijgen.

Ook voor 2000 werd in financiële middelen voorzien specifiek voor de cofinanciering van streekcharterprojecten vanuit Economie. De middelen en mogelijkheden specifiek voor streekcharterprojec-

ten voor de komende jaren worden bovendien uitgebreid naarmate het STEM zijn volle beslag krijgt.

1.6.4. Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (SPRE)

Eén van de pijnpunten dat naar aanleiding van het (sub)regionaal-economisch beleid sterk op de voorgrond is gekomen, is het gebrek aan een systematische en gecoördineerde interactie tussen de beleidsinitiatieven op ruimtelijk-ordeningsvlak en het beleid gericht op welvaart, economische groei en werkgelegenheid.

Als antwoord daarop is recent dan ook het SPRE van start gegaan, geleid door de professoren Van Haverbeke, Allaert en Cabus. Het beoogt de basis te leggen voor een systematische en wetenschappelijk onderbouwde beleidsvoorbereiding op ruimtelijk-economisch vlak. Het SPRE is opgevat als een piloot- en onderzoeksprogramma met een looptijd van 4 jaar. Drie externe opdrachthouders en de administraties Economie en Ruimtelijke Ordening staan in voor de coördinatie van dit initiatief.

In het kader van het SPRE zijn er reeds een dertigtal studieopdrachten uitgeschreven. Op korte termijn dienen oplossingen te worden gevonden voor het tekort aan bedrijventerreinen, zowel door het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen als door het revaloriseren van oude sites, en voor de problematiek van de zonevreemde bedrijven. Op middellange termijn zullen ook andere ruimtelijk-economische thema's aan bod komen.

Hiervoor is het noodzakelijk dat er voldoende gegevens verzameld worden. De minister merkt op dat op het ogenblik dat het economische expansiebeleid een gewestelijke bevoegdheid werd, de studiediensten en databanken federaal bleven. Er is dus een groot gebrek aan betrouwbare gegevens. De data die de GOM's verzamelden, moeten geïntegreerd worden. Voor de revalorisatie van de brownsites wordt, in overleg met de minister van Leefmilieu en de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor Vlaanderen (OVAM), gedacht aan een amortisatiefonds. Het fonds zou gebruikt worden om de verliezen te compenseren die worden geleden bij aankoop, sanering en verkoop van een brown site. Eventueel kan de NV Werfinvest, indertijd door Gimvindus opgericht voor de sanering van de verlaten scheepsbedrijventerreinen, gebruikt worden in het afwegingskader, al staat de minister hier sceptisch tegenover.

1.6.5. Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO)

Op 21 juni 1999 werden de nieuwe Europese verordeningen goedgekeurd met betrekking tot de hervorming van de Europese Structuurfondsen voor de periode 2000-2006.

De lijst van de zones die tijdens deze periode in aanmerking komen voor steunverlening vanuit de structuurfondsen werd bij Europese beschikking van 22 december 1999 vastgelegd.

In Vlaanderen gaat het voor wat EFRO betreft, enkel om doelstelling 2-gebieden, zijnde de zones waar structurele problemen bestaan betreffende economische en sociale omschakeling. Conform de Europese richtlijnen en objectieve criteria werden door Vlaanderen vijf verschillende zones afgebakend: een industrieel gebied, een plattelandzone, twee stedelijke gebieden en een kustvisserijgebied.

Daarnaast kunnen de regio's welke tijdens de periode 1994-1999 voor steun in aanmerking kwamen in het kader van de vroegere doelstelling 2 en doelstelling 5b, doch niet langer worden erkend in het kader van de nieuwe doelstelling 2, genieten van een overgangsregeling, de zogenaamde phasing out. Zij komen in aanmerking voor overgangssteun uit het EFRO gedurende de periode 2000-2005. Het betreft dus de volgende gebieden: de doelstelling 2-gebieden Limburg, de arrondissementen Turnhout, Antwerpen en Gent, het kustvisserijgebied en de phasing out-gebieden Limburg, Turnhout, Westhoek en Meetjesland.

De EFRO-steun voor deze doelstelling 2-gebieden bedraagt voor de periode 2000-2006 ongeveer 7,8 miljard frank.

Naast het aanwenden van de Structuurfondsen voor gebiedsgerichte reconversie, stimuleert de Europese Commissie eveneens experimentele en innovatieve initiatieven in bepaalde gebieden. Voor de periode 2000-2006 zullen er binnen EFRO de communautaire initiatieven INTEREG – steun voor grensoverschrijdende, transregionale en interregionale samenwerking – en URBAN, specifiek voor stadsontwikkeling, ontwikkeld worden.

1.6.6. Centrummanagement en Mercurius

Het Mercuriusproject

In maart 1997 stelde de Vlaamse regering in het kader van het stedelijk herwaarderingsbeleid het Mercuriusproject voor als economische maatregel

voor het creëren van een nieuwe commerciële dynamiek in de binnensteden. Zij voorzag hiervoor in een budget van 1 miljard frank. Het project werd georganiseerd volgens een wedstrijdformule en verliep in twee fasen.

Met het oog op een heroriëntering van het Mercuriusproject vindt er in 2000 een procedurele en inhoudelijke evaluatie plaats van het project. De input van deze evaluatie is afkomstig van desk-research bij de coördinatiecel en de resultaten van een enquête bij de 61 steden en gemeenten die deelnamen aan het project. Ook de twee gemeenten die konden deelnemen maar het niet deden, zullen worden bevraagd.

Indien op basis van deze evaluatie een consensus wordt bereikt over het verder zetten van het Mercuriusproject, zullen de resultaten van deze evaluatie richtinggevend zijn voor de ontwikkeling van een aangepast concept van het project.

Hierbij zal, in het kader van een inclusief en geïntegreerd stedelijk beleid, tevens de nodige aandacht gaan naar een afstemming op de andere beleidsdomeinen. In dit verband zal eveneens worden gestreefd naar complementariteit met het Stadsvernieuwingsfonds. Dit rollend fonds dat door steden en het Vlaams Gewest samen zal worden beheerd is een nieuw instrument voor het stedenbeleid dat de steden de mogelijkheid geeft om nieuwe stadsprojecten, infrastructuur, openbaar domein en huisvesting te ontwikkelen.

Het Centrummanagement

Net als het Mercuriusproject is het Centrummanagementproject een economische steunmaatregel die bijdraagt tot de versterking van de commerciële centra in de binnensteden. Vooraleer een vervolg op het Mercuriusproject te overwegen, werd gekozen om het concept van centrummanagement in Vlaanderen gestalte te geven.

Een centrummanagement is een meerjarenproject dat pas echt rendoert als het tenminste drie jaar actief kan zijn. Daarom is de steunmaatregel van de Vlaamse overheid gericht op de ondersteuning van de opstartfase van een centrummanagement in de steden en gemeenten voor een periode van drie jaar. De uiterste datum voor het opstarten van een centrummanagement werd bepaald op 1 juli 2000.

Het centrummanagementproject is gericht op de steden en gemeenten die in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) als basisgemeenten zijn opgenomen voor de selectie en afbakening van

stedelijke gebieden. Deze groep van 63 steden en gemeenten kregen in mei 1999 een uitnodiging om aan het project deel te nemen.

Dertig steden en gemeenten dienden een aanvraagformulier in. Deze aanvragen werden beoordeeld door de stuurgroep centrummanagement. In eerste instantie werden 15 aanvragen goedgekeurd. De steden en gemeenten waarvan de aanvraag niet voldeed, kregen twee maanden de tijd om hun dossier te vervolledigen of te verduidelijken. Bij de tweede beoordeling werden nog eens tien aanvragen goedgekeurd. In totaal ondersteunt het Vlaams Gewest 24 centrummanagementorganisaties, waaronder één samenwerkingsverband tussen twee gemeenten. De totale steun voor de centrummanagementprojecten bedraagt bijgevolg bijna 90 miljoen frank. De gemeenten en hun partners investeren in totaal meer dan 306 miljoen frank in centrummanagement.

Het Vlaams Gewest steunt de centrummanagementorganisaties niet alleen financieel. De ondersteuning zal ook bestaan uit een opleiding voor de centrummanagers en de organisatie van dagen waarop de centrummanagers ervaringen kunnen uitwisselen in workshops.

Uit het overleg met de Unie van Zelfstandige Ondernemers (Unizo), en de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG) over het Mercuriusproject en het centrummanagement is gebleken dat het centrummanagement zeer diverse vormen kan aannemen. In het ene geval wordt het project geleid door een lid van de gemeenteraad, in het andere geval opereert de centrummanager vrij geïsoleerd. In sommige gevallen staat het los van andere initiatieven, in andere gevallen niet. De minister wenst de erkende centrummanagers samen te brengen voor overleg. Hij wenst dit initiatief nauwer te verbinden met de streekplatforms.

1.7. Vereenvoudiging van de administratieve regelgeving en van de procedures

De vereenvoudiging van de administratieve regelgeving is van prioritair belang voor de Vlaamse regering. Er dient te worden gestreefd naar een vereenvoudiging en stroomlijning van de procedures, de regelgeving en allerhande formaliteiten met het oog op een snellere afhandeling van de dossiers.

Het afbouwen van de administratieve lastendruk en het klantvriendelijker maken van de bestaande en nieuwe regelgeving zijn items die aan belang

winnen. Deze worden dan ook op verschillende domeinen toegepast.

1.7.1. Aanvraag adviespremies

Tot op heden kon het indienen van een aanvraag voor het verkrijgen van een adviespremie enkel op papier gebeuren. Dit betekent dat veel onvolledige en onnodige aanvragen werden ingediend bij gebrek aan een eerste screening. De dossiers nadien vervolledigen is een tijdrovende bezigheid voor de dossierbehandelaars en het ondersteunend personeel.

Met het bieden van de mogelijkheid om een adviespremie elektronisch aan te vragen via een KMO-loket op het internet wordt er een meer klantvriendelijke weg ingeslagen. Dit elektronisch loket maakt een grotere interactie mogelijk. De aanvrager kan de stand van zaken van zijn dossier zelf opvolgen en vlotter communiceren met de behandelaar per e-mail.

Het aantal nutteloze en onvolledige aanvragen wordt praktisch nihil aangezien er al een eerste screening gebeurt met betrekking tot de ontvankeelijkheid van de aanvraag. De aanvrager krijgt hieromtrent dan ook onmiddellijk feedback. De verplichting tot het invullen van bepaalde gegevens zorgt ervoor dat de aanvragen volledig zijn en er hieromtrent nadien geen informatie moet worden opgevraagd.

Dit project wordt in november van dit jaar gelanceerd.

1.7.2. Elektronische data-uitwisseling met de RSZ

Het opvragen van tewerkstellingsgegevens bij de RSZ, in het kader van expansiesteun, gebeurt thans per gewone brief, hetgeen een tijdrovende en omslachtige procedure is en de doorstroomtijd van een dossier zeker niet bevordert.

Als doelstelling werd dan ook een versnelling van deze procedure gesteld. De tewerkstellingscijfers van de RSZ rechtstreeks verkrijgen, via elektronische weg, is een snellere en efficiëntere manier van werken. Door het elimineren van een aantal tussenschakels kunnen de dossierbehandelaars veel sneller over de nodige gegevens beschikken wat resulteert in een snellere behandeling en afhandeling van het dossier.

Momenteel wordt onderzocht welke elementen moeten worden opgenomen in de elektronische attestering. Afhankelijk van de samenwerking met de RSZ wordt voorzien dat dit proces tegen eind 2000, begin 2001 operationeel zal zijn.

1.7.3. Inventarisatie van industrieterreinen

In Vlaanderen zijn nieuwe industrieterreinen schaars aan het worden. Nochtans zijn er toch wel brown en black sites beschikbaar. Het herontwikkelen van deze sites heeft ettelijke voordelen en het heroriënteren van expansiesteun in deze richting dient overwogen te worden. Men moet echter beschikken over de nodige data om een stap in deze richting te kunnen zetten.

Aangezien men geen duidelijk gestructureerd overzicht van de bedrijventerreinen in het Vlaams Gewest heeft, groeide de noodzaak voor de centralisatie van de verschillende datasets : inventaris GOM, subsidiedossiers industrieterreinen en administratieve opvolging dossiers bedrijventerreinen. Op die manier worden de industrieterreinen in het Vlaams Gewest in kaart gebracht. Momenteel zit de informatie te veel verspreid over de verschillende actoren.

Het uiteindelijk streefdoel is de integratie van deze informatie in het interdepartementale bedrijvenloket "www.ondernemen.vlaanderen.be". Op deze wijze zou de aanvrager in de mogelijkheid worden gesteld om via het internet de stand van zaken betreffende verschillende industrieterreinen op te volgen en te consulteren wanneer hij dit wenst.

1.7.4. Elektronische consultatie van expansiedossiers

Teneinde een meer doorzichtige reglementering na te streven, is een kritische analyse van de huidige expansiesteun beslist noodzakelijk. Expansiesteun moet een hogere graad van hanteerbaarheid verkrijgen en een operationeler instrument worden.

Het is niet evident voor de ondernemingen om steeds een klare kijk te hebben op de stand van zaken van hun dossier. Door de complexiteit van de huidige regelgeving en de procedures kan de behandelingsduur van een dossier enige tijd aanslepen. Vaak nemen ondernemingen dan ook telefonisch contact op met de administratie om te informeren naar de stand van zaken van hun dossier. Het opzoekingswerk hieromtrent neemt veel tijd in beslag voor de behandelaars en het ondersteunend personeel.

Een meer klantvriendelijke en tijdbesparende aanpak is de consultatie van een dossier via internet. De toegankelijkheid verhoogt, aangezien de aanvragende onderneming om het even wanneer de stand van het dossier kan opvolgen. Deze site zal trouwens worden geïntegreerd in de website van de administratie Economie.

Het technisch onderzoek met betrekking tot de koppeling van het huidige IRIS-systeem aan de website dient nog te worden afgerond. De implementatie is gepland voor 2001.

1.8. Slotopmerkingen

1.8.1. De Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV)

De minister vindt dat deze dienst op terrein zeer goed werk levert. Het verloop van het personeel vormt evenwel een probleem. De ambtenaren van de DIV worden immers in franken of in euro's uitbetaald, maar wonen en werken in het buitenland. Door de lage koers van de euro daalt hun reëel loon, zodat veel ambtenaren overstappen naar de privé-sector. Het is evenwel niet zo eenvoudig om dit probleem op te lossen. De lonen van de DIV-ambtenaren zijn immers gekoppeld aan die van het diplomatiek personeel en het UN-personeel.

De begroting voor de DIV stijgt met 31,7 miljoen frank. Deze stijging wordt verantwoord door de verdere implementatie van het door de Vlaamse regering goedgekeurde Strategisch Plan 2000-2005. 25 miljoen frank gaat naar de uitbouw van een intern expertisenetwerk en het aantrekken van buitenlandse investeerders-managers.

1.8.2. Dotatie Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)

De dotatie van de SERV stijgt met 76,7 miljoen frank. Het gaat hierbij om een eenmalige uitgavenstijging als gevolg van de herlokalisatie van de SERV. De huurovereenkomst voor de vergaderzalen in de Madoutoren loopt af op 30 juni 2001. Er wordt gezocht naar een hergroepering van alle SERV-diensten op één site.

2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

2.1. Inleiding

2.1.1. Proceduredebat over deel II van de beleidsbrief

De beleidsbrief van de minister valt uiteen in twee delen : het eerste deel geeft een overzicht van het economisch beleid gedurende het voorbije jaar, een tweede deel is getiteld : "Nieuw economisch project voor Vlaanderen, naar een werkagenda voor de komende jaren".

De heer Schuermans betreurt het dat de minister in zijn nochtans zeer uitvoerige toelichting enkel het eerste, beschrijvende deel van de beleidsbrief heeft besproken. Vermits het nieuw economisch project, dat in het tweede deel van de beleidsbrief wordt behandeld, pas vanaf 2002 ingang zal vinden, meent de spreker dat er in 2001 weinig zal veranderen aan het economisch beleid van de Vlaamse regering.

– *De minister* antwoordt dat 2001 een schakeljaar is in zijn beleid. Het volstaat voor een minister immers niet om een nieuw beleid te voeren : hij moet ook verplichtingen uit het verleden honoreren. De minister wijst erop dat dit alles tijd vergt. Als voorbeeld haalt hij de FEERR-kredieten aan. Een FEERR-krediet dat in begrotingsjaar X wordt vastgelegd, wordt vaak pas in het begrotingsjaar X + 4 uitbetaald.

Hierop rijst de vraag of ook het tweede deel van de beleidsbrief niet uitvoerig moet worden besproken. *De heer Schuermans* wenst de beleidsbrief – en dus ook het beleid – niet enkel te beoordelen op de status quaestionis, maar ook op de beleidsintenties. Deze komen enkel in het tweede deel van de beleidsbrief ter sprake. Het lijkt hem vreemd dat de commissie zich enkel over het eerste deel van de beleidsbrief zou kunnen uitspreken.

De heer Voorhamme wenst eveneens het tweede deel van de beleidsbrief te bespreken. Hij benadrukt echter dat de commissie deze opdracht naar behoren moet vervullen en acht het daarom niet

opportuun om dit te doen tijdens het zeer enge tijdsbestek van de begrotingsbesprekingen. Het zou wraakroepend zijn om dit belangrijk probleem zo oppervlakkig te bespreken. Hij merkt ook op dat talrijke actoren in deze discussie betrokken zijn. Ze wensen gehoord te worden en hij is bereid hun wens in te willigen. Hij geeft wel toe dat het hoog tijd wordt dat men deze oefening maakt. De economie bevindt zich in een transformatiefase en het beleidsinstrumentarium moet daaraan tijdig worden aangepast. Het grote aantal actoren verhindert dat men deze aanpassing op een regelmatige basis kan doorvoeren.

De heer Laverge sluit zich bij dit standpunt aan.

Ook *de heer Wymeersch* vindt dat de discussie over de aanpassing van het economisch beleidsinstrumentarium laat op gang komt, maar niet te laat. Ook hij wenst deze discussie na het afronden van de begrotingswerkzaamheden te voeren. De spreker uit kritiek op de planning van de parlementaire werkzaamheden. Al het andere parlementaire werk moet wijken voor de begrotingsbesprekingen, maar dan blijkt er vaak te weinig tijd te zijn voor een grondige bespreking van de begroting.

– *De minister* verklaart nogmaals dat hij het tweede deel van de beleidsbrief apart wenst te behandelen in een uitvoerige gedachtewisseling, los van de begrotingsbesprekingen. De bedoeling is om de structuren van het economisch beleid beter af te lijnen en een duidelijker taakverdeling tot stand te brengen tussen de diverse actoren. De minister wenst hierbij te streven naar een brede consensus tussen de regering, het parlement en de sociale partners.

De minister voegt eraan toe dat hij bij het opstellen van het tweede deel niet over een nacht ijs is gegaan. Het is geïnspireerd door diverse besluiten van de Vlaamse regering, de besluiten van het congres van Leuven en de conclusies van de Top van Lissabon over het levenslang leren. De beleidsbrief is een officieel stuk, en daarom wenst hij ook de geëigende adviesprocedures te respecteren, onder meer via een discussie in het Vlaams Sociaal Overlegcomité (Vesoc) en in het parlement.

2.1.2. Een nieuw economisch project voor Vlaanderen

De heer Schuermans repliceert dat hij geen maanden meer wil wachten op dit debat, vermits dit deel van de beleidsbrief ook al in de media aan bod is gekomen. Hij wenst dan ook een aantal opmerkin-

gen over het tweede deel van de beleidsbrief te maken.

Het subsidie-agentschap

Uit de beleidsbrief leidt *de spreker* af dat de minister een subsidieagentschap naar Nederlands model wil oprichten. Hij vraagt zich af of en welke meerwaarde dit agentschap zal bieden, aangezien er waarschijnlijk toch weinig verandert aan het budget en de personeelsbezetting. Het subsidieagentschap zou een subsidievolume van 7 miljard frank beheren. In Nederland gaat het om 45 miljard frank, een bedrag dat overeenkomt met de nadruk die in Nederland ligt op de expansiesteun en op de financiële ondersteuning van het economisch leven.

Het Vlaams Kapitaalagentschap

De minister vermeldt op pagina 71 van de beleidsbrief het Vlaams Kapitaalagentschap, maar geeft daarbij geen verdere toelichting. Welke functie heeft dit agentschap? En welke plaats zal het krijgen in de toekomstige organisatiestructuur van de Vlaamse kapitaalfondsen, zoals voorgesteld in de beleidsbrief (figuur 11, pagina 75)? *De heer Schuermans* vindt ook de LRM niet terug in dit schema. Betekent dit dat de LRM zal verdwijnen?

De Huizen van de Onderneming

De minister lanceert het initiatief van de Huizen van de Onderneming. Op pagina 68 van de beleidsbrief wordt een supraregionale dienst vermeld die deze Huizen van de Onderneming zou overkoepelen. Verder wordt over deze supraregionale dienst niet meer gesproken. Gaat het om een vergetelheid of moet dit begrip nog verder worden ingevuld?

De Huizen van de Onderneming zouden een combinatie vormen van de doe-activiteiten van de GOM, de regionale preventiecellen en een gedeelte van de taken van het VIZO. *De heer Schuermans* is niet noodzakelijk gekant tegen deze concentratie van een aantal diensten in een enkel aanspreekpunt. Zou het niet zinvol zijn om ook de regionale kantoren van Export Vlaanderen daarin te betrekken? Welke taak krijgen de GOM's en de Kamers van Koophandel in deze nieuwe structuur?

De spreker vreest in dit verband voor een inhoudelijke en financiële verarming van de GOM's. De GOM worden voor 40 percent gefinancierd door de overheid. De overige 60 percent van het budget wordt gefinancierd door de provincie en door pro-

jectinkomsten. Het gevaar bestaat dat de Huizen van de Onderneming de banden doorknippen met de GOM's en de sociale partners en de financiering van de GOM's in gevaar brengen.

In de beleidsbrief wijst *de minister* erop dat de overheidsdotatie aan de GOM's, de regionale preventiecellen en het VIZO overeenstemt met de dotatie van een gelijkaardige instelling in Nederland. De vraag rijst of deze Nederlandse instelling dezelfde brede opdracht vervullen als de GOM's vandaag.

Het VIZO

De minister kondigt ook aan dat de erkenning van VIZO-adviseurs in de toekomst niet meer door het VIZO zelf, maar door een autonome instantie zou gebeuren. De heer Schuermans gaat hiermee akkoord, maar welke instantie zal dat zijn ?

2.2. Vlaamse economie op kruissnelheid

Over dit onderdeel van de beleidsbrief worden geen opmerkingen geformuleerd.

2.3. Ondernemerschap stimuleren

Evolutie van het aantal bedrijfsoprichtingen

De heer Voorhamme deelt de bezorgdheid van de minister over het dalend aantal bedrijfsoprichtingen. Ook bij de NV's treedt een stagnatie op. Dit kan wijzen op een groeivertraging of een zachte landing van de Vlaamse en Europese economie. Men mag zich echter niet blindstaren op het aantal ondernemingen dat wordt opgericht. Het zou goed zijn om ook eens de groei van recent opgestarte bedrijven onder de loupe te nemen.

Bovendien mag men niet enkel oog hebben voor de kwantitatieve aspecten ; de kwalitatieve aspecten spelen een minstens even grote rol. Er moet dan ook veel aandacht gaan naar de kwaliteit van de nieuwe ondernemers. Dit kadert overigens in het concept "duurzaam ondernemen". De VIZO-middelen moeten dan ook in die zin geheroriënteerd worden.

Vlaanderen heeft een open economie en is dus voor zijn welvaart voor een groot deel afhankelijk

van buitenlandse ondernemers, die gelukkig voor Vlaanderen meestal actief zijn in toekomstgerichte sectoren als ICT en chemie. Het is belangrijk dat ook deze ondernemingen kwalitatief voldoende hoogstaand zijn.

De heer Laverge sluit zich aan bij de heer Voorhamme. De gunstige conjunctuur mag Vlaanderen niet zelfgenoegzaam maken, maar moet een aanzet bieden om nieuwe ondernemingen nog meer te stimuleren. Niet het aantal nieuwe ondernemingen is belangrijk, maar wel de interne groei ervan. De spreker meent ook een evolutie waar te nemen in het beleid. Voorheen werden werklozen gestimuleerd om uit de werkloosheid te stappen door een eenmansbedrijfje op te richten. Wegens het dalend aantal werklozen ligt de klemtoon nu meer op het streven naar een kwaliteitsvolle groei en permanente evolutie van nieuwe ondernemingen.

Evolutie van het aantal faillissementen

De heer Laurys merkt op dat de kredieten voor de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid opnieuw gedaald zijn (programma 51.1, ba 12.25). Dit is vreemdend, gezien het aantal falingen. Hij vraagt zich ook af of de samenstelling van deze commissie niet moet worden veranderd : zijn de juristen in deze commissie niet oververtegenwoordigd, ten nadele van de economen ?

De heer Laverge wenst dit te nuanceren. Uit een analyse van de faillissementen blijkt dat het in 80 percent van de gevallen om éénmanszaken gaat, waarvan de helft in de horeca actief zijn. De spreker leidt hieruit af dat het er in de eerste plaats op aankomt deze sector te ondersteunen. De Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid richt zich vooral op bedrijven met meer dan vijftig werknemers. In deze categorie is het aantal falingen sterk gedaald.

De heer Bogaert, voorzitter, waarschuwt ervoor om deze cijfers niet te veralgemenen. Uit een analyse per regio van economische indicatoren, waaronder het aantal falingen, blijkt dat de oude probleemgebieden in een periode van hoogconjunctuur met dezelfde moeilijkheden blijven kampen.

2.3.2. Adviespremies voor kleine ondernemingen

2.3.3. Peterschapsprojecten

Over deze onderdelen van de beleidsbrief worden geen opmerkingen geformuleerd.

2.3.4. *Het VIZO : continue aandacht voor kwaliteitsverbetering van de dienstverlening*

De heer Voorhamme heeft twee opmerkingen over de verdeling van het aantal VIZO-adviseurs per sector. Hij stelt ten eerste vast dat er slechts drie VIZO-adviseurs erkend worden in de sector personeelsbeleid. Mogelijk heeft dit te maken met het feit dat het VIZO zelf die taak deels op zich neemt. De spreker vindt dit een zorgwekkende evolutie, want er is een grote nood aan een vooruitstrevend personeelsbeleid. Veel bedrijven beschouwen het personeelsbeleid als een taak voor een sociaal secretariaat en besteden deze taak dan ook uit. Een goed personeelsbeleid is echter meer dan dat. De heer *Schuermans* merkt hierbij op dat de decreetgever heeft willen vermijden dat het klassieke personeelsbeleid zou worden uitbesteed aan en gefinancierd door de overheid zelf.

De heer Voorhamme merkt ten tweede op dat er weinig ICT-adviseurs worden herkend, wat de minister zorgen baart. De spreker meent echter dat er minder behoefte is aan ICT-adviseurs, omdat dergelijke consulting vaak wordt gedaan door ICT-firma's die ook instaan voor de verkoop van ICT. De spreker vraagt zich af waarom het VIZO ICT-adviseurs zou erkennen als de markt deze adviesfunctie even goed kan vervullen.

2.3.5. *Meerwaardeneconomie*

Over dit onderdeel van de beleidsbrief worden geen opmerkingen geformuleerd.

2.3.6. *Het Vlaams Waarborgfonds*

Naar aanleiding van de dioxinecrisis werd een protocol afgesloten tussen de Belgische Vereniging van Banken en het Vlaams Gewest waarbij de banken en het gewest respectievelijk kredieten en een gewestwaarborg konden toekennen. *De heer Schuermans* merkt op dat slechts 19 dossiers in aanmerking kwamen voor de gewestwaarborg. Dit bevestigt volgens hem de mening van zijn fractie, die altijd al gekant was tegen het instrument van de gewestwaarborg.

De heer Laverge stelt vast dat er in Vlaanderen geen waarborgfondsen meer zijn, op enkele kleine privé-initiatieven na. De rol van de GIMV als waarborgfonds is uitgespeeld en het Vlaams Waarborgfonds staat in voor slechts 0,4 percent van de totale kredietmassa die aan kleine en middelgrote ondernemingen ter beschikking wordt gesteld. Volgens de spreker moet de overheid eerst de werking van het fonds evalueren en vervolgens een keuze

maken. Ofwel doet ze het Waarborgfonds in zijn huidige vorm op, ofwel hervormt ze het fonds tot een performante instelling.

2.4. **De kapitaalfondsen GIMV, GIMVINDUS en LRM**

De heer Schuermans wenst te weten welke timing wordt aangehouden voor de geplande vereffening van Gimvindus, waarvan zijn fractie overigens geen voorstander was.

De heer Laverge merkt op dat de koers van het GIMV-aandeel sterk is gedaald sinds de regering besliste het VPM-aandeel in de GIMV af te bouwen. Rekening houdend met de beurswaarde van het aandelenpakket heeft de Vlaamse Gemeenschap hierdoor 20 miljard frank laten liggen, ook al is de intrinsieke waarde van het aandeel nog aanzienlijk. De heer Laverge heeft niet de indruk dat de raad van bestuur van de GIMV of de VPM veel inspanningen heeft geleverd om de koers van het aandeel terug op te krikken.

De heer Bogaert, voorzitter, stelt vast dat de rol van de overheid en het parlement in de kapitaalfondsen erg beperkt is. Nochtans doet de situatie van Gimvindus, de LRM en de GIMV heel wat vragen rijzen. De vereffening van Gimvindus lijkt niet zo eenvoudig uit te voeren. De LRM beschikt over een kapitaal van 20 miljard frank : 12 miljard frank middelen en 8 miljard frank aan beleggingen. De spreker merkt dan ook op dat de LRM eerder op een beleggingsclub lijkt dan op een doe-maatschappij. Wat de GIMV betreft, blijkt dat democratische controle op kapitaalfondsen bij een beursgang bijna onmogelijk wordt. De kapitaalfondsen zijn in feite afgeleiden van het economische beleid, maar het is zeer moeilijk om inzagerecht in of democratische controle op hun werking af te dwingen. Zal de Vlaamse regering bij het uittekenen van een nieuwe kapitaalfondsenstructuur rekening houden met deze pijnpunten ?

2.5. **Expansiesteun**

2.5.1. *De FEERR*

De heren Laverge en De Reuse steunen de minister in zijn voornemen om de expansiesteun te hervormen en verwijzen hiervoor naar een voorstel van resolutie waarin alle partijen unaniem pleitten voor een hervorming van het instrument van de ex-

pansiesteun. Het voorstel van resolutie werd in in de subcommissie Financiën, de commissie voor Economie en de plenaire vergadering besproken en telkens unaniem goedgekeurd.

De heer Voorhamme sluit zich bij deze pleidooien aan. Expansiesteun is zijn huidige vorm een instrument dat grondig verouderd en te conjunctuurgevoelig is. Het valt voor de overheid te duur uit en geeft bovendien te weinig impulsen aan de ondernemingen. De spreker wenst een grondige discussie over de hervorming van de expansiesteun.

De heer Laverge stelt dat ook de sociale partners aandringen op een hervorming van de expansiesteun, die nu voor 80 percent naar de grotere ondernemingen gaat. De gunstige conjunctuur maakt expansiesteun niet overbodig, maar het instrument moet selectief worden aangewend voor initiatieven die interessant, vernieuwend of regionaal gericht zijn. Hij betwist de stelling van de minister dat niet de expansiesteun van het gewest, maar wel de gunstige ligging van Vlaanderen en de hoge scholing en talenkennis van de lokale werknemers een doorslaggevend invloed hebben op de beslissing om in Vlaanderen te investeren. Uit cijfers van de DIV blijkt dat het al dan niet krijgen van expansiesteun voor sommige investeerders van doorslaggevend belang is. Expansiesteun mag daarom zeker niet ontaarden tot een verkapt subsidiesysteem. Het feit dat de steun pas drie tot vier jaar na de aanvraag wordt uitbetaald, versnelt deze gevaarlijke evolutie nog.

De spreker vestigt ook de aandacht op 423 geblokkeerde expansiesteundossiers. Op 17 juni 2000 werden een aantal criteria gewijzigd. Een aantal dossiers die op basis van de oude criteria waren ingediend, werden geblokkeerd, ook al waren ze ontvankelijk. De heer Laverge vraagt of er toch geen overgangsmaatregelen mogelijk zijn.

De heer Schuermans betwist de door de vorige sprekers gesuggereerde eensgezindheid om de expansiesteun te hervormen en verwijst hiervoor naar de tussenkomst van toenmalig VLD-fractieleider Denys, die volgens hem wel gewonnen bleek voor expansiesteun. Zijn kritiek op de plannen van de minister spitst zich toe op de volgende punten :

- het afbouwen van de klassieke expansiesteun ;
- het hanteren van enveloppefinanciering en een wedstrijdformule voor het toekennen van de klassieke expansiesteun ;
- het afwijzen van het Vlamivorm-model.

Op pagina 37 van zijn beleidsbrief schrijft de minister : "Vermits de investeringssteun slechts 1,5 percent van de investeringsmassa in Vlaanderen dekt, dient met de expansiesteun een andere weg ingeslagen te worden.". De spreker vindt dit een eigenaardige redenering. Het budgettaire belang van expansiesteun is de jongste jaren gevoelig gedaald ; als de minister vindt dat de investeringssteun een te klein deel van de investeringsmassa dekt, heeft hij dit grotendeels aan zichzelf te wijten. Heeft de heroriëntatie van de expansiesteun de bedoeling een groter deel van de investeringsmassa te dekken ?

De minister wenst de expansiesteun om te buigen tot een enveloppesysteem in functie van de parameters die men belangrijk vindt, zoals vorming en opleiding. De uitdeling van de subsidies zou afhankelijk worden van een wedstrijdformule, terwijl nu "alle ondernemingen die voldoen aan de voorwaarden van de richtlijnen in aanmerking komen voor expansiesteun" (beleidsbrief pagina 77). Dit kan volgens de heer Schuermans niet door de beugel. De overheid laat het toekennen van steun afhangen van een afweging tussen de projecten die door verschillende bedrijven werden ingediend. Hoe kan men dit objectief beoordelen, rekening houdend met de grote verschillen die er bestaan in de investeringen tussen diverse bedrijven en sectoren ? Wie gaat de afweging maken en op welke basis ? Welke rechtszekerheid is er nog voor bedrijven die hun aanvraag correct hebben ingediend, maar aan wie toch geen subsidie wordt toegekend ?

Hij merkt op dat andere landen hun expansiesteun behouden en pleit er daarom voor om dit instrument niet eenzijdig in vraag te stellen. Gezien de huidige conjunctuur, waarbij bedrijven vaak geen personeel vinden om vacatures in te vullen, vindt hij het verdedigbaar om de tewerkstellingssteun af te schaffen. Hij wenst de middelen voor expansiesteun te behouden, maar te heroriënteren en selectiever toe te kennen. Expansiesteun moet zich richten op de kwalitatieve aspecten van het ondernemingsleven, zoals de opleiding van werknemers. De minister zou het bestaande systeem, Vlamivorm, echter willen oriënteren in de richting van een systeem van cheques en premies. De spreker leidt hieruit af dat de minister het belang van Vlamivorm onderkent. Welk bedrag zal de minister hiervoor uittrekken ?

2.5.2. Industrierreinen

De heer Voorhamme merkt op dat de industrierreinen ongelijk verdeeld zijn over de verschillende

provincies en gemeenten. Is dit te wijten aan problemen met de ruimtelijke ordening of is het te weinig bekend welke terreinen nog beschikbaar zijn? De spreker bekritiseert in dit verband de lokale besturen, die vaak wel klagen over een gebrek aan nieuwe industrieterreinen, maar tegelijk over een groot potentieel beschikken van te saneren of te herstructureren bestaande bedrijventerreinen. Hij vraagt zich ook af of de Vlaamse steun aan industrieterreinen kan worden gecumuleerd met Europese steun, bijvoorbeeld in het kader van URBAN 2.

2.6. Het (sub)regionaal beleid

Over dit onderdeel van de beleidsbrief worden geen opmerkingen geformuleerd.

2.7. Vereenvoudiging van administratieve regelgeving en van de procedures

De heer Voorhamme vraagt of deze initiatieven afgestemd worden op de initiatieven van de federale commissaris voor administratieve vereenvoudiging. *De heer Laverge* wijst in dit verband op de vele initiatieven in verband met permanente educatie en levenslang leren. Hij vreest echter nodeloze overlappingen tussen al deze initiatieven en pleit dan ook voor een strikte aflijning.

3. REPLIEKEN VAN DE MINISTER EN AANVULLENDE OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

3.1. Inleiding : een nieuw economisch project voor Vlaanderen

Het subsidie-agentschap

Voor dit subsidie-agentschap inspireert de minister zich op het Nederlandse Senterproject. Hij wenst een agentschap op te richten dat zowel intern als extern zeer flexibel werkt. De overheid kiest welke incentives ze wil geven (beleidsvoorbereiding); de concrete realisatie ervan wordt overgelaten aan het agentschap (beleidsuitvoering). Deze hervorming past in de ruimere filosofie om de administratie op te splitsen in beleidsvoorbereidende, beleidsondersteunende en beleidsuitvoerende cellen.

Het Vlaams Kapitaalagentschap

Het doel van het Vlaams Kapitaalagentschap is de centralisatie van alle overheidstaken met betrekking tot kapitaalagentschappen. Het Vlaams Kapitaalagentschap en ook het hervormde Vlaams Waarborgfonds zouden mogelijk worden opgenomen in de VPM-structuur, maar dit staat nog niet vast.

De oprichting ervan past, evenals de oprichting van een subsidie-agentschap, in een bredere hervorming van de administratie Economie, waar nu nog teveel tijd en energie wordt besteed aan het afhandelen van expansiesteundossiers.

Huizen van de Onderneming

De Huizen van de Onderneming zijn in de eerste plaats virtueel. *De minister* wenst eerst op provinciaal vlak een aantal bestaande initiatieven en instellingen te integreren, zoals de regionale initiatieven van het VIZO, de regionale preventiecellen en de streekplatformen. Deze zouden daarna fysiek worden samengebracht in een enkel loket op provinciaal niveau, dat een aanspreekpunt zou zijn voor ondernemers in hun contacten met de administratie.

Alle instellingen en initiatieven die het ondernemerschap op provinciaal niveau kunnen versterken, kunnen erin worden opgenomen. *De minister* toont zich dan ook bereid om rekening te houden met de suggestie van de heer Schuermans om ook de regionale kantoren van Export Vlaanderen hierin op te nemen. Hij zal hierover contact opnemen met minister Sauwens, die bevoegd is voor export.

De heer Schuermans vreesde dat door de creatie van de Huizen van de Onderneming de GOM's financieel zouden worden leeggezogen. De Vlaamse regering trekt 255 miljoen frank uit voor de ondersteuning van de GOM's (programma 51.1, ba 41.04), wat instaat voor 40 tot 60 percent van de GOM-budgetten, afhankelijk van het aandeel van de financiering dat de provincies op zich nemen. Hierover zullen taakafspraken worden gemaakt met de nieuwe bestendige deputaties.

De minister wil afstappen van de meerjarenrichtnota en een beheersovereenkomst afsluiten met de GOM's voor betere taakafspraken. Dit is ook nodig: zo blijven bijvoorbeeld tussen de GOM's en de DIV de onderhandelingen over het aantrekken

van buitenlandse investeringen aanslepen. De concurrentie tussen beide instellingen werkt uiterst verwarrend voor de kandidaat-investeerders. Het principe is dat voor buitenlandse investeerders de DIV het aanspreekpunt blijft in het buitenland en de GOM's in het binnenland. De GOM's kunnen de DIV in het buitenland wel ondersteunen, aangezien de GOM's actief zijn in enkele regio's waar de DIV geen contacten heeft.

Het is geenszins de bedoeling van de Huizen van de Onderneming om de GOM's bevoegdheden af te nemen. Wel is er nood aan een scherpere aflijning van de taken die de GOM's doen in opdracht van het Vlaams Gewest en de taken die ze doen in het kader van een regionaal economisch ondersteuningsbeleid. Elke GOM's heeft op een bepaald terrein een grote competentie. *De heer Laverge* merkt hierbij op dat elke GOM's qua structuur en werking verschilt van de andere, al vindt *de heer Schuermans* dit niet noodzakelijk een nadeel.

De minister wenst de GOM's om te vormen tot centres of excellence, elk op hun domein. Via de creatie van een supraregionaal niveau onder hiërarchisch gezag van de directeur-generaal van de administratie Economie kan deze kennis worden doorgegeven aan de andere GOM's.

De minister wenst ook de samenwerking met andere instellingen, zoals de Kamers van Koophandel of de Unizo te versterken. De Kamers hebben MARS voorgesteld, een peterschapsproject dat bedrijfsleiders van KMO's ondersteunt bij de verkenning van de mogelijkheden van ICT. De minister beschouwt dit als een specifieke opdracht van de Kamers van Koophandel. Hiervoor kunnen ze dan ook op financiële steun van de overheid rekenen. Ook de Unizo heeft een aantal interessante projecten op stapel staan.

3.2. Vlaamse economie op kruissnelheid

Over dit onderdeel van de beleidsbrief werden geen opmerkingen geformuleerd.

3.3. Ondernemerschap stimuleren

3.3.1. Inleiding

Evolutie van het aantal bedrijfsoprichtingen

De minister onderschrijft de oproep van de heer *Laverge* om zich niet in slaap te laten wiegen door de huidige hoogconjunctuur. Men moet inspanningen blijven leveren om jongeren aan te zetten tot ondernemen. De minister kondigt aan om van de VZW Vlaamse Jonge Ondernemingen te versterken (programma 51.1, ba 33.02). Het secretariaat van deze mini-ondernemingen zal bij het VIZO worden ondergebracht en de werking van de coördinatoren wordt versterkt. Tegelijk overweegt de minister om de initiatieven en de aard van de mini-ondernemingen bij te sturen. De meeste ervan blijven immers te veel de klassieke paden bewandelen. Het onderbrengen van het secretariaat bij het VIZO zal een stimulans zijn om vernieuwende initiatieven te nemen.

De minister gaat akkoord met de stelling van de heer Voorhamme dat de overheid bij het stimuleren van het ondernemerschap ook oog moet hebben voor kwalitatieve aspecten. De minister wenst, in samenspraak met het Vlaams Economisch en Sociaal Overleg comité (Vesoc), een Fonds voor Duurzaam Ondernemen op te richten, hiermee gehoor gevend aan een oproep van de voorzitter van het VEV.

Ook bij het aantrekken van buitenlandse investeerders, die zich vooral in sectoren als chemie en ICT situeren, moet aandacht uitgaan naar kwaliteitsvol ondernemen en naar het aantrekken van kwaliteitsvolle investeringen. Een illustratie hiervan vormen de clusters van hoogtechnologische bedrijven die ontstaan rond universitaire spin-offs. Daarnaast vormt de gunstige ligging van Vlaanderen een troef om de hele regio uit te bouwen tot een koploper inzake logistiek en distributie, naar analogie met de slogan "Nederland distributieland".

Evolutie van het aantal faillissementen

De minister wijst erop dat er een direct verband is tussen de nadruk op kwaliteitsvol ondernemen en het terugdringen van het aantal faillissementen. België behoort qua aantal falen immers tot de koplopers in Europa. Toch mag men voor Vlaanderen het probleem niet dramatiseren. Uit cijfers van Graydon blijkt dat de stijging van het aantal falen hoofdzakelijk toe te schrijven is aan Brussel en Wallonië.

Speciaal voor deze problematiek werd de Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid opgericht. De minister betreurt het dat deze niet goed functioneert, en dit is niet het gevolg van een gebrek aan mensen of middelen. Als voorbeeld haalt de minister een brief aan uit maart 2000 waarin hij de commissie vroeg wat de impact van de dioxinecrisis was op het aantal falen. Deze brief is nog steeds niet beantwoord. De minister benadrukt dat de regionale preventiecellen wel gemotiveerd zijn, maar toch slechts 1 percent van de falen onderzoeken. De Commissie voor Preventief Bedrijfsbeleid moet actiever optreden en zich niet beperken tot analyses achteraf. Een evaluatie dringt zich op.

3.3.2. Adviespremies voor kleine ondernemingen

3.3.3. Peterschapsprojecten

Over deze onderdelen van de beleidsbrief werden geen opmerkingen geformuleerd.

3.3.4. Het VIZO : continue aandacht voor kwaliteitsverbetering van de dienstverlening

Het is de bedoeling om de verschillende vormings- en opleidingsinitiatieven die uitgaan van het VIZO, de VDAB – die het grootste aandeel heeft in de opleidings- en vormingssector – en het Onderwijs voor Sociale Promotie (OSP) te integreren in een nieuw kader. Hierover wordt overleg gepleegd in een ministerieel comité, bestaand uit de ministers van Onderwijs, Economie en Werkgelegenheid, onder voorzitterschap van de minister-president. De infrastructuur moet op elkaar worden afgestemd, de opleidingspakketten moeten inhoudelijk gescreend worden, waarbij eventuele overlappingen worden weggewerkt, en er moet ten slotte een nieuwe structuur ontstaan die instaat voor een gemeenschappelijke aansturing van alle vormings- en opleidingsinitiatieven in Vlaanderen.

– *De heer Moreau* treedt de minister hierin bij en verwijst in dit verband naar de Kleurennota, waarin werd gepleit om alle beleidsaspecten die met elkaar verweven te zijn bij één beleidsdomein en één bevoegde minister onder te brengen. De spreker wil dan ook verder gaan dan de minister en alle opleidingsinitiatieven in een structuur, onder de verantwoordelijkheid van een minister, onderbrengen. Dit zou efficiënter en goedkoper zijn.

Volgens *de heer Voorhamme* is er in de eerste plaats behoefte aan een transparant aanbod. Hij vindt de aandacht voor de nefaste gevolgen van overlappingen in het cursusaanbod overdreven. Een te strikte opdeling heeft ook nadelen. De spreker merkt op dat in het onderwijs in het algemeen eerder wordt gestreefd naar diversiteit, zodat men voor het volgen van eenzelfde opleiding kan kiezen uit verschillende onderwijsinstellingen.

– *De minister* onderlijnt dat iedere opleiding zijn eigen kenmerken heeft : het VIZO gebruikt bijvoorbeeld veel zelfstandigen als docenten, wat een zeer praktijkgerichte invulling mogelijk maakt, terwijl de VDAB-cursussen eerder theoretisch zijn. De minister benadrukt dat deze eigenheid zoveel mogelijk behouden moet blijven. Wel wordt gestreefd naar een modularisering van het opleidingspakket, met de bedoeling kortere en intensievere cursussen te kunnen aanbieden.

De budgetverhoging voor het VIZO wordt ten dele verklaard door de creatie van een back-office. Het VIZO moet ook streven naar een schaalvergroting en naar een verdergaande coördinatie, bijvoorbeeld op provinciaal niveau. Hierbij staat de werking van de West-Vlaamse VIZO-centra model, waarbij tussen diverse centra afspraken worden gemaakt over de taakverdeling.

In antwoord op de opmerkingen van de heer Voorhamme over de VIZO-adviseurs erkent *de minister* de nood aan een evaluatie van het decreet. Hij wil het systeem echter in figuurlijke zin nog wat krediet geven. Het is wel duidelijk dat er nood is aan een betere organisatie en dat de banken meer in de trajectbegeleiding moeten worden betrokken. Het lage aantal ICT-adviseurs is an sich niet negatief, maar het is wel duidelijk dat er een grote behoefte is aan ICT-opleidingspakketten bij ondernemers. Hiervoor werd reeds een initiatieven ontplooid door Fabrimetal, de Unizo en de Kamers van Koophandel.

3.3.5. Meerwaardeneconomie

Het vroegere begrip "sociale economie" werd vervangen door "meerwaardeneconomie", een vlag die volgens de minister beter de lading dekt. Onder impuls van de minister van Tewerkstelling werd de idee van de invoegbedrijven verlaten ten gunste van de invoegafdelingen. De minister wenst ook snel werk te maken van een Participatiefonds Meerwaardeneconomie.

– *De heer Holemans* legt de nadruk op de ecologische aspecten die verbonden zijn aan begrippen als duurzaam ondernemen en meerwaardeneconomie. Hij verwijst op zijn beurt naar de toespraak van de voorzitter van het VEV, die opmerkte dat de bedrijven die het op bedrijfseconomisch vlak goed doen, ook op sociaal en ecologisch vlak goed scoren.

3.3.6. Het Vlaams Waarborgfonds

De minister wenst het Waarborgfonds om te vormen tot een Starters- en Waarborgfonds, dat instaat voor een meer actieve kapitaalverstrekking aan kleine ondernemingen en kapitaalsintensieve starters, die voor hun financiering moeilijk terecht kunnen bij de bestaande kredietinstellingen. De Amerikaanse small business investment companies (SBIC) staan hiervoor model. De overheid engageert zich in dit fonds, maar heeft wel een uitstapmogelijkheid.

Om de operationaliteit van het Vlaams Waarborgfonds te garanderen, werd de contractuele overeenkomst met het Beroepskrediet verlengd. Intussen wordt ook naar samenwerking op Europees vlak gezocht. *De minister* stelt ook de vraag naar de toekomstige relatie met het federale Participatiefonds.

– *De heer Holemans* vraagt zich af hoe die financiering concreet zal gebeuren. Hij meent dat het Startersfonds zich vooral zou moeten toeleunen op de ondersteuning van duurzame ontwikkeling.

De minister antwoordt dat dit ook de bedoeling is. Het Vlaams Waarborgfonds is een eerder curatieve instelling die niet eens over een eigen kapitaal beschikt; eventuele verliezen worden bijgepast op de uitgavenbegroting. Het Startersfonds moet actiever optreden en projecten ondersteunen die passen in de filosofie van het duurzaam ondernemen, bijvoorbeeld door financiële steun te bieden aan bedrijven die een kwaliteitslabel of een ISO-normering wensen te halen. De middelen voor dit fonds zouden worden verstrekt via de begroting, via de

opbrengsten uit de GIMV-privatisering of via heroriëntering van de expansiesteun.

3.4. Kapitaalvennootschappen

Algemeen

Net als *de heer Bogaert* constateert de minister dat het parlement en de regering geen rechtstreekse rol spelen in de werking van de kapitaalvennootschappen. Het decreet van 13 juli 1994 gaf de regering immers geen positief injunctierecht, maar beperkte haar rol tot het afsluiten van beheersovereenkomsten voor een bepaalde periode. Dit moet worden gesitueerd in de context van die tijd. Voor het decreet van 13 juli 1994 was er een grotere overheidsinmenging mogelijk in de werking van deze fondsen. Het dossier van de scheepskredieten heeft aangetoond waartoe dit kan leiden. Als gevolg hiervan heeft de overheid zich teruggetrokken uit de aansturing van deze fondsen. *De minister* gaat akkoord met een grotere rol van de regering en het parlement, maar wacht in dit verband op een voorstel van decreet dat het decreet van 13 juli 1994 wijzigt.

3.4.1. De NV Gimvindus

De minister neemt akte van de vraag van het parlement om Gimvindus te vereffenen. Hij pleit in dit verband voor voorzichtigheid.

Gimvindus beheert drie portefeuilles in respectievelijk de staal-, textiel- en scheepsbouwindustrie.

In de staalsector bezit Gimvindus 27 percent van Sidmar; de overige 73 percent is in handen van Arbed. Gimvindus heeft een omruiloperatie voorgesteld, waarbij Sidmar-aandelen voor Arbed-aandelen worden geruild. Hierover worden informele gesprekken gevoerd met de Europese Commissie om na te gaan of er geen strijdigheid is met de Europese concurrentieregels. De minister wil geen initiatief nemen alvorens deze gesprekken afgerond zijn. De stabiliteit en rechtszekerheid voor Sidmar en ALZ zijn hierbij cruciaal.

In de textielsector maakt de minister onderscheid tussen de klassieke nationale sector textiel, die door Gimvindus werd overgenomen, en het Lieven Bauwens Capital Fund (LBC-Fund), dat participaties neemt in hoogtechnologische applicaties in de textielsector. De minister wenst de LBC-participaties niet zomaar te vereffenen.

In de sector van de scheepsbouw wenst de minister schoon schip te maken. Dit zou dus in de praktijk neerkomen op een vereffening van het Gimvindus-aandeel in deze sector. De heer *Schuermans* merkt op dat dit al langer het geval was. Er werden immers geen kredieten meer ter ondersteuning van de Vlaamse scheepsbouw verstrekt. De minister beaamt dit, maar merkt op dat er wel via leningsstructuren middelen ter beschikking werden gesteld aan de sector.

Hoe de vereffening concreet zal worden aangepakt, staat nog niet vast. De minister belicht twee mogelijke scenario's : ofwel wordt de portefeuille opgesplitst en ondergebracht bij bijvoorbeeld de VPM ; ofwel wordt de portefeuille verzelfstandigd en wordt het saldo van Gimvindus vereffend. Hierover worden juridische adviezen ingewonnen.

3.4.2. De NV Vlaamse Participatiemaatschappij (VPM)

De heer *Schuermans* had gemerkt dat in het schema van de Vlaamse kapitaalvennootschappen (pagina 75, figuur 11) de LRM niet vermeld wordt. De minister antwoordt dat het schema enkel de VPM-structuur weergeeft, terwijl de LRM een doe-maatschappij is. De vraag is of de LRM verzelfstandigd of geïnternaliseerd moet worden. Momenteel past de LRM het best in de huidige VPM-structuur.

3.4.3. De NV GIMV

De verdere afbouw van de VPM-participatie in de GIMV is technisch volledig voorbereid. Op 21 november werd hierover een schema opgesteld in samenspraak met de werkgroep en het bankconsortium dat de beursgang voorbereidt. Dit zou in februari 2001 gebeuren.

De GIMV investeert vooral in technologie-aandelen en aandelen met een hoog risico. Sinds enkele maanden zijn de Europese technologie-aandelen in vrije val. De koers van het GIMV-aandeel volgt dan ook deze trend. Het feit dat de gedelegeerd bestuurder in een rechtzaak verwikkeld is, is evenmin van die aard om de koers omhoog te stuwen.

3.4.4. De NV Limburgse Reconversiematschappij (LRM)

De minister oordeelt dat de LRM over middelen beschikt die haar huidige taakstelling – het beschikbaar stellen van risicokapitaal voor opstartende bedrijven in Limburg – ruimschoots overschrij-

den. Men kan ofwel die middelen afkomen, ofwel de taakstelling van de LRM verbreden.

– De heer *Boutsen* doet in dit verband een suggestie. Hij merkt op dat een Limburgs transportbedrijf in vier gemeenten vruchteloos gezocht heeft naar een bedrijventerrein van 25 are. Dit zou toch een nuttige aanwending zijn van de LRM-gelden ?

De minister herhaalt dat de LRM-middelen de taakstelling ruimschoots overschrijden, zelfs al houdt men rekening met het ter beschikking stellen van risicokapitaal en het ontwikkelen van brown sites. De LRM moet de miljarden waarover ze beschikt sneller in omloop brengen. In die zin is het jammer dat het plan om de chipsfabriek UMC naar Limburg te halen, waarvoor 10 miljard frank aan ondersteuning zou worden uitgetrokken, uiteindelijk niet is doorgegaan. De heer *Boutsen* suggereert dat dit omwille van politieke redenen was. De minister ontkent dit ten stelligste. Het project is niet doorgegaan, omdat het economisch niet haalbaar bleek en omdat het Interuniversitair Micro-electronica Centrum (IMEC) zelf het afraadde.

3.5. Expansiesteun

3.5.1. De FEERR

Afhandeling van expansiesteundossiers

Het vigerende systeem om expansiesteun toe te kennen leidde tot een grote achterstand bij de administratie, die nu bijna overbrugd is. De achterstand geldt vooral voor FEERR-KO-dossiers, vanwege de niet-tijdige aanpassing van België aan de Europese MGB 3-richtlijn. Medio november was de stock van 4.000 KO-dossiers geslonken tot 1.792 dossiers. Er zijn ook nog 482 MGO-dossiers in behandeling.

Het grootste probleem vormen een tweehonderd-vijftigtal geblokkeerde dossiers. De hoofdverantwoordelijkheid hiervoor berust bij de EC, die het Vlaams Gewest op de vingers had getikt omdat het de wet van 1970 niet tijdig had aangepast aan de MGB3-richtlijn. Hierdoor werden de criteria gewijzigd terwijl de behandeling van een aantal dossiers, ingediend op basis van de oude criteria, nog hangende was. De minister beseft dat hierdoor een aantal bedrijven in de moeilijkheden komen, maar wenst niet het risico te lopen om toch expansiesteun toe te kennen die dan achteraf door de Europese instanties wordt teruggevorderd.

Hervorming van de expansiesteun

De minister herhaalt nogmaals dat de expansiesteun niet van doorslaggevend belang is op het investeringsgedrag van een onderneming. Bedrijven investeren in Vlaanderen omwille van totaal andere redenen: de talenkennis, het hoge opleidingsniveau en de hoge productiviteit van de werknemers, de beschikbaarheid van bedrijfsterreinen, de mobiliteitsmogelijkheden. De Vlaamse regering legt nu bijna 14 miljard frank vast voor investeringen van drie of vier jaar geleden, terwijl die steun niet eens een incentive was om die investeringen te verrichten.

Hij wenst de expansiesteun om te vormen tot een systeem dat in Italië al jaren succesvol wordt toegepast. Het uitgangspunt hierbij is dat de klassieke expansiesteun te conjunctuurgevoelig is en te weinig impulsen geeft aan de economische dynamiek. Bedrijven vragen subsidies aan voor de uitvoering van geplande investeringen, maar in een periode van hoogconjunctuur worden sowieso veel investeringen gepland. Hoe meer investeringen, hoe meer steun de overheid moet uitkeren. De minister pleit daarom voor een meer projectgerichte aanpak, met strikte criteria. Het enveloppesysteem biedt het voordeel dat men beter kan inschatten wat de budgettaire gevolgen ervan zijn, in tegenstelling tot de klassieke expansiesteun.

Men mag echter het kind niet met het badwater weggooien en het is dan ook geenszins de bedoeling om tabula rasa te maken. Het hoofddoel is expansiesteun meer selectief en minder conjunctuurgevoelig te maken. Expansiesteun voor het ondersteunen van strategische belangen en voor investeringen die een ecologische meerwaarde bieden, blijft behouden.

De minister wenst hiervoor een door de heer Schuermans gecontesteerde enveloppefinanciering, gekoppeld aan een wedstrijdformule, toe te passen. Dit betekent dat de overheid aanduidt welk soort investeringen, bijvoorbeeld milieu- of opleidingsinvesteringen, ze financieel wil ondersteunen. De output van dergelijke investeringen is, in tegenstelling tot de klassieke tewerkstellingssteun, niet altijd recht evenredig met de input. De geïnteresseerde bedrijven kunnen hiervoor een project indienen, dat door een jury wordt beoordeeld in functie van de output. De jury beslist dan uiteindelijk welk project in aanmerking komt voor een subsidie.

De minister geeft toe dat dit op het eerste zicht niet erg logisch en zelfs arbitrair lijkt. Men mag echter niet vergeten dat de bedrijven meerdere malen per

jaar de kans krijgen om mee te dingen voor een subsidie, waarbij ze ook snel zekerheid krijgen over het al dan niet toekennen van de subsidie. Dit "gesloten" systeem staat in tegenstelling tot het vroegere "open" systeem van expansiesteun, waarbij bedrijven gewoon een dossier moesten indienen en dan wachten tot de steun werd uitgekeerd. Voor de administratie was het onmogelijk om in te schatten hoeveel dossiers werden ingediend en hoeveel steun bijgevolg zou worden uitgekeerd. Dit leidde tot budgettaire ontsporingen en een grote achterstand bij de administratie.

– *De heer Schuermans* blijft het een eigenaardige formule vinden. Men zou ook lineair subsidies kunnen toekennen, zoals nu met de expansiesteun gebeurt, maar de hoogte van de subsidie laten afhangen van de output van de investering.

De heer Holemans treedt de minister echter bij. Nu moeten er veel middelen worden gereserveerd om oude dossiers af te handelen, ook al gebeurt dit in uitvoering van een decretaal vastgelegde opdracht, zoals de heer *Schuermans* opmerkt. Doordat er in principe geen limiet bestaat op de uit te betalen expansiesteun, die immers afhankelijk is van het aantal ingediende dossiers, dreigt het hele systeem te ontsporen in periodes van hoogconjunctuur, juist wanneer er minder behoefte is aan dit soort steun. Het lijkt hem dan ook logisch expansiesteun te heroriënteren in de richting van het ondersteunen van ecologische investeringen en opleidings- en vormingsprogramma's.

Heroriëntatie van de expansiesteun naar opleiding en vorming

Het onderdeel van de expansiesteun dat het meest dringend aan een hervorming en heroriëntering toe is, is dus de tewerkstellingssteun. Rekening houdend met de huidige hoogconjunctuur, waarbij er een tekort is aan geschikte arbeidskrachten, kan men zich inderdaad afvragen of het nog zin heeft om tewerkstellingsteun te geven. Het lijkt dan ook nuttiger om de beschikbare middelen te heroriënteren naar opleiding en vorming. De minister verwijst in dit verband naar de hefboomkredieten, die echter vooral de grote bedrijven ten goede komen. Daarom wenst hij bij de heroriëntering van de tewerkstellingssteun naar initiatieven rond vorming en opleiding de nadruk te leggen op initiatieven voor KMO's.

Precies daarom mag men het Vlamivorm-model niet overnemen. Uit Vlamivorm heeft de minister geleerd dat de kredieten voor opleiding en vorming vooral naar de grote ondernemingen gaan.

De kleinere ondernemingen, KMO's met minder dan vijftig werknemers, blijven hierbij in de kou staan. Amper 11 percent van hen komt voor Vlami-vorm-middelen in aanmerking, terwijl 73 percent van de middelen naar de grote ondernemingen gaan. Uit onderzoek blijkt bovendien dat er een grote opleidingsbehoefte is bij KMO's.

Voor de concrete organisatie van opleidings- en vormingssteun inspireert de minister zich daarom op het model dat het Waals Gewest hanteert : een derde partner versterkt cheques voor opleidings- en vormingsprogramma's die door de overheid worden gecertificeerd. Bedrijven kunnen dergelijke cheques aankopen en disconteren in de vorm van opleidingen. De kostprijs per werknemer en per uur opleiding bedraagt 1.200 frank, waarvan de overheid 600 frank financiert.

– Hierop ontstaat een discussie naar wie de opleidings- en vormingssteun vooral moet gaan : grote of kleine ondernemingen ? Of is het verkieslijk om zich te richten tot bepaalde doelgroepen ?

De heer Voorhamme is, net als de minister, eerder terughoudend voor opleiding- en vormingssteun aan grote bedrijven. De meeste ondernemingen investeren zelf nog te weinig in opleiding. Grote ondernemingen hebben echter een groter personeelskader en zetten zelfs speciaal mensen in om zoveel mogelijk overheidsgeld binnen te halen. *De heer Van Goethem* betwist dit. Volgens hem moet een grotere onderneming ook meer inspanningen leveren voor vorming en opleiding, aangezien ze meer werknemers telt, al geeft hij toe dat er speciale aandacht naar de KMO's moet gaan.

Kleine ondernemingen kampen met andere problemen. Ze beschikken volgens *de heer Voorhamme* over te weinig knowhow voor opleiding en vorming en moeten hiervoor dan ook te rade gaan bij externe bureaus. Liever dan te investeren in opleiding en vorming zoeken zij op de arbeidsmarkt naar "ready-made" werklozen die perfect aan het gewenste profiel voldoen.

Volgens *de heer Holemans* legt de minister de klemtoon teveel op de tegenstelling tussen grote en kleine bedrijven. Het zou beter zijn om de vormingsinspanningen vooral te richten op werknemers uit groepen die het op de arbeidsmarkt moeilijk hebben, zoals allochtonen. *De heren Moreau en Van Goethem* merken echter op dat men ook de oudere en/of laaggeschoolde autochtone werknemers niet uit het oog mag verliezen. Oudere werknemers bieden een groot potentieel, ze hebben veel ervaring en zijn mits enige bijscholing perfect

geschikt om de leemtes in de huidige krappe arbeidsmarkt op te vullen.

De heer Schuermans pleit ervoor om toch een vorm van tewerkstellingssteun te behouden, ook al lijkt dit met de huidige hoogconjunctuur vrij overbodig. Wat indien er een recessie komt en de werkloosheid weer zou stijgen ? *De heer De Cock* treedt hem hierin bij. Er blijft nood aan een zekere vorm van tewerkstellingssteun, zeker voor kleine ondernemingen en laaggeschoolden. Hij merkt op dat er wel mooie pleidooien worden gehouden voor toekomstige vorming en opleiding voor werknemers, maar dat men hiervoor eerst een werknemer moet zijn.

De heer Bogaert, voorzitter, vat de verschillende standpunten als volgt samen. Alle leden van de commissie gaan akkoord met een heroriëntering van de middelen, maar op drie voorwaarden. Ten eerste moet de aandacht vooral uitgaan naar bepaalde doelgroepen, zoals oudere werknemers, allochtonen en laaggeschoolden. Ten tweede moet de overheid steeds over voldoende flexibiliteit beschikken bij het aanwenden of heroriënteren van de middelen : in een periode van laagconjunctuur moet de overheid middelen kunnen aanwenden voor tewerkstellingssteun, in een periode van hoogconjunctuur moet ze echter snel een andere bestemming kunnen geven aan deze middelen. Ten derde is het duidelijk dat de grote ondernemingen het meest voordeel halen uit overheidssteun. Alle ondernemingen, ongeacht de omvang of de sector, moeten gelijkwaardig behandeld worden.

– *De minister* verwijst in zijn antwoord eerst naar een bijkomend argument om vanuit communautaire overwegingen de tewerkstellingssteun af te bouwen. De overheid begon zich in het begin van de jaren '90 te interesseren voor tewerkstellingssteun. Het principe was dat een bedrijf 500.000 frank kreeg voor elke arbeidsplaats die het creëerde. De voordelen van dit systeem waren duidelijk : meer directe en indirecte fiscale inkomsten, en een daling van de uitgaven en een stijging van de inkomsten van de sociale zekerheid. De initiële uitgave van 500.000 frank per werkloze leverde dus een return op die veel hoger lag. Het probleem was echter dat de Vlaamse overheid investeerde, maar dat de federale overheid de return opstreek, gezien fiscaliteit en sociale zekerheid bijna uitsluitend tot de federale bevoegdheden behoren.

De minister schreef dan ook een brief aan de premier waarin hij aankondigde de tewerkstellingssteun voor andere doeleinden aan te wenden, maar dat hij bereid was deze vorm van steun te behou-

den indien het Vlaams Gewest via trekkingsrechten kon meegenieten van de return. De premier antwoordde dat tewerkstellingssteun in de huidige conjunctuur weinig zin had, dat hij bijgevolg akkoord ging met de heroriëntering van de steun en dat er dus ook geen sprake kon zijn van trekkingsrechten.

Wat de nadruk op bepaalde doelgroepen betreft, heeft de minister steeds de stelling verdedigd dat een algemene daling van de werkloosheid ook de groepen "moeilijke" werklozen ten goede komt : jongeren, ouderen, allochtonen, laaggeschoolden. *De heer Laurys* wenst dit te nuanceren. Een aantrekkende conjunctuur zorgt er weliswaar voor dat de werkloosheid onder de jongeren snel verdwijnt, maar dit geldt niet voor de werkloosheid onder allochtonen of oudere werknemers.

Specifiek over de problematiek van de oudere werknemers citeert de minister uit de beleidsbrief Economie de volgende zin : "Oudere werknemers vormen eveneens een potentiële doelgroep die prioritair zal worden behandeld" (pagina 81). Dit geldt evenzeer voor laaggeschoolden en allochtonen. Replicerend op de heer De Cock stelt *de minister* dat men een onderscheid moet maken tussen de opleiding van werknemers, wat tot zijn bevoegdheden behoort, en de opleiding van werklozen, wat tot de bevoegdheden van de minister van Tewerkstelling behoort.

De minister wijst er ook nog op dat veel werkgevers zwaar investeren in de opleiding en vorming van hun werknemers. Het positieve gevolg is dat hooggeschoolde werknemers een hogere productiviteit halen. Het nadeel is dat er in periodes van hoogconjunctuur een groot verloop is van hooggeschoolde werknemers, zodat de inspanningen van de werkgever voor een deel nutteloos zijn.

De heroriëntering zal ook budgettaire gevolgen hebben. Er is een budgettaire simulatie gemaakt voor de volgende scenario's : continu beleid, continu beleid met een inhaalbeweging voor de expansiedossiers, continu beleid met inhaalbeweging en met de beslissing om nu met tewerkstellingssteun te stoppen. Uit het laatste scenario blijkt dat, indien men vandaag beslist om met tewerkstellingssteun te stoppen, men pas in 2002 deze middelen voor andere doeleinden kan aanwenden.

3.5.2. Industrierterreinen

De minister wil het huidige subsidiebesluit herzien, omdat het de middelen ongelijk verdeelt. Een illustratie hiervan is dat gemeenten wel in aanmerking

kwamen voor een subsidie voor de aanleg van industrierterreinen, maar de LRM niet. De reorganisatie van de middelen heeft tot doel de middelen toe te kennen aan degene die de aanleg van een industrierterrein daadwerkelijk op zich neemt. De steun zou niet meer in de vorm van een cheque worden uitgekeerd, maar in de vorm van een rollend fonds. De publieke of private actoren die een initiatief nemen in verband met industrierterreinen zouden een bepaald bedrag krijgen, dat ze dan een aantal jaren later moeten terugstorten.

Bij de inschatting van de totale oppervlakte aan bestaande of bijkomende industrierterreinen moet voortaan een opsplitsing worden gemaakt tussen green fields en brown fields. Brown fields moeten maximaal geoptimaliseerd worden. Een hinderpaal hierbij is dat de totale oppervlakte aan brown fields niet gekend is. Een van de doelstellingen van het SPRE is dan ook het verzamelen van de nodige data via de gegevens van de leegstandsheffing.

De overheidssteun voor het ontwikkelen van nieuwe of het renoveren van bestaande industrierterreinen kan gecumuleerd worden met de Europese steun in het kader van URBAN 2, dat de prioriteiten vooral legt op het vlak van milieu, mobiliteit en toerisme. In URBAN 2 wordt 385 miljoen frank uitgetrokken voor dergelijke projecten, waarbij 28,7 percent van het bedrag door Europa gedragen wordt. Voor Vlaanderen komt enkel de zone Zuid-Antwerpen hiervoor in aanmerking.

– Hierop ontspint zich een discussie over de brown fields. *De heer Voorhamme* waarschuwt voor te hoge verwachtingen. Vooraleer men een brown field kan aanwenden als industrierterrein, moeten er eerst zeer dure saneringen en renovaties worden uitgevoerd. Een gedeeltelijke heroriëntatie van de middelen voor expansiesteun naar de sanering van brown fields is dan ook gerechtvaardigd. Vlaanderen beschikt over relatief veel brown fields en heeft tegelijk een grote nood aan bijkomende bedrijventerreinen. De ontwikkeling van brown fields komt zowel grote als kleine ondernemingen ten goede. De directe impact ervan op de tewerkstelling is wel moeilijker in te schatten dan bij tewerkstellingssteun, waar er een directe band is tussen de verleende steun en het aantal gecreëerde arbeidsplaatsen. Dit betekent niet dat investeringen in brown fields niet nuttig zouden zijn. De gemeenten moeten dan wel nu, tijdens de opmaak van gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen, duidelijkheid krijgen over de mogelijkheid krijgen om brown fields te ontwikkelen.

Ook *de heer Laverge* wenst het belang van brown fields te nuanceren. Het is nuttig om erin te investeren : in de huidige conjunctuur is het immers beter om in omgevingsfactoren, zoals industriegebieden, te investeren ten einde een gunstig klimaat voor economische groei te creëren. De spreker waarschuwt echter voor te hoge verwachtingen. Brown fields zijn in wezen de overblijfselen van oude industriële zones. Deze werden vroeger aan de rand van de stad opgericht, maar door de uitbreiding van de steden liggen ze nu bijna in het stadscentrum. Het is dan ook niet eenvoudig om deze sites een industriële bestemming te geven.

De heren Holemans en Voorhamme merken op dat dit ook de bedoeling niet is. Brown fields zijn wel geschikt voor allerlei economische activiteiten met geringe hinder voor de (stedelijke) omgeving, zoals kantoorgebouwen.

– *De minister* benadrukt het complementaire karakter van de brown fields, en verwijst hiervoor naar de beleidsbrief Economie (hoofdstuk XI.3). Waar mogelijk, worden brown fields gesaneerd. Daarnaast zal er ook aandacht gaan naar de ontwikkeling van nieuwe terreinen, want het zou naïef zijn om te denken dat brown fields de behoefte aan nieuwe terreinen overbodig maken. De bedoeling is in de eerste plaats om verspilling van open ruimte tegen te gaan. Er wordt nog teveel gekozen voor industriële gebouwen met een geringe bouwhoogte maar met een grote oppervlakte.

De minister vat zijn doelstellingen als volgt samen. Het is de bedoeling om een modern bedrijfsondersteuningsbeleid in de context van een kennis-economie uit te bouwen. Daartoe worden de volgende acties ondernomen : vorming en opleiding via opleidingscheques ; optimale allocatie van bedrijven via een evenwichtige verdeling tussen brown en green fields, met een aangepast instrument om brown fields te valideren ; begeleiding van starters door advies en kapitaalsondersteuning ; expansiesteun via een enveloppesysteem ; overheidssteun voor de beste investeringsprojecten via een selectieprocedure.

3.6. Het (sub)regionaal beleid

3.6.1. Stand van zaken streekplatformen en streekcharters

3.6.2. Streek-eigen management (STEM)

3.6.3. Streekcharterprojecten

3.6.4. Strategisch Plan Ruimtelijke Economie (SPRE)

3.6.5. Europees fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO)

Over deze onderdelen van de beleidsbrief werden geen opmerkingen geformuleerd.

3.6.6. Centrummanagement en Mercurius

Sommige Mercuriusprojecten moeten nog worden opgestart, zoals het Lamot-project in Mechelen. De minister vindt Mercurius een waardevol initiatief, maar de concrete uitwerking ervan is nog voor verbetering vatbaar. Voor extra middelen kan gedacht worden aan een koppeling met het Stadsvernieuwingsfonds, een doe-maatschappij waarin ook Mercurius-bis zou worden ondergebracht.

3.7. Vereenvoudiging van administratieve regelgeving en van de procedures

Het VIZO onderzoekt mogelijke ingrepen om de administratieve regelgeving en procedures te vereenvoudigen. Op de website www.vlaanderen.ondernemen.be werd onlangs een link gelegd naar de databanken van de GOM's met een overzicht van de bedrijventerreinen. De minister beschouwt dit als eerste stap naar de oprichting van een kruis-

puntbank, waarin alle gegevens die voor ondernemers van belang zijn, zouden worden gecentraliseerd.

Administratieve vereenvoudiging en e-government gaan hand in hand, waarbij de minister onderstreept dat e-government geen doel op zich is, maar een middel om de regelgeving te vereenvoudigen. Meer algemeen wordt er een overleg gepland tussen het federale niveau en het Vlaams Gewest. Dit gebeurt volgens de minister niets te vroeg, want op lokaal niveau zijn er al diverse protocollen afgesloten met betrekking tot administratieve vereenvoudiging. Op 1 december bespreekt de Vlaamse regering een nota van de secretaris-generaal van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap over e-government. Ook het project "e-VRT" zal hierin een plaats krijgen.

Op het budget media en innovatie is in een budget van 20 miljoen frank voorzien in het kader van het digitaal actieplan. Er worden verschillende actieplannen onderzocht, waarbij een pakket specifiek voor de ondernemingen is bedoeld.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

a) Decreetbepalingen

Artikel 14

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 14 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

Artikel 29

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 29 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

Artikel 95

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 95 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

Artikel 115

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 115 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

Artikel 117

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 117 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

Artikel 118

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 118 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

Artikel 120

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 120 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

b) Begrotingstabel

AFDELING I

Begrotingskredieten – Departementale begrotingen

PROGRAMMA 24.1

Algemene financiële logistiek (ba 51.1)

Over dit programma worden geen opmerkingen geformuleerd.

Programma 24.1 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6.*

PROGRAMMA 50.1

Algemene departementale bestaansmiddelen

Over dit programma worden geen opmerkingen geformuleerd.

Programma 50.1 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6.*

PROGRAMMA 51.1

Algemeen economisch beleid

Over dit programma worden geen opmerkingen geformuleerd.

Programma 51.1 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6.*

PROGRAMMA 51.2

Economisch ondersteuningsbeleid

Over dit programma worden geen opmerkingen geformuleerd.

Programma 51.2 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6.*

PROGRAMMA 51.5

Natuurlijke rijkdommen en energie
(ba 12.02, 12.03, 12.04, 12.27 en 74.02)

Over dit programma worden geen opmerkingen geformuleerd.

Programma 51.5 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6.*

PROGRAMMA 51.9 (ba 35,01 en 41,08)

Extern economisch beleid

Over dit programma worden geen opmerkingen geformuleerd.

Programma 51.9 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6.*

AFDELING III

Diensten met afzonderlijk beheer

DAB Investeren in Vlaanderen

De begroting van de DAB Investeren in Vlaanderen wordt *aangenomen 8 stemmen tegen 6.*

AFDELING V

Vlaamse openbare instellingen

ION van categorie A

Grindfonds

Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie – Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-MGO)

Het Rekenhof formuleert een opmerking over artikel 51.01 (*Parl. St.*, VI. Parl., 2000-2001, nr. 16/1, p. 24) waar een krediet van 72 miljoen frank wordt uitgetrokken voor streekinvesteringsmaatschappijen en publiek-private samenwerking (PPS). Dit krediet zou dienen voor de uitvoering van een externe studie en voor de oprichting van streekinvesteringsmaatschappijen en de uitbetaling van de

eerste schijven in het kader van een aantal PPS-constructies.

Wat de externe studie betreft, dient de vraag te worden gesteld naar het samengaan ervan met de DAB "Vlaams Kenniscentrum PPS", op te richten bij programmadecreet 2001, die een beleidsvoorbereidende taak zou hebben. De aard van de beoogde constructies en hun finaliteit worden volgens het Rekenhof onvoldoende toegelicht.

Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie – Kleine Ondernemingen (FEERR-KO)

Limburgfonds

De begrotingen van deze ION van categorie A worden *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGISCH INNOVATIEBELEID

I. ALGEMENE BESPREKING

1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER DIRK VAN MECHELEN, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, RUIMTELIJKE ORDENING EN MEDIA, BIJ DE BELEIDSBRIEF "WETENSCHAPSBELEID. BELEIDSPRIORITEITEN 2001" EN BIJ DE BEGROTING 2001

1.1. Inleiding : herverdeling van de programma's

Bij haar aantreden heeft de regering beslist de middelen voor 2000 constant te houden en vervolgens een evaluatie te maken van mogelijke rationalisering binnen de begroting van Wetenschapsbeleid. Er werd ook beloofd dat de middelen voor 2001 opnieuw normaal zouden stijgen teneinde de achterstand op de top van Europa wat bij te werken.

De middelen in de begroting voor 2001 voor Wetenschapsbeleid stijgen met 1,2 miljard frank. Begrotingstechnisch is er een belangrijke stap gezet in de vereenvoudiging van de financieringsstructuur.

De bevoegdheid over het wetenschapsbeleid is verdeeld over de ministers van Economie en Onder-

wijs. Ten behoeve van de commissieleden geeft de minister vooraf een overzicht van de verschillende programma's en van de bevoegdheidsverdeling ter zake.

Conform de beleidsnota en de beleidsbrief zijn de uitgaven voor Wetenschapsbeleid gehergroepeerd in vier thema's :

- algemeen wetenschapsbeleid (programma 71.1) ;
- wetenschappelijk onderzoek op initiatief van de vorser (programma 71.2) ;
- wetenschappelijk onderzoek met economische finaliteit (programma 71.3) ;
- het strategisch en beleidsgericht onderzoek (programma 71.4).

Het criterium bij deze herschikking was de finaliteit van het onderzoek. Fundamenteel onderzoek is onderzoek dat enkel wordt gestuurd door het initiatief van de vorser. Onderzoek met economische finaliteit is onderzoek dat wordt verricht op vraag van ondernemingen.

Programma 71.1 heeft betrekking op het algemeen wetenschapsbeleid en omvat de algemene werkmiddelen, de kredieten voor popularisering van wetenschap en technologie en ook de kredieten voor internationale samenwerking. Programma 71.2 valt onder de bevoegdheid van minister van Onderwijs. Programma 71.3 behoort tot de bevoegdheid van de minister van Economie. Programma's 71.1 en 71.4 bevatten basisallocaties waarvoor beide ministers bevoegd zijn.

Het wetenschappelijk onderzoek met economische finaliteit (programma 71.3) is voor de commissie voor Economie, Landbouw, Tewerkstelling en Toerisme het belangrijkste. Het Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Onderzoek (IWT-Vlaanderen) wordt hier bevestigd als het enige loket voor en de draaischijf van het technologisch innovatiebeleid van Vlaanderen. Het gaat hier om kredieten ten bate van de Vlaamse economie. De subsidie-aanvragen gebeuren via de ondernemingen. Het betreft onderzoek dat op korte termijn moet resulteren in concrete toepassingen en het ontstaat meestal uit samenwerkingsverbanden tussen bedrijven enerzijds en universiteiten en vorsers anderzijds.

Programma 71.4 omvat het strategisch en beleidsgericht onderzoek. Strategisch onderzoek heeft be-

trekking op maatschappelijke of economische aanlegenheden. Dit soort onderzoek moet op middellange termijn resulteren in concrete toepassingen. Onder deze noemer vallen de Strategische Technologieën voor Welvaart en Welzijn (STWW), wat tot de bevoegdheidssfeer van de hele Vlaamse regering behoort, en het HOBU-fonds, dat onder de bevoegdheid van minister Vanderpoorten valt. Belangrijk is echter ook dat onder dit programma de drie onderzoeksinstellingen zijn thuisgebracht, namelijk het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB), de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) en het Interuniversitair Micro-Elektronica Instituut (IMEC).

De minister drukt zijn verbazing uit over het feit dat een geruchtenstroom op gang was gekomen naar aanleiding van de herschikking van de kredieten. Toch had deze herschikking enkel de bedoeling de kredieten op een meer rationele manier te kunnen inschrijven in de budgetten. Ze heeft ze dus niets te maken met een herverkaveling van de bevoegdheden tussen de minister van Onderwijs en de minister van Economie of met de finaliteit van en de bevoegdheid over de onderzoeksinstellingen, zoals bepaalde mensen suggereerden.

1.2. Algemeen wetenschapsbeleid (programma 71.1)

Op de Europese top van ministers voor Wetenschapsbeleid in Lissabon werd afgesproken om te bouwen aan een *elektronisch netwerk*. In dit geval gaat het om een Vlaams netwerk. Voor 2001 werd een extra krediet van 100 miljoen frank ingeschreven voor de verdere uitbouw van dit netwerk (ba 12.06). Er wordt gestreefd naar een toegang tot een performant computernetwerk voor de universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstellingen. Nederland staat op dit vlak al verder, maar toch is Vlaanderen niet te laat met dit soort projecten. Compressietechnieken kunnen ervoor zorgen dat het Vlaamse netwerk uiteindelijk toch niet zo'n grote capaciteit nodig zal hebben als het Nederlandse.

Momenteel zijn de Vlaamse universiteiten en onderzoeksinstellingen aangesloten op Belnet. Het doel is om de performantie van dit netwerk te verbeteren en de capaciteit ervan stelselmatig te verhogen. De hogescholen hebben nog geen of slechts een zeer beperkte toegang tot dit netwerk. Het IWT raamde de kosten om de hogescholen erop aan te sluiten op 100 miljoen frank.

Een aantal bestaande initiatieven voor de *popularisering van wetenschap en technologie* zullen worden voortgezet, zoals het Wetenschapsfeest. Het Wetenschapsfeest werd dit jaar in Oostende gehouden en wordt bijzonder gesmaakt door de Vlaamse jeugd. De bedoeling is dat dergelijke projecten elk jaar van provincie wisselen. Omdat nu bijna alle provincies al aan bod gekomen zijn, kan men nu aan een nieuwe roadshow beginnen. Aan de bekendmaking van en de sensibilisering rond deze initiatieven zal bijzonder veel aandacht worden besteed.

Het krediet van de Durfkrant zal worden aangewend voor verschillende acties in de media. De Durfkrant bereikt slechts een beperkt publiek. Er wordt onderzocht of het budget niet beter kan worden gebruikt, bijvoorbeeld voor clips op de regionale televisiezenders die de kijkers – vooral de jongeren – bewust maken van het belang van exacte en toegepaste wetenschappen, en hen stimuleren om te kiezen voor een opleiding die daarbij aansluit. Dat laatste is volgens de minister absoluut noodzakelijk om het enorme gebrek aan kennispotentieel in Vlaanderen te verhelpen.

Het beleid inzake wetenschapsbeleid zal blijven werken aan het imago van de exacte en de toegepaste wetenschappen. De minister verwijst hiervoor naar succesvolle initiatieven zoals het programma Curieuzeneuze op Canvas. Momenteel onderhandelt de administratie met de Vlaamse Radio en Televisie (VRT) over een Vlaamse fictiereeks waarin alles wat te maken heeft met wetenschappen prominent aanwezig zou zijn, om zo drempelverlagend te werken. Er zijn reeds projecten in voorbereiding.

Uit wetenschappelijke studies blijkt dat het traditionele rollenpatroon nog steeds zeer sterk heerst in Vlaanderen. Door ook meisjes ertoe aan te zetten om exacte of toegepaste wetenschappen te studeren kan een belangrijk reservoir van potentiële arbeidskrachten worden aangesproken. Ook op dat vlak zal de minister initiatieven ontwikkelen in samenwerking met de media.

1.3. Programma 71.3 : Wetenschappelijk onderzoek met economische finaliteit

1.3.1. Continuering beleid

Als gevolg van de implementatie van het Innovatiedecreet werd het Fonds voor Industrieel Onderzoek Vlaanderen (FIOV) opgeheven. De rechten

en plichten van dit fonds werden overgedragen naar het IWT. Dit impliceert dat de eenheid van dossierbehandeling voor de acties voor steun aan technologische innovaties is hersteld. Er werd immers vastgesteld dat FIOV-dossiers op verschillende plaatsen in Vlaanderen werden klaargestoomd, waarna de regering een beslissing moest nemen. Elk dossier op deze kredietlijn wordt voorbereid door de experts en bekrachtigd door de raad van bestuur van het IWT.

De bestaande vastleggingsmachtiging en ook de investeringskredieten voor het IWT en het FIOV werden omgezet in twee budgetlijnen. Enerzijds zijn er de projecten op initiatief van bedrijven en de innovatiesamenwerkingsverbanden. Anderzijds zijn er de acties voor technologische innovaties op het initiatief van de Vlaamse regering waarbij bepaalde thema's die meer aandacht vragen in de context van het innovatiebeleid, onderzocht worden.

De middelen voor de rechtstreekse steun aan bedrijven voor onderzoek stijgen met 400 miljoen frank (ba 61.02 en 99.12). Deze middelen zullen worden gebruikt voor de implementatie van de reglementaire besluiten van het Innovatiedecreet. De steun wordt opgetrokken tot hij maximaal aansluit bij de Europese regelgeving. Daarnaast worden meer steunaanvragen verwacht. Bovendien zullen de innovatiesamenwerkingsverbanden meer middelen opslorpen omdat de minister een oproep zal lanceren tot het indienen van projecten.

Er zullen geen clusters meer erkend worden op de oude basis, wat telkens leidde tot opmerkingen van het Rekenhof bij de bespreking en goedkeuring van de kredieten. Voortaan zal het IWT de clusters evalueren.

1.3.2. Nieuwe initiatieven

In 2001 wordt een nieuw beleid opgestart inzake *technologische ondersteuning van de KMO's*. De evaluatie van de vroegere actieprogramma's is bijna afgerond. Op basis hiervan zal gepeild worden naar de kennis van dit soort programma's bij de KMO's. Het IWT zal in de toekomst het enige loket zijn in Vlaanderen dat het nieuwe KMO-programma zal uitvoeren. Het is vooral de bedoeling om de spelregels te vereenvoudigen en de steunverlening efficiënter te maken.

In de beleidsnota Wetenschaps- en Technologiebeleid 2000-2004 staat dat werk zal worden gemaakt van de *verdere uitbouw van technologische excellentiepolen* in Vlaanderen. De minister wil het be-

leid van de vorige bevoegde minister, de heer Van den Brande, verderzetten ten einde de Vlaamse onderzoekswereld een betere positie te kunnen geven binnen Europa.

Een voorbeeld is het Flanders' Drive-initiatief, opgestart door de vorige regering. Flanders' Drive heeft de bedoeling een excellentiepool te worden die als kenniscentrum kan fungeren voor de auto-industrie in Vlaanderen, zoals Ford in Genk, Volvo in Gent, Volkswagen in Brussel en General Motors in Antwerpen. Het versterken van de technologische capaciteit van deze industrie moet op middellange termijn leiden tot een behoud en een versterking van de concurrentiële positie van de autosector in Vlaanderen. Tijdens de zaak-Renault is immers gebleken hoe kwetsbaar deze sector is. Initiatieven als Flanders' Drive kunnen zorgen voor een structurele ondersteuning.

De minister wenst ook een vijftal andere, nieuwe initiatieven toe te lichten. Ten eerste is er een initiatief inzake *logistiek*, dat bestaat uit drie luiken. Het eerste is het onderzoeksluik dat tot doel heeft de effectiviteit en de efficiëntie van de bedrijven uit deze sector op te drijven, onder meer door de implementatie van universitair onderzoek. De minister wenst hierbij structureel kennis uit te bouwen rond logistieke processen zoals e-business. Het tweede luik is de ondersteuning van de implementatie van de nieuwe technologieën van de bijscholing. Het gaat hier concreet om de bijscholing van de bestaande technologieën in de productieprocessen met het oog op bijvoorbeeld de toepassing van telematica in het wegvervoer, in samenwerking met de minister voor Openbare Werken. Dit initiatief wordt genomen onder de koepel van de Vlaamse cluster die conform het nieuwe beleid op een meer efficiënte manier gesteund zal kunnen worden.

Het is ook de bedoeling een Huis van de Logistiek op te richten met als ambitie het volledige logistieke gebeuren in Vlaanderen in de breedst mogelijke zin te ondersteunen op het vlak van de technologieversterkende aspecten.

Een tweede initiatief heeft te maken met de toepassing van de *teledetectie*. Dit initiatief wordt ontwikkeld door de universiteit van Leuven en door een aantal onderzoeksgroepen en spin-off bedrijven die dienaangaande reeds een enorme knowhow hebben opgebouwd. De applicaties die uit die knowhow ontstaan, zijn nog niet voldoende gecommercialiseerd. De bedoeling van dit initiatief is dan ook zo snel mogelijk een brug te slaan tussen de universitaire knowhow enerzijds en de zich snel

ontwikkellende markten anderzijds. Dit project werd ook voorgelegd aan OC-Vlaanderen, de kenniscel die voorlopig nog opereert binnen de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) en die volgens de minister puik werk levert op het vlak van informatieondersteuning aan ruimtelijke ordening, milieu en landbouw.

Een derde initiatief is de *beeld- en spraaktechnologie*. Beide sectoren zijn in Vlaanderen sterk aanwezig en bekleden een vooraanstaande positie op wereldvlak. Lernout & Hauspie vormt slechts één aspect van de pijlsnelle technologische evolutie die momenteel in Vlaanderen aan de gang is. De minister verwijst in dit verband naar Barco, Agfa Gevaert, Alcatel Antwerpen en het Philips research centrum dat zich in Leuven en Limburg vestigt. De voorganger van dit initiatief werd eigenlijk reeds in 1995 goedgekeurd door de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid die het advies gaf over te gaan tot een meer efficiënte ondersteuning van dergelijke technologieën.

In het kader van dit initiatief kregen de professoren Van Compernelle en Daelemans de opdracht om vanuit een onderzoekersstandpunt een aantal onderwerpen voor te stellen waarrond men onderzoek in Vlaanderen zou kunnen ondersteunen. Hun rapport zal de basis vormen voor de voorbereiding van dit initiatief en voor het toetsen van de onderzoeksresultaten aan de economische realiteit.

Naar aanleiding van een bezoek aan IMEC-Leuven groeide de idee om een strategische denkgroep op te richten die moet onderzoeken in welke mate de Vlaamse overheid een actieprogramma kan ontwikkelen waarbij beeld- en spraaktechnologie, robotica en nanotechnologie op termijn met elkaar zouden versmelten. Het is de bedoeling om voldoende onderzoeksmassa op de been te brengen die Vlaanderen moet helpen hierin een toonaangevende rol op wereldvlak te vervullen.

Een vierde initiatief is het *e-VRT-concept* waarbij onderzoek gebeurt naar nieuwe technologieën in de media, zoals het ondersteunen van de mpeg-programma's, meer bepaald mpeg4 en mpeg7. Ondertussen is het IMEC reeds begonnen aan mpeg21. Deze kennis moet vertaald worden naar mediatoepassingen.

In het verleden werden de *lucht- en ruimtevaartindustrie* in België vooral als een Waalse specialiteit beschouwd. Het Vlaams Gewest probeert op een meer structurele manier steun te verlenen. Concrete acties zijn op dit ogenblik in voorbereiding, zoals het Airbusprogramma A340, type 500-600. Momen-

teel loopt er een onderzoek naar een eigen systeem van Vlaamse steunverlening. Het IWT heeft een eerste versie van het rapport voorbereid. Het gaat om een studie over directe en indirecte innovatiesteun voor lucht- en ruimtevaart. De minister deelt mede dat de onderhandelingen over de financiering van de NRC's voor het nieuwe grote passagiersvliegtuig A3XX zeer gunstig verlopen.

1.4. Programma 71.4 : Strategisch en beleidsgericht onderzoek

Het programma 71.4 handelt over het strategisch en beleidsgericht onderzoek bij de drie grote Vlaamse onderzoeksinstituten. In 2000 werd veel aandacht besteed aan de screening van VITO, IMEC en VIB, die elk voor hun domein de innovatiecapaciteit van de Vlaamse bedrijven moeten ondersteunen. De basisdoelstelling moet zijn de Vlaamse economie impulsen te geven. Wat de middelen betreft, blijft het beleid constant. Na de evaluaties van de VITO en het VIB, die nu aan de gang zijn, kan aan een eventuele bijsturing worden gedacht. De evaluatie van de VITO is bijna klaar. De minister verwijst ook naar de uitgebreide discussie die werd gevoerd over het VIB naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heer Holemans.

De minister van Onderwijs is ordonnancerend minister voor het HOBU-fonds. De verhoging van de middelen die tijdens de begrotingscontrole via een verschuiving van de middelen eenmalig werden toegezegd, worden bestendigd. Op die manier worden de hogescholen op een structurele manier betrokken bij het innovatiebeleid van de Vlaamse regering. Uit de ingediende projecten blijkt dat daar nood aan is. Het oorspronkelijk krediet werd opgetrokken en blijft behouden. In 2001 zal in overleg met de overkoepelende organisatie worden nagegaan hoe ook niet-technologisch onderzoek aan de orde zal kunnen komen.

De STWW-programma's zijn programma's voor generisch basisonderzoek aan de universiteiten (ba 12.28). Op middellange termijn zouden deze onderzoeksresultaten tot concrete toepassingen moeten leiden. Dat is niet steeds evident.

1.5. Conclusie

Ten slotte herhaalt *de minister* nogmaals de krachtlijnen van het wetenschaps- en technologiebeleid :

continueren van het bestaande beleid, het aanscherpen van een aantal initiatieven, het herstellen van de belangrijke functie van het IWT, en een belangrijke vooruitgang in de screening van onze onderzoeksinstituten. De screening van de VITO is afgerond, die van het VIB is in volle uitvoering, en met de screening van het IMEC moet nog dit jaar worden begonnen.

2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN – REPLIEKEN VAN DE MINISTER – AANVULLENDE OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

2.1. Standpunt van de heer Jacques Laverge

De heer Laverge meent dat de minister het vernieuwende wetenschapsbeleid voortzet. Tegelijk wordt de continuïteit bewaard met wat voorafging.

De spreker wenst echter meer duidelijkheid over de collectieve centra en de *bedrijfsgrensoverschrijdende initiatieven*. Collectieve centra groeperen een aantal onderzoeksinitiatieven in één sector, terwijl de productontwikkeling tegenwoordig over de verschillende sectoren heen gaat. Er moeten dus sectoroverschrijdende clusters ontstaan. Ter illustratie haalt de spreker het voorbeeld van de designsector aan, waarin Febelhout vernieuwende initiatieven heeft genomen. De vrij conservatieve meubelsector in Vlaanderen heeft daardoor opnieuw aansluiting gevonden met de nieuwste Europese evoluties inzake meubelen. Productontwikkeling overstijgt de traditionele grenzen tussen de sectoren, waardoor er een interactie tot stand moet komen tussen de diverse clusters.

De spreker leest op pagina 50 van de beleidsbrief dat de minister een belangrijk initiatief gaat nemen ten aanzien van het *beroeps- en technisch onderwijs*. *De heer Laverge* verbaast zich erover dat de onderwijssector zich blijkbaar zorgen maakt over leerlingen die overstappen van het algemeen secundair onderwijs (ASO) naar het technisch (TSO) en beroepssecundair onderwijs (BSO). Hij betreurt het dat BSO en TSO nog steeds als minderwaardig worden beschouwd. Doordat leerlingen worden aangemoedigd om voor het ASO te kiezen, wordt de instroom in het TSO en BSO zeer sterk beperkt. Terwijl de minister van Onderwijs probeert om zoveel mogelijk leerlingen in het ASO te houden, probeert de minister van Economie meer leerlingen naar het TSO en BSO te krijgen. De heer Laverge dringt er op aan om beide initiatieven beter op elkaar af te stemmen.

Doordat er nu teveel leerlingen in het ASO zitten die er eigenlijk niet thuishoren, stoppen teveel jongeren na de humaniora of raken ze knel op het einde van de humaniora. Ze zijn noch voor verdere studies noch voor de arbeidsmarkt geschikt en hebben ook geen beroeps- of technische vaardigheden. Uit de VDAB-statistiek blijkt dat vooral mensen uit het ASO om die reden veel bijscholing volgen. De spreker stelt voor ASO, TSO en BSO als gelijkwaardig te promoten, waarbij het ASO de basis vormt voor verdere studies, terwijl BSO en TSO meer op vaardigheden gericht zijn.

De heer Laverge juicht het toe dat de minister een *éénloketfunctie* heeft ontwikkeld voor de KMO's. Het belang van het wetenschaps- en technologiebeleid mag niet eenzijdig berusten bij grote bedrijven en universiteiten. Ook de KMO's, die 80 procent uitmaken van de Vlaamse bedrijfscapaciteit, moeten technologische vernieuwingen kunnen doorvoeren. Zij hebben alle belang bij een doorgedreven innovatiebeleid. Hiervoor is ook bij wetenschappers een inzicht vereist in de denkwereld van de KMO's.

– *De minister* onderschrijft de bekommernis van de heer Laverge voor de nood aan een *bedrijfsgrensoverschrijdend beleid*, maar verwijst hiervoor naar de beleidsnota. Hij geeft aan dat een cluster die zich enkel bezighoudt met productontwikkeling in feite een anomalie is. Daarom werd ook een reeds een eerste sanering doorgevoerd in de wildgroei van clusters inzake productontwikkeling.

In het samenwerkingsbesluit wordt afgestapt van de sectorale aanpak van innovatie, ook al wordt via de vandaag bestaande sectorfondsen soms goed werk geleverd. De minister wil echter onderhandelen met de federale regering over de concrete invulling van de projecten, omdat hij vindt dat het Vlaams Gewest daarbij te weinig wordt betrokken.

De problematiek van het watervalstelsel in het onderwijs, die door de heer Laverge werd aangekaart, is de minister voldoende bekend. In het kader van het actieprogramma wetenschapsinformatie, dat in januari wordt voorgelegd aan de Vlaamse regering, wordt een bijzonder onderdeel opgenomen om de negatieve connotatie van *beroeps- en technisch onderwijs* te bestrijden.

Over de drie *KMO-programma's* werd een extern onderzoek verricht. De minister toont zich bereid de definitieve versie van dit rapport, die in december klaar zal zijn; aan de commissie ter beschikking te stellen. Het advies luidt dat men van de drie programma's best één programma en één loket

maakt. Dat moet drempelverlagend zijn, zoals mevrouw Merckx stelt. Net als de heer Laverge wenst de minister een goede communicatie tussen het IWT en de zelfstandigen. Hij wenst echter te wachten op het definitieve rapport om te bepalen welk soort interface het best geschikt lijkt voor de besteding van deze middelen.

2.2. Standpunt van mevrouw Trees Merckx-Van Goey

Mevrouw Merckx-Van Goey verheugt zich erover dat het *Innovatiedecreet* punt voor punt wordt uitgevoerd. De onderzoekscentra worden geëvalueerd; deze evaluatie zal zeker in de loop van het jaar voorwerp uitmaken van een debat.

De normale stijging van de uitgaven voor wetenschaps- en technologiebeleid wordt opnieuw doorgezet. *Mevrouw Merckx-Van Goey* wijst er in dit verband op dat er ook overleg moet worden gepleegd met de minister van Onderwijs. De situatie voor het hoger onderwijs, zowel universitair als niet-universitair, kan zeker nog worden versterkt.

Tegelijk is er de noodzaak om voorzetten te geven aan de bedrijven. In dit verband verwijst de speaker naar de *Speurgids*, het verslag dat het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap opmaakt over wetenschap, technologie en innovatie. Dergelijke onderzoeken hebben behalve voor de bedrijven ook implicaties voor leefmilieu en gezondheid. *Mevrouw Merckx-Van Goey* pleit dan ook voor een bespreking van dit document in het parlement. Ze sluit zich voor het overige aan bij de opmerkingen van de heer Laverge over de doelstellingen ten opzichte van de KMO's.

Vervolgens wil ze nog enkele opmerkingen formuleren over de drie *onderzoekscentra*. Ze verwijst hiervoor naar de scherpe discussie in de commissie over het VIB¹. Het onderzoekscentrum zelf neemt een heel prominente plaats in. Net als de minister meent ze dat de gemaakte keuzes de juiste keuzes zijn gebleken. In dit verband moet ook aandacht worden besteed aan de vermarkting of verzilvering van de aanwezige kennis.

Met betrekking tot het maatschappelijke luik van het VIB is de situatie gewijzigd sinds de goedkeuring van het voorstel van decreet van de heer Holemans inzake het Vlaams Instituut voor Wetenschappelijk en Technologisch Aspectenonderzoek. Dit instituut heeft een belangrijke maatschappelijke opdracht. Er is dus zeker nood een grondige discussie vooraleer een beslissing wordt genomen over een nieuwe taakinvulling en een nieuwe beheersovereenkomst voor het VIB. Hopelijk staat inzake de financiering van deze drie onderzoekscentra de tijd niet stil. Op dezelfde plaats blijven, betekent immers achteruitgaan.

Het bezoek aan het IMEC heeft *mevrouw Merckx-Van Goey* geleerd dat in deze instelling een bijna naadloze overgang is tussen universiteit en doorgevoerd onderzoekscentrum. Het centrum slaagt er steeds meer in om zijn capaciteit aan mogelijkheden te vergroten. Het verdient dan ook vrijheid en zekerheid van financiering, wat door de minister overigens niet in vraag wordt gesteld, integendeel.

– *De minister* meent dat de *Speurgids* een meer dan behoorlijk verslag is ten behoeve van het parlement en het hele onderzoeksveld. Volgens hem zijn de opstellers van het document bereid zijn om het toe te lichten en nader te bespreken, en hij suggereert om daarrond een hoorzitting te organiseren, waarop ook de VITO, het IMEC en het VIB zouden worden uitgenodigd. Op deze hoorzitting zouden de afgevaardigden van deze instellingen kunnen aantonen waarmee hun instelling zich bezighoudt en wat er de meerwaarde van is. In de drie gevallen gaat het om een pakket van meer dan 1 miljard frank aan middelen. Het is dan ook niet meer dan billijk dat zij gehoord worden.

De minister verwijst in dit verband naar de geploegenheden in de commissie voor Media. De VRT brengt jaarlijks een verslag uit over de beheersovereenkomst aan de commissie Media, wat een heel goed inzicht biedt in de werking van de VRT. Waarom kan men niet hetzelfde eisen van de drie onderzoeksinstellingen die tot de bevoegdheid van deze commissie behoren?

– *De heer Holemans* vindt dit een uitstekend idee, maar deze hoorzitting moet dan wel worden toegespitst op de verwezenlijking van de opdrachten vermeld in de beheersovereenkomst. Hij pleit ervoor om ook het IWT te ondervragen op zo'n hoorzitting. Als men de toegekende budgetten als criterium hanteert, is het IWT namelijk nog veel belangrijker dan de drie vermelde instellingen. De minister heeft hiertegen geen bezwaren.

¹ Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming en tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, over de evaluatie van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB). (Handelingen C-16, WER 2, 26 oktober 2000).

– *De heer Schuermans* herinnert eraan dat de vorige regering voor het wetenschaps- en technologiebeleid een financiële inspanning leverde van 20 miljard frank. Er werd toen een evaluatie aangekondigd van wat deze aanzienlijke inspanning zou hebben aan output. Wanneer deze beleidsbrief uitgevoerd zal zijn, is de legislatuur al halfweg. *De heer Schuermans* vreest dat van deze evaluatie en van de betreffende conclusies weinig in huis zal zijn gekomen en herhaalt namens zijn fractie de vraag voor voldoende middelen. Deze vraag is gerechtvaardigd, zeker indien daar een economisch finaliteit aan vastzit en indien dit ervoor zorgt dat Vlaanderen niet langer achterop hinkt ten overstaan van zijn buurlanden.

2.3. Standpunt van de heer Robert Voorhamme

In verband met het *innovatiebeleid* heeft de vorige regering een stelselmatige verhoging van de middelen doorgevoerd om een inhaaloperatie tegenover de ons omringende landen te bewerkstelligen. De heer *Voorhamme* vreest echter dat de groei van de middelen zo snel verloopt dat de doorzichtigheid van de structuren die men ermee opricht, eronder lijdt. Hij pleit voor een kleine rustpauze om de structuren te evalueren en er meer duidelijkheid in aan te brengen.

De spreker vindt deze beleidsbrief echter ontgoochelend. Hij mist een grotere duidelijkheid in de besteding van de middelen en vooral in de structuren via dewelke ze worden besteed. Ook al stelt de minister veel initiatieven in het vooruitzicht, toch kan de spreker daaruit niet afleiden dat er een fundamentele doorlichting is gebeurd van de manier waarop gewerkt wordt, laat staan van de resultaten ervan. Toch worden de middelen opnieuw verhoogd, zonder dat uit de beleidsbrief hiervoor een verantwoording valt af te leiden.

Het innovatiebeleid is van groot belang voor Vlaanderen, zeker in de context van het economisch beleid. Het is daarnaast ook belangrijk in de context van andere beleidsdomeinen. Daarom moet er zeer snel een meer gedetailleerde en uitvoerige bespreking worden gevoerd over de resultaten van de doorlichting en hoe die zijn vertaald in de structuren en de concrete werking van de sector. Tegelijk pleit *de heer Voorhamme* ervoor om voor de humane wetenschappen structuren op te richten analoog aan het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), het IWT en het VIB.

Over de opvatting over *beleidsgericht onderzoek* en over de context die daarvoor nodig is, bestaat een consensus in het parlement. Volgens de heer *Voor-*

hamme kiest de minister in deze beleidsbrief echter schoorvoetend voor een steunpuntenbenadering, waarbij hij zijn twijfels heeft. Het lijkt niet erg waarschijnlijk dat de mensen die destijds hebben gepleit voor het creëren van een aparte structuur om het beleidsvoorbereidend onderzoek te organiseren, dit voor ogen hadden. Steunpunten worden immers uiteindelijk gekoppeld aan beleidsmateries en dus aan verschillende ministers. De spreker betwijfelt dat dit een vooruitgang is ten aanzien van de huidige situatie.

De bedoeling van het creëren van een aparte structuur voor beleidsvoorbereidend onderzoek was een instelling in het leven roepen, zoals het IWT voor technologisch onderzoek, die objectieve maatstaven kan hanteren voor de relevantie en de kwaliteit van de ingediende onderzoeksprojecten. Dit kan niet via steunpunten gebeuren, omdat steunpunten afhankelijk zullen worden van de verschillende beleidssectoren. Er is wel degelijk een steunpunt in Vlaanderen dat voortreffelijk werk levert, maar een steunpunt voor elke beleidsmaterie lijkt ongewenst. Dat zou immers het beleidsondersteunend onderzoek miskennen.

De keuze voor een oriëntatie van een deel van de middelen naar onderzoek in verband met *logistiek* lijkt *de heer Voorhamme* terecht te zijn. Het is immers logisch om uit te gaan van de eigen sterke punten, en Vlaanderen staat in vergelijking met andere landen op dit punt aan de top. Zowel bedrijven als universiteiten hebben op dit vlak een groot potentieel.

De spreker vraagt of hiervoor ook een "vallei" zal worden gecreëerd. Er is al veel werk verricht in de voorbereiding van een speerpunt domein voor een innovatiebeleid inzake logistiek. Toch lijkt de beleidsbrief te suggereren dat Vlaanderen wat dat betreft nog nergens staat.

Ten slotte komt *de heer Voorhamme* terug op het Sint-Hedwigakkoord. Dit akkoord houdt een verdere bevoegdheidsverschuiving van het federale niveau naar de regio's en de gemeenschappen in. Minister-president Dewael heeft naar aanleiding van de bespreking van dit akkoord gezegd dat dit zeker geen eindfase was binnen deze zittingsperiode. De heer Voorhamme vindt dit een gunstige evolutie, want in het Vlaams regeerakkoord vervat zitten en waarvoor een bevoegdheidsoverdracht van de federale overheid naar de gewesten en gemeenschappen nodig is, terwijl minder prioritair geachte materies zoals ontwikkelingssamenwerking er wel in staan. Een van die belangrijke materies heeft te maken met het innovatiebeleid.

De spreker raakt echter verontrust bij de lectuur van de *oriëntatienota* van de federale minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek, de heer Picqué, waarin voorstellen van beleid staan opgesomd over domeinen waarvan hij dacht dat het Vlaamse bevoegdheden waren. Blijkbaar wil men op andere niveaus de huidige bevoegdheidsverdeling in vraag stellen. Deze onduidelijkheid is onduldbaar en het Vlaams Parlement moet deze boodschap doorgeven naar alle niveaus.

– *De minister* wijst erop dat de uitbouw van een soort *excellentie- en kenniscel inzake logistiek* er is gekomen op vraag van de sector zelf en van de Dienst Investeren in Vlaanderen (DIV), uitgaand van de stelling dat technologie, chemie en logistiek belangrijke domeinen zijn voor de Vlaamse economie. De Universiteit Antwerpen heeft de opdracht gekregen hierover een paper te schrijven, met daarin een stand van zaken. Op vraag van het IWT, dat niet tevreden was met de eerste versie, wordt een nieuwe versie geschreven. Hierdoor is men tot betere, nieuwere inzichten gekomen.

Er zijn inzake logistiek al wat initiatieven genomen, maar versnipperd en zonder finaliteit. Het Kenniscentrum Logistiek moet een duidelijke taakstelling en een aantal ambities meekrijgen. De minister vindt het echter nog te vroeg om te beslissen welke constructie dit zal worden ; misschien wordt ze gebaseerd op het model van het VIB.

Het is ook de bedoeling om de logistieke kenniscel uit te bouwen naar Nederlands model. Rond Nederland Distributieland heeft men een scala aan platformen opgebouwd, waardoor men is gaan werken aan de beleidsvoorbereidende capaciteiten en er heel wat ondersteuning wordt gegarandeerd. Vanuit die twee hoeken wil de minister een beleid ontwikkelen voor Vlaanderen Distributieland dat zowel qua kennis en organisatie als materieel versterkend kan werken. Vrijwel alle andere Vlaamse ministers zullen hierbij worden betrokken. Wie het heeft over logistiek, heeft het immers ook over infrastructuur, milieu en omgeving.

De minister meent te weten dat de federale regering akte heeft genomen van de *oriëntatienota-Picqué*. Hij deelt hierover de mening van de heer Voorhamme : dit is een aanmatigende nota waarbij een recuperatie van bevoegdheden wordt nagestreefd. De minister heeft in de huidige onderhandelingen tegenover de federale minister van Economie een vrij strakke houding aangenomen. In het protocol dat toen is afgesloten staan een aantal waterdichte garanties met betrekking tot de toewijzing van de middelen voor de IUAP's. Hierin wordt duidelijk ge-

steld dat het Vlaams Gewest niet wil geconfronteerd worden met onaantvaardbare verdeelsleutels.

– *De heer Voorhamme* vreest dat de *steunpuntenbenadering* een te sterke a priori-afbakening van veel terreinen inhoudt. Op die manier kan men minder goed inspelen op nieuwe evoluties en inzichten. De bedoeling was ook om een kwalitatief betere uitwerking van het basisonderzoek in de menswetenschappen uit te bouwen, dat nu onvoldoende longitudinaal gebeurt en ook te veel gebonden is aan ad-hocprojecten. Men moet eerder instrumenten creëren waarbij men via toegepast beleidsonderzoek rechtstreeks en objectief een antwoord biedt op de behoeften van het beleid.

– Volgens *de minister* sluit het een het ander niet uit. In plaats van de projecten te laten binnenwaaien, heeft de minister ervoor gekozen accenten te leggen en een steunpunt Economie op te richten. Dat betekent niet dat al die middelen daarheen zullen vloeien ; er moet ook nog een structuur bestaan waarbinnen toekomstgericht onderzoek en vrijheid van beoordeling mogelijk zijn.

– *De heer Holemans* gaat niet akkoord met de laatste opmerking. Goed onderzoek is altijd deels longitudinaal. Er is geen behoefte aan een aparte structuur waarbinnen hetzelfde kan gebeuren als in het verleden. Toen kreeg een onderzoeker geld en een lijst met onderwerpen waaraan hij gedurende maximaal een jaar kon werken. Een aantal elementen, zoals een minimumbudget en minimale tijdsduur van een bepaald onderzoek, moeten behouden blijven. Er zijn geen onderzoekers meer op de arbeidsmarkt of in de universiteiten die een onderzoek op drie of zes maanden willen doen.

2.4. Standpunt van de heer Dirk Holemans

De heer Holemans heeft in de beleidsbrief vruchteloos gezocht naar enkele duidelijke doelstellingen inzake *duurzame ontwikkeling* en wetenschaps- en technologiebeleid die wel in de beleidsnota en in het regeerakkoord stonden. Zo waren er duidelijke nieuwe doelstellingen geformuleerd inzake het IWT, waarover ook een hoorzitting werd gehouden met de top van het IWT. De spreker vindt het zorgwekkend dat hij daarvan niets terugvindt in de beleidsbrief, aangezien het IWT het grootste budget beheert inzake het technologie- en innovatiebeleid.

Een ander voorbeeld is de *VITO*, de belangrijkste instelling inzake technologie en duurzame ontwikkeling. Enerzijds blijft de VITO een zorgenkind,

anderzijds neemt de minister wel een aantal nieuwe initiatieven inzake technologische excellentiepolen. Ook daar vindt de heer Holemans een aantal bepalingen uit het regeerakkoord, zoals een ecologische ombouw van de economie en product-beleid en -ontwikkeling met zorg voor minimale energie- en milieubelasting, niet terug.

De spreker vindt het goed dat er duidelijkheid wordt geschapen over de toekomstige financiering van de *interfacediensten* aan de universiteit. Bij de bespreking daarvan in de commissie voor Onderwijs werd echter beslist dat dit wordt opgenomen in de globale financiering van de universiteiten. Uit de beleidsbrief meent de spreker echter af te leiden dat dit een apart financieringskanaal zal blijven.

Wat de *wetenschapsvoorlichting* betreft, onderschrijft hij de strategische doelstellingen uit de beleidsnota en het actieprogramma, namelijk het creëren van een maatschappelijk draagvlak en het opleiden van kritische burgers die met technologische ontwikkelingen kunnen omgaan. Met de huidige manier van werken zal men daar niet in slagen. Media-acties en een wetenschapsweek zijn goede initiatieven, maar leiden niet tot een wetenschappelijk draagvlak. Daarvoor zijn een meer participatieve aanpak en een vraaggericht beleid nodig. Men moet eerst nagaan welke vragen bij de bevolking leven en hoe men daarop kan inspelen.

De heer Holemans legt een verband met de problemen inzake de toestroom naar en het aantal vrouwelijke studenten voor ingenieurstudies. Waarom bestaat dit probleem niet bij de bio-ingenieurs? Volgens de spreker heeft dit te maken met het curriculum van de opleiding. Jongeren kiezen immers een opleiding waarin ze iets herkennen van hun eigen interesses en bezorgdheden. Zo is het curriculum van de opleiding diergeneeskunde in Gent radicaal veranderd: ze is nu meer projectgericht, geënt op concrete problemen en toepassingen, dit tot grote tevredenheid van professoren en studenten.

De heer Voorhamme sluit zich hierbij aan met een verwijzing naar de *Bologna-verklaring*, die ingrijpende implicaties kan hebben voor de organisatie van de universiteiten en de hogescholen en voor hun onderlinge verhouding. Hij dringt erop aan om hierover een duidelijke beleidsvisie te ontwikkelen. Omdat deze beleidsvisie uiteindelijk een politieke beslissing is, moet men ook niet wachten op een louter technocratische beslissing vanuit de instellingen zelf, ook al werken de Vlaamse Hogeschoolraad (Vlhora) en de Vlaamse Interuniversi-

taire Raad (VLIR) waarschijnlijk al aan een standpuntbepaling hierover. *De heer Voorhamme* vreest dat Vlaanderen anders een enorme kans zal missen om in Europa mee aan de top te staan, iets wat ook zijn uitwerking zal hebben op het innovatiebeleid.

– *De minister* omschrijft het *Innovatiedecreet* als een kaderdecreet. Het opstellen van het financierings- en innovatiebesluit is afgerond. Het werd vrij grondig in de commissie besproken. *De heer Holemans* wenste toen de criteria te verfijnen, zodat de middelen gestuurd werden in de richting van het ecologisch ombouwen van de economie. De minister verklaart hiermee rekening te hebben gehouden. Deze besluiten moeten allerlei adviesprocedures doorlopen, maar de minister gaat ervan uit dat er over deze twee besluiten aan het einde van dit jaar duidelijkheid bestaat. Vanaf 1 januari 2001 zou men met betrekking tot de toewijzing van de middelen een duidelijke koers moeten kunnen volgen. Het IWT zou in het kader van het financieringsbesluit een duidelijk afgebakend carcan krijgen toegemeten op basis waarvan een allocatie van de toewijzing van de middelen moet gebeuren.

De minister verklaart rekening te hebben gehouden met de wens van de commissie om deze besluiten aan de commissie bekend te maken en toont zich bereid ze nogmaals, voor de bekrachtiging door de regering, aan de commissie voor te leggen. Het nieuwe kader waarbinnen innovatiemiddelen worden toegekend, ligt echter vast in het Innovatiedecreet. Het IWT zal functioneren volgens de middelen en structuren die in het financieringsbesluit zijn vastgelegd.

De minister zegt dat een groot deel van de financiële middelen gaan naar *VITO*, *VIB* en *IMEC* gaan. Het is dan ook gerechtvaardigd om na te gaan wat de output ervan is.

Het resultaat van de bilaterale besprekingen tussen de administratie Wetenschapsbeleid en de *VITO* is dat de *VITO* in de richting van een speerpuntwerking wordt gedwongen. Conform de beslissing van de Vlaamse regering van april 2000 wordt er nu onderhandeld met een werkgroep bestaande uit de regeringscommissarissen bij de *VITO*, de vertegenwoordigers van de ministers van Leefmilieu, Energiebeleid, Gezondheidsbeleid en van Wetenschaps- en Technologisch Beleid, vertegenwoordigers van de administratie voor Wetenschap en Innovatie en de *VITO*. Op dit ogenblik legt deze werkgroep de laatste hand aan haar scanning. Wanneer de laatste moeilijkheden in verband met het energiebeleid zijn opgeruimd, zal de beheersovereenkomst spoedig kunnen worden afgewerkt.

Intussen werd de raad van bestuur vernieuwd. De *minister* geeft aan dat dit niets te vroeg gebeurde en spreekt vol lof over de nieuwe bestuursploeg. Professor Verheyen levert zeer goed werk en gebruikt zijn ruime diplomatieke gaven om het schip weer op koers te krijgen. De afgevaardigd bestuurder, de heer Schrooten, heeft ontslag genomen naar aanleiding van een incident met enkele bestuurders. De selectieprocedure voor een vervanger verloopt vlot. De nieuwe voorzitter van de raad van bestuur krijgt veel steun van de heer Martens, de vorige voorzitter en de rector van de Limburgse universiteit. De *minister* meent dat de raad van bestuur uitstekend geschikt is om het vernieuwingsproces gaande te houden, in samenwerking met de administratie.

De *minister* onderlijnt dat het allerminst de bedoeling was om de VITO af te bouwen. Het is integendeel de bedoeling om in de VITO een nieuwe dynamiek te brengen, om op een zeer gerichte manier een versterking van het onderzoek te verwezenlijken. Deze moeilijke fase lijkt nu op haar einde te lopen.

Momenteel worden voorbereidende gesprekken gevoerd over de screening van het IMEC, die voor volgend jaar gepland is. De minister is van oordeel dat het IMEC slachtoffer van zijn eigen succes dreigt te worden. De succesvolle vermarkting van de IMEC-onderzoeksresultaten bedreigt het evenwicht tussen het fundamentele onderzoek en de markt- en resultaatgerichte werking. Om dit evenwicht te herstellen, wordt eraan gedacht het IMEC een nieuwe opdracht te geven, met name onderzoek over de combinatie van micro-elektronica en nanotechnologie. In samenspraak met de onderzoekers verbonden aan het IMEC hoopt de minister bijkomende onderzoekscapaciteit te creëren.

Het IMEC verzorgt doelgerichte opleidingen, zelfs voor humaniora- en hogeschoolstudenten, en biedt heel wat beurzen aan, zowel voor hogescholen als voor universiteiten. De minister wenst voldoende financiële middelen te blijven uittrekken voor dit opleidingsaanbod.

In samenwerking met de administratie werkt het IMEC aan een internationaal netwerk, dat reeds uitstekend loopt in Amerika. Een recente roadshow waarbij het IMEC werd voorgesteld aan Japanse bedrijven verliep uiterst succesvol. De *minister* verwacht dan ook begin volgend jaar een eerste reeks overeenkomsten met Japanse bedrijven te kunnen sluiten. Dat zal de clustering van de kennis rond micro-elektronica in Vlaanderen versterken, met het IMEC als draaischijf.

Naar aanleiding van de vraag om uitleg over het VIB was afgesproken om de vertegenwoordigers van deze organisatie op de rooster te leggen. De minister heeft de voorzitter van het VIB geschreven met het verzoek deze ondervraging voor te bereiden. Hij heeft hem verwittigd dat de commissie geen genoegen neemt met het voorgelegde jaarverslag.

De heer Holemans stelde nadrukkelijk het maatschappelijk draagvlak voor het VIB in vraag. In de nieuwe beheersovereenkomst met het VIB zal een afzonderlijk deel worden opgenomen over de noodzaak om een maatschappelijk draagvlak te creëren voor het VIB en de biotechnologie in het algemeen. De *minister* belooft daarover ten gepaste tijde overleg plegen. De commissie mag de vooruitgang in dit dossier nauwkeurig controleren.

De minister van Onderwijs is de gangmaker voor de financiering van de *interface van de universiteiten*. Op dit ogenblik wordt daar in de begroting voor Onderwijs 51 miljoen frank voor gereserveerd. Op vraag van de VLIR wil men de financiering van die interfacediensten koppelen aan de verdeelsleutel van het BOF. Volgens de *minister* zijn daarvoor valabele argumenten aan te halen, maar hij verwijst voor verdere details naar de minister van Onderwijs.

In de studiekeuze moet het rollenpatroon worden doorbroken. De minister stelt voor dat de minister van Onderwijs hierover een onderzoek laat uitvoeren. Dit alles staat niet haaks op de brede sensibilisering rond wetenschapsinformatie. Hier is ook een belangrijke voortrekkersrol weggelegd voor de openbare omroep. In het kader van de nieuwe beheersovereenkomst wordt aan de omroep gevraagd om mee te werken aan een oplossing voor dit kritische probleem van de implementatie van ICT in de Vlaamse maatschappij.

– De heer Holemans betwist het nut van media-campagnes niet, maar de strategische doelstellingen inzake de creatie van een maatschappelijk draagvlak en het bevorderen van de democratische besluitvorming inzake technologiebeleid komen nog onvoldoende uit de verf. Misschien kan men ook in dit verband aan enig relevant beleidsvoorbereidend onderzoek denken. Groot-Brittannië is een koploper op dit vlak

– De *minister* beaamt dat men kritisch en op een vraaggerichte manier moet omgaan met innovatie en nieuwe technologieën. In het actieprogramma wordt dan ook voor het eerst een soort monitorfunctie ingesteld, waarbij een betrokken partij –

waarschijnlijk een universiteit – vraaggericht zal onderzoeken waar er pijnpunten en lacunes zijn en waar er bijsturingen dienen te gebeuren. Tegen januari of februari van volgend jaar zal dat actieprogramma volledig klaar zijn.

Over de *Bologna-akkoorden* merkt de minister op dat de verhouding tussen universiteiten en de input voor het onderwijs tot de bevoegdheid van de minister van Onderwijs behoren. De desbetreffende begrotingslijnen behoren wel tot zijn bevoegdheid. Er is 100 miljoen frank ingeschreven voor de versterking van het informatienet. Met de Nederlandse minister bevoegd voor innovatiebeleid zal onderhandeld worden over een betere afstemming van de informatiesnelwegen van Nederland en Vlaanderen. Vlaanderen heeft er alle belang bij om na te gaan of Vlaanderen en Nederland eventueel gezamenlijk projecten kunnen verdedigen, rekening houdend met de Bologna-akkoorden en de nota-Busquin. In die nota wordt immers gewag gemaakt van excellentiepolen voor Europa.

2.5. Standpunt van de heer André-Emiel Bogaert

De heer Bogaert, voorzitter, merkt op dat veel sprekers vragen hebben bij de doorlichting van de wetenschappelijke onderzoeksinstellingen. Hij leidt daaruit af dat de commissie er goed aan had gedaan de resultaten van die voorlichting, indien voorhanden, voorafgaandelijk te bespreken.

Ook aan de VITO zou men een apart debat moeten besteden. Men mag dergelijke instellingen niet louter op basis van economische of financiële criteria beoordelen, maar wel op basis van de in- en outputs. Beantwoordt de output wel aan wat de input zou moeten opleveren, zeker als dit met gemeenschapsgeld gebeurt?

Uit de opmerkingen leidt *de heer Bogaert* ook een behoefte af om uitzonderlijk een soort gemeenschappelijke commissie op te richten waarin onderwijs, economie, wetenschaps- en innovatiebeleid in hun onderlinge verwevenheid aan de orde zouden kunnen komen.

De spreker wenst ook meer uitleg over de middelen die naar basisonderzoek en naar het HOBU-fonds gaan.

– *De minister* verduidelijkt dat de middelen van het HOBU-fonds in 2000 met 70 miljoen frank werden verhoogd. Die verhoging blijft. Er is dus een budget van 270 miljoen frank. Het IWT zal de voorstellen van de hogescholen analyseren en evalueren. Op basis daarvan wordt geld toegekend. De

middelen worden verhoogd omdat er vorig jaar meer voorstellen dan middelen waren. Met 250 miljoen frank kan men aan de vraag voldoen en de goede projecten te steunen. Het geld is zeker niet bedoeld om de hogescholen te financieren, het moet werkelijk aan een project worden besteed. Er is geen themabeperking. De onderzoekers bepalen de richting die ze willen uitgaan.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

a) *Decreetsbepalingen*

Artikel 14

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 14 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

Artikel 25

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 25 wordt bij indicatieve stemming *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

b) *Begrotingstabel*

AFDELING I

Departementale begrotingen

PROGRAMMA 71.30²

Wetenschappelijk onderzoek met economische finaliteit

In gevolge een opmerking van het Rekenhof (*Parl. St. VI. Parl.*, 2000-2001, nr. 16/1, p. 33) wordt op dit programma een amendement ingediend door de

² Voor de begroting van het IWT wordt verwezen naar *Parl. St. VI. Parl.*, 2000-2001, nr. 15/1 - Bijlagen - Errata, pp. 6-9.

regering (*Parl. St.* VI. Parl., 2000-2001, nr. 15/2) dat ertoe strekt om in programma 71.30 de tekstomschrijvingen van de basisallocaties 40.05 en 99.11 te vervangen. De nieuwe tekstomschrijving van basisallocatie 40.05 luidt : "Subsidies aan de universitaire interfacediensten (IWT-Vlaanderen)" (amendement nr. 42). De nieuwe tekstomschrijving van basisallocatie 99.11 luidt : "Vastleggingsmachtiging IWT-Vlaanderen ter ondersteuning van acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse regering" (amendement nr. 43). Ingaand op de opmerking van het Rekenhof wordt in de tekstomschrijving verwezen naar de instelling.

De niet-gesplitste kredieten (NGK) van de basisallocaties 61.02 en 61.04 worden van respectievelijk "3899,0" en "446,6" miljoen frank op respectievelijk "0,0" en "0,0" miljoen frank gebracht. Beide basisallocaties worden pro memorie ingeschreven. Ingaand op de vraag van het Rekenhof wordt in functie van de ESR-codificatie de nummering van beide basisallocaties aangepast.

Als gevolg hiervan volgt een invoeging van de basisallocaties 41.01 en 41.02 (nieuw). Basisallocatie 41.01 krijgt als tekstomschrijving "Dotatie aan het IWT-Vlaanderen voor projecten op initiatief van de bedrijven en innovatiesamenwerkingsverbanden". Er wordt een NGK van 3899,0 miljoen frank voor ingeschreven. De basisallocatie 41.02 krijgt als tekstomschrijving "Dotatie aan het IWT-Vlaanderen ter ondersteuning van acties van technologische innovatie op initiatief van de Vlaamse regering". Er wordt een NGK van 446,6 miljoen frank voor ingeschreven (amendementen nrs. 44-47).

Het aldus gewijzigde programma 71.30 wordt *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

PROGRAMMA 71.40³

Strategisch en beleidsgericht onderzoek

Op dit programma wordt een amendement ingediend door de regering (*Parl. St.*, VI. Parl., 2000-2001, nr. 15/2,) die ertoe strekken de basisallocatie 31.02 te schrappen en twee nieuwe basisallocaties in te voegen die luiden als volgt :

- ba 41.03 : "Dotatie aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)" ;
- ba 61.02 : "Dotatie aan de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO)".

Voor basisallocatie 41.03 wordt een NGK ingeschreven van 953,4 miljoen frank, voor basisallocatie 61.02 een NGK van 184,3 miljoen frank. (amendementen nrs. 48-50).

Ingaand op de vraag van het Rekenhof (*Parl. St.*, VI. Parl., 2000-2001, nr. 16/2, p. 35) wordt de dotatie opgesplitst in een inkomensoverdracht (41) en een kapitaaloverdracht (61).

Het aldus gewijzigde programma 71.40 wordt *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

III. INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001, wat betreft de bevoegdheden van minister Dirk Van Mechelen (Economie, Wetenschaps-en Technologiebeleid) wordt *bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

³ Voor de begroting van de VITO wordt verwezen naar *Parl. St.* VI. Parl., 2000-2001, nr. 15/1 - Bijlagen - Errata, pp. 10-12.

DEEL II : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER RENAAT LANDUYT, VLAAMS MI- NISTER VAN WERKGELEGEN- HEID EN TOERISME

TOERISME

I. ALGEMENE BESPREKING

1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER RENAAT LANDUYT, VLAAMS MINISTER VAN WERKGELEGENHEID EN TOERISME, BIJ DE BELEIDSBRIEF "TOERISME, BELEIDSPRIORITEITEN 2000-2001" EN BIJ DE BEGROTING 2001

De minister licht de belangrijkste krachtlijnen van de Beleidsbrief "Toerisme. Beleidsprioriteiten 2000-2001", met het accent op de kerncijfers van de begroting 2001 toe als volgt.

De krachtlijnen van de beleidsbrief "Toerisme" zijn uitgezet rond de structuur van de Beleidsnota Toerisme die tijdens de vorige legislatuur werd ingediend, waardoor een goed overzicht kan worden gegeven over de stand van zaken betreffende de invulling hiervan.

1.1. Betere omkadering van het toerismebeleid

Tijdens de vorige legislatuur heeft het Vlaams Parlement ervoor geopteerd een minister van Toerisme aan te stellen om een toeristisch beleid op poten te zetten op Vlaams niveau. Een eerste punt dat thans ter uitvoering voorligt is het visualiseren van wat toerisme in Vlaanderen betekent. Er dient een beter zicht te komen op de toeristische industrie en om dit te verwezenlijken wordt gewerkt volgens een tweesporenbeleid.

De minister is voorstander van de oprichting van een sectorcomité Toerisme in de schoot van de SERV en de dynamiek om daartoe te komen moet van de sociale partners komen. Sinds het opstellen van de beleidsnota werd hierop aangedrongen en het dagelijks bestuur van de SERV gaat er principieel mee akkoord. Hopelijk volgt in december een definitieve beslissing, na consultatie van de sociale partners. Als dit lukt, beschikt men in Vlaanderen eindelijk over een aanspreekpunt voor het sociaal-economisch overleg inzake toerisme. Voor de begroting heeft dit geen directe implicaties, maar het

is essentieel om het toerisme in Vlaanderen zichtbaar te maken.

Ten tweede wordt werk gemaakt van de installatie van een Interministeriële Conferentie Toerisme. De minister zal zich inzetten opdat er een formeel overleg komt tussen de ministers van enerzijds de gewesten en de gemeenschappen en anderzijds de federale regering, zoals nu al evident is op het gebied van werkgelegenheid. Ook dit is voor de begroting een neutrale onderneming, omdat het onder de normale werking valt.

Naast deze mogelijkheden om gestalte te geven aan het toerisme, zijn er twee initiatieven inzake opleiding. Vooreerst worden er beroepsprofielen verwacht van de SERV. Het is belangrijk te weten voor welke jobs er op de markt nood is aan vorming en opleiding. Daarnaast wordt verder voortgewerkt aan een academische opleiding toerisme. De universiteiten zijn inzake het opstellen van nieuwe licentiaatopleidingen geblokkeerd, maar ze kunnen wel nog werken aan voortgezet universitair onderwijs.

In samenwerking met de Vlaamse Raad voor het Toerisme brengt men mensen samen om te werken aan een voortgezette academische opleiding toerisme. Er werd ook een gezamenlijk actieplan opgesteld. Dit illustreert op welke wijze men de instellingen effectief gebruikt. Deze raad heeft een werkgroep opgericht, met eigen vertegenwoordigers en vertegenwoordigers van universiteiten en hogescholen, die moet nagaan waar nood aan is en welk programma voor zo'n opleiding moet worden uitgewerkt.

Deze vier projecten – een sectorcomité in de SERV, een Interministeriële Conferentie Toerisme, beroepsprofielen via de SERV en een voortgezette academische opleiding toerisme – moeten tegemoet komen aan de behoeften van de sector.

De minister benadrukt dit omdat er kritiek gerezen was op het feit dat de Beleidsnota Toerisme, 2000-2004 in de opleiding wordt gebruikt als opleidingsinstrument, als een cursus en de minister beschouwt dit als een compliment : blijkbaar was de beleidsnota erg helder en is het een basis waarop wordt gewerkt en opgeleid in Vlaanderen. Door deze vier punten wordt nu daadwerkelijk de programmalijn "Opleiding inzake toerisme" uitgevoerd en wordt gestalte gegeven aan het toerisme in Vlaanderen.

1.2. Kwaliteit

Naast de voornoemde programmalijn is er die van de kwaliteit. Terzake wordt gewerkt aan de oprichting van een Steunpunt Toerisme en Recreatie. Hiermee wil de minister gebruik maken van de ervaring die werd opgebouwd binnen de bevoegdheid van Werkgelegenheid. Er bestaat immers zoiets als een Steunpunt Werkgelegenheid, dat het verzamelpunt van alle wetenschappelijke kennis en gegevens is inzake werkgelegenheid en de evoluties op de arbeidsmarkt. Eenzelfde systeem wenst de minister op te zetten op het vlak van toerisme en recreatie. Daardoor kan veel beter worden ingespeeld op de gegevens over de stand van zaken qua toerisme en de betekenis ervan voor onze economie, die men nu zelf heeft samengesprokkeld in de beleidsnota en in de beleidsbrief. Het Steunpunt moet dit alles wetenschappelijk onderbouwen. Met behulp van de universiteiten moet het de minister in staat stellen op een correcte wijze studies te bestellen die duidelijk gericht zijn op het beleid. Daartoe is in de begroting in een bedrag ingeschreven, zij het deels binnen de begroting van de minister van Onderwijs.

Een tweede aspect van de kwaliteit is de toegankelijkheid van de logiesverstrekkende bedrijven. Een uitgangspunt van het beleid van de minister is niet alleen werk voor iedereen, maar ook toerisme voor iedereen. De bestaande subsidiëringpolitiek van Toerisme Vlaanderen zal worden bijgestuurd in het licht van het bevorderen van de toegankelijkheid. Dit toegankelijkheidscriterium is dus steeds een belangrijk criterium voor subsidiëring. Er zal worden nagegaan hoe het zit met de toegankelijkheid op het terrein, bij de logiesverstrekkende bedrijven. Ook dit wordt in kaart gebracht, in samenspraak met gespecialiseerde organisaties, zodat men de correcte wijze van beïnvloeding van de toegankelijkheid kent. Dat zit nu dus reeds verwerkt in de subsidiëringpolitiek.

1.3. E-toerisme

Er is nog een derde programmalijn, die zeer uitgebreid aan bod komt in de beleidsbrief, namelijk het e-toerisme. Het is niet de bedoeling dat de mensen thuisblijven en virtueel op reis gaan, maar wel het toerisme mee te laten genieten van de vooruitgang op ICT-gebied.

Over een regeerperiode van 4 jaar wil de minister een bedrag van 150 miljoen frank gebruiken om

Toerisme Vlaanderen te informatiseren. In 2001 is reeds sprake van een eerste schijf van 30 miljoen frank daarvoor. Op dit vlak moet binnen Toerisme Vlaanderen een zeer grote inhaalbeweging worden gemaakt.

Men moet van de gelegenheid gebruik maken om vooruitgang te boeken. Ook hier zijn alle mogelijkheden inzake informatie-uitwisseling zeer belangrijk. Vlaanderen kan slechts toeristisch worden gepromoot in de mate dat men ook deze informatie-snelweg gebruikt. Ook andere nieuwe beleidsinitiatieven worden steeds vanuit het oogpunt van ICT bekeken. Toegankelijkheid wordt hier op de meest moderne wijze geïnterpreteerd en terzake verwijst de minister naar de vrij uitgebreide passage in de beleidsbrief.

1.4. Cultuur en toerisme

Wat betreft de programmalijn cultuur en toerisme wenst de minister twee punten van de beleidsbrief te benadrukken, namelijk het geplande topevenementenfonds en de nog op te richten bezoekerscentra in de kunststeden.

1.4.1. Het topevenementenfonds

Wat het topevenementenfonds betreft, is het de bedoeling om samen met minister Anciaux, bevoegd voor cultuur, en minister Dewael, bevoegd voor de internationale uitstraling van Vlaanderen, vanaf 2002 een gedeelte van de begroting samen te voegen. Zo kan men in het kader van bepaalde evenementen die in Vlaanderen plaatsvinden het culturele aspect, het toeristische aspect en het aspect van de internationale uitstraling tegelijkertijd aanpakken. Wat de financiën betreft, vermijdt men op die manier dubbele uitgaven. Wat de uitvoering betreft, vermijdt men bovendien twee, of zelfs drie keer dezelfde inspanningen te leveren. De Vlaamse regering kan deze initiatieven groeperen.

Indien men het heeft over een topevenementenfonds, heeft men het eigenlijk over de vraag hoe men de belangrijkste evenementen in Vlaanderen elk jaar moet aanpakken. Het fonds verzamelt niet enkel de fondsen, maar ook de knowhow. De minister onderstreept het belang om te beschikken over de beschikbare knowhow op het vlak van toerisme, cultuur en buitenlandse politiek en deze op Vlaams niveau samenbrengen. Dit is geen gemakkelijke oefening. De minister wenst er evenwel in 2002 mee naar buiten te kunnen treden.

Op toeristisch vlak zal "Antwerpen Mode 2001" het centrale evenement van 2001 vormen. Dit toeristisch project biedt de kans om de kunststad Antwerpen eens op een heel moderne en veelkleurige manier voor te stellen. De verwachtingen zijn hooggespannen. "Antwerpen Mode 2001" kan buitenstaanders een zeer modern beeld van Vlaanderen geven.

Dit evenement zou terloops zelfs de Vlaamse economie kunnen bevorderen. Men mag Antwerpen niet louter met de diamantsector associëren. De modesector is ook zeer belangrijk. Wat de mode betreft, beschikt Antwerpen tenslotte over een zevental grote namen met wereldklasse. Het toerisme kan in één beweging ook een moderne economie ondersteunen. De regering voelt aan dat dit project behoefte heeft aan een samenwerking op het vlak van toerisme, cultuur en internationale politiek. Het is de bedoeling om die samenwerking vanaf 2002 effectief uit de begroting en uit het handelen van de drie bevoegde ministers te laten blijken.

De minister verwijst naar het grote toeristische evenement van 2001. Wat 2002 betreft, kan iedereen wel raden dat Brugge 2002 het grote project zal zijn. Bij het vastleggen van de culturele invulling wenst de minister rekening te houden met de promotie. Er wordt momenteel overigens aan een en ander volop gewerkt en voorbereid. De toeristische sector is van bij het begin betrokken bij dit culturele evenement. Het is immers al te eenvoudig om een sterk cultureel programma samen te stellen en pas achteraf naar de cijfers en naar de inkomsten te vragen. Het gaat hier immers om een vorm van productontwikkeling. De toeristische sector kan hier beter gestalte aan geven indien de betrokkenen van bij het begin bij het evenement worden betrokken.

Indien de oprichting van dit evenementenfonds mislukt, zal het toeristisch beleid er alleszins op gericht zijn om elk jaar een evenement te ondersteunen dat Vlaanderen op toeristisch vlak gestalte geeft. Voor de komende jaren zijn dit Antwerpen Mode 2001 en Brugge 2002. In 2003 zou het onderwerp, bijvoorbeeld, kunst aan de kust kunnen zijn. Men zou dit "de kunstkust" kunnen noemen, alhoewel die benaming voor ontluisterende versprekingen kan zorgen die de minister aan de individuele fantasie overlaat. De minister is een grapjas.

1.4.2. Bezoekerscentra in elke kunststad

Een tweede belangrijke aspect van de programmaalijn toerisme en cultuur betreft de oprichting van een bezoekerscentrum in elke kunststad. Het gaat

hier om een zeer concreet beleidspunt dat we in het licht van Brugge 2002 willen materialiseren. Het gaat hier trouwens om een Europees pilootproject.

Er zal worden gepoogd om in elke kunststad een plaats te vinden die de bezoeker een eerste totaalbeeld van de stad biedt. Het gaat hier evenwel om meer dan een materiële plaats. Er moet tevens een verbinding zijn met de virtuele wereld. Dit houdt in dat de ICT-invulling hier ook onmiddellijk ter sprake komt.

In een bezoekerscentrum krijgt de bezoeker een eerste inleidend bad van wat de stad nu net betekent. De volledige ticketing van de stad vindt ook in dit centrum plaats. Dit betekent dat ook de inwoners van de stad er iets aan hebben. Het is de centrale plaats voor de ticketing voor alle mogelijke activiteiten in de stad. Het is tevens het knooppunt bij uitstek voor wie gidsen of begeleiding wil vinden. Een bezoekerscentrum omvat het gedeeltelijk samenbrengen van de gemeentelijke of stedelijke toeristische en culturele diensten. Het is de bedoeling om respectvolle bezoekers aan te trekken die op zoek zijn naar kwaliteit. We spelen hiermee in op de verschuivingen op internationaal vlak. Er blijft nog een enorm groot deel van het publiek over dat enkel kwaliteit zoekt.

Voor de bezoekerscentra zal worden gestart met een pilootproject te Brugge. Het centrum moet klaar zijn tegen 2002. Tegen die tijd moet met andere woorden gestalte worden gegeven aan de samenwerking tussen Cultuur en Toerisme. Die samenwerking moet een blijvend effect hebben op de kunststad Brugge. Het is de bedoeling om later ook een bezoekerscentrum op te richten in Antwerpen en in Gent. Als een akkoord tot de mogelijkheden behoort, kan misschien ook een centrum worden geopend in de belangrijke Vlaamse stad Brussel, maar daarvoor is iets meer overleg nodig dan in de andere Vlaamse steden.

1.5. Sociaal toerisme

Het sociaal toerisme is de volgende programmalijn. Via deze lijn verlegt men de aandacht van het toerisme type "Vlaanderen Vakantieland" naar het type "Vlaming Vakantieganger". Het klassieke toeristische beleid was erop gericht om Vlaanderen te promoten als een vakantieland. Via de programmaalijn sociaal toerisme en via de hoofddoelstelling van het beleid dat er nood is aan toerisme voor iedereen, verlegt men nu de aandacht naar de Vla-

ming als vakantieganger. Dit sluit ook aan bij het welzijnsbeleid gericht op de Vlaming die naar het buitenland trekt, want ook dat is een juiste invulling van het toeristisch beleid. Op dit vlak staat het beleid nog in de kinderschoenen, want het gaat over echt nieuw beleid.

Voor de programmalijn sociaal toerisme is men vertrokken van een vaststelling. Het sociaal toerisme dat in de loop der jaren werd ontwikkeld in Vlaanderen, bereikt het oorspronkelijke doel niet langer. Vroeger stonden organisaties in voor het welzijn van hun leden. Naast de vorming van de leden, verzorgden ze ook vakanties.

De organisaties hebben een heel netwerk van gebouwen en instellingen uitgebouwd, zowel in het binnen- als in het buitenland. Hierdoor konden de organisaties hun leden goedkope, maar toch waardevolle vakanties aanbieden. Een voorbeeld hiervan is de Floreal in Blankenberge. Het is de verdienste van de organisaties dat hun leden, die tot de achtergestelden of uitgesloten van de maatschappij behoorden, heel wat rechten hebben verworven.

Het doel wordt nu voorbijgeschoten. In onze maatschappij zijn immers tal van groepen die niet konden binnentreden in het beschermende carcan van een dergelijke organisatie. Ook voor deze mensen is een vorm van toerisme noodzakelijk. Deze nood werd niet uitgevonden, want er bestaan reeds tal van initiatieven die zijn ontstaan vanuit de basis. Voorbeelden hiervan zijn de vakanties voor ernstig gehandicapten, of voor mensen uit de Vierde Wereld.

De doelstelling is : toerisme voor iedereen. Daarom onderzoekt men hoe men de bestaande evolutie het best kan beïnvloeden en versterken. Er werd vastgesteld dat de tijd van het subsidiëren van de investeringen van organisaties voorbijgestreefd is. Men dient zich te richten op het steunen en motiveren van mensen uit de doelgroepen. Het debat werd ooit gelanceerd via het voorstel van de vakantiecheque. Toen is heel wat histerie ontstaan. Het resultaat van het voorstel was echter ook dat meer dan vijftig organisaties de minister hebben gecontacteerd. Men is thans bezig met het groeperen van die bewegingen.

Het theoretisch debat in het parlement stond bijgevolg haaks op de realiteit, want op straat bleek de nood aan individuele steun wel te leven. Er moet worden ingegaan op de vraag om te helpen bij het realiseren van vakanties voor mensen uit de Vierde Wereld en mensen uit tal van andere categorieën.

Heel wat mensen kampen met problemen waardoor ze niet op vakantie kunnen. De redenen hiervoor zijn talrijk : financieel, materieel, situationeel, sociaal, enzovoort. Het is heel moeilijk om een lijn te trekken, maar het is duidelijk dat de bekommernis leeft. Dit moet worden gestructureerd.

Bovendien blijkt dat ook internationaal wordt gedebatteerd over dit probleem. Elk Europees land heeft immers een beleid inzake vakantie voor iedereen. Het is te vergelijken met de stelsels van sociale zekerheid : elk land heeft er een, maar de verschillen tussen de landen zijn groot. De minister ziet een oplossing voor dit probleem van verscheidenheid. Midden 2001 is België immers voorzitter van de EU. De minister is van plan om een officieel seminarie te organiseren over toerisme voor iedereen – tourism for all. Het is de bedoeling dat alle ministers die bevoegd zijn voor toerisme samen een formele intentieverklaring, liefst zo gedetailleerd mogelijk, onderschrijven.

Daarbij zal men de verschillende Europese systemen en mogelijkheden onder de loep nemen. Sommige landen werken met een soort vakantiecheque, in samenspraak met de privé-sector. Privé-firma's kunnen daar immers ook profijt uit halen. Men kan sociale doelstellingen soms combineren met economische. Er wordt gepoogd om de ideeën op dit vlak uit Zwitserland, Frankrijk en Italië te bundelen. *De minister* wil gestalte geven aan een Europese toeristische politiek vanuit een sociaal oogpunt.

Het klopt niet dat de minister alles zelf wil doen. Er wordt zeker en vast een beroep gedaan op de VOI's, namelijk Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor het Toerisme. Deze laatste werd om praktische adviezen verzocht. Er werden er reeds zeven verstrekt en die worden verwerkt in een bijkomende universitaire opleiding toerisme.

2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER

2.1. Standpunt van de heer Didier Ramoudt

De heer Didier Ramoudt formuleert vervolgens een aantal vragen en bij de begroting en een aantal opmerkingen bij de beleidsbrief. Spreker feliciteert de minister met de doordachte, efficiënte en inhoudelijk goed gestoffeerde beleidsbrief. Eindelijk wordt de toeristische sector betrokken bij het beleid, eindelijk vindt hij zijn ideeën en voorstellen terug in een beleidsbrief. Zijn opmerkingen zijn

dan ook niet bedoeld als kritiek, maar als een toegevoegde waarde.

Toerisme is een van de grootste groeipolen in de werkgelegenheid, zeker voor laaggeschoolden. De federale overheid wil het mogelijk maken personeel flexibeler in te zetten in de sector, vooral in de horeca. Misschien is het de minister ontgaan, dat ook concrete invulling zou kunnen worden gegeven aan de aspecten die onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme, zoals de opleiding van dat personeel.

De heer Didier Ramoudt stelt vast dat de minister aan kwaliteitszorg wenst te doen. Met betrekking tot de toegankelijkheid van logiesverstrekkende bedrijven stelt spreker vast dat de minister een te enge doelgroep voor ogen heeft. *Spreker* vraagt zich af waarom de minister zich beperkt tot de gehandicapten. Bejaarden kampen immers met dezelfde problemen.

Inzake toerisme en recreatie meent deze spreker om opnieuw hier de discussie te moeten opnemen over hoeve- en plattelandstoerisme. In de buurlanden wordt daar veel werk van gemaakt. Door de spreiding in de ruimte neemt men de druk op andere plaatsen weg. *Spreker* meent dat met de nodige omzichtigheid dient te worden nagegaan hoe dit kan worden ingevuld.

Het sociaal toerisme is een zeer ruim begrip dat men moeilijk kan definiëren en spreker veronderstelt dat de minister gebruik zal maken van het Europees voorzitterschap om na al die jaren van getalm de 300.000 bestaansminimumtrekkers aan hun trekken te laten komen.

Wat de begroting betreft, wenst *de heer Didier Ramoudt* nog volgende bedenkingen te formuleren. Men biedt de kans aan Toerisme Vlaanderen om te participeren in PPS. Binnen de instelling komt er een nieuwe structuur. Er worden processmanagers aangeduid. Spreker verklaart het moeilijk te hebben met de richting die men uitgaat en kan zich niet van de indruk ontdoen dat men mensen aanstelt en daarna de structuur aanpast.

Wat de investeringsdotatie in de begroting 2001 betreft, stelt spreker een daling vast, vermits de minister put uit een krediet van 300 miljoen frank, dat niet werd aangesproken de vorige begrotingsjaren. Van de huidige 408 miljoen frank is er 300 miljoen frank afkomstig van projecten die zijn uitgevoerd.

De minister repliceert hierop als volgt. Bij de begrotingsopmaak is geen gebruik gemaakt van zoge-

naamde begrotingsruiters. Wat de opmerking van spreker betreft dat de begroting niet volledig werd opgebruikt, wijst de minister erop dat deze begroting een ideaalbeeld geeft. De vraag is echter steeds hoeveel van de opgenomen projecten worden uitgevoerd. Voor toerisme zijn er nu meer mogelijkheden en er zal ook meer worden gewerkt aan het toeristische beleid. Begrotingsdeskundigen kunnen discussiëren over hoe een en ander wordt voorgesteld. De mogelijkheden zijn gestegen met 50 percent ten overstaan van de vorige keer.

De heer Didier Ramoudt stelt vast dat men op dit ogenblik nog zaken uitvoert van het eerste Kustactieplan, dat loopt tot 2002. Heeft men dat plan al geëvalueerd? In welke fase zitten een aantal projecten? Welke toegevoegde waarde hebben ze? Wat hebben ze het toerisme bijgebracht? Er wordt een tweede kustactieplan op gang gebracht. Over welke projecten gaat het? Worden die via een PPS uitgevoerd?

2.2. Standpunt van mevrouw Veerle Declercq

– *Mevrouw Veerle Declercq* stelt dat, wat het sociaal toerisme betreft, hierover in het Vlaams Parlement geen theoretisch debat werd gevoerd. De zaak werd opengetrokken naar de betrokken partijen en vierdewereldbewegingen. Wordt de nota over het sociaal toerisme, die al enige jaren oud is, nog gebruikt? Er staan nog steeds actuele tips in en met moet niet steeds het warm water opnieuw uitvinden.

Het totale aantal hotels van lagere kwaliteit daalt. Het is niet goed dat die hotels verdwijnen, op voorwaarde dat ze een minimum aan comfort bieden. Jongeren en jonge gezinnen maken dikwijls van dat soort van hotels gebruik. Moet men bij de classificatie van hotels geen rekening houden met het al dan niet gebruik van duurzame energie-, ruimte- en milieubesparende oplossingen, zoals spaarlampen en dergelijke?

Er wordt overigens met geen woord gerept over zonevreemde campings.

De minister repliceert hierop als volgt. Zonevreemde campings interesseren de minister niet en de minister meent dat zijn rol zo goed als uitgespeeld is. Het campingdecreet wordt uitgevoerd. *De minister* zal nu aandacht besteden aan de verdere opvolging hiervan door de andere overheden, zoals de federale minister van Justitie en de administratie voor Ruimtelijke Ordening. De minister stipt aan nog

steeds te worden geconfronteerd met nieuwe vergunningen en hierover dient een afzonderlijke discussie te worden gevoerd.

Mevrouw Veerle Declercq vraagt zich af hoe de adviezen van de Raad van Toerisme worden opgevolgd. Worden deze adviezen besproken in de Commissie ?

De minister verduidelijkt dat die adviezen worden opgenomen als bijlagen van de ontwerpen van de decreet die aan het parlement worden voorgelegd. Als de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme echter deze adviezen wil opvragen om beleidsvoorbereidend werk te vergemakkelijken, dan is dit voor de minister geen probleem.

– *Mevrouw Veerle Declercq* stelt vast dat de resultaten van het pilootproject in Brugge op 27 september zijn bekendgemaakt. Spreker vraagt of de Commissie inzage kan krijgen in die rapporten over de pilootprojecten.

De minister stelt dat deze problematiek na de begroting in een interpellatie of vraag om uitleg wordt aangekaart. Als de Commissie hierover evenwel een afzonderlijke gedachtewisseling wil organiseren, dan zal de minister hieraan ten volle medewerken. De nodige documenten ter voorbereiding hiertoe zullen door het commissiesecretariaat worden opgevraagd.

2.3. Standpunt van de heer Jacky Maes

– *De heer Jacky Maes* verwijst naar de initiatieven inzake toerisme die tijdens de vorige legislatuur werden genomen door mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heren Jean-Marie Bogaert, Didier Ramoudt en Jos Stassen en door hemzelf. Dankzij deze Beleidsbrief Toerisme krijgt de materie toerisme vorm en de minister is erin geslaagd om een sectorcomité Toerisme op te richten. Er zijn weinig sectoren die tijdens deze legislatuur een bijkomende sector hebben doen ontstaan.

Spreker stelt vast dat de Beleidsbrief zeer ambitieus is. Als men de lat zo hoog legt, wordt ook verwacht dat er iets gebeurt en spreker stelt vast dat de minister zich voorneemt om dit ook te doen. Ook de interdependentie van de beleidsinzichten met de begrotingstechnische cijfers zit goed, vermits het in andere commissies vaak gaat over wat men niet heeft. Het budget van 1,7 miljard frank waarover *de minister* thans beschikt, wordt goed in-

gevuld. Er is 70 miljoen frank meer voor de werking, 60 miljoen frank meer voor investeringen en 150 miljoen frank co-financiering.

Wat de programmalijnen betreft, formuleert *spreker* vervolgens een aantal bedenkingen. Spreker wenst meer bepaald de problematiek aan te snijden van het hoeve- en plattelandstoerisme. Tijdens de vorige legislatuur heeft men lang gesleuteld aan dit begrip. Het zou dan ook spijtig zijn om dat werk teniet te doen. Plattelandstoerisme is nu eenmaal een begrip waarmee men niets en eigenlijk ook weer alles kan dekken. Het zou jammer zijn mocht het hoevetoerisme hetzelfde lot ondergaan.

Wat het sociaal toerisme betreft, is er een doorbraak. De betoelaging van de gebruiker in plaats van de betoelaging van stenen is een volledig andere invalshoek dan in het verleden. Spreker vraagt zich af hoe dit sociaal toerisme zal worden ingevuld en drukt de hoop uit dat de invulling van de beleidslijnen uit de beleidsbrief over de partijgrenzen heen zal kunnen geschieden.

2.4. Standpunt van mevrouw Trees Merckx-Van Goey

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey verklaart vanuit de oppositie constructief te zullen meewerken aan de beleidsprioriteiten van Toerisme.

In het voorjaar werd reeds eerder de Beleidsnota Toerisme besproken in de plenaire vergadering en op dat ogenblik werden nog geen concrete keuzes gemaakt. Misschien was het wellicht nog wat te vroeg.

Spreker verklaart te kunnen instemmen met de meeste beleidsopties voor 2001 maar wenst toch kritisch te blijven. Het is wel jammer dat het document inzake toerisme pas deze morgen bij de leden is aangekomen en *spreker* verklaart het dan ook nog niet gedetailleerd gelezen te hebben.

Vervolgens wenst *spreker* even in te gaan op de relatie van de sectorcommissie met de Vlaamse Raad voor Toerisme. De sectorcommissie is een instantie die zich situeert tussen de regering en de SERV. Zal er daar een overlapping zijn ? Zullen dezelfde personen daarvan deel uitmaken ?

Er wordt ook een deel gewijd aan communicatie tussen de beleidsniveaus. Een Interministeriële Conferentie Toerisme is een goede zaak en spreker

hoopt dat dit de mogelijkheid biedt om een link te leggen met het Europese toeristische beleid.

Ook in het beleid van duurzame ontwikkeling is toerisme een belangrijke sector. Enkele jaren geleden was het zelfs het thema binnen de Commissie voor Duurzame Ontwikkeling in New York. Vlaanderen moet op de verschillende internationale fora een weg vinden. Het probleem is natuurlijk dat enkel België als lidstaat wordt erkend.

Hoe komt het dat België achterblijft in verhouding tot het Europese gemiddelde inzake buitenlandse verblijfstoeristen ? Is daar een aanwijsbare reden voor ? Zo ja, dan moet dat dringend verholpen worden.

Spreker ondersteunt de idee van betere opleiding in en professionalisering van de toeristische recreatieve sector. Ook vanuit de andere bevoegdheid van de minister, kan men daar iets aan doen. In dit verband moet ook worden aangedrongen bij de minister van Onderwijs. De kwaliteit wordt bijna altijd door mensen waargemaakt.

Vervolgens wenst *spreker* nadere informatie over de gemeente- en streekguiden. De meeste gemeenten hebben gebruik kunnen maken van een overgangperiode. Het is belangrijk dat ook daar wordt gezorgd voor een aantrekkelijke instapmogelijkheid met de garantie op kwaliteit. Wordt daaromtrent iets ondernomen ? Op een bepaald moment was er voorzien in een ondersteuning voor guiden bij bedrijfsbezoeken. Worden er nu andere initiatieven genomen ?

Inzake de toegankelijkheid van het toerisme wenst *spreker* nadere informatie over een geïntegreerde beleidsaanpak met minister Vogels. Vult het beleid van de Vlaamse minister van Welzijn en Toerisme elkaar voldoende aan ?

Spreker treedt de andere leden bij in hun bezorgdheid inzake hoeve- en plattelandstoerisme en hoopt dat het regelgevende kader snel kan worden aangepast, indien nodig.

Spreker pleit vervolgens voor een correcte opvolging en integratie van internet en e-toerisme in uw actieplan.

Tenslotte vraagt *mevrouw Trees Merckx-Van Goey* aandacht voor de dotatie aan de KMDA, of de Zoo, en stelt een stijging vast van 5 tot 10 miljoen frank. *Spreker* verklaart deze cijfers te hebben onthouden uit de nota Wetenschapsbeleid en pleit voor bijzondere aandacht hiervoor.

2.5. Standpunt van de heer Roland Van Goethem

De heer Roland Van Goethem formuleert volgende bedenkingen.

– Stel dat men er zou in slagen voor deze sector te voorzien in een postuniversitaire opleiding, dan wil *spreker* er toch voor pleiten dat bij de samenstelling van het pakket een nauwe samenwerking met de sector nagestreefd wordt. Nu blijkt immers dat de verstrekte opleiding op het terrein maar weinig praktisch nut heeft.

Vervolgens gaat *spreker* even in op de door de minister aangekondigde bezoekerscentra. Op zich is dit geen slecht idee. Toch ziet *spreker* daarin voor nagenoeg 90 percent dezelfde dienstverlening als de dienstverlening die verstrekt wordt in de gemeentelijke infokantoren die we reeds in de grote steden, bijvoorbeeld in Brugge en Antwerpen, aantreffen.

Dan is er nog de toegankelijkheid van bepaalde toeristische infrastructuren die nog veel te wensen overlaat. *Spreker* heeft het daarbij niet alleen over de toegankelijkheid voor gehandicapten, maar ook voor senioren en ouders met kleine kinderen en pleit dus voor een grotere kindvriendelijkheid van onze toeristische infrastructuur.

De minister geeft volgende verduidelijking. In de beleidsbrief staat meer over de toegankelijkheid dan wat hier door de minister is gesteld en de minister geeft aan deze *spreker* de raad om de beleidsbrief nog eens grondig te lezen. De toegankelijkheid slaat in de beleidsbrief wel degelijk op iedereen : gehandicapten, senioren én kinderen.

– *De heer Roland Van Goethem* snijdt vervolgens het probleem van de vakantiecheque aan. In de beleidsbrief staat dat dit één van de mogelijke te onderzoeken systemen zou zijn. Mijn bedenking is dat we daarbij het menselijk vlak niet uit het oog mogen verliezen. Indien dat wordt toegekend, moet het dusdanig gebeuren dat de gebruiker van de cheque niet aan de balie van het hotel staat met een cheque die hij heeft gekregen. Menselijk gezien lijkt me dat voor de ontvanger van de cheque heel moeilijk.

De minister wenst eerst te reageren op die laatste opmerking. Men mag zich niet door de beeldvorming laten misleiden. Nu bestaat er een systeem waarbij men voor bepaalde tentoonstellingen aan een aantal categorieën van de bevolking toelaat om goedkoper binnen te geraken. Daarvoor hoeft men niet te zwaaïen met een of ander document,

zich identificeren volstaat. Dat kan op een discrete wijze gebeuren.

Het woord "cheque" wil *de minister* trouwens op termijn ook vervangen zien door het woord "bankkaart". Het probleem van de vakantiecheque is het probleem van het zoeken naar het beste systeem om de gebruiker, veeleer dan de gebouwen, te ondersteunen. Daarom trent worden nu studies verricht. Voor sociaal toerisme is er eigenlijk ongeveer hetzelfde debat als voor sociale economie. Als de economie volledig sociaal is, hoeven we niet meer te spreken over sociale economie. Dat geldt ook voor toerisme. In ieder geval zal de minister ook rekening houden met nieuwe internationale inzichten.

3. AANVULLENDE TOELICHTING VAN DE MINISTER – AANVULLENDE OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

De minister verheugt er zich over dat over de inhoud van de beleidsbrief een brede consensus in dit parlement blijkt te bestaan, wat erop wijst dat de beleidsbrief duidelijk een antwoord aanreikt op de vele vragen die de voorbije jaren in dit parlement werden gesteld. *De minister* hoopt dat het parlement toch ook kritisch blijft en het beleid kan immers slechts ondersteund worden in de mate dat het kritisch wordt gevolgd.

– Er zijn een aantal concrete punten waarop de minister vandaag niet echt diep wil op ingaan. *De minister* denkt hierbij aan het plattelandstoerisme en er is ook de kwestie van de dierentuin.

De minister gaat ervan uit dat men die zaken bij wijze van spreken ter plaatse moet bespreken en stelt voor dat de minister samen met de Commissie op het terrein zelf zal discussiëren over het plattelandstoerisme. Er moet volgens *de minister* eens een plaats bezocht worden waar hoevetoerisme effectief bestaat, zodat men zelf op het terrein kan vaststellen met welke noden en problemen deze vorm van toerisme wordt geconfronteerd.

Eenzelfde voorstel doet de minister ook wat de KMDA (Zoo) betreft. Ook daar zou de Commissie tijdens een werkbezoek eens van gedachten dienen te wisselen over de problemen waarmee KDMA (Zoo) kampt. In deze context wijst *de minister* erop dat de dierentuin het belangrijkste toeristische product voor Vlaanderen is in termen van aantal bezoekers. Het concept "dierentuin", met dieren in kooien, staat momenteel natuurlijk wel sterk onder

druk. Er moet hierover een uitvoerig debat worden gehouden.

– *De minister* belooft om een zo volledig mogelijk antwoord te geven op alle vragen. Er werden inderdaad over heel wat aspecten van het toeristisch beleid vragen gesteld, onder meer inzake opleiding en flexibiliteit.

Het is uiteraard niet de bedoeling om in elitair onderwijs te voorzien. Het is echter ook nodig dat er een universitaire richting toerisme komt. Dat mag men echter niet vermengen met het aspect opleidingsbeleid. De minister stelt vast dat in middelbare scholen onder de noemer "toerisme" opleidingen worden gegeven die niet bruikbaar zijn in reisagentschappen. Dit leidt uiteraard tot grote ontgoochelingen. De persoon die de opleiding gevolgd heeft, is ontevreden omdat zijn werk veel minder inhoudt dan wat hij er op basis van zijn opleiding van verwachtte. De werkgever stelt op zijn beurt vast dat de werknemers het gevraagde werk niet kunnen volbrengen, hoewel ze toch een toeristische opleiding hebben genoten. Er moet dus een wisselwerking komen.

De meest aangewezen weg daartoe is het mobiliseren van de sociale partners en vandaar de nood aan de beroepsprofielen van de SERV. Van het werkveld dient men de informatie te ontvangen over welk profiel vereist is voor toeristische functies, en aan de hand daarvan nagaan wat in de opleidingen wordt geboden. Daarover is een discussie nodig, ofwel met de minister van Onderwijs, ofwel met de minister bevoegd voor het Werkgelegenheid, die eveneens bevoegd is voor de profielen van de beroepsopleidingen. Met deze aangelegenheid is men volop gestart.

Er werd op gewezen dat er naast een sectorcomité in de SERV ook nog een Vlaamse Raad voor het Toerisme zal zijn. In de beleidsbrief is een schema opgenomen om het verschil tussen die twee te verduidelijken. Het sectorcomité is erop gericht de sociale partners te stimuleren om ook onder de noemer toerisme hun vertegenwoordigingsfunctie uit te oefenen. Dat betekent dat ze ook hun informatie boven halen voor het beleid. Ze kennen de praktijk immers heel goed. De Vlaamse Raad voor het Toerisme moet beleidsvoorbereidend advies geven op een meer veredeld niveau van toerisme als cultuur. In het toeristisch beleid is er meer nodig dan de loutere belangenbehartiging, die thuishoort in de SERV.

Precies de mensen van de Vlaamse Raad voor het Toerisme hebben erop gewezen dat er een sector-

comité nodig is. Door hun advies kwam tot uiting dat de toeristische industrie niet zo geformaliseerd is als andere bedrijfstakken. In de metaalindustrie weet men meteen wie men moet aanspreken en welke vragen en noden er zijn. Voor de toeristische industrie is dat niet evident en daarom hebben de beroepsverenigingen een rechtstreekse toegang tot het kabinet gekregen, zodat er permanent contact kan worden onderhouden. *De minister* wijst erop zijn bevoegdheid inzake Werkgelegenheid ten volle kunnen te benutten om dat te stimuleren en weet dat een dergelijk overleg moet worden geformaliseerd omdat een en ander niet zou afhangen van het beleid van een individuele minister.

– Op de vraag van *mevrouw Trees Merckx-Van Goey* hoe het komt dat de verblijfscijfers in het buitenland hoger zijn dan in Vlaanderen antwoordt *de minister* als volgt. Dat komt omdat Brugge niet Rome, Parijs of Amsterdam is en men moet het product redelijk benaderen.

De minister verklaart wel de ambitie te hebben om ervoor te zorgen dat Brussel, Brugge, Antwerpen en Gent het niveau bereiken – en waard zijn – van die steden. Het is nu echter eenmaal zo dat die steden veel beter bereikt worden. Men bereikt ze echter altijd via Brussel, en dus moet men een inspanning doen om de mensen aan te zetten tot een bezoek aan Brugge, Antwerpen en Gent. Dat is de tactiek. Op de verre markten richt de minister bevoegd voor toerisme, zich tot mensen die voor de tweede maal Europa bezoeken, en de smaak te pakken hebben, maar nog niet de perfectie van Vlaanderen hebben gezien.

– De argumentatie voor het feit dat de hotels minder toegankelijk zijn voor de lagere sociale categorieën van het publiek, ligt in de gestegen prijzen van de hotels. Dat is niet wat deze cijfers betekenen. Ze geven slechts aan dat de kwaliteit verbeterd is, en daar mag men zich over verheugen. Het sociaal toerisme heeft tot doel dat iedereen kwaliteit kan krijgen.

– Kwaliteit is ook een aspect van duurzaam toerisme. *De minister* wil een begin maken met het formaliseren van wat leeft op dat vlak en kan hierover nog niet in details treden, maar er komt waarschijnlijk een nieuwe instelling in een Vlaamse stad – in een PPS – die zich specifiek zal bezighouden met duurzaam toerisme. Dat kan het beleid inspireren om op alle beleidsvlakken het aspect duurzaamheid in het oog te houden. Op 22 november is er in Rijsel, naar aanleiding van het Europees voorzitterschap van Frankrijk, een seminarie over duurzaam toerisme. Daar zitten de Europese mi-

nisters van Toerisme samen om na te gaan hoever men op dit vlak staat.

– Het tweede Kustactieplan is beter dan het eerste. Een evaluatie van het eerste kan alleen gaan over de voorbije vijf jaar die niet onder de bevoegdheid van de minister vielen. Er is van bij de aanvang gesteld dat het Kustactieplan meer gericht is op het in beeld brengen van de kustzone als een samenhangend toeristisch product, door het stimuleren van samenwerking tussen de verschillende kuststeden.

Het eerste Kustactieplan was naar het bescheiden oordeel van de minister te veel gericht op zeer individuele, kleine, niet samenhangende projecten. Iedereen kon projecten indienen, waarvan er een paar werden goedgekeurd die nu lopende zijn.

De minister stelt nu dat een project steeds een meerwaarde moet bieden voor de hele kust. Dat wil niet zeggen dat een bepaalde gemeente geen ondersteuning kan krijgen voor een bepaald project, maar het project van die gemeente moet ook een uitstraling hebben voor de rest van de kustzone. Op die manier bekijkt men nu alles.

Binnen een tweetal weken zal de minister verslag kunnen uitbrengen over de eerste bestedingen 2000 in het kader van het tweede Kustactieplan. Dat zal worden geformaliseerd door middel van een regeringsbeslissing. Voor 2001 is hiervoor een bedrag van 105 miljoen frank ingeschreven, om het Kustactieplan verder uit te voeren. De besteding van het bedrag 2000, 103 miljoen frank, wordt dus in de komende weken geformaliseerd en de minister wacht de eerste adviezen af, om vervolgens het akkoord te vragen aan de andere regeringsleden. *De minister* verklaart zich bereid om dit in detail te bespreken in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme.

– *De heer Didier Ramoudt* meent dat het interessant zou zijn indien de Commissie zou kunnen beschikken over het detail van de besteding van het bedrag van 428 miljoen frank gedurende de laatste vijf jaar, vermits men geen idee heeft wat hiermede is gebeurd. *De minister* drukt hierop zijn verwondering uit dat spreker als deskundige hierop geen zicht heeft. *De heer Didier Ramoudt* verduidelijkt wel weet te hebben van een aantal projecten, maar de Commissie heeft geen inzicht omtrent de financiering van deze projecten.

Minister Renaat Landuyt zal hierover de nodige documentatie bezorgen aan de leden. De stand van zaken van het eerste kustactieplan wordt in bijlage opgenomen. Hierbij brengt *de heer Didier*

Ramoudt onder de attentie van de minister dat wanneer men een tweede Kustactieplan lanceert het goed is te weten of het eerste de nodige vruchten heeft afgeworpen.

De minister merkt op dat men als kustbewoner duidelijk voelt dat er een dynamiek is ontstaan aan de kust en dit is ook een onderdeel van een toeristisch beleid, namelijk iedereen mobiliseren om te werken aan de kust. Wat de projecten van het tweede kustactieplan betreft, zal de minister deze informatie ten spoedigste aan de commissieleden bezorgen.

De heer Didier Ramoudt repliceert als volgt. Er bestaat nogal wat onwetendheid over interessante sites aan de kust. *Spreker* illustreert dit men het domein van Prins Karel, wat weliswaar een provinciaal initiatief is, maar geen mens weet dat dit een van de prachtigste openluchtmusea is die er bestaan. Men rijdt er voorbij zonder te weten dat er daar een museum is. Men heeft terzake nooit een ernstige mailing gedaan naar reisorganisatoren in naburige landen. Een andere voorbeeld betreft het oorlogsmuseum in Caen, Le Mémorial de Caen. Dat was destijds een van de eerste actieve musea en heeft in de voorbije twaalf jaar al talloze mensen naar Caen gehaald. Die mensen beperkten zich niet tot één mailing, maar hebben herhaaldelijk gewezen op het bestaan ervan, tot men uiteindelijk begon te denken dat het wel eens de moeite waard zou kunnen zijn. En dat is het ook. Aan Raverszijde stelt spreker vast nooit een autocar te zien.

– *De heer Roland Van Goethem* wenst een kleine rechtzetting te doen in verband met de sociale vakantiekheques, misschien heeft de minister het verkeerd begrepen. *Spreker* verklaart slechts uiting te willen geven aan zijn bezorgdheid inzake de menselijke waardigheid van de ontvanger van dit cheque en zijn verklaring was geenszins ingegeven vanuit de geestesgesteldheid van een of andere yuppie.

– *De heer André Moreau* vraagt aandacht voor het aspect vorming. *Spreker* verklaart nog niet in de gelegenheid te zijn geweest om de beleidsbrief Toerisme na te lezen inzake toerismeopleiding. *Spreker* is voorstander van een implementatie van deze opleiding in het volwassenenonderwijs, in het modulaire systeem. Zo kan wie geen universitair of ander diploma van het hoger onderwijs heeft kunnen behalen, maar voldoende interesse heeft en zich in de gunstige positie bevindt zich met toerisme te kunnen bezighouden, ook een certificaat behalen. Dat certificaat zou wettelijk erkend kunnen worden, zodat de houders ervan kunnen meedin-

gen naar een of andere opengestelde job in het toerisme. Dat is uiterst belangrijk. *Spreker* verklaart dit aspect eveneens onder de aandacht te zullen brengen van de commissie voor Onderwijs en een betere samenwerking terzake tussen Onderwijs en Cultuur moet worden nagestreefd naar de toekomst toe.

Minister Renaat Landuyt geeft aan spreker de raad om grondig de Beleidsbrief Werkgelegenheid te lezen, vermits dit aspect wordt behandeld in het kader van het levenslang leren en kan dan specifiek worden toegepast op het toerisme, waarbij de heer André Moreau zich verheugt over de aandacht van dit aspect in het beleid van de minister.

Minister Renaat Landuyt repliceert als volgt. Alles waar spreker zo spontaan aan denkt, kan worden teruggevonden in de Beleidsbrief en dit tot grote tevredenheid van spreker.

– *De heer André-Emiel Bogaert* wijst erop dat de minister in zijn inleidende uiteenzetting de opleiding behandelt op alle niveaus wat het aspect toerisme betreft en dit tot en met het postuniversitaire niveau, dat eveneens wordt toegelicht in de beleidsbrief.

– *Mevrouw Veerle Declercq* stelt vast dat in de vele beleidsbrieven heel wat afkortingen zijn opgenomen die verder niet worden gespecificeerd. Indien men in de betrokken sector zit, is dit geen probleem, maar voor wie niet in die wereld vertoeft, is het soms toch moeilijk. *Spreker* is geen voorstander van de weglating van afkortingen in de beleidsbrieven, maar meent dat de opname van een lijst achterin handig zou zijn voor de mensen die niet in de sector zitten.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

a) Decreetsbepalingen

Artikel 14 (programma 49.2)

Op artikel 14 (programma 49.2) worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 14 (programma 49.2) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Artikel 23

Op de begroting Toerisme Vlaanderen worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 23 wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 3, bij 3 onthoudingen.

b) Begrotingstabel

AFDELING I

Begrotingskredieten

Departementale begrotingen

Programma's 49.2 en 51.7 – Toerisme

Deze programma's worden zonder opmerkingen aangenomen bij indicatieve stemming met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

AFDELING V

Vlaamse Openbare Instellingen

Bijlage :

ION van categorie B Toerisme Vlaanderen

Op deze bijlage worden door de commissieleden geen bijzondere opmerkingen geformuleerd. Wel formuleert het Rekenhof in haar verslag opmerkingen over de begroting Toerisme Vlaanderen. (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, nr. 16/1, blz. 30*).

Het Rekenhof merkt o.m. op dat de begroting 2001 niet is opgenomen in deel 3 : "toelichting bij de begrotingen van de diensten met afzonderlijk beheer en van de Vlaamse openbare instellingen" bij programma 49.2. Er wordt enkel beperkte commentaar gegeven.

In de begroting 2001, zoals goedgekeurd door de raad van bestuur en in overeenstemming met de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, wordt uitgegaan van een overgedragen overschot uit vorige boekjaren van 16,2 miljoen BEF. Dit bedrag is identiek met wat in de begroting 2000 (na budgetcontrole) is overgenomen. Bij de rekeningencontrole 1999 is gebleken dat het overgedragen overschot vorige jaren ongeveer 530 miljoen BEF bedraagt. Dit betekent dat zowel de

begroting 2000 als de begroting 2001 een vertekend beeld geven.

De begroting 2001 voorziet in een sterke groei van de vastleggingsmachtiging en van de dotaties voor directe investeringen en investeringen via betoelaging. Tevens wordt een nieuwe vastleggingsmachtiging met bijhorend ordonnanceringskrediet voorzien voor de cofinanciering van Europese steunprogramma's. Deze evolutie gaat in tegen de opdrachtomschrijving van Toerisme Vlaanderen zoals bepaald in het decreet van 7 juli 1998 betreffende de openbare instelling Toerisme Vlaanderen en de Hoge Raad voor het Toerisme, die de kerntaak van de instelling toespitst op toeristische promotie en op productontwikkeling, terwijl de activiteiten inzake productondersteuning zouden worden afgebouwd.

In de toelichting is geen informatie over de stand van de encours, noch over de toestand van het reservefonds van de instelling. Zoals hierboven reeds werd aangehaald, wijkt het gecumuleerd budgettaire resultaat in de begroting 2001 sterk af van het reële gecumuleerde budgettaire resultaat. De Vlaamse regering antwoordt op deze opmerking van het Rekenhof als volgt. Wat het overgedragen saldo betreft wordt verwezen naar punt II. 4. Algemeen (Begrotingen van de instellingen van openbaar nut ION) in het antwoord van de Vlaamse regering op het verslag van het Onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001) (Cf. besprekingen in de Commissie voor Financiën en Begroting). Tevens zal bij de afsluiting van het boekjaar 2000 de toestand aangezuiverd worden en zal de begroting 2001 aangepast worden naar aanleiding van de begrotingscontrole 2001.

Wat betreft de sterke groei van de vastleggingsmachtigingen wordt verwezen naar :

- 1) artikel 72 van het ontwerpdecreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2001 waarbij artikelen 16 en 25 van het decreet van 07 juli 1998 betreffende de openbare instelling Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse raad voor toerisme worden aangepast. Door deze aanpassing heeft Toerisme Vlaanderen de mogelijkheid deel te nemen aan publiek-private samenwerkingsverbanden ;
- 2) het decreet van 07 juli 1998 voorzagt in een sterke investeringspolitiek in hefboom- en proefprojecten (zie taakomschrijving in het decreet) ;

- 3) het decreet van 07 juli 1998 is niet volledig in uitvoering gesteld, waardoor de instelling het volledige luik van directe investeringen en subsidiëring van toeristische projecten als taak heeft.

Wat de encours betreft wordt verwezen naar het antwoord van de Vlaamse regering (ibid.) laatste lid van punt II. 4. Algemeen (cf. Commissie Financiën en Begroting).

WERKGELEGENHEID

I. ALGEMENE BESPREKING

1. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE HEER RENAAT LANDUYT, VLAAMS MINISTER VAN WERKGELEGENHEID EN TOERISME, BIJ DE BELEIDSBRIEF "WERKGELEGENHEID, BELEIDSPRIORITEITEN 2000-2001" EN BIJ DE BEGROTING 2001

1.1. Algemeen

De minister geeft volgende toelichting.

Naast werkingsmiddelen voor de VDAB (arbeidsbemiddeling) en budget voor het uitkeren van Vlaamse premies bij arbeidsduurvermindering en loopbaanonderbreking, subsidies voor opleiding en loopbaanbegeleiding in bedrijven en de ondersteuning van VESOC actieplannen, maken de werkgelegenheidsprogramma's nog steeds de grootste rubriek uit van dit programma.

De substantiële vermindering van het totaal budget in 2001 in vergelijking met 2000 is in hoofdzaak terug te voeren tot de effectieve aanvang die genomen is met de "regularisatie" van gedeelten van deze werkgelegenheidsprogramma. Voor de totaliteit van de werkgelegenheidsprogramma's is binnen de begroting 2001 nog een krediet uitgetrokken van 17.048,2 miljoen frank verspreid over de basisallocaties 41.02, 41.05, 41.06, 41.07 en 43.01.

In uitvoering van het regeerakkoord en in het kader van het social-profitakkoord worden vanaf 1 januari 2001, omgerekend naar voltijdse eenheden, 5.801 arbeidsplaatsen geregulariseerd tot volwaardige arbeidsplaatsen overgeheveld naar het func-

tioneel bevoegde departement van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur :

- 1.809 arbeidsplaatsen of het volledige Programma ter Bevordering van de Werkgelegenheid in de niet-commerciële sector in het Vlaamse Gewest voor een krediet van 1.039,2 miljoen frank ;
- 3.992 arbeidsplaatsen of de projecten uit de welzijns- en gezondheidssectoren van het derde arbeidscircuit (DAC) voor een krediet van 3.244,4 miljoen frank.

Het krediet 2001 onder pr. 52.4 Werkgelegenheid realiseert omgerekend naar voltijdse eenheden een tewerkstelling van :

Werkgelegenheidsprogramma	Krediet in miljoen BEF	Aantal werknemers voltijdse eenheden
Gesco's & onderwijsgesco's	3.227,7	5.625
Derde arbeidscircuit	2.506,9	2.812
WEP-plus-plan	698,8	3.080
Sociale werkplaatsen & invoegbedrijven	1.597,8	1.860
Gesco's Contingentovereenkomsten	9.017,0	21.466
Totaal	17.048,2	34.843

1.2. Inhoudelijke toelichting

1.2.1. Beleidsprioriteiten

De doelstelling tot het verhogen van de werkzaamheidsgraad vloeit rechtstreeks voort uit het maatschappijmodel waarin het beleid van de huidige regering past en, daarbij aansluitend, de missie en visie op het werkgelegenheidsbeleid zoals uiteengezet in de beleidsnota 2000-2004.

Het maatschappijmodel "de actieve welvaartsstaat" stelt de participatie en de individuele ontplooiing van de burger voorop. Dit wordt verder vertaald in de missie van het werkgelegenheidsbeleid: "Het recht op duurzame werkgelegenheid voor iedereen en wel zo dat het alle individuen afzonderlijk en de maatschappij in haar geheel ten goede komt". Het beleid van de overheid is gericht op de maximalisering van de waarborg op het vermelde recht. Een dergelijke explicitering maakt dat de burger op een evenwichtige manier verantwoordelijkheden kan opnemen of daartoe op een rechtmatige manier zal uitgenodigd worden.

De ideale situatie is vandaag nog geen feit. Dit weerspiegelt zich onder meer in de werkzaamheidsgraad die onder het niveau van onze belangrijkste handelspartners ligt. De doelstelling tot het verhogen van de werkzaamheidsgraad van 61,5 procent naar 66,4 procent vormt dan ook een ambitieuze stap in de richting van de ideale situatie. Op deze manier krijgen meer personen de kans zich opnieuw te integreren en te participeren in de maatschappij.

Het recht op een duurzame werkgelegenheid voor iedereen impliceert dat een werkgelegenheidsbeleid niemand kan uitsluiten. De actieve welvaartsstaat houdt een antwoord voor al zijn burgers in, ongeacht hun sociale afkomst, etniciteit, leeftijd, scholingsniveau of geslacht.

De realiteit toont dat bepaalde bevolkingsgroepen nog steeds minder kansen hebben op de arbeidsmarkt ondanks de recent geboekte vooruitgang. De overheid beschikt over voldoende informatie om deze bevolkingsgroepen te identificeren en de belemmerende factoren tot participatie in kaart te brengen. Op deze manier kan zij beleidsinstrumenten ontwikkelen die gericht zijn op een meer evenredige arbeidsmarktparticipatie voor de jongeren, ouderen, laaggeschoolden, langdurige werklozen, vrouwen, allochtonen, en personen met een handicap.

Voor het verbeteren van de kwaliteit van de arbeid is het uitgangspunt het recht op duurzame werkgelegenheid. Dit betekent volwaardige arbeid in al zijn facetten. Het verbeteren van de kwaliteit van de arbeid draagt hiertoe bij. Omgekeerd kan gesteld worden dat de maatschappelijke kost van een slechte kwaliteit van arbeid zeer groot is.

De kwaliteit en aantrekkelijkheid van werk en arbeid omvat verschillende facetten. De overheid wil bijdragen tot het aantrekkelijker maken van de werkomgeving in brede zin. Dit omvat het tot stand komen van een maatschappelijk gedragen visie die belicht hoe deze werkomgeving er moet uitzien en welke types van bedrijfsvoering daar best tegenover staan.

Kwaliteit van de arbeid betreft daarnaast de individuele jobinhoud (beantwoordt aan de vaardigheden en competenties van de werknemer) en de daaraan verbonden voorwaarden (contract, beloning, sociale rechten, vorming, loopbaanperspectieven, enzovoort) en omstandigheden, evenals de toegang tot werk en arbeid. Meer bepaald gaat het hier over de kwaliteit van de arbeidstijd en het omgaan met baanonzekerheid, het doorbreken van de negatieve spiraal waarin bepaalde werknemers zich bevinden en de relatie tussen arbeid, kinderopvang en mobiliteit.

1.2.2. Belangrijke werkgelegenheidsaccenten

In het kader van de regularisatie van de bestaande werkgelegenheidsprogramma's worden, omgerekend naar voltijdse eenheden, 3.992 DAC'ers en 1.809 PBW'ers uit de welzijns- en gezondheidssector overgeheveld naar het departement Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur.

Het social-profitakkoord voorziet naast het overgehevelde budget uit het budget Werkgelegenheid in een bedrag van 1,9 miljard frank voor de creatie van een volwaardige betrekking en loon van de betrokken werknemers.

Binnen de werkgelegenheidsprogramma's is naast de tewerkstelling op zich, het vervullen van maatschappelijke behoeften (kinderopvang, poets- en klusjesdiensten, enzovoort) een belangrijk effect.

Werknemers in het WEP-plus-plan doen gedurende één jaar werkervaring op met het oog op doorstroming naar het reguliere arbeidscircuit. Uit een recente studie blijkt dat dit voor de helft van de werknemers uit het WEP-plus-plan ook daadwerkelijk het geval is.

De meerwaardeneconomie beoogt het verhogen van de kwaliteit van de arbeid binnen de actieve welvaartstaat. Hierbij wordt duurzame werkgelegenheid voor kansengroepen, sociale cohesie, ecologisch bewustzijn, duurzame ontwikkeling en combinatie gezin en arbeid geïntegreerd in de reguliere economie.

De invoegbedrijven en de invoegafdelingen binnen bestaande bedrijven voegen zich volledig in binnen het regulier arbeidscircuit. Hier wordt in een uitbreiding van het aantal arbeidsplaatsen voorzien van 112 voltijdse eenheden.

Sociale Werkplaatsen vormen het sluitstuk om het regulier arbeidscircuit waar nodig aan te vullen met beschermde werkgelegenheid via een maximale trajectbegeleiding van de werknemers. Er zouden 110 bijkomende arbeidsplaatsen worden gecreëerd.

De nieuwe dienstenwerkgelegenheid zal worden ingebed in het regulier arbeidscircuit en georganiseerd via de draaischijffunctie van de lokale werkinkens.

De Vlaamse regering wil de voorwaarden scheppen die leiden tot een betere kwaliteit van de arbeid, tot kwaliteitsvolle arbeid die een waaier van aspecten bevat. Eén van die aspecten heeft betrekking op goede arbeidsvoorwaarden : aanwezigheid van en mogelijkheden tot vormingsmogelijkheden, passende arbeidstijden teneinde de combinatie arbeid en privé-leven werkbaar en evenwichtig te maken.

De beleidseffecten die de Vlaamse regering hiermee wil bereiken zijn onder meer de volgende :

- een duurzame arbeidsmarktloopbaan, met ruimte voor gecombineerde trajecten arbeid-vorming ;
- een betere afstemming tussen arbeid, gezin en vrije tijd.

1.3. Globaal overzicht van de voornaamste posten begroting 2001

De minister licht de begroting 2001 cijfermatig toe als volgt.

Voor de begroting 2001 voor werkgelegenheid – zowel voor beroepsopleiding (PR.52.1) als voor werkgelegenheid (PR.52.4) – wordt een bedrag van 27.020,0 miljoen frank in "beleidskredieten" ingeschreven. In feite zijn er evenwel 27.620,0 miljoen frank kredieten beschikbaar (inclusief de voorafname van het saldo VDAB BC 2001 ten belope van 400 miljoen frank voor WEP-plus-plan en 200 miljoen BEF ingevolge latere opstart Startbanen). Dit is ten opzichte van het huidige begrotingsjaar een vermindering met afgerond 4,1 miljard frank in vergelijking met het krediet 2000 ten belope van 31.712,7 miljoen frank, inclusief 1624,8 saldo VDAB BC 2000 voor de tewerkstellingsprogramma's.

Deze vermindering van de middelen is vooral het gevolg van de overheveling van de DAC (partim)- en IFB-budgetten naar WELZIJN (transfer van ongeveer 4,3 miljard frank) in het kader van de uitvoering van het regeerakkoord en de regularisatie van de nepstatuten.

In het kader van de meerwaardeneconomie (ba 41.07 1597,8 miljoen BEF) worden de reeds voorziene middelen 2000 en de nieuwe middelen 2001 als volgt ingeschreven : de voorziene middelen inzake sociale werkplaatsen en invoegbedrijven worden ingeschreven voor 767,8 miljoen frank (in feite constant beleid plus 117,0 miljoen frank voor de sociale werkplaatsen).

Voor het samenwerkingsakkoord van 4 juli 2000 betreffende sociale economie, worden bij de 140,0 miljoen frank constant beleid (uit ba 01.01 te verdelen VESOC-middelen 2000) nog 140 miljoen frank nieuwe middelen gevoegd : in het totaal gaat het dus om 280,0 miljoen frank.

Voor het samenwerkingsakkoord dienstencheques worden naast het bestaande budget constant beleid 189,0 miljoen frank (uit ba 01.01 te verdelen VESOC-middelen 2000) voor 361,0 miljoen frank nieuwe middelen in de begroting 2001 ingeschreven, dus samen 550,0 miljoen frank.

De nodige middelen voor de tewerkstellingsprogramma's – ba 41.02 in het begrotingsjaar 2000 – werden in de begroting 2001 uitgesplitst over 4 nieuwe basisallocaties :

- ba 41.02 : allerhande uitgaven in het kader van de gesco's en onderwijsgesco's (3277,7 miljoen frank) ;
- ba 41.05 : allerhande uitgaven in het kader van het derde arbeidscircuit (2506,9 miljoen frank) ;
- ba 41.06 : allerhande uitgaven in het kader van het werkervaringsplan-plus (698,8 miljoen frank) ;
- ba 41.07 : allerhande uitgaven in het kader van de meerwaardeneconomie (1597,8 miljoen frank).

Voor de projecten van permanente vorming en opleidingen van werkenden en bedrijven, het zogenaamde hefboomkrediet (ba 32.03), wordt een enveloppe van 460,0 miljoen frank ter beschikking gesteld. Vanuit het Europees Sociaal Fonds wordt daarbovenop 300,0 miljoen frank uitgetrokken. Hierover bestaat echter nog discussie. De Europese Commissie is immers wantrouwig over een mogelijke verdoken subsidiëring van bedrijven.

Voor Levenslang Leren (ba 01.01) wordt 200,0 miljoen frank en voor het inburgeringsbeleid (ba 41.08) wordt 110,0 miljoen frank ingeschreven.

Inzake uitgaven in het kader van de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren (ba 01.07) en in uitvoering van het VESOC-akkoord – gelijke kansen onderdeel man/vrouw-verhouding, tewerkstelling van migranten, personen met handicap – wordt opnieuw 280,0 miljoen frank uitgetrokken.

Voor studies en onderzoeken (ba 12.22 – 22,8 miljoen frank) en facultatieve subsidies (ba 33.01 – 20,0 miljoen frank) werden de kredieten op hetzelfde niveau behouden. Alsook de kredieten voor het stimuleren van de arbeidsherverdeling en de arbeidsduurvermindering (ba 34.01 – AWAP) werden constant gehouden in afwachting van een mogelijke heroriëntering van deze maatregelen in het najaar 2000 (1278,4 miljoen frank).

De bedragen voor de dotaties van de VDAB 2001 (ba 41.01) gaan uit van het bestaand beleid en de verbintenissen die in de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse regering en de VDAB werden aangegaan (3524,5 miljoen frank voor BO en 2188,1 miljoen frank voor WG).

De aanvullende dotatie aan de VDAB (ba 41.04 – 1762,0 miljoen BEF) in het kader van de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren werd als volgt samengesteld : voor Europese richtsnoeren 1, 2 en 3

(900,0 miljoen BEF), startbanen (400,0 miljoen BEF), IBO's (45,0 miljoen BEF), compensatie federaal inschakelingsplan-startbanen (36,0 miljoen BEF), mobiliteit (25,0 miljoen BEF) en lokale werkwinkels (356,0 miljoen frank).

Vanaf 2001 houdt ba. 43.02 (Inkomensoverdrachten aan lokale overheden en instellingen zonder winstoogmerk in het kader van het tewerkstellingsbeleid) nog slechts één component in : namelijk de financiering van STC-VZW's die in elke Vlaams STC-regio en in Brussel het subregionaal arbeidsmarktbeleid ondersteunen en mee gestalten geven (in uitvoering van het besluit van de VR dd. 07.07.1998 houdende wijziging van het BVR van 21.12.1988 inzake organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding). De 53,0 miljoen BEF dekt de uitgaven van zes maanden (vanuit budget 2000 wordt de eerste jaarhelft 2001 nog gesubsidieerd). Vanaf 2001 zal de STC-werking gheprofileerd worden met als krachtlijnen : decretales onderbouw voorbereiden, verbreden tot een Subregionaal Werkgelegenheidsplatform via gefaseerde integratie van STC's en streekplatformen, verdere ontkoppeling van de VDAB, versterkte samenwerking met en ondersteuning van lokale besturen.

2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN

2.1. Algemene opmerkingen en appreciatie van de Beleidsbrief, sociaal economische context en arbeidsmarktpositie van kansengroepen

Mevrouw Veerle Declercq vindt de beleidsbrief Werkgelegenheid een vrij goed document. Zij vraagt bijzondere aandacht voor de sociale economie en werkgelegenheid, en wel omdat er volgens haar altijd een restgroep zal blijven, hoe goed de conjunctuur ook is. Bovendien zullen niet-conjunctuurgevoelige BUSO-leerlingen altijd een speciaal statuut nodig hebben. In elk geval zijn de honderd geplande bijkomende sociale werkplaatsen onvoldoende. Bovendien moet er ook meer arbeidszorg komen voor die categorieën van mensen die wel willen werken maar dat niet kunnen op de thans gebruikelijke manier : mindervaliden, psychiatrische patiënten, ex-verslaafden enzovoort. Het lid suggereert dat daarover wellicht een breed debat moet georganiseerd worden, waarbij ook de minister van Welzijn betrokken is.

Volgens *de heer Jacques Laverge* draait de beleidsbrief Werkgelegenheid volledig rond de werkzaamheidsgraad, een thema waarop het parlement al meermaals de nadruk heeft gelegd. Vooral onder jongeren en ouderen is en blijft de werkzaamheidsgraad laag. Onder de actieve bevolking tussen 25 en 55 jaar ligt de werkzaamheidsgraad dan weer hoger dan de Europese norm, wat tot bijkomende inspanningen leidt. Hoe goed de economische situatie ook is, Vlaanderen kampt nog altijd met 120.000 werkzoekenden en 80.000 uitgeschreven plusvijftigjarigen. *De spreker* benadrukt dat minister Renaat Landuyt in de eerste plaats die mensen moet inschakelen alvorens buitenlandse arbeidskrachten aan te trekken.

Het Rosetta-plan is aan de Vlaamse kritiek aangepast zodat alleen maar ondernemingen met meer dan 50 werknemers eraan moeten voldoen. Volgens de beleidsbrief zijn maar liefst 97 procent van alle Vlaamse ondernemingen kleiner. Zijn er plannen om ook die bedrijven in te schakelen ? Op die manier zouden ook de jongeren ingeschakeld kunnen worden.

Vervolgens wijst *de spreker* op de spanning tussen de wettelijke pensioengrens en de overtuiging van de meeste mensen dat 58 jaar de ultieme grens is. Hoe reageren de sociale partners op voorstellen ter verhoging van de pensioengrens ? Het probleem is niet alleen dat met die mensen een groot potentieel verloren gaat, maar ook dat de overheid geen zicht meer heeft op deze categorie omdat ze zich vervroegd uitschrijven. Hoe denkt *minister Renaat Landuyt* deze groep opnieuw in te schakelen ? Uiteindelijk levert iedere werkloze die opnieuw wordt ingeschakeld de gemeenschap 900.000 frank op. Hoe zal het brugpensioen evolueren ?

De heer André-Emiel Bogaert onderstreept het belang van een goede communicatie inzake werkgelegenheidsbeleid. Hij wijst erop dat niets zomaar vanzelf gaat. Iedereen is betrokken bij werkgelegenheid en bovendien trekt het middenveld de zaak naar zich toe waarbij het parlement achterop hinkt.

Momenteel bevindt men zich in een periode van economische groei. Men dient er echter mee rekening te houden dat de economie evolueert in een cyclische beweging en dat men allicht ooit de werkgelegenheid terug zal dienen te stimuleren. Zo was er ook een consensus over de afbouw van economische steunmaatregelen, maar misschien moeten die over enkele jaren terug ingevoerd worden. Algemeen kan worden gesteld dat de beleidsbrief positief en toekomstgericht is, maar toch mist spreker

in de beleidsbrief een duidelijke inhoudelijke omkadering. Werkgelegenheid bestaat uit een harde en een zachte sector. Het middenveld en de verschillende actoren houden zich bezig met de harde component. Alle inspanningen van de overheid richten zich op de problemen zoals structurele werkloosheid. Spreker waardeert de sociale ingesteldheid van de beleidsbrief en vindt het goed dat hier de meeste aandacht aan besteed wordt.

De minister antwoordt op deze algemene opmerkingen dat hij gepoogd heeft om een onderscheid te maken tussen werkgelegenheids- en welzijnsbeleid. Hij heeft dit allicht niet voldoende duidelijk gemaakt.

– *Verdere regionalisering en VESOC-onderhandelingen*

De heer Robert Voorhamme informeert naar de stand van zaken in het VESOC. Hij weet immers dat het niet altijd evident is om de sociale partners te overtuigen van de intenties van de regering. Vervolgens vraagt *de heer Voorhamme* aandacht voor de recente stap in de staatshervorming. Hij meent namelijk dat de bevoegdheden die de Vlaamse regering prioritair wou overhevelen, onvoldoende aan bod zijn gekomen. In de plaats van de ontwikkelings samenwerking had men beter een aantal bevoegdheden gedefederaliseerd die nodig zijn voor een goed bestuur.

Het lid geeft het betaald educatief verlof als voorbeeld binnen het domein van de werkgelegenheid. Zonder zeggenschap daarover is het voor de minister moeilijker onderhandelen binnen het VESOC. Helaas echter is de hele opleidingsketen een federale bevoegdheid gebleven.

De heer Voorhamme weet wel dat de minister-president popelt om weer een nieuwe onderhandelingsronde aan te vatten, maar zelfs als die er komt en als die lukt, garandeert niets dat de genoemde bevoegdheden er dan wel zullen bij zijn. Hij stelt daarom voor niet langer af te wachten en inmiddels een andere weg te bewandelen. Opleiding is immers erg belangrijk voor de Vlaamse economische welvaart en de sociale vertaling ervan.

Wat het VESOC betreft, stelt *de minister* dat de Vlaamse regering voortaan op een andere manier deelneemt aan het overleg. Zij stapt niet meer naar de onderhandelingsstafel met een enveloppe die een bepaald bedrag voor het gehele domein bevat en waarover dan met de partners wordt onderhandeld. Wel streeft zij ernaar haar centrale beleidslijnen op de agenda te plaatsen : levenslang leren, ar-

beidsmarkt, loopbaankwaliteit, welzijn, gediversifieerd personeelsbeleid. Het is immers de bedoeling een antwoord te bieden op wat de federale sociale partners al hebben afgesproken. Daar kan men niet omheen, want op dat niveau wordt het systeem gefinancierd. Afstemming is echter wenselijk.

De minister zal in het Vesoc proberen de sociale partners ervan te overtuigen dat sociale modernisering iets anders is dan sociale afbraak. Dat moet dan resulteren in Vlaamse sociale akkoorden over aangelegenheden waarvoor Vlaanderen bevoegd is. Zo is bijvoorbeeld vorming en opleiding een regionale bevoegdheid.

De minister zal een ontwerp van decreet opstellen waarin de Vlaamse regering de gelegenheid krijgt om het Vlaams sociaal overleg te honoreren, als dat beantwoordt aan waar de overheid naartoe wil. De Vlaamse regering kan die sociale akkoorden dus erkennen of niet. In het ontwerp moeten dus bepaalde bevoegdheden voor Vlaanderen opgeëist worden, terwijl tegelijk erkend wordt dat Vlaanderen het sociaal overleg serieus neemt. Dat alles zonder te raken aan de federale structuren van de diverse sociale organisaties.

Tot slot pleit *de minister* voor een debat in de Commissie over de arbeidszorg en een bezoek van de Commissie aan een werkwinkel.

2.2. Het strategisch programma, een stand van zaken

2.2.1. Het appelerend project in beweging

De heer Jan Laurys formuleert als eerste algemene bedenking bij de beleidsbrief dat de parlementsleden te weinig op de hoogte worden gebracht van wat er in de praktijk allemaal gebeurt. Hij verwijst hiervoor naar het eerste hoofdstuk van de beleidsbrief, waarin de minister het onder meer heeft over de Kleurennota die de Vlaamse regering op 7 juli 2000 goedkeurde, de Top van Lissabon, de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren en het sociaal-economisch project voor Vlaanderen. Hij meent dat de Vlaamse regering de NGO's en sociale partners daar veel meer bij betreft dan het Vlaams Parlement, en vraagt zich af of dit te wijten is aan het feit dat deze dingen vooral betrekking hebben op het uitvoeringsbeleid. Hij uit het voornemen om de minister in de toekomst meer vragen te stellen.

Als tweede algemene bemerking merkt *de heer Jan Laurys* op dat de in de beleidsbrief vermelde initiatieven meestal pas recent werden opgestart, namelijk in de maanden juni tot september. Hij is dan ook van mening dat enkel het concept van deze initiatieven kan worden beoordeeld, en nog niet de praktische uitvoering ervan.

De heer Eddy Schuermans sluit zich aan bij deze opmerkingen en stelt vast dat de beleidsbrief een sterke sociale inslag heeft en dat vindt hij goed. Als hij het programma overloopt, dan merkt hij dat het vooral gaat over sociale economie en over de kwalitatieve dimensie, over het aantrekkelijk maken van werk en arbeid, over evenredige participatie en over sociale investeringen. Hij mist wel de aandacht voor de arbeidsmarkt. Er is weinig of geen sprake van de paradox van de arbeidsmarkt en van de knelpuntberoepen.

De minister vertrekt vooral van de situatie van de werkloze. Elke werkloze die tegen zijn zin werkloos is, is er een teveel. Elke maatregel die dit verhelpt, is een goede zaak. Op een aantal punten vertoont de beleidsbrief evenwel een lacune.

De heer Roland Van Goethem is het eens met één zin uit de beleidsbrief, namelijk dat het spijtig is om vast te stellen dat de RVA nog niet bereid is om volledig te participeren in de gedecentraliseerde werkgelegenheidsaanpak en soms de eigen organisatie boven de belangen van de gebruikers stelt. Die dienst en het hele ministerie van Werkgelegenheid zijn in feite een anachronisme en de bevoegdheden ervan worden het best zo snel mogelijk ge-regionaliseerd.

2.2.2. Socialprofitsector, sociale economie en de nieuwe diensteneconomie, publieke startbanen

De heer Voorhamme dringt ook aan op een vereenvoudiging van het ingewikkelde systeem van verschillende tewerkstellingsmaatregelen. Die wordt al lang beloofd, maar het blijft wachten op resultaat. Ook daar speelt de federale overheid een vertragende rol : zij zit immers niet op dezelfde golf-lengte als de Vlaamse. Die laatste moet volgens de spreker meer aandringen.

Voorts is hij blij met het voornemen om het experiment *invoegbedrijven* te gaan vertalen naar invoegafdelingen zodat zij beter aansluiting vinden bij de reguliere economie. In dat verband signaleert hij dat er nog grote behoefte bestaat aan werkgelegenheidsdiensten in de gezinssfeer.

De minister beschikt over heel wat instrumenten – zij het weer niet over alle – om *nieuwe initiatieven* op het getouw te zetten. Die diensten moeten volgens het lid uitgroeien tot een heuse *reguliere economische (sub)sector*. Zij moeten meer en meer volgens normale ondernemingspatronen werken, wat de nodige kostprijsaanpassingen met zich meebrengt. Maar helaas vereist ook dat weer federale medewerking, onder meer inzake fiscaliteit. En hetzelfde geldt voor het streven naar een verhoging van de werkzaamheidsgraad. De Vlaamse regering kan op dat punt veel doen, maar bijvoorbeeld voor de vrijstelling van oudere werkzoekenden heeft men de federale overheid nodig.

Vervolgens gaat *de heer Jan Laurys* nog meer in detail op de beleidsbrief in. Hij verwijst naar de bepaling in het regeerakkoord dat er 7.500 bijkomende werkplaatsen zullen komen in de *sociale economie, met name in de sociale werkplaatsen en in de invoegbedrijven*.

De beleidsbrief maakt echter slechts melding van 100 bijkomende plaatsen in de sociale werkplaatsen en 300 in de invoegbedrijven.

De heer Jan Laurys vraagt zich af of de achterliggende redenering van de Vlaamse regering is dat de Vlaamse economie goed draait en dat deze doelgroepen dus wel in het normale economische circuit zullen terechtkomen.

De heer Jan Laurys beklemtoont dat hij zich aansluit bij de opmerking van mevrouw Veerle Declercq dat het gevaar bestaat dat een bepaalde restgroep dan wordt uitgesloten. Hij verwijst daarvoor naar de noodkreet van het samenwerkingsverband sociale tewerkstelling, dat erop wijst dat er een verschuiving plaatsvindt van de sociale werkplaatsen naar de invoegbedrijven en dat de Vlaamse regering blijkbaar geen vertrouwen heeft in de arbeidszorgcentra. *De heer Laurys* formuleert de vraag of het hier inderdaad om een bewuste keuze van de Vlaamse regering gaat.

2.3. Werken ... En er ook eens uitstappen

2.3.1. Een volwaardig statuut

De heer Jan Laurys gaat vervolgens in op de regularisatie van de nepstatuten. In de welzijns- en gezondheidssector zal vanaf 1 januari 2001 het statuut van zo'n 6.000 personen zijn geregulariseerd. In 2005 komen de DAC's uit de culturele sector

aan de beurt. Ondertussen zijn er 28.000 gesco's aan het werk in de lokale besturen.

De heer Jan Laurys vraagt zich af of al concrete stappen werden genomen voor de regularisatie van deze gesco's. Hij beklemtoont dat het probleem van de trekkingsrechten hiervoor moet worden geregeld. Hij wijst erop dat de minister steeds heeft gezegd dat die middelen zullen worden gebruikt voor concrete tewerkstelling.

De heer Jan Laurys merkt op dat op pagina 56 van de beleidsbrief staat dat de gewesten sinds het Sint-Elooisakkoord autonoom bevoegd zijn voor de besteding van de trekkingsrechten. Het samenwerkingssakkoord zou een eerste invulling geven van een actief gebruik van de werkloosheidsuitkering bij de uitbouw van de sociale economie.

De heer Jan Laurys vraagt zich of deze middelen dan zullen worden aangewend voor premies voor invoegbedrijven. Aangezien elke frank van deze trekkingsrechten tot nu werd aangewend voor concrete jobs, zal dit volgens hem de verdwijning van een aantal jobs tot gevolg hebben.

Inzake de sociale economie stelt de minister dat deze cijfers minimaal zijn. Ook hier is er immers een dynamiek aan de gang die nog bijkomende tewerkstelling zal creëren. De arbeidsmarkt is krap. Als een bedrijf dat nog wenst te groeien inspanningen levert om mensen, die het moeilijk hebben om weer in het volwaardig arbeidscircuit te komen, aan te werven, moet de Vlaamse overheid steun verlenen. Dat gebeurt door middel van een referteloon. De invoegafdeling legt een link tussen een sociale economie en een economie die op zich sociaal zou moeten zijn. Bovendien gaat de overheid, per subregio, samen met de privé-sector incubatiecentra oprichten die initiatieven in de sociale economie gaan stimuleren en begeleiden. De verwachtingen van de minister zijn echter hooggespannen.

De minister wijst er wel op dat er een onderscheid dient gemaakt te worden tussen werkgelegenheids- en welzijnspolitiek. Om de grens tussen beide te bepalen is er een debat nodig met de twee bevoegde ministers en de minister verklaart hiervoor open te staan. Vraag is hoe de overheid structureel moet optreden, zonder blind te zijn voor de creatieve dynamiek van de NGO's.

De heer Jacques Laverge vraagt vervolgens aan de minister concrete informatie over de uitvoering van de regularisaties, het Sint-Elooisakkoord en de regularisatie van de tewerkstellingsprogramma's. Er is een programmatie ingebouwd. In diverse sec-

toren zijn er wel vragen over de meerkost. De aanpassing van de statuten zou voor de betrokken organisaties tot een meerkost leiden. Kan de minister deze organisaties geruiststellen dat de meerkost niet ten laste van hen zal vallen? Dat kan immers budgettaire gevolgen hebben voor hun werking. De minister zou volgens hem de ongerustheid moeten wegnemen en duidelijkheid moeten scheppen.

Dat zijn enkele vragen omtrent dit beleid. Het zit vol nieuwe initiatieven en het is geen gewaagde visie. Er zijn wel een aantal vraagtekens. Hij vraagt de minister aandacht te besteden aan een goede begeleiding van dat proces. Hij zal wel te kampen hebben met een aantal remmende factoren die de dynamiek van de werkzaamheidsgraadsverhoging zou kunnen beperken.

De heer André-Emiel Bogaert stelt na de lezing van de beleidsbrief en de toelichting over de kerncijfers van de begroting verheugd vast dat de minister woord heeft gehouden over de PBW en de DAC's en dankzij het krediet van 1,9 miljard frank kunnen deze statuten geregulariseerd worden.

De minister blijft evenwel vaag over de Gesco's, misschien omdat er problemen zijn met de federale sociale zekerheid. Vroeger waren dit tweederangswerknemers, vooral in de openbare besturen. Voor de Gesco's zijn nu kaders gemaakt en aan dit statuut zijn voordelen verbonden. Momenteel zijn er dus twee soorten werknemers. Op termijn moet dit probleem opgelost worden. Nu lijkt het wel alsof dit een permanent kader is.

Op deze vragen en opmerkingen inzake de regularisatie van de *precaire tewerkstellingsprogramma's* antwoordt de minister samenvattend als volgt. De regularisatie van de DAC's was mogelijk omdat er een goed akkoord was met de federale overheid. Via het budget kon de tewerkstelling gegarandeerd worden en dit kon ondergebracht worden in de social-profitsector. Daarom kon de regering dit opdringen. Bij de Gesco's moet eerst de bestaande situatie in kaart gebracht worden, voornamelijk bij de lokale besturen. De afspraak binnen de Vlaamse regering is dat minister Sauwens de leiding hierover zou nemen. De minister kan dus geen stand van zaken geven.

2.3.2. Loopbaanonderbreking en arbeidsduurvermindering

De heer Jan Laurys wijst vervolgens op de afspraak in de beleidsbrief dat het systeem van de aanmoedigingspremies voor loopbaanonderbre-

king zal worden aangepast. De duurtijd van de onderbreking zou van twee tot één jaar worden teruggebracht, en de vrijgekomen kredieten zouden worden aangewend voor een aanvullende opleidingsvergoeding.

Op deze manier wordt het systeem volgens *de heer Jan Laurys* verengd, en hij vraagt zich af hoe het dan zit met de loopbaanonderbreking die wordt genomen voor zorgarbeid, palliatief verlof of ouderschapsverlof. Hij wijst er bovendien op dat het budget in de begroting ongewijzigd blijft op 1,278 miljard frank. De vraag naar deze premies zal echter stijgen, en hij vreest dat het budget dan ook ontoereikend zal zijn.

De heer Jacques Laverge vraagt aan de minister nadere informatie omtrent het beleid inzake loopbaanonderbreking. Zal de minister dit beleid tijdelijk stoppen, hoe zal de vervroegde uittreding evolueren? Welke afspraken denkt de minister daarover te kunnen maken met de sociale partners die veel belang hechten aan arbeidsvoorwaarden? Komt er dra een Vlaams sociaal akkoord of is dat idee moeilijk realiseerbaar?

Spreker verwijst naar een aantal opmerkingen van het IMF over België, inclusief Vlaanderen. Eén van deze opmerkingen was dat men moet oppassen met te grote faciliteiten voor arbeidsduurvermindering. Hij vraagt of de minister het eens is met deze opmerking. Moeten er hierover geen gesprekken gevoerd worden met de federale partner?

2.3.3. Werk toegankelijk maken – verhoging van de mobiliteit

De heer André-Emiel Bogaert stelt vast dat de Beleidsbrief inzake mobiliteit enkel handelt over het vervoer van werknemers, onder meer over de bedrijfsvervoersplannen. De problemen van de thuiswerkers, zowel economisch, sociaal als de invloed ervan op mobiliteit, komen nauwelijks aan bod.

2.4. Evenredige participatie – Kansengroepenbeleid

2.4.1. Antidiscriminatiebeleid

Tot slot snijdt *de heer Voorhamme* de Vlaamse conferentie over een omvattend sociaal-economisch project voor Vlaanderen aan. Hij weet dat de Vlaamse regering volop bezig is met de voorbereiding van dat overleg. Volgens het lid mag een onderdeel migratiebeleid niet ontbreken.

Er bestaan daarover weliswaar grote verschillen in opvattingen, aangezien immigratie zowel een opportuniteit vormt voor wie de spanning op de arbeidsmarkt wil verlagen, als een bedreiging voor wie op die markt een zwakke positie inneemt. Al is een belangrijk deel van de oplossing ook hier weer federaal te vinden, toch beschikt de Vlaamse regering binnen de portefeuille Werkgelegenheid over belangrijke troeven.

Door *de heer Roland Van Goethem* worden in het kader van het kansgroepenbeleid volgende opmerkingen geformuleerd. Uit de statistieken van de VDAB blijkt dat heel wat werklozen er ondanks de hoogconjunctuur moeilijk in slagen om een goede job te vinden. Sommige kansgroepen krijgen evenwel meer aandacht dan andere. Een vergeten kansgroep zijn de oudere werknemers, de 55-plussers en zelfs de 45-plussers. Uit de beleidsbrief kan opgemaakt worden dat die het moeilijk hebben om aan de bak te komen. Hij vindt geen specifiek actieplan voor die groep terug en stelt voor om de bijscholing uit te breiden. De discriminatie bij de aanwerving van 45-plussers is een reëel probleem. Ondanks hun aanwerving worden ze vaak gediscrimineerd op basis van hun leeftijd. Hetzelfde probleem doet zich voor bij het levenslang leren.

Wat de allochtone werklozen betreft, is de rode draad in de beleidsbrief dat die achtergesteld en gediscrimineerd worden. Uit de beleidsbrief en het VDAB-jaarverslag blijkt dat de werkloosheid bij Turken en Marokkanen hoger ligt dan het Vlaamse gemiddelde. Een deel van het probleem wordt echter over het hoofd gezien: er wordt nergens gewag gemaakt van de werkloosheidsval en de werkbeleidigheid van die groep.

De heer Van Goethem baseert zich op drie verschillende bronnen. Zo heeft hij heel wat contacten met werkgevers, meer bepaald aannemers die niet vooringenomen zijn, maar wel een totaal ander beeld van de allochtonen schetsen. Voorts staat in de beleidsbrief dat allochtonen ondervertegenwoordigd zijn in de trajectbegeleiding.

Nochtans gaat het om een kwetsbare groep. De vraag rijst dan ook waarom die niet vertegenwoordigd is in de trajectbegeleiding. In het artikel van de FET staat dat de Antwerpse Kamer van Koophandel tot de onthutsende vaststelling komt dat twee op drie bedrijven moeite heeft om laaggeschoold personeel te vinden en dat 13 procent van de jobs voor laaggeschoolden open blijft staan. Er rijzen dan ook vragen als men weet dat heel wat allochtone werklozen laaggeschoold zijn terwijl be-

drijven het moeilijk hebben om dergelijke vacatures in te vullen.

Minister Landuyt zegt dat de werkgevers, vooral in de haven van Antwerpen klagen over de hatelijke sfeer tegenover allochtone werknemers. Werkgevers doen heel wat moeite om allochtonen in hun bedrijf op te nemen en de kameraadschap te bevorderen, maar ze worden daarbij gehinderd door hun klanten. Bij het laden en lossen worden perfect Antwerps sprekende allochtonen bijvoorbeeld bewust op een dwaalspoor gezet. Het is een probleem om mensen in een dergelijke sfeer kansen te geven.

2.4.2. *Het startbanenverhaal ... uiteindelijk een Vlaams verhaal*

In het akkoord over de herstructurering van de arbeidsmarkt dat op 21 juni werd afgesloten, worden de krachtlijnen voor de nieuwe publieke arbeidsmarkt vastgelegd. *De heer Laureys* vindt het geen goed idee om de VDAB kunstmatig op te splitsen. Een aantal directeurs klaagt overigens over de verwarring en daaruit voortvloeiend fatalisme, veroorzaakt door de recente herstructurering. Het was wellicht voldoende geweest de nevendiensten te verzelfstandigen om vervolgens afzonderlijke managementslijnen in te voeren. Is minister Landuyt op de hoogte van het ongenoegen? Zal hij er rekening mee houden of is het akkoord definitief? In welke mate is het akkoord al uitgevoerd?

De heer Laverge vraagt hoe het zit met de decreetale onderbouw. De minister stelt voor om naar aanleiding van het bezoek aan de werkwinkel Kortrijk, een discussie te voeren in verband met zijn zienswijze op een basisdecreet. Er moeten variaties mogelijk zijn per gemeente. Werkwinkels moeten kunnen kiezen om te werken als feitelijke vereniging of binnen het kader van een meer uitgewerkte juridische structuur. Aangezien de ervaring voor het samenbrengen van verschillende partners en het deblokken van steeds dezelfde problemen groeit, zal het tempo toenemen. De VDAB-regie moet voor de werkwinkels trajecten regisseren en uitbesteden. Anderzijds moeten de gemeenten instaan voor coördinatie en regie van de diensten.

De heer Jacques Laverge stelt zich in het kader van het startbanenplan vragen bij de verhouding tussen Vlaanderen en Wallonië: 64 percent van de startbanen werd toegekend in Vlaanderen, tegenover slechts 27 percent in Wallonië. Aan het Vlaamse Gewest werd in dit kader 450 miljoen frank toege-

wezen en aan het Waalse Gewest 420 miljoen frank.

De minister wijst erop dat er in dit verband een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de begroting en de rekeningen. Bij de verdeling werden criteria aangewend die in het voordeel waren van Wallonië, waar de problemen het grootst waren. De Vlaamse overheid heeft echter een versterkend en flankerend beleid gevoerd met eigen initiatieven, onder andere op het vlak van individuele beroepsopleiding; de doelgroep werd ook verruimd.

Bedrijven gaan bij elke nieuwe aanwerving na of er geen gebruik kan worden gemaakt van het systeem van startbanen. Wallonië heeft de 420 miljoen frank die in de begroting werd uitgetrokken daarentegen niet ten volle kunnen aanwenden bij gebrek aan economische dynamiek. Vlaanderen heeft dus meer uit het Rosettaplan gehaald dan Wallonië. Dit hele verhaal wordt meer de regel in de verhouding tussen de federale en de regionale overheden: de federale overheid bepaalt het budget en de regio's zorgen voor de toepassing.

De minister streeft naar een basisovereenkomst tussen de verschillende ministers die bevoegd zijn voor werkgelegenheid. Als de verstandhouding goed is, betekent dat immers dat de staatshervorming zo ruim mogelijk kan toegepast worden. Daarmee bereikt men meer dan telkens te proberen om in een gespannen sfeer te wetgeving weer te veranderen. Hij wil met andere woorden het verhaal van de startbanen uitbreiden naar andere aanlegenheden.

De heer Jos Stassen wil weten hoe de bestraffing van werkgevers die de afspraken inzake startbanen weigeren toe te passen, concreet zal verlopen. De cijfers tonen namelijk aan dat die er wel degelijk zijn.

De minister erkent dat, maar nuanceert tegelijk: de niet of minder goede uitoefening van de trekkingsrechten vloeit meestal voort uit de sociaal-economische context. Hij is niet van plan het sommige Waalse bedrijven nog moeilijker te maken dan ze het al hebben. Toch erkent hij dat er een evaluatie zal nodig zijn. Het Vlaamse beleid is gericht op creatieve samenwerking tussen de overheid en de privé-economie. De dynamiek die daardoor gecreëerd wordt, maakt sovjetwetgeving overbodig.

De minister stelt voorts vast dat veel bedrijven creatief zijn inzake arbeidsorganisatie. In overleg met de sociale partners putten zij alle mogelijkheden uit die de arbeidsmarktregeling biedt, bijvoorbeeld om vakantie te organiseren en tijdelijke werkrachten te vinden, zonder de sociale verworvenheden onderuit te halen.

De heer Jacques Laverge meent dat sociale partners toch minder creatief zijn dan de bedrijven die personeel willen krijgen of behouden. De nieuwe geest die comfort en centen afweegt, waait bij hen nog niet. De minister weet dat. Bij de onderhandelingen in de social-profitsector werd evenzeer vastgesteld dat de vertegenwoordigers van de werknemers vaak lineaire oplossingen uit de onderhandelingen willen halen. Die zijn echter niet altijd de vertaling van wat de individuele werknemer wenst. Maar dat kan men moeilijk zeggen zonder meteen als asociale provocateur te worden gebrandmerkt. Daarom streeft de minister ernaar tijdens de Vlaamse conferentie afspraken te maken over de basisinzichten rond loopbaanplanning.

2.4.3. Werkervaring

De heer Jan Laurys wijst erop dat het regeerakkoord ook gewag maakt van 7.500 bijkomende plaatsen in de werkervaringsprojecten. Het samenwerkingsakkoord met de federale regering voorzag in 6.000 plaatsen, waarvan er slechts 3.500 zijn opgevuld. De middelen die hiervoor waren uitgetrokken, heeft de Vlaamse regering echter al elders ingezet. Bovendien circuleert het voorstel om in de toekomst met het systeem van een opleidingskrediet te werken : werkzoekenden zouden bovenop hun werkloosheidsvergoeding een degressief aanvullende vergoeding van de RVA kunnen krijgen. *De heer Jan Laurys* vraagt of de minister duidelijk kan maken of er nog daadwerkelijk werk zal worden gemaakt van die 7.500 beloofde werkplaatsen.

In de beleidsbrief is er trouwens ook sprake van een detachering naar de profitsector. *De heer Jan Laurys* wijst erop dat het decreet houdende diverse bepalingen enkel gewag maakt van het ter beschikking stellen van werkervaringsplaatsen aan promotoren in VZW's en openbare instellingen. Hij vraagt zich dan ook af of een detachering naar de profitsector wel mogelijk is.

2.5. Eindelijk een horizontaal actieplan inzake levenslang leren en ICT-beleid

De heer Jacques Laverge wenst van de minister te vernemen hoe de minister levenslang leren zal concretiseren ? Hoe zal hij de basisopleiding, tweede-kansopleiding en bijscholing in de arbeidsmarkt integreren ? Wie al enkele jaren uit de arbeidsmarkt is gestapt, heeft de laatste evoluties niet kunnen volgen. Maar ook jongeren worden maar voor een bepaalde periode gevormd. Zij moeten dus ook geregeld bijgeschoold worden als men niet met een blijvend probleem wil kampen.

Het ontbreekt vreemde arbeidskrachten vaak aan tijd om onze taal te leren. Men klaagt nogal op het veld dat er eigenlijk onvoldoende ruimte is om de taalvorming te verzorgen voor jongeren en werkzoekenden die onze taal niet machtig zijn. Wat houden de voorgestelde pilootprojecten precies in ? De spreker wijst er ook op dat niemand verplicht kan worden om een opleiding te volgen. Welk antwoord heeft de minister daarop klaar ?

In het kader van de beroepsopleiding en vorming brengt *de heer André-Emiel Bogaert* het probleem van de certificering van de buitenschoolse beroepsattesten te berde. Dit is een bekwaamheidstest, verworven op de arbeidsplaats, noodzakelijk om een job uit te oefenen die men in de school niet kan aanleren. Er moet ook duidelijkheid gecreëerd worden rond het feit of levenslang leren gewoon onderwijs met horizontale opleiding is of iets anders.

2.6. Het recht op geïntegreerde basisdienstverlening

2.6.1. De lokale werkwinkels : een realiteit ; de ontwikkeling van de nieuwe diensteneconomie (PWA-stelsel, dienstencheques)

De volgende vraag van *de heer Jan Laurys* heeft betrekking op de lokale werkwinkels. Van de 35 geplande pilootprojecten zijn er nog maar 7 actief. De minister maakt zich sterk dat de 28 andere weldra in werking zullen treden, wat *de heer Jan Laurys* in twijfel trekt. Hij stelt voor om met de Commissie een werkbezoek te brengen aan een lokale werkwinkel.

De lokale werkwinkels hebben een dubbele doelstelling : een basisdienstverlening onder leiding van de VDAB, en een individuele en collectieve dienstverlening. *De heer Jan Laurys* wijst erop dat men in de praktijk nog niet ver staat op het vlak van de tweede doelstelling. Er circuleren verschillende voorstellen over de dienstencheques, maar voorlopig heeft dit alleen nog maar voor verwarring gezorgd. Hij uit de bezorgdheid dat de vooropgestelde bijkomende tewerkstelling van 1.000 werkplaatsen niet zal kunnen worden gerealiseerd.

De heren Jacques Laverge en Roland Van Goethem merken op dat een aantal diensten onvoldoende de markt bereiken. In Antwerpen stelde de Kamer van Koophandel dat de VDAB zijn publiek onvoldoende bereikt had. Wat is de reactie van de minister op deze vrij harde uitspraak ? *De heer Laverge* denkt dat Antwerpen niet alleen staat met die opmerking over het bereiken van het doelpubliek. Hij meent dat bepaalde van deze opmerkingen verband houden met het feit dat men de opleiding niet verplicht kan maken.

De heer Roland Van Goethem vraagt zich in deze context af of de voorgestelde reorganisatie van die dienst daaraan zal verhelpen. Wat de contingenteringen en de nieuwe immigratie betreft waarschuwen zowel het IMF als de OESO België voor tamelijk hoge werkloosheid. Als men uit derdewereldlanden hooggeschoolden aantrekt en tewerkstelt in sectoren die ons goed uitkomen, ondergraaft men de toekomstige economische mogelijkheden van die landen. Die mensen zijn nodig voor hun eigen economie. Er moeten dan ook andere maatregelen getroffen worden om aan de economische behoeften tegemoet te komen. De spreker merkt op dat de term laaggeschoolden vaak gebruikt wordt. In een maatschappij met een leerplicht tot 18 jaar rijst de vraag of men zich niet dringend moet bezinnen over de zin van maatregelen en de noodzaak om schoolprogramma's aan de hedendaagse maatschappij aan te passen.

Ten slotte is er in het tewerkstellingsbeleid een gebrek aan initiatieven om ambachtslui te ontwikkelen. Daar moet werk van gemaakt worden. Omdat er in onze maatschappij een chronisch gebrek is aan goede werklui, ligt daar voor heel wat werklozen een mooie toekomst.

In het kader van het doelgroepenbeleid, vraagt *de heer Jan Laurys* meer aandacht voor de problemen waarmee de werkwinkels kampen.

Volgens *de heer Jacques Laverge* rijzen er niet veel meer vragen meer over het concept van de werk-

winkels, maar wel over de kostenstructuur ervan. Welke bijdrage moeten de gemeenten leveren en welke bijdrage zullen ze moeten leveren in de toekomst ? Heeft het project een continuïteit ? Welke garanties zijn er dat de werkwinkels blijvende projecten worden ? Er zijn nog een aantal vragen, maar *de heer Laverge* denkt dat men die op het veld zelf zal moeten oplossen.

De heer André-Emiel Bogaert vraagt nadere informatie over het krediet van 189 miljoen frank dat is ingeschreven voor werkwinkels. Is dit wel een oplossing voor het probleem en zullen er niet te veel overlappings zijn met de PWA'sers.

De diensteneconomie moet inderdaad inspelen op de behoeften. *De minister* wil het arbeidscircuit regulariseren en via werkwinkels zwartwerk bestrijden. Om dit te bereiken is het noodzakelijk dat er duidelijkheid is. Het blijft vaag waar men de middelen zal halen om de dienstencheques te financieren. Ook hier zou men de middelen van de verkoop van de GIMV aan besteden.

De heer Jacques Laverge stelt vast dat in de Beleidsbrief ook veel de nadruk werd gelegd op de ontwikkeling van de nabijdiensten. *De heer Jacques Laverge* denkt dat er een goede aanzet werd gegeven en dat de minister orde op zaken wil stellen.

Hij stelt zich daarbij de vraag wat de toekomst is van de PWA's en van de dienstencheques. *De heer Laurys* heeft gesproken over het wetsvoorstel van de federale minister Onkelinckx om de dienstencheques te kunnen invoeren.

Hij vraagt zich af hoever het staat met dat ontwerp. Zijn er daarover nog gesprekken ? Dringt de minister daarop aan ? Welke gevolgen zou dit kunnen hebben voor de PWA'sers ? Moet de minister daarover geen gesprek hebben met zijn federale collega ? In het huidige systeem zijn de PWA'sers zogenaamd niet meer beschikbaar voor arbeid. Hij vraagt zich af of men de PWA'sers niet opnieuw als werkzoekenden moet beschouwen. Door dit systeem blijven bepaalde mensen volgens hem in een vrij comfortabele situatie in de werkloosheid. Hij vraagt zich af of er geen andere oplossing moet gezocht worden.

Inzake het PWA-systeem formuleert *de heer Schuermans* volgende vaststellingen. Spreker merkt meer concreet op dat het PWA-systeem geconcipieerd is vanuit de positie van de werkloze, wat hij een goede zaak vindt. De PWA krijgt een andere dimensie als men het bekijkt vanuit het standpunt van iemand die een PWA'er wil aantrekken.

Wie zich vandaag in Hasselt inschrijft bij een PWA-agentschap om het niet-officiële circuit, eigenlijk het zwartwerk te verlaten, komt op een wachtlijst van vier jaar terecht. Daarom stelt hij de vraag of men de input niet opnieuw moet bekijken.

Kunnen gepensioneerden en niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden niet in een dergelijke lijst opgenomen worden? Dat is niet direct de bevoegdheid van de minister, maar hij pleegt overleg met zijn federale collega. Moet men het accent niet verleggen naar de vraag op de arbeidsmarkt naar dat soort tewerkstelling? Wie dit soort zaken begeleidt, doet dat nog altijd vanuit het oogpunt van de werkzoekende. Ze hebben weinig contact met degenen die zich inschrijven om iemand tewerk te stellen. Men betaalt het inschrijvingsgeld en dan hoort men er enkele jaren niets meer van. Hij meent dat er een grotere klantgerichtheid moet zijn voor mensen die op een wettelijke manier iemand willen inschrijven.

Hij vraagt zich af welke timing er bestaat voor de dienstencheques. *Spreker* vernam dat de gewesten en het federale niveau elk een miljard frank zouden aandragen.

De heer Jan Laurys vraagt vervolgens op welke manier het initiatief van de diensteneconomie, dat met 189 miljoen frank voor het VESOC gefinancierd wordt, in het uitvoeringsplan van de lokale werkwinkels ingepast zal worden en of de sociale partners daarbij betrokken zijn. Blijkbaar waren die laatsten niet op de hoogte.

De heer André-Emiel Bogaert stelt vast dat de Beleidsbrief een geleidelijke overgang voorziet van PWA's naar werkwinkels. De meeste gemeenten stonden huiverig ten opzichte van de PWA's. Heel wat PWA's zijn gehuisvest in gemeentelijke lokalen. Zij hebben personeel, infrastructuur enzovoort. Zij zijn niet in staat om te voldoen aan de grote vraag, het is dus geen oplossing voor de diensteneconomie.

De minister antwoordt samenvattend op de verschillende tussenkomsten inzake PWA's als volgt. De PWA's zijn het slachtoffer van hun eigen succes. Het statuut is eigenlijk veel te goed. De minister is echter niet van plan om het statuut af te schaffen. Wel zal hij nagaan hoe het kan worden gekanaliseerd. Het systeem moet een uitdovend karakter hebben en vervangen worden door een systeem van dienstencheques. De dienstencheques moeten mogelijk gemaakt worden door de federale

overheid. De gewesten moeten instaan voor de uiteindelijke toewijzing ervan aan bedrijven. In dit kader werd reeds overleg gepleegd met de federale overheid. Er was een goed basisakkoord, maar de minister heeft de indruk dat de federale overheid intussen aan een eigen initiatief werkt, zonder de regionale overheden daarvan op de hoogte te brengen.

Hierop vraagt *de heer Jacques Laverge* wat de visie is van de minister in dit verband op het wetsontwerp van minister Onkelinckx. *De minister* repliceert dat dit wetsontwerp niet het probleem is. Het komt erop aan dat er een systeem van dienstencheques wordt mogelijk gemaakt waarbij de gewesten kunnen beslissen wie de cheques kan innen, zodat de reguliere spelers volledig kunnen meespelen. Om een en ander werkbaar te houden moeten de cheques beperkt worden tot welbepaalde activiteiten.

Inzake *de werkwinkels* stelt de minister dat deze kunnen gezien worden als een veruitwendiging van de regierol. De getallen zullen gehaald worden. Gezien de eraan gekoppelde vergoedingen werken alle gemeenten aan een basisakkoord.

Hierop repliceert *de heer Jacques Laverge* als volgt. *Spreker* vraagt hoe het zit met de decretale onderbouw. Door spreker wordt een werkbezoek voorgesteld aan de Kortrijkse regio. Spreker overhandigt aan de voorzitter van de Commissie het programma van dit werkbezoek. Het zal aan de leden van de commissie worden voorgelegd bij de eerstvolgende regeling van de werkzaamheden.

De minister stelt voor om naar aanleiding van dit werkbezoek een bezoek te brengen aan de werkwinkel Kortrijk en een discussie te voeren in verband met zijn zienswijze op het basisdecreet. Er moeten variaties mogelijk zijn per gemeente.

Werkwinkels moeten kunnen kiezen om te werken als feitelijke vereniging of binnen het kader van een meer uitgewerkte juridische structuur. Aangezien de ervaring voor het samenbrengen van verschillende partners en het deblokken van steeds dezelfde problemen groeit, zal het tempo toenemen. De VDAB-regie moet voor de werkwinkels trajecten regisseren en uitbesteden. Anderzijds moeten de gemeenten instaan voor coördinatie en regie van de diensten.

2.6.2. *De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling – de regiefunctie en het Vlaamse landschap van de arbeidsmarktintermediairen, evolutie van meritiendiensten en samenwerking met T-interim*

De heren Jacques Laverge en Jan Laurys verschillen van mening omtrent de rol van de VDAB. *De heer Jacques Laverge* is het niet eens met de opmerking van *de heer Laurys* dat het verkeerd is de VDAB aan te passen. De VDAB heeft steeds een belangrijke rol gespeeld, hij wil geen kritiek op het functioneren van deze dienst. Alles evolueert.

De heer Laurys meent echter dat er nieuwe spelers op die markt zijn en daarom mag men de werking van een organisatie nu en dan in vraag stellen. Dat dit binnen de VDAB tot spanningen leidt, is te verwachten. Er zijn personen die van functie moeten veranderen. Er zullen verschuivingen van verantwoordelijkheden zijn. De opsplitsing kan een nieuwe dynamiek geven voor dat personeel. Men moet leren veranderen. Ook levenslang leren is een veranderingsproces. Hij vraagt zich af of diegenen die spreken over verandering en vernieuwing zich niet sterk conservatief opstellen als het hun personeel betreft.

In veel organisaties en structuren is dat dominant als men spreekt over verandering. Politici moeten een veranderingsproces durven doordruwen. Men moet dat natuurlijk constructief bespreken met de betrokkenen. Politici moeten niet te veel aandacht besteden aan de conservatieve reflex voor de bescherming van zichzelf. De grote lijnen moeten uitgezet worden. Dan volgt de uitwerking. Aanpassingen zijn uiteraard noodzakelijk. Dat gebeurt altijd en dat zal altijd op die manier gebeuren.

Spreker verklaart namens de CVP-fractie niet te opteren voor een reorganisatie van de VDAB. Er zijn de laatste jaren heel wat onderzoeken en reorganisaties gebeurd en hij meent dat men deze verder moet ontwikkelen en uitvoeren. Men kan misschien wel denken aan een verdere verzelfstandiging of zelfs aan een privatisering van de meritiendiensten. Dan gaat het echter slechts over enkele honderden mensen. *Spreker* vraagt zich af hoe het marktaandeel van de meritiendiensten evolueert. Hoe is het met de overeenkomst tussen T-interim en de privé-bedrijven, ook in Nederland? Hoe is de samenwerking op het terrein? Wat is de impact daarvan, ook buiten de gewestgrenzen? Eén van de objectieven was namelijk om ook buiten het gewest op een legale manier, zij het via een omweg, actief te kunnen zijn.

Wat betreft de uitzendarbeid stelt *de heer André-Emiel Bogaert* vast dat de minister in de Beleidsbrief verwijst naar de arbeidsmarktintermediairen en de erkenningsregeling van 1999. De uitwassen moeten weggewerkt worden. Hieromtrent wacht men misschien op een advies van de SERV. Hoe zal deze sector ingebed worden in het totale arbeidscircuit?

De minister antwoordt samenvattend op deze vragen en opmerkingen als volgt. Over de herstructurering van de VDAB is het regeerakkoord duidelijk. De beste VOI moet zich zo modern mogelijk aanpassen aan de komende tijd. De arbeidsmarkt wordt zeer specifiek voor bepaalde regio's. Dat vraag en aanbod goed op elkaar inspelen, is dan ook zeer belangrijk met het oog op de internationale concurrentie. Daarvoor moet de overheid als scheidsrechter op het terrein aanwezig zijn. Dat is de *VDAB-regie* en de werkwinkels kunnen gezien worden als een veruitwendiging van de regierol. De getallen zullen gehaald worden. Gezien de eraan gekoppelde vergoedingen werken alle gemeenten aan een basisakkoord.

Wat de VDAB-opleiding betreft stelt *de minister* dat de overheid een basisdienstverlening inzake vorming en opleiding verzekert. Die opsplitsing is nodig. Daarover heeft de regering een beslissing genomen, met akkoord van de sociale partners. De VDAB-ambtenaren en –directeuren hebben overigens recht op goede informatie en op waardering.

De NV Merit zal een sterke overheidsspeler zijn op de vrije markt. De minister wil in december een voorontwerp van kaderdecreet aan de regering voorleggen, in samenspraak met alle spelers op het terrein. Eigenaar van de NV Merit is de overheid maar die NV kan verder alle combinaties maken die ook voor een privé-organisatie mogelijk zijn. Het enige probleem is de technisch-juridische vertaling hiervan in de aard van de vennootschap.

De heer Eddy Schuermans repliceert hierop als volgt. *Spreker* vraagt of het realistisch is om te denken dat een buitenlands bedrijf dat een overeenkomst maakt met T-interim dit doet om hier sociale doelstellingen te realiseren. Is dat wel de opdracht van een privé-bedrijf? Dit is meer dan een technische zaak.

Volgens *minister Landuyt* kan het sociaal dividend op twee manieren gerealiseerd worden. Men kan zoveel mogelijk winst proberen te maken, die men dan aanwendt om een sociaal beleid te voeren, of men kan beogen minder winst te maken om een bepaalde niche te bewerken. De minister wil de

beide opties realiseren door middel van de dubbele structuur.

De overheid moet echter wel blijven sturen. Dit juridisch verankeren vergt enige tijd. Op dit moment wordt er nog gewerkt met een volledig gescheiden structuur maar de privé-concurrenten aanvaarden de onzuivere situatie niet. Die kritiek kan uit de wereld worden geholpen. De structuur kan zeer snel omgezet worden en T-interim zal nog altijd even dynamisch zijn.

Door de herstructurering van de VDAB, die al achter de rug is, wordt het gemakkelijker om een nieuwe structuur uit te bouwen.

Er wordt een beroep gedaan op het Europees Sociaal Fonds om na te gaan hoe het mogelijk is om de regiefunctie te doen functioneren. Daartoe wordt een VDAB-regie VZW georganiseerd. Men moet de bestekken goed leren omschrijven. Een en ander heeft meer tijd gekost dan verwacht.

De minister heeft daarom beslist om de nieuwe werkwijze met zes maanden uit te stellen. Zo is er ook meer tijd om de werknemers van de VDAB meer bij de zaak te betrekken.

2.7. Ordening van het werkgelegenheidsveld

2.7.1. ESF 3 (2000-2006) en herstructurering van de arbeidsmarkt

De heer Jan Laurys herinnert eraan dat zowel in de beleidsnota van minister Van Mechelen als in die van minister Landuyt er sprake is dat de streekplatforms en de STC's zouden worden geïntegreerd. In de beleidsbrief van minister Landuyt staat dat er nog geen concrete stappen op dit vlak werden gezet, en dat deze integratie pas zal plaatsvinden vanaf 2001. In de beleidsbrief van minister Van Mechelen vindt *de heer Jan Laurys* daar echter niets meer over terug. Hij vraagt de minister naar de stand van zaken.

Inzake de start- en landingsbanen geeft de minister volgende toelichting. Er is nood aan een heroriëntering. Vlaanderen zou dom geweest zijn om de middelen van de federale overheid af te wijzen en heeft daarom het maximum gehaald uit het startbanenverhaal. Bedrijven hebben zich zeer goed

aangepast aan deze formule. Vooraleer een werknemer in dienst wordt genomen, gaat het bedrijf eerst na of deze aanwerving niet kan worden ingepast in het systeem van startbanen. Dat valt immers goedkoper uit. Men zou zich vragen kunnen stellen bij het nut van het systeem, maar Vlaanderen heeft de middelen specifiek proberen te richten op jongeren die moeilijk toegang krijgen tot de arbeidsmarkt. Een en ander werd ook gekoppeld aan oudere werknemers die de kans kregen om minder te werken in ruil voor een opleiding aan jongeren.

De minister zegt dat er in de toekomst sprake zal zijn van een loopbaanplan, waarin naast het startbanenplan van de federale overheid verschillende Vlaamse initiatieven zijn opgenomen. Het perfecte model hiervoor bestaat nu al in de social-profitsector. Alle modellen die werden opgenomen in de beleidsnota, zijn hierin vertaald.

Het programmeringsdocument voor ESF-3 werd al in oktober van vorig jaar ingediend bij de Europese Commissie, maar is nog niet goedgekeurd. *De heer Laurys* vermoedt dat de oorspronkelijke problemen niet langer aan de basis kunnen liggen van dit uitstel.

Minister Renaat Landuyt wijst hem er evenwel op dat het programmeringsdocument onlangs werd goedgekeurd.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

a) Decreetsbepalingen

Artikel 14 (programma 52.4)

Op dit artikel (PR 52.4 – Werkgelegenheid – ba. 43.01 Subsidies aan de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten toegekend met toepassing van het koninklijk besluit nr. 474) formuleert het Rekenhof een opmerking (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, nr. 16/1, blz. 10*) waaruit blijkt dat de tekstomschrijving zelf reeds de decretale basis vermeldt, met name het koninklijk besluit nr. 474 van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen.

Op dit artikel ligt een amendement voor van de Vlaamse regering (*Parl. St.* VI. Parl., 2000-2001, nr. 15/2) dat ertoe strekt in organisatieafdeling 52, programma 40, de volgende basisallocatie te schrappen : "43.01 Subsidies aan de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten met toepassing van het koninklijk besluit nr. 474" (*amendement nr. 8*).

De Vlaamse regering verantwoordt het amendement als volgt. Ingaand op de opmerking van het Rekenhof (*ibid.*) wordt deze basisallocatie, die reeds over een decretale grondslag beschikt, geschrapt.

Minister Landuyt wijst erop dat in het kader van het social-profitakkoord een bedrag van 500 miljoen frank wordt overgeheveld van de begroting Welzijn naar die van Werkgelegenheid. Het betreft de mogelijkheden inzake onder meer zorgkrediet, loopbaankrediet en landingsbanen. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de opmerking van de heer Laurys terzake.

Het amendement en het aldus geamendeerde artikel 14 worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

Artikel 45

Bij dit artikel worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 45 wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen aangenomen.

Artikel 119

Op de begroting van het Herplaatsingsfonds worden geen fundamentele opmerkingen geformuleerd.

De heer Jacques Laverge stelt zich wel vragen bij de werking van het Herplaatsingsfonds. Is het een efficiënt apparaat ? De minister was in elk geval blij met het bestaan ervan toen in het zuiden van West-Vlaanderen problemen opdoken in de textielsector.

De minister belooft ten spoedigste meer gedetailleerde informatie, zodra beschikbaar, aan de leden van de Commissie te bezorgen over het effectieve gebruik van het fonds.

Artikel 119 wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen.

b) Begrotingstabel

AFDELING I

Begrotingskredieten

Departementale begrotingen

Programma 52.4 – Werkgelegenheid

Op dit *programma* is er een opmerking van het Rekenhof (*Parl. St.*, VI. Parl., 2000-2001, nr. 16/1, blz. 32-33) die luidt als volgt :

"Volgens de toelichting bij de begroting zijn de kredieten op onderstaande basisallocaties uitsluitend bestemd voor de VDAB. Dit blijkt echter niet uit de tekstomschrijvingen.

- BA 41.02 Allerhande uitgaven in het kader van Gesco's en de Onderwijsgesco's – 3.227,7 miljoen frank NGK
- BA 41.05 Allerhande uitgaven in het kader van het Derde Arbeidscircuit – 2.506,9 miljoen frank NGK
- BA 41.06 Allerhande uitgaven in het kader van het Werkervaringsplan – Plus – 698,8 miljoen frank NGK
- BA 41.08 Allerhande uitgaven in het kader van het Inburgeringsbeleid – 110 miljoen frank NGK

Het is aangewezen de tekstomschrijvingen te laten beginnen met "Dotatie aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding bestemd voor ...".

Een gedeelte van de kredieten van basisallocatie 41.07 Allerhande uitgaven in het kader van de meerwaardeneconomie – 1.597,8 miljoen frank NGK bestemd voor de VDAB, die hiermee de subsidies voor invoegbedrijven en invoegafdelingen moet uitbetalen. Hiervoor zou 62,85 miljoen frank zijn voorzien. Het verdient aanbeveling een aparte basisallocatie op te nemen voor deze dotatie aan de VDAB.

Een andere opmerking van het Rekenhof (*Parl. St.*, VI. Parl., 2000-2001, nr. 16/1, blz. 17) betreft ba.

41.01 van PR 52.4 – "Dotatie aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding tot dekking van zijn werkingskosten".

Het Rekenhof merkt op dat hoewel de omschrijving en de codering van deze basisallocaties werkingsdotaties betreffen, deze middelen ook worden aangewend voor de financiering van investeringen. Om de bedrijfseconomische aanrekening van deze kapitaalsubsidie volgens de bepalingen van het boekhoudbesluit te vergemakkelijken, dient de dotatie te worden opgesplitst in een werkingsdotatie en een investeringsdotatie, hetgeen ook tegemoetkomt aan het principe van de begrotingsspecialiteit.

Voor het antwoord van de Vlaamse regering op het verslag van het onderzoek van de ontwerpen van decreet houdende de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001 wordt verwezen naar de bespreking in de Commissie Financiën en Begroting.

Er wordt door de Vlaamse regering een amendement ingediend op dit programma (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, nr. 15/2*) dat ertoe strekt in dit programma een nieuwe basisallocatie 34.02 in te voegen die luidt als volgt : "Uitgaven in het kader van het Vlaams Intersectoraal akkoord voor de Social Profitsector (VIA)" (*amendement nr. 33*).

Het amendement en het aldus geamendeerde programma 52.40 wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen tegen 3 bij 3 onthoudingen aangenomen.

AFDELING V

Vlaamse Openbare Instellingen

Bijlage : ION van categorie B :

VDAB – Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

Door de commissieleden worden hierop geen opmerkingen geformuleerd.

III. INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL

Het aan de Commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001, wat de bevoegdheden Werkgelegenheid en Toerisme betreft, *wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.*

Tot besluit van de bespreking van de Beleidsbrieven Werkgelegenheid en Toerisme, die in samenhang met het ontwerp van decreet werd besproken, wordt door de heer Jan Laurys een motie van aanbeveling ingediend.

BIJLAGE 1

Stand van zaken van het eerste kustactieplan

Actieplan Kust 2002 (1997 - 1999)

Investeringsubsidie van 1997 -- 100 miljoen (progr. 49.2))
 Investeringsubsidie van 1997 -- 125 miljoen (progr. 24.1))
 Investeringsubsidie van 1998 -- 101 miljoen (progr. 49.2)) **Totaal : 428 miljoen**
 Investeringsubsidie van 1999 -- 102 miljoen (progr. 49.2))

Projecten	Totaal subsidie	Betaald in 1999	Reeds betaald in 2000	Nog te betalen in 2000	Nog te betalen in 2001	Nog te betalen in 2002
Westoria	25.500.000	2.226.000	924.000	1.078.000	2.597.000	
		2.250.000			2.625.000	
		2.250.000			2.625.000	
		2.597.000			1.078.000	
		2.625.000				
		2.625.000				
Seafront	20.000.000	3.000.000	3.500.000			
			3.000.000			
			3.500.000			
			3.500.000			
			3.500.000			
OLV Ter Duinen	40.000.000	1.890.000	2.658.000	2.205.000	2.205.000	
		3.999.000		4.665.500	4.665.500	
		3.453.000		4.028.500	4.028.500	
				3.101.000	3.101.000	
Bakkerijmuseum <i>Heune</i>	5.000.000	1.500.000		1.750.000		
		1.750.000				
De Pier	135.000.000		10.317.000	12.036.500	12.036.500	
			13.362.000	15.589.000	15.589.000	
			7.773.000	9.068.500	9.068.500	
			9.048.000	10.556.000	10.556.000	
Fort Napoleon	5.000.000		1.500.000	1.750.000	1.750.000	
Frimout centrum	25.000.000			2.826.000	3.297.000	
				2.250.000	2.625.000	
				2.424.000	2.828.000	
					3.297.000	
					2.625.000	
					2.828.000	
Flanders New Port	167.000.000				8.241.000	9.614.500
					15.639.000	18.245.500
					11.400.000	13.300.000
					14.820.000	17.290.000
					9.614.500	
					18.245.500	
					13.300.000	
					17.290.000	
Jachthaven	5.500.000			1.500.000	1.750.000	1.750.000
				150.000	175.000	175.000
Totaal	428.000.000	30.165.000	62.582.000	74.978.000	199.900.000	60.375.000
Progr. 49.2	303.000.000	21.291.000	49.220.000	52.473.500	137.886.000	42.129.500
Progr. 24.1	125.000.000	8.874.000	13.362.000	22.504.500	62.014.000	18.245.500

DEEL III : BEVOEGDHEDEN VAN ME-
VROUW VERA DUA, VLAAMS
MINISTER VAN LEEFMILIEU EN
LANDBOUW

LANDBOUW

I. ALGEMENE BESPREKING

**1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR
MEVROUW VERA DUA, VLAAMS MINIS-
TER VAN LEEFMILIEU EN LANDBOUW,
BIJ DE BELEIDSBRIEF "LANDBOUW,
BELEIDSPRIORITEITEN 2000-2001" EN
BIJ DE BEGROTING 2001**

1.1. Cijfermatig overzicht

1.1.1. Beleidskredieten

De begroting Landbouw wordt in 2001 grondig ge-
heroriënteerd.

Er is een totaal aan beleidskredieten van meer dan
3,1 miljard frank beschikbaar. Dit betekent een
lichte daling. Er was een krediet van 50 miljoen
frank via kredietherschikkingen voorzien voor
communicatie, deelname Agriflora, beurzen, fol-
ders van de ALT, sensibiliserings- en infocampag-
nes. Daarna is echter beslist dat communicatiebud-
getten zouden worden ingeschreven op de begro-
ting Kanselarij en Voorlichting, in een globaal kre-
diet voor communicatie.

Er zijn een aantal belangrijke verschuivingen bin-
nen de begroting Landbouw.

– 42,5 miljoen frank voor de uitvoering van het ac-
tieplan biologische landbouw.

Het gaat meer bepaald over de uitbouw van een
kennis- en informatiecentrum biologische land-
bouw en steun voor omschakelaars.

– 20 miljoen frank voor de uitbouw van een infor-
matie- en begeleidingscentrum in de visserij, intro-
duceren van milieuvriendelijke visserijtechnieken.

– Verhoging van 5 percent van het budget land-
bouwvorming.

Het is de bedoeling een netwerk van voorbeeldbe-
drijven op te starten. Het gaat dan zowel over bio-
logische bedrijfsvoering als over bedrijven waar

milieuvriendelijke en andere productiemethodes
worden gebruikt.

– In 2001 zal extra aandacht worden besteed aan
de *armoedebestrijding in de landbouw*. Bedrijven in
moeilijkheden kunnen dan begeleid worden door
een erkend centrum. Deze mogelijkheid bestond
ook vroeger reeds, maar de drempel was zodanig
hoog dat niemand daar een beroep op deed. Via de
wijziging van het ministerieel besluit worden de
toegangsvoorwaarden beter afgestemd op de
noden. Na deze wijziging hebben 35 bedrijven een
aanvraag ingediend. Dit aantal moet nog stijgen tot
ongeveer 250 in 2001.

De minister wil vooral aandacht besteden aan de
sociale begeleiding. In het kader van het geïnte-
greerd plattelandsbeleid wenst de minister in sa-
menwerking met de Vlaamse minister van Welzijn
specifieke programma's inzake armoedebestrijding
op het platteland op te starten.

Er wordt 60 miljoen frank ingeschreven voor *on-
derzoek*.

Daarnaast gaat 1 miljard frank naar de vrijwillige
afbouw van de veestapel. Deze begrotingspost is
moeilijker terug te vinden in de begroting vermits
het een herschikking betreft van eerder vastgeleg-
de kredieten die niet uitbetaalbaar zijn.

Wat de VLIF-kredieten, en meer bepaald de vast-
leggingsmachtigingen betreft, wordt voorzien in
een begrotingsruiter. De minister verklaart hier
later grondiger op in te gaan.

1.1.2. Betalingskredieten

Wat de betalingskredieten betreft, voorziet de be-
groting in 1,8 miljard frank. Ten opzichte van de
aangepaste begroting 2000 betekent dit een ver-
mindering met 226,9 miljoen frank.

Dit lijkt veel, maar de verklaring hiervoor ligt ener-
zijds in een vermindering van 118 miljoen frank
van de betalingskredieten van het VLIF en ander-
zijds in een globale vermindering van 108,9 miljoen
frank van overige betalingskredieten.

De behoefte aan betalingskredieten voor het VLIF
bedraagt in 2001 1.528 miljoen frank, maar in 2001
zullen door Europa voor 346 miljoen frank aan
achterstallen aan Vlaanderen worden doorgestort.
Derhalve werd een betalingsdotatie ingeschreven
van 1.528 miljoen frank min 346 miljoen frank, dus
1.182 miljoen frank, of een vermindering ten op-
zichte van het krediet 2000 van 118 miljoen frank.

In reële mogelijkheden is er dus een stijging. Met betrekking tot de maatregelen die in 2001 worden opgestart, zal pas vanaf 2002-2003 de behoefte aan bijkomende betalingskredieten zich manifesteren.

1.2. Beleidsprioriteiten bij de heroriëntering van het beleid

De ombuiging van het beleid steunt op de tien volgende prioriteiten : het uitwerken van een coherent beleidskader ; het heroriënteren van de steun in het kader van het VLIF ; het stimuleren van milieu- en diervriendelijke én sociaal verantwoorde productiemethodes ; het stimuleren van de biologische landbouw ; de armoedebestrijding ; de landbouwvorming ; het uitbouwen van een eenduidig en goed onderbouwd communicatiebeleid, waaronder de oprichting van een centraal en actief informatiepunt ; de kwaliteitsbewaking en de promotie ; de maatregelen inzake de zeevisserij en tot slot structurele maatregelen voor de veeteeltsector.

Het uitwerken van een coherent beleidskader zal gebeuren door een betere afstemming van het landbouwbeleid met het milieu- en natuurbeleid, met ruimtelijke ordening, het sanitair beleid en volksgezondheid, door de vereenvoudiging van de regelgeving en een beperking van de administratieve formaliteiten, en door het uitbouwen van een éénloketfunctie en het voeren van beleids- en praktijkgericht onderzoek waarbij de uitbouw van een eigen studiedienst centraal staat.

De minister benadrukt dat die éénloketfunctie zal uitgebouwd worden bij de Vlaamse Landmaatschappij, en dus niet bij de Mestbank zoals verkeerdelijk in alle landbouwtijdschriften was aangekondigd.

De drijfveer achter de duurzame landbouw is het omzetten van kwantiteit naar kwaliteit. Dit is volgens de minister ook basis voor een betere inkomensgarantie, voor meer bedrijfszekerheid en voor duurzame tewerkstelling in land- en tuinbouw. Ook de relatie met de consument is hierin van groot belang. Als minister van Leefmilieu en Landbouw beschouwt de minister een optimale dialoog tussen landbouwers en consumenten als de belangrijkste uitdaging voor de toekomst.

Een globaal kader scheppen waarin meer duurzame landbouw mogelijk is, is echter onvoldoende om resultaat te boeken. Minstens even belangrijk is voorlichting en communicatie over het nieuwe beleid.

Enkele subsectoren van de landbouw worden geconfronteerd met een structurele crisis. In de voorbije decennia ging de hoofdaandacht uit naar een zo hoog mogelijke productie, vaak gepaard gaande met een enorme afhankelijkheid van kapitaal en vaak op export gericht. Daardoor zitten heel veel landbouwers jarenlang vastgekleurd aan zware leningen die zij hebben aangegaan. Deze twee elementen – de kapitaalafhankelijkheid en de exportgerichtheid – leiden tot een hogere kwetsbaarheid van die bedrijven. Vandaar ons pleidooi voor een heroriëntatie.

Door die heroriëntatie van het land- en tuinbouwbeleid moet het percentage leefbare bedrijven kunnen toenemen, moeten de door land- en tuinbouw veroorzaakte milieuproblemen worden teruggedrongen, moet het vertrouwen van de consument over zijn voedsel kunnen worden hersteld en moet de kwaliteit van het plattelandslandschap kunnen worden verbeterd.

1.3. De Europese context : Programma Plattelandsontwikkeling krijgt groen licht van Europa

In de Commissie werd reeds een discussie gevoerd over het Programma Plattelandsontwikkeling. Dit is een zeer grootschalig programma, dat in de tijd loopt van 2000 tot 2006. Bijna 90 percent van het Vlaams landbouwbeleid zit vervat in dit programma. Het is dus niet te verwonderen dat dit met enige vertraging tot stand is gekomen. Er zijn trouwens nog andere Europese landen die met hetzelfde probleem kampen. Het Vlaams Plan voor Plattelandsontwikkeling werd op 6 oktober van dit jaar goedgekeurd door de Europese Commissie.

Na een intensieve overlegperiode met de Europese Commissie heeft men een zeer goede samenwerking tot stand gebracht tussen de Europese en de Vlaamse administratie. Op die manier is het aanvankelijke gebrek aan vertrouwen tussen de Europese en de Vlaamse instanties zeker weggewerkt. De huidige intensieve samenwerking biedt goede garanties dat de dossiers voortaan op een vlotte manier afgehandeld worden.

Het grote voordeel van de goedkeuring van dit programma Plattelandsontwikkeling is ook dat men meteen het globale fiat krijgt voor alles wat erin staat. Men dient dus niet voor elke individuele maatregel de ellenlange Europese procedure op te volgen.

In het kader van dit programma gaat het onder meer over geïntegreerd plattelandsbeleid. Voorts gaat het ook over de hervorming van het VLIF. Er zijn ook verschillende vormen van beheersovereenkomsten. Verder zijn er ook een aantal maatregelen in de bossector.

De minister vindt persoonlijk heel belangrijk dat men in het kader van de plattelandsontwikkeling erin geslaagd is om MAP-vergoedingen in de wacht te slepen. Op basis van de Europese context kan men eigenlijk niet van "vergoedingen" spreken. Het gaat om beheersovereenkomsten waarbij er een financiële ondersteuning komt voor landbouwers die verder gaan dan de basiskwaliteit. In het kader van het MAP gaat het dus wel degelijk om een uitbetaling aan landbouwers van wie de gronden gelegen zijn in kwetsbare zones "water" en "natuur". Dit werd ook definitief goedgekeurd door de Vlaamse regering. Nog voor het jaar 2000 zullen er vergoedingen kunnen worden uitbetaald.

Daarnaast zijn er ook nog de doelstelling 2-maatregelen en de Leader+-maatregelen. Die zijn minder belangrijk, maar ze worden ook wel mee opgenomen in het geïntegreerd plattelandsbeleid.

Voor het globale plattelandsbeleid – dus niet alleen inzake landbouw, maar ook inzake economie, toerisme, enzovoort – is de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw er zich van bewust afhankelijk te zijn van de leden van de Vlaamse regering, vermits het een horizontale bevoegdheid betreft. De minister weet dat men nog niet echt ver gevorderd is met de uitbouw van dit horizontale beleid, maar het is wel de bedoeling om deze horizontale bevoegdheid verder uit te bouwen en daarbij verwacht de minister uiteraard ook van de collega's een input, zowel qua ideeën als qua financiën.

De essentie van het plattelandsbeleid is dat het Vlaamse landbouwluik zich integreert binnen het Europese kader. Belangrijk is dat de Europese Commissie zich daardoor engageert om voor bepaalde initiatieven cofinanciering te geven. De minister geeft een overzicht van de desbetreffende aangelegenheden. Het betreft onder meer :

- de installatie en investeringen in de land- en tuinbouw ;
- vorming ;
- allerlei beheersovereenkomsten inzake groenbedekking en mechanische onkruidbestrijding, behoud van biodiversiteit ;

- de beheersovereenkomsten voor het verminderen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen ;
- allerlei beheersovereenkomsten inzake bemesting, natuur, landschappen ;
- maatregelen die de afzet van kwaliteitslandbouwproducten bevorderen.

De afbouw van de varkensstapel, die decretaal zal worden geregeld, werd door Europa aanvaard als staatssteun, maar werd niet aanvaard voor cofinanciering. Eén aspect vond de Europese Commissie wel zeer belangrijk, namelijk de reconversie naar de biologische varkenshouderij waarvoor wel Europese cofinanciering werd toegezegd. Dan is er uiteraard ook nog het geïntegreerd plattelandsbeleid.

De minister kondigt de indiening aan van een ontwerp van decreet en stelt nu reeds een exemplaar van het voorontwerp van decreet tot regeling van de vrijwillige en volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten, ter beschikking van de commissieleden. Het zal aan de leden worden overgezonden.

1.4. De hervorming van het VLIF

De minister brengt volgende data onder de attentie van de commissieleden. Op 17 juli 2000 keurde de Vlaamse regering een nieuw ontwerpbesluit goed tot regeling van het Vlaams Landbouw investeringsfonds. Op 6 oktober 2000 keurde de Europese Commissie het Vlaamse Plan voor Plattelandsontwikkeling goed, waarin het VLIF was opgenomen. Op 20 oktober werd er door de minister het advies ingewonnen van de Raad van State. Op 24 november zal het besluit definitief worden goedgekeurd. De minister zal aandringen op een spoedige publicatie van dit besluit in het Belgisch Staatsblad.

De minister wijst erop dat Europa eiste dat alle aanvragen die sedert 1 januari 2000 zijn ingediend, overeenkomstig de nieuwe reglementering worden behandeld. De minister heeft gepleit voor een overgangsreglementering, doch dit bleek niet mogelijk.

De ontwerpbesluiten met betrekking tot het VLIF voorzien in financiële steun en/of overheidswaARBorg voor een aantal aangelegenheden, o.m. investeringen in de economische betekenis van het

woord ; vestiging van jonge landbouwers ; compensatie van reëel geleden schade ingevolge natuurrampen, dier- en plantenziekte ; financiële moeilijkheden die het gevolg zijn van marktomstandigheden ; investeringen door coöperaties van landbouwers ; de oprichting van samenwerkingsverbanden van landbouwers.

De minister wijst erop dat de nieuwe regelgeving een aantal belangrijke trendbreuken met het verleden vertoont.

Wat de *vorm* betreft, komt de grote vernieuwing erop neer dat voor alle investeringen niet enkel rentesubsidies, maar ook kapitaalspremies worden toegekend. Er werd een systeem ontwikkeld waarbij subsidiabele investeringen die gefinancierd worden met eigen middelen van een premie genieten. Daarenboven genieten subsidiabele investeringen die gefinancierd worden met krediet van een rentesubsidie, desgevallend aangevuld met een kapitaalpremie tot het steunniveau voor de betrokken investering.

De totale steun is onafhankelijk van de wijze van financiering, de bedongen kredietmodaliteiten en de wijze van aanvraag. In het kader van een actieve betrokkenheid van de landbouwer bij de steunaanvraag, vermits de landbouwer zelf de steunaanvraag kan indienen en het verloop van de steun opvolgen, past evenwel een verstrakking van de voorwaarden om steun te krijgen. In alle omstandigheden dient de landbouwer verplicht een bedrijfseconomische boekhouding bij te houden en daarenboven wordt de landbouwer verplicht om een financieel plan over 2 jaar bij een aanvraag om vestigingssteun in te dienen.

De invoering in de regelgeving van een differentiatie op basis van een aantal criteria is nieuw. Alle investeringen die gericht zijn op diversificatie, op landbouw met verbrede doelstellingen en op duurzame landbouw vallen binnen de bepalingen van het maximale steunniveau van 40 percent. Onder de noemer duurzame landbouw vallen in dit verband energiebesparende maatregelen, milieumaatregelen en de omschakeling naar biologische landbouw. Investeringen gericht op reconversie krijgen 30 percent steun. De andere gangbare investeringen genieten een steun van 10 tot 20 percent. De commissieleden kunnen overigens steeds de lijst van de investeringen krijgen. Deze investeringen zijn door middel van een ministerieel besluit geregeld. Het is de bedoeling om hier op een flexibele wijze eventuele nieuwe zaken aan toe te voegen op het ogenblik dat zich opportuniteiten voordoen.

De minister wenst een betere coherentie tot stand brengen tussen het Vlaamse investeringsbeleid en het beleid dat op andere niveaus wordt gevoerd. Aan de investeringssteun voor de intensieve veehouderij zijn, zowel wat varkens als wat pluimvee, vleeskalveren en vleesvee betreft, strengere voorwaarden inzake de grondgebondenheid verbonden.

De hogere steun voor de verplaatsing van een bedrijf wordt niet aangehouden. Ook binnen de VLIF-reglementering streeft de minister naar een vereenvoudiging van de regelgeving. Er is een lichte verbreding van de doelgroep naar landbouwers in bijberoep en naar kleinere bedrijven in hoofdberoep. Volgens de minister zal dit verschil in de praktijk eerder klein uitvallen. Verder zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd die de subsidiëring van grootschalige bedrijven afremmen. Het is steeds de bedoeling geweest om het hoofdaccent op de kleinere zelfstandige bedrijven te leggen. Men kan een bedrijf enkel steunen indien het de basismilieunormen respecteert.

De aanvragers moeten beschikken over een geldige stedenbouwkundige vergunning of bouwvergunning en over een geldige milieuvergunning voor de exploitatie van het bedrijf. Deze voorwaarden zijn volgens de minister een absolute must.

1.5. Afbouw en reconversie varkenshouderij

Een duidelijke breuk met het verleden is de aanvulling van deze vereisten in de intensieve veehouderij met een aantal sectoraal bepaalde beperkingen. Dit betekent dat de varkenssector onder een strenger regime inzake steunverlening terechtkomt. Slechts een beperkt aantal investeringen in de sector zullen in aanmerking komen. Enkel de bedrijven waar een minimale graad van grondgebondenheid bestaat, zullen op steun kunnen rekenen.

In de kalver-, de vleesvee- en de pluimveesector worden enkel investeringen gesteund die verband houden met het leefmilieu en met de hygiëne en het welzijn van de dieren. Zoals in het MAP-2bis is bepaald, kunnen uitbreidingen van de capaciteit hier niet. Voor de vleesveesector gelden vooral de normen inzake grondgebondenheid. Zoals reeds vermeld is momenteel in een overgangsregeling voorzien. Alle dossiers van 2000 moeten worden afgerond.

Wat de discussie over de reconversie en de afbouw van de varkenshouderij betreft, wijst de minister

erop dat de Vlaamse regering reeds op 25 juli 2000 haar principiële goedkeuring heeft gehecht aan een voorontwerp van decreet. Het ontwerp van decreet bevindt zich momenteel bij de Raad van State. *De minister* stelt de tekst van dit voorontwerp van decreet ter beschikking van de commissieleden. De Europese Commissie heeft enkel nog wat vragen om uitleg gesteld. De diverse adviesraden hebben ondertussen ook hun advies uitgebracht.

In het kader van de mestproblematiek wenst de minister een driesporenbeleid te voeren. Vooreerst zal worden ingewerkt op de bevordering van een oordeelkundige bemesting, de mest- en nutriëntenverwerking stimuleren en tevens het probleem aan de bron aanpakken.

Het verminderen van de nutriëntenproductie zal op twee manieren gebeuren. De eerste manier betreft een betere voederreconversie. Er wordt momenteel onderhandeld met de veevoedersector betreffende een MBO. De tweede manier betreft de vrijwillige afbouw. Dit is duidelijk een aanpak aan de bron. Het is de bedoeling om door middel van dit decreet de mestoverschotten met 10 percent af te bouwen. Er dient evenwel nog te worden afgewacht in welke mate de sector hierop wenst in te spelen.

De vergoeding wordt per dierplaats uitgekeerd. Er zijn andere mogelijkheden, maar omwille van de eenvoud en de transparantie is voor deze methode gekozen. Het komt erop neer dat de vergoeding per mestvarkensplaats 4740 frank bedraagt en per zeug 15.720 frank. Achter deze cijfers gaat een door de diensten uitgewerkte berekeningsmethode schuil, gebaseerd op vergoedingen die bij ontegeningsprocedures worden uitgekeerd.

De minister heeft zich hieraan gehouden, met dien verstande dat alles wat betrekking heeft op investeringen niet in rekening wordt gebracht. Het betreft dus een zuivere vergoeding voor inkomsten-derving.

In het huidige stadium blijft de opkoopregeling beperkt tot varkens. Het decreet zelf is ruimer, maar wordt via uitvoeringsbesluiten beperkt tot de varkenssector. Het is echter alles of niets. Een bedrijf dat varkens heeft, al dan niet in combinatie met andere dieren, moet de beslissing nemen om die varkensstapel volledig af te bouwen. Dat gaat gepaard met een inlevering van de vergunning en uiteraard ook met een inlevering van de nutriëntenhalte. Het afbouwen gebeurt op vrijwillige basis. Iemand die dit dus geen goede maatregel vindt, moet er niet op ingaan. Bovendien moet de aanvrager jonger zijn

dan 65 en is er een beperking in de tijd voor het aanvragen van een nieuwe vergunning voor de persoon of het bedrijf in kwestie. Het is immers niet de bedoeling dat iemand in 2003 een bepaald bedrag krijgt uitbetaald om te stoppen, in 2005 reeds een nieuwe vergunning zou aanvragen. Dat kan pas vanaf 2012.

Op de begroting voor 2001 is 1 miljard frank voorzien. Daarvan komt 700 miljoen frank van de vergoedingen van 1999 en 300 miljoen frank van overschotten van de vergoedingen van 1997 en 1998. Dit geld wordt nu geheeroriënteerd naar een uitbetaling binnen de context van dit decreet, via een betaalorgaan dat wordt gecreëerd bij de ALT. De administratie Landbouw doet de uitbetalingen, maar het geld komt van de begroting van Leefmilieu. Het is immers een leefmilieumaatregel.

1.6. Reconversie naar biologische varkenshouderij

Er wordt steun gegeven aan varkenshouders die zich engageren om gedurende vijf jaar de volledige oppervlakte en alle activiteiten van hun bedrijf te reconverteren naar biologische landbouwmethodes. Dubbele financiering in relatie tot de hectarepremie voor biologisch grasland, voorzien in het federale plan, wordt vermeden. Gezien de vergoeding tot 3 maal hoger ligt dan de federale bio-grasland hectarepremie is de verwachting dat de Vlaamse premie zal worden aangevraagd. Bij aanvang zal de aanvrager moeten bevestigen dat hij geen federale hectarepremie zal aanvragen voor het grasland dat dienstig is als buitenbeloop voor zeugen.

De minister drukt de hoop uit dat het Vlaamse Gewest in staat zal zijn om de premies vlugger te kunnen uitbetalen dan de federale collega's. Biologische landbouwers hebben immers gedurende drie jaar geen premie meer gekregen. De federale minister van Landbouw zou via het federale parlement tot actie moeten worden aangespoord, maar de minister gaat hierop evenwel niet verder in.

De minister geeft toe dat het voor de varkenshouders in de huidige omstandigheden niet evident is om te schakelen op de biologische varkenshouderij, omdat er nogal strikte eisen zijn wat betreft het buitenbeloop. Er zijn ondertussen reeds vijf landbouwers omgeschakeld zonder premie. Dat is een begin. Van het ogenblik dat het Vlaamse Gewest de premie zal kunnen toekennen zal het aantal landbouwers die omschakelen naar de biologische varkenshouderij allicht toenemen.

1.7. Communicatie en voorlichting

De minister verklaart veel belang te hechten aan een intensieve sensibilisering en informatieverbreiding naar de betrokken sector. In samenwerking met de Administratie Land- en Tuinbouw (ALT) zal de komende maanden met de voorbereiding van een vlot leesbaar tweemaandelijks tijdschrift worden opgestart. Het is hierbij de bedoeling om de landbouwers en tuinders op de hoogte te brengen van de nieuwe trend naar duurzame landbouw van de maatregelen die in dit kader worden genomen door de overheid. Naar de sector toe wordt hierbij gedacht aan direct mailings naar alle landbouwers en tuinders in Vlaanderen. Verder wordt een ruime campagne opgestart met het oog op de promotie van biologische en duurzame landbouw.

1.8. Actieplan Biologische Landbouw

De minister verwijst voor de concrete maatregelen inzake biologische landbouw naar de Beleidsbrief.

De Vlaamse regering wil de biologische landbouw stimuleren en ondersteunen zodat de biologische sector meer kansen krijgt. Er is voorzien in een steunregeling voor investeringen in biologische landbouw en in de subsidiëring voor omschakeling. Er zal een netwerk van voorbeeldbedrijven voor biologische landbouw worden uitgewerkt en er komen demonstratieprojecten. Bovendien onderzoekt de minister momenteel hoe men in de controlekosten voor biologische landbouw kan bijsparen. Dat is immers een belangrijk knelpunt, waar er toch een grote behoefte aan een zeer goede controle is. Als er in de biologische landbouw ook maar iets zou misgaan, zou de sector immers in grote moeilijkheden komen.

Ook in verband met *vorming en onderwijs* wordt er in maatregelen voorzien. Zo komt er binnenkort een kennis- en informatiecentrum. Bovendien zal de VLAM worden ingeschakeld voor promotie van biologische landbouwproducten. Ook rond hoeven- en streekproducten is er een werkgroep actief.

1.9. Een nieuw decreet op de permanente vorming in de landbouw

Iedereen is het erover eens dat jongeren goed gevormd in de sector zouden terechtkomen. De *mi-*

nister verwijst naar de zeer goede kwaliteit van de landbouwscholen en wenst de nieuwe beleidsaccenten daar meer ingang te doen vinden. *De minister* is de mening toegedaan dat jonge landbouwers op een goede manier moeten kunnen inspelen op de nieuwe Europese, nationale en specifiek Vlaamse trends.

Dit vraagt overleg met de Vlaamse minister van Onderwijs. Een aantal scholen alsook de universiteiten hebben trouwens reeds positief gereageerd.

De naschoolse opleiding valt onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw en omvat de basisopleiding en de permanente bijscholing. *De minister* zal deze vormingspakketten doorlichten en nagaan of men bepaalde zaken niet kan heroriënteren. Kwaliteit en kwaliteitsbevordering en -bewaking is enorm belangrijk.

De minister meent dat aan deze aangelegenheden meer aandacht dient te worden besteed. Hetzelfde geldt voor het rationeel gebruik van grondstoffen en energie, het gebruik van diergenees- en gewasbeschermingsmiddelen, dierenwelzijn, enzovoort. Een nieuw ontwerp van decreet inzake vorming zal in de loop van het jaar 2001 voorgelegd worden.

1.10. Uitbouw van de sociaal-economische studiedienst en beleids- en praktijkgericht onderzoek

De uitbouw van een sociaal-economische studiedienst op de landbouwadministratie is een absolute prioriteit voor de minister.

De minister stipt aan dat op 22 december 1999 de Vlaamse regering besliste tot de uitbouw van een Vlaamse Onderzoekseenheid voor Land- en Tuinbouweconomie (VOLT). Eind december 1999 werden hiervoor reeds kredieten vastgelegd. Het is de bedoeling een bedrijfsboekhoudkundig netwerk op te bouwen. Via analyse van indicatoren moeten beleidsmaatregelen worden gerealiseerd. Tijdens de vorige legislatuur is er een sociaal-economische evaluatie gemaakt van het MAP. Toen is een beroep gedaan op het model van Nederland. De resultaten waren niet bevredigend.

De Vlaamse regering wil terzake een Vlaamse expertise uitbouwen. Het betreft een steunpunt voor duurzame landbouw. Via de VOLT zou één loket en één databank worden gerealiseerd bij de VLM.

De minister wenst na te gaan hoe dit in de toekomst verder evolueert en wat er bij de reorganisatie van de administratieve structuur moet gebeuren. Er is nu een goede overeenkomst tussen de VLM en de ALT.

1.11 Milieuvriendelijke productiemethodes

Bij de milieuvriendelijke productiemethodes stipt *de minister* aan dat in het kader van de Europese Verordening 2078/92 sedert 4 juni 99 een aantal subsidiemaatregelen zijn uitgewerkt.

De maatregelen inzake groenbedekking en behoud genetische diversiteit zijn van start gegaan in 1999. In 2001 zullen er een aantal aanpassingen worden doorgevoerd. De groenbedekking wordt verruimd tot alle landbouwstreken in Vlaanderen en de maatregel inzake de biodiversiteit wordt eveneens uitgebreid.

Er bestaat een heel gamma van voorstellen. Er dient nagegaan wat opportuun is en wat in overeenstemming is met de Europese reglementering. Het Belgisch trekpaard staat bijvoorbeeld niet op de lijst die voor subsidie in aanmerking komt.

Mechanische onkruidbestrijding wordt voorlopig enkel toegepast bij maïs. In de toekomst zal deze maatregel ook slaan op andere teelten. De maatregel over de verminderde gewassenbescherming zal worden gekoppeld aan een resultaatverbintenis.

1.12. Ruimtelijke ordening en verwevenheid landbouw & natuur

Ruimtelijke ordening valt strikt genomen buiten de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw, maar er is wel een link via verwevenheid tussen landbouw en natuur. De sector heeft zeer veel belang bij rechtszekerheid en moet bij de ruimtelijke afbakeningen betrokken worden. Het RSV voorziet in 750.000 hectare voor de land- en tuinbouw. 70.000 hectare van dat gebied is ruimtelijk sterk verweven met natuur- en bosgebieden. De einddatum om dit te realiseren is 2007. In het decreet over het natuurbehoud staat dat het Vlaams Ecologische Netwerk (VEN) in 2003 moet worden afgebakend en deze timing dient op elkaar te worden afgestemd. Het RSV voorziet ook in de creatie van 38.000 hectare groene gewestplanwijzigingen.

De minister drukt de hoop uit dat de berekeningen van de planologen juist zijn. De minister van Leefmilieu en Landbouw verklaart klaar te zijn met haar deel van deze opdracht, maar er moeten nog andere aspecten in rekening worden gebracht, namelijk de economische en de recreatieve. De afbakening van de stedelijke gebieden is één van de grote knelpunten.

De kaarten van de gewenste landbouw-, bos- en natuurstructuur zijn beschikbaar. Een en ander moet op elkaar worden afgestemd met behulp van het strategisch project Verweving en Afbakening (VER-AF). De landbouwtyperingskaart is erg goed. De minister wenst ook een natuurkenmerkenkaart uit te werken. De gevolgen voor eigenaars en gebruikers, naargelang de bestemming van de gronden, moeten duidelijk worden omschreven.

Een eerste afbakening van VEN-gebieden zal vlug gebeuren en de minister hoopt dat dit nog kan tegen eind 2000, begin 2001. Ruimtelijke ordening en de planologen zullen een belangrijke inbreng hebben bij beslissingen over knelpunten. Een systeem van een grondbank wordt voorbereid door de VLM. Dat alles moet leiden tot de uitbouw van een samenhangend inrichtings- en beheersinstrumentarium. Een belangrijke test-case is de Blankaart waar de landbouw- en natuursector samen rond tafel zitten.

1.13. Het Mestbeleid

Het mestbeleid behoort eigenlijk niet tot de landbouwbevoegdheden, maar het houdt de landbouwers wel erg bezig. MAP-2 wordt uitgevoerd. De minister zal de evolutie op het terrein opvolgen met behulp van het oppervlaktewater- en het grondwatermeetnet. Mestverwerking is cruciaal. Er zijn nu enkele mestverwerkingsinitiatieven genomen.

Na een periode van één jaar zal een evaluatie worden opgemaakt en de knelpunten in kaart worden gebracht. In elk geval moet er een vereenvoudiging van de regelgeving komen. De *minister* is er zich goed van bewust dat alles wat te maken heeft met de mestproblematiek enorm veel irritatie opwekt bij de landbouwers. Het meeste papierwerk voor de landbouwers komt van het federaal niveau, maar federaal minister Gabriëls heeft een voordeel : als de federale minister inlichtingen vraagt aan de landbouwers, dan gebeurt dat meestal in het kader van hectarenpremies.

Op het vlak van de ontwikkeling van een geïntegreerd landbouwbeleid verwacht de minister vooral een input van de andere bevoegde ministers.

1.14. VLAM

De minister verwijst naar de discussie op 7 juli 2000 naar aanleiding van het werkbezoek aan de VLAM.

Ernst & Young heeft een audit uitgevoerd. De VLAM is bezig met het formuleren van voorstellen over herstructurering, zowel op het vlak van de aard van de promotie als over de structuur. De klassieke adviesgroepen werden aangevuld met een nieuwe, die advies verstrekt over biologische landbouw, streek- en hoeveproducten. Het is ook de bedoeling enige duidelijkheid te scheppen in de veelheid aan VZW's rond de VLAM zodat het geld van de landbouwers wordt gebruikt voor promotie voor alle landbouwers. De VZW's die rond kwaliteit werken (labels) zullen worden ondergebracht in een overkoepelende organisatie. *De minister* wil ook enige duidelijkheid scheppen in de labels, zodat de consument duidelijk ziet welk label voor kwaliteit staat en welk enkel publicitair is bedoeld.

De VLAM zal nauw samenwerken met het Federaal Agentschap voor Voedselveiligheid. De afspraak luidt dat alles wat heeft te maken met basis-kwaliteit wordt gecontroleerd door het federaal agentschap, en dat alle bijkomende controles onder de bevoegdheid van de regio's vallen. Concrete afspraken hierover moeten nog worden gemaakt.

1.15. Zeevisserij

Het FIVA is een echte stimulans voor de Vlaamse zeevisserij gebleken. Dezelfde faciliteiten worden geboden aan de aquicultuursector. De belangstelling hiervoor is groeiend, al waarschuwt de minister voor een te groot optimisme bijvoorbeeld ten aanzien van het omschakelen van varkensteelt naar viskwekerijen.

Er zal blijvend aandacht worden besteed aan een werkatelier van de rederijen in de vissershavens, zodat de band van het vaartuig met de thuishaven

wordt bestendigd. De prioritaire aandacht van de Vlaamse regering gaat uit naar de ondersteuning van de instapmogelijkheid van jongeren in het beroep, onder meer door de overname of aankoop van vaartuigen.

Op federaal niveau werd een nieuw programmeringsdocument opgesteld voor de periode 2000-2006. Voor de opstelling ervan verliep de samenwerking met het federaal niveau heel goed.

Zowel bij de programmering als bij de besteding van de Vlaamse en Europese middelen gaat de aandacht in de eerste plaats naar het garanderen van een duurzame en economisch leefbare visserij. Veiligheid en de verbetering van de arbeidsvoorwaarden staan centraal.

De minister wil daarbij de nadruk leggen op het verbeteren van de visserijtechnieken, en met name op de nieuwe technieken die gepaard gaan met brandstofbesparing. De interesse van de sector voor die technieken is sterk gestegen omwille van de hoge brandstofprijzen. Gezien het belang van de visverwerking en van de afzet van visproducten in relatie tot de eigen vloot en eigen aanlandingen, maar ook omwille van de tewerkstelling, moet zeker ondersteuning worden geboden. Dit zal gebeuren onder de noemer "productvernieuwing en het scheppen van een hogere toegevoegde waarde".

De minister overweegt een aanpassing van de FIVA-regeling, vergelijkbaar met de aanpassing van het VLIF. Bepaalde maatregelen zouden daarvoor meer worden gesteund dan andere. Er moet echter worden onderzocht of een dergelijke aanpassing mogelijk is. De populatie waarop het Vlaams visserijbeleid zich richt en het aantal verschillende investeringen zijn immers beperkt. Toch wil de minister met name het subsidieniveau voor alternatieve vismethodes verhogen.

Belangrijk aandachtspunt is eveneens de opleidingsmogelijkheden binnen de sector.

Er moet steeds voor worden gezorgd dat de afstemming tussen de programma's van het Gewest en die van het federaal niveau optimaal is. De contacten verlopen vrij goed. Ook de verbreding van de sector is van belang. Het toeristisch belang van de zeevisserij mag daarbij niet worden onderschat.

2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN

2.1. Algemene appreciatie en opmerkingen bij de Beleidsbrief Landbouw

De heer Jos De Meyer verklaart aandachtig het be-
toog van de minister te hebben beluisterd en met
grote belangstelling de Beleidsbrief Landbouw te
hebben doorgenomen. *Spreker* stelt vast dat er een
groot verschil is tussen het beloofde en het werke-
lijke land. Er is sprake van veel mooie woorden,
maar het veld zit te wachten op resultaten en spre-
ker illustreert dit aan de hand van een aantal vra-
gen en opmerkingen.

De heer André Denys stelt vast dat het beleidsdo-
mein Landbouw in verschillende commissies wordt
behandeld : Leefmilieu, Economie en Ruimtelijke
Ordening en toch slaagt de minister erin een alge-
meen, horizontaal overzicht te geven. *Spreker*
merkt op dat de minister haar parlementaire reflex
heeft behouden. Een dergelijke houding dient te
worden aangemoedigd.

Spreker verklaart namens zijn fractie dat de be-
leidsbrief werd beoordeeld vanuit een drievoudige
vraagstelling. Ten eerste, is er iets veranderd sedert
de minister het departement beheert ? Ten tweede,
is er iets veranderd ten goede ? Ten derde, kan er
nog verbetering zijn ?

Op de vraag of er iets veranderd is, moet *spreker*
positief antwoorden. Op een jaar tijd is er zelfs
heel veel veranderd. De situatie inzake de mest-
overschotten is gedeeltelijk gedeblokkeerd. De
mestproblematiek veroorzaakt een groot span-
ningsveld tussen milieu en landbouw. Dat dreigt
een groot deel van de Vlaamse landbouw te hypo-
thekeren.

De deblokkering is er enerzijds gekomen door een
samenwerking met het parlement door de inwer-
kingstelling van MAP-2bis. Anderzijds is er een
doorbraak gekomen in het probleem van de ver-
goedingen. Daar bestond al jaren onzekerheid
over. *Spreker* vindt de kritiek van de Boerenbond
– namelijk dat er geen landbouwbeleid is op dit
ogenblik – dan ook onterecht. Landbouworgani-
saties moeten kritisch zijn, maar nu slaan ze volgens
spreker de bal mis. Er is wel degelijk een en ander
veranderd ten opzichte van vroeger.

De heer André Denys stelt als tweede vraag na-
mens zijn fractie of er een verandering ten goede is
gebeurd. De minister heeft als prioritaire doelstel-

ling het duurzaam karakter van de landbouw ver-
hogen. Volgens spreker is dat echter te veel gericht
op biologische landbouw en gaat er te weinig aan-
dacht uit naar het duurzaam maken van wat men
de derde weg noemt. De bedoeling daarvan is om
de huidige landbouw kwalitatief te verbeteren op
alle vlakken. Volgens de minister is de biologische
landbouw voortrekker inzake duurzaamheid.

Spreker ontkent niet dat dat een belangrijk aspect
is. Toch zou het volgens *spreker* al een grote ver-
dienste zijn als de biologische landbouw 10 percent
zou uitmaken van de totale landbouwproductie.
Dat betekent dat de overblijvende 90 percent an-
dere landbouw eveneens duurzamer moet worden.
Spreker beseft heel goed dat dit voor een deel te
maken heeft met sensibilisering.

Mevrouw Gardeyn-Debever formuleert volgende
algemene opmerkingen. De Beleidsbrief Land-
bouw wordt door de basis aangevoeld als een in-
tentieverklaring en alleen voor de biologische
landbouw worden er al concrete stappen gezet, al is
na de uiteenzetting van de minister wel duidelijk
dat dit geenszins de bedoeling was. *Spreker* meent
dat jonge boeren die zich inspinnen om zich aan te
passen aan de milieunormen evenwel nog meer
moeten worden aangemoedigd.

De heer André-Emiel Bogaert feliciteert namens de
VU&ID-fractie de minister met haar beleidsbrief.
De totaalbenadering van de problematiek is een
schoolvoorbeeld, dat niet steeds voorkomt in deze
of andere commissies. *Spreker* stelt vast dat de mi-
nister de moed heeft gehad om over de muur te
kijken naar andere bevoegdheden : voor de totale
duiding bij het probleem is dat niet onbelangrijk.
Inzake de toekomstvisie op het landbouwaanbod
in Vlaanderen stelt spreker vast dat het beleid van
de minister geconfronteerd wordt met drie grote
uitdagingen.

Landbouw is een van de oudste politieke bevoegd-
heden die door tal van factoren in een slecht dag-
licht kwam te staan. Er is een perceptieprobleem,
dat tegelijk ook een politiek en een beleidspro-
bleem is. Wie zegt dat de landbouw van vitaal be-
lang is voor de deelstaat en de federatie moet dur-
ven zeggen in welke mate de vlag de lading dekt.
Momenteel is dat laatste onduidelijk. Daaraan
moet aandacht worden besteed, zowel bij het be-
leid als tegenover producenten, consumenten en
het middenveld dat zich specifiek bezighoudt met
deze problematiek.

2.2. Duurzame landbouw : Kwantiteit omzetten naar kwaliteit en communicatie tussen landbouw en consumenten

Mevrouw Gardeyn-Debever stelt vast dat de Beleidsbrief het belang van de dialoog tussen landbouw en consumenten beklemtoont. Dit valt uiteraard toe te juichen, maar *spreker*, hierin bijgetreden door de heer Jos De Meyer, vraagt zich af waarom de werking van het Vlaams Informatiecentrum voor Land- en Tuinbouw (VILT), dat volgens *spreker* en vele anderen de voorbije jaren bijzonder goed werk heeft geleverd, slechts zo schoorvoetend wordt ondersteund door het kabinet. Zelfs de vijf Vlaamse provincies zien het belang hiervan in en ondersteunen die werking. Onlangs nog werd trouwens een zeer interessante landbouwwebsite gelanceerd. Ook de diverse landbouworganisaties werken hieraan mee.

De minister repliceert hierop als volgt. Uit de uiteenzetting van de heren Denys, mevrouw Gardeyn-Debever en de heren De Meyer en Bogaert, blijkt een grote bezorgdheid over een goed communicatiebeleid.

Wat het VILT-dossier betreft, plant de minister een vergadering met het VILT begin december 2000. Aan het centrum zullen voldoende kredieten ter beschikking worden gesteld om dit jaar de werkingskosten te dekken. Er zullen dus geen problemen rijzen voor het jaar 2000.

Het VILT doet goede zaken, maar de minister stelt zich vragen bij het initiatief. Oorspronkelijk was afgesproken dat de overheid en de privé-sector ieder de helft zouden bijdragen, maar die verhouding is geëvolueerd naar een veel groter aandeel van de overheid. Dat moet worden bijgestuurd. Indien alles goed verloopt, dan werkt een dergelijke afspraak goed, maar indien er iets misloopt, dan loopt het met de communicatie fout.

De minister is vragende partij voor een grondig gesprek met het VILT en wijst erop dat het VILT grotendeels wordt gefinancierd door gemeenschapsgelden. Het is dan ook normaal dat de stem van de overheid in die instelling wordt gehoord en de minister vindt het dan ook niet normaal dat er ieder jaar miljoenen worden betaald voor een zeer goede website, terwijl het departement zelf er geen heeft. De voorkeur van de minister gaat uit het dat departement deze gelden aanwendt om zelf een website uit te bouwen.

2.3. Uitbouw van de sociaal-economische studiedienst en beleids- en praktijkgericht onderzoek

De heer De Meyer wijst erop dat de minister verwees naar de uitbouw van een Vlaamse studiedienst voor duurzame landbouw, die reeds vorig jaar werd aangekondigd. De Vlaamse regering nam hierover vorig jaar ook al een principiële beslissing. Wanneer zal deze dienst daadwerkelijk operationeel zijn ? Wanneer valt hieromtrent bij de Vlaamse regering de definitieve beslissing ?

Wat de Vlaamse Onderzoekseenheid Land- en Tuinbouw (VOLT) betreft, licht *de minister* dit als volgt toe. In de begroting 1999 was een krediet ingeschreven van 100 miljoen frank, in het kader van een politiek akkoord over het mestdecreet. De minister wenst aan dit krediet een nuttige bestemming te geven. Daarom werd door de minister eind 1999 aan de Vlaamse regering voorgesteld om dit krediet alsnog op een nuttige wijze aan te wenden.

2.4. Hervorming van het VLIF

De heer Jos De Meyer vraagt nadere informatie over de operationaliteit van dit fonds. Vervolgens zou spreker graag een overzicht krijgen van het aantal bedrijfsovernames die de voorbije 6 jaar hebben plaatsgevonden, van 1994 tot de meest recente gegevens voor 2000. Dat overzicht mag eventueel later worden toegevoegd aan het verslag. Zo kan men deze evolutie volgen. Ook een overzicht van de tegemoetkomingen voor de eerste installaties en de daarmee gepaard gaande kredieten is wenselijk.

Op de vraag van de heer Jos De Meyer inzake het aantal bedrijfsovernames antwoordt *de minister* als volgt. In 1998 waren er 320 installatiedossiers ; in 1999 waren dat er 501.

Hierop merkt *de heer Jef Van Looy* op dat de dossiers van de bedrijven geblokkeerd zijn omdat de werking van het VLIF hapert.

De heer De Leener, medewerker van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw, geeft een bijkomende toelichting. De boeren zullen niet langer moeten wachten op de afhandeling van het dossier. In de oude reglementering had men twee jaar de tijd om zijn dossier in te dienen. Alles gebeurde toen via de bank, zoals de aanvragen voor rentesubsidie en er was nergens haast bij. Het re-

sultaat was dat men stelde dat de administratie haar dossiers niet afwerkte. De bank putte die termijn van twee jaar bijna volkomen uit, maar eens het dossier bij de administratie belandde, werd het dossier relatief snel afgehandeld. De landbouwer beschikt in de nieuwe reglementering over een termijn van 6 maanden om zijn investeringsdossiers in te dienen. Men zal de publicatie van het besluit dienen af te wachten om de dossiers te behandelen, maar dan start de periode van 6 maanden. Vanaf 2001 zullen de dossiers veel sneller worden behandeld dan vroeger. In een overgangsmaatregel kan men teruggaan tot 1 januari 2000.

Hierop wenst *de heer Jef Van Looy* te vernemen of het correct is dat de banken sinds januari 2000 geen dossiers meer hebben overgemaakt. Liggen deze dossiers niet bij de administratie ?

De minister merkt op dit jaar reeds veel dossiers te hebben ondertekend, waarbij de heer Jef Van Looy nog wenst te vernemen of het de ondertekening betreft van alle ingekomen dossiers. *De minister* stelt dat heel wat dossiers die in 1999 werden ingediend nog in aanmerking komen voor behandeling, vermits de kredieten hiervoor zijn ingeschreven in de begroting van 2000. Deze dossiers worden nu afgehandeld.

Vervolgens wenst *de heer Jef Van Looy* nog nadere informatie over de dossiers die begin 2000 zijn ingediend. *De minister* verduidelijkt dit als volgt. Voor deze dossiers wordt een overgangstermijn gehanteerd, vermits het om het eerste contingent ingediende dossiers gaat.

Inzake het aantal bedrijfsovernames stelt *de heer Jef Van Looy* vast dat de minister enkel spreekt over 500 overnames, terwijl er nog andere investeringsdossiers zijn ingediend. Daarenboven liggen nog heel wat dossiers te wachten.

De heer De Leener, medewerker van minister Vera Dua, antwoordt dat er eind augustus 2000 1.750 dossiers werden ingediend en deze worden nu behandeld. De minister stelt dat zelfs indien deze dossiers in januari 2000 worden getekend dit geen problemen schept, gelet op de kredietoverdracht voor de financiering van deze dossiers.

Op vraag van verschillende leden overhandigt de minister aan de Commissieleden de lijst met de investeringspercentages van het VLIF. Op verzoek van de minister wordt deze lijst toegevoegd aan het verslag (bijlage).

2.5. Het ontwerp van decreet tot regeling van de vrijwillige, volledige en definitieve stopzetting van de productie van alle dierlijke mest, afkomstig van een of meerdere diersoorten (het stopzettingsdecreet)

– *De heer Jos De Meyer* stelt vast dat de minister in de Beleidsbrief eveneens terecht verwijst naar het zogenaamde stopzettingsdecreet. Wanneer wordt dit van kracht ? Een jaartje geleden had men het over maart 2001. Terzake bestaan heel grote verwachtingen.

Binnenkort zal dit ontwerp van decreet worden ingediend bij het Vlaams Parlement. Moeten hier nog uitvoeringsbesluiten bij komen ? Moeten die ook worden voorgelegd aan de Raad van State, of aan Europa ? Het is mogelijk dat dit ontwerp van decreet een vrij lange administratieve weg zal volgen, maar toch wil spreker graag een heel concreet tijdschema krijgen om de mensen geen valse hoop te geven, maar een realistische aanpak van ons landbouwbeleid te bieden, met concrete data en concrete afspraken.

Zal de minister rekening houden met het advies van de Vlaamse Land- en Tuinbouwraad inzake dit stopzettingsdecreet ? Waarom wordt bijvoorbeeld niet voorzien in een slooppremie, zoals in Nederland ? Kunnen bedrijven die beschikken over een rechtsgeldige vergunning, maar om administratieve redenen een nutriëntenhalte van 0 krijgen, waardoor ze niet kunnen overleven, toch genieten van deze maatregel ? Of worden ze volledig uitgeschaald ?

– *De heer André Moreau* meent dat dit ontwerp van decreet een positieve verworvenheid is en volledig kadert in een natuurvriendelijke en biologisch verantwoorde landbouw. *Spreker* verklaart er zich van bewust te zijn dat de reconversie van de biologische landbouw geen eenvoudige zaak is. Lovenswaardig vindt spreker de ingesteldheid van de minister om vooreerst te streven naar een vrijwillige afbouw en zich eerder gereserveerd op te stellen met betrekking tot een gedwongen afbouw.

Spreker stelt vast de schaalvergroting in de landbouw zich in alle stilte verder doorzet. De landbouw evolueert van een grote groep zelfstandigen naar een kleinere groep van grote zelfstandige landbouwers. Dit proces voltrekt zich reeds tientallen jaren. En in deze context is spreker voorstander van kwalitatief hoogstaande beslissingen. Voor bepaalde categorieën in de landbouwsector zou het immers dramatisch kunnen aflopen.

– In deze context vraagt *de heer André-Emiel Bogaert* aandacht voor de "armoedebestrijding" in de landbouw, gelet op de onzekere situatie waarin vele landbouwers verkeren. *Spreker* beaamt dat het armoedeprobleem zich eveneens stelt in andere sectoren, doch in de landbouwsector is de armoede meer verdoken, gelet op de drempelvrees om een beroep te doen op sociale begeleiding door het OCMW.

– *De minister* verklaart zich bewust te zijn van de gevolgen van het stopzettingsdecreet voor de landbouwers. Dit voorontwerp van decreet verkeert thans in een eindfase. Het werd voorgelegd aan de Raad van State voor advies en zal de eerstkomende weken aan de regering worden voorgelegd en aan het Vlaams Parlement worden overgemaakt. Op verzoek van de minister zal de tekst van het voorontwerp van decreet door het commissiesecretariaat worden overgezonden aan de leden van de Commissie.

– Hierop ontspint zich een ruime gedachtewisseling tussen de minister en de heer Jef Van Looy over de gevolgen van dit ontwerp van decreet voor de varkenshouderijen. Indien de minister stelt dat het om 10 percent van de productie gaat, betekent dit 8 à 9 miljoen kilo fosfaat, waarop de minister verduidelijkt dat het hier gaat over de overschotten.

De heer Jef Van Looy vraagt informatie over de juiste financiële omvang. Betreft het 1 of 3 miljard frank? De minister antwoordt dat het om een bedrag gaat van 1 miljard frank per jaar. Naargelang er meer zeugen zijn dan mestvarkens valt de balans iets minder gunstig uit op het vlak van de wegwerking van de nutriënten.

De heer Jef Van Looy betreurt dat de minister nu reeds maatregelen heeft genomen inzake de opkoop van zeugen. Het zou beter zijn om het bestaande zeugenbestand mee over te nemen, vermits dit aldus zou bijdragen tot een versterking van de economische structuur van de varkenshouderijen, vooral voor de familiale bedrijven. Er is immers een tekort aan zeugen om gesloten bedrijven te vormen.

De minister stelt dat deze discussie ten gronde moet worden gevoerd en dit kan best bij de indiening van het ontwerp van decreet. Het decreet wordt binnen twee of drie weken officieel ingediend bij het Vlaams Parlement. Vermits het een financiële steunmaatregel betreft, dient deze steun, conform het Europees Verdrag aangemeld bij de Europese Commissie. Het uitvoeringsbesluit is

reeds uitgewerkt en kan eveneens spoedig aan de regering worden overgemaakt. Vanaf dit moment moet er een goede informatiecampagne worden opgestart zodat de betrokkenen gedurende twee à drie maanden de tijd krijgen om zich over het aanbod te informeren of te beraden. In maart, april of mei 2001 kan worden ingeschreven op de steunregeling en voor de zomer van 2001 moet hierover duidelijkheid zijn.

Het zou kunnen dat dit stopzettingsdecreet een groot succes wordt en dat de toekenningscriteria stringenter dienen te worden gemaakt. Vanaf dat ogenblik zou men van 65 jaar naar 55 jaar kunnen overschakelen of gebiedsgericht werken, maar deze laatste optie ligt moeilijk bij de Europese Commissie.

Op de vraag van *de heer Jef Van Looy*, of het in de bedoeling van de minister ligt om het decreet operationeel te maken in het voorjaar 2001 antwoordt de minister positief, maar met de nodige omzichtigheid.

– *De heer Jacques Laverge* vraagt zich af hoe het beleid van de minister zich zal aanpassen indien zou blijken dat de formule van productievermindering weinig succesvol blijkt. Afbouwen is immers altijd moeilijk.

De minister antwoordt dat een driesporenbeleid zal worden gevoerd, namelijk de aanpak aan de bron, de mestverwerking en de uitwerking van betere bemestingstechnieken. De mestverwerking speelt hier een zeer belangrijke rol. Het decreet is, hierbij vergeleken, slechts een toemaatje. Met het beschikbare geld kan nooit meer dan 10 percent van het mestoverschot worden weggewerkt.

De heer Jacques Laverge brengt onder de aandacht van de minister dat een aantal technieken nu reeds op punt staan en voor toepassing in aanmerking kunnen komen. Waarom moet er dan verder worden afgebouwd?

De minister antwoordt als volgt. Indien de mestverwerking een succes wordt, dan betekent dit een meerkost van 700 à 800 frank per ton. Vele bedrijven zullen deze meerkost moeilijk kunnen betalen. Een aantal gemengde bedrijven zien dit niet zitten en willen hier inspelen op de vrijwillige afbouw. Het is niet enkel een milieumaatregel, maar een signaal naar de sector en de minister geeft uiting aan haar bekommernis omtrent de sociale problematiek van de landbouw. Een derde argument is dat een deel van de vergoedingen voor landbouwers gelegen in kwetsbare gebieden om allerlei re-

denen niet uitbetaald zullen kunnen worden. Dit was voor de minister een zeer belangrijk argument in het kader van dit ontwerp van decreet : de ministers vindt dat de landbouwers hierop wel recht hebben, vandaar de herschikking voor financiering van de vrijwillige afbouw.

– *Mevrouw Gardeyn-Debever* stelt vast dat vooral aandacht wordt besteed aan de varkenssector. Er zijn echter ook heel wat problemen in de melkvee-sector. Ook daar haken veel landbouwers af omdat ze de investeringen niet meer zien zitten, waarop *de heer Jacques Laverge* inpikt, door te stellen dat men juist omwille van deze stopzettingen rekening dient te houden met de toekomstige landbouwvisie. De opgelegde milieunormen hebben ook veel bedrijven de genadeslag gegeven.

De minister wenst een en ander toch te relativeren. Uit een algemene Europese trend blijkt dat het mestbeleid tot nu toe geen enkele invloed heeft gehad op de autonome ontwikkeling van de sector. De autonome trend wijst in de richting van een vermindering van het aantal bedrijven en een schaalvergroting van de bedrijven, los van de mestproblematiek.

– *De heer Jef Van Looy* wijst erop dat het voorontwerp van decreet op bepaalde aspecten schatplichtig is aan de Nederlandse regeling terzake.

De minister beaamt dit wat het aspect van vergoeding in verhouding tot het aantal ingeleverde dierenplaatsen betreft. Het verschil tussen de in het voorontwerp uitgewerkte regeling en de Nederlandse regeling betreft de regeling inzake planschade en planbaten inzake ruimtelijke ordening. De Nederlandse regeling kent eveneens een slooppremie toe, op voorwaarde dat deze kan worden gerelateerd aan een gebied met een bestemmingswijziging (bijvoorbeeld groengebied).

Ook daarover werd van gedachten gewisseld. Indien het stopzettingsdecreet maximaal succes heeft, zal men inderdaad worden geconfronteerd met het fenomeen van de lege stallen. De minister wijst erop dat indien men geen warme sanering doorvoert, de koude sanering er zeker zal komen. Hiervan zijn reeds de eerste signalen op het terrein zichtbaar, wat inderdaad resulteert in lege stallen. De minister benadrukt het belang om voor dit aspect op het vlak van ruimtelijke ordening een oplossing uit te werken.

Verschillende situaties zullen zich op het terrein voordoen. Een eerste situatie betreft varkenshouderijen die stoppen. Op dat ogenblik wordt een

dergelijk bedrijf zonevreemd. Een tweede situatie betreft het gemengde bedrijf (varkenshouderij en runderen, akkerbouw en varkens). Indien dit bedrijf ingaat op het stopzettingsdecreet komen enkel de varkensstallen leeg en dit is voor de minister de minst problematische situatie. De boer kan immers deze stal nog gebruiken voor opslag, ofwel kan worden overgegaan tot het slopen van de lege varkensstallen.

Indien een landbouwbedrijf zonevreemd wordt, kunnen er zich drie mogelijke situaties aandienen. De eerste mogelijkheid is de bestemmingswijziging tot woonzone. Hiervoor kan worden beroep gedaan op de gemeentelijke reglementering die terzake de Vlaamse minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media heeft uitgewerkt. De bestemmingswijziging impliceert een belangrijke waardevermindering, die op een bepaald moment al dan niet gevaloriseerd zal worden. De minister stelt voor om in die gevallen een eventueel noodzakelijke sloopverplichting te implementeren in de berekening van de planbaten.

Indien het gebied geen bestemmingswijziging ondergaat en gelegen blijft binnen de landbouwzone, wordt men geconfronteerd met een bedrijf waar de stallen leegstaan, maar die eventueel in de toekomst nog voor een andere bedrijvigheid in aanmerking kunnen komen. Dat bedrijfsgebouw kan eventueel worden overgenomen door een derde, waardoor de landbouwactiviteit wordt behouden. In uitzonderlijke gevallen kan het bedrijf een bestemming krijgen die de sloop noodzakelijk maakt. Wanneer dit wordt opgelegd, zonder dat de persoon in kwestie daarom een overtreding heeft begaan, vindt de minister dat de toekenning van een slooppremie kan overwogen worden.

De minister verduidelijkt op vraag van de heer Jef Van Looy dat artikel 13 (voorontwerp van decreet) een wijziging inhoudt van het decreet ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing waarbij de ten gevolge van de stopzetting leegstaande gebouwen slechts na vijf jaar op de Inventaris wordt geregistreerd. Het betalen van een stopzettingsvergoeding weegt immers niet op tegen de zware leegstandsheffing. Vandaar dat aan de vergunninghouder de nodige tijd wordt verleend om een oplossing te zoeken voor de leegstaande gebouwen. Vijf jaar na de stopzetting, worden de leegstaande gebouwen in de Inventaris opgenomen. De heffing wordt ingevoerd vanaf het kalenderjaar dat volgt op de tweede opeenvolgende registratie in de Inventaris. Binnen het kader van het RSV moet er binnen de vijf jaar een oplossing komen. Er is dus uitstel, maar zeker geen afstel.

Hoe dan ook, de minister gaat ervan uit dat er veel stallen zullen zijn die toch niet aangepast zijn aan de huidige normen op vlak van milieu.

2.6. Communicatie en voorlichting en administratieve vereenvoudiging in de landbouw en de invoering van een éénloketsysteem

– *De heer Jos De Meyer* verwijst naar de passage in de Beleidsbrief waarin sprake is van de voorbereiding van een tweemaandelijks tijdschrift voor de boeren. Zitten de boeren echt te wachten op een blaadje van mevrouw Dua ? Hij is daar hoege-naamd niet van overtuigd. In welke middelen wordt terzake voorzien ? Wat is de kostprijs ?

Wat het tweemaandelijks tijdschrift betreft, juicht *de heer Jacky Maes* dit initiatief toe. In de weinige gesprekken die spreker had met de landbouwers, stelt spreker vast dat er altijd informatie uit dezelfde hoek komt en dat die informatie tamelijk gekleurd is. *Spreker* denkt dus het goed zou zijn dat het beleid rechtstreeks met de landbouwers communiceert. De manier waarop de Boerenbond en het ABS de informatie kleuren is immers niet steeds positief te noemen voor de landbouwers. *Spreker* meent bovendien dat men zich niet steeds dient te concentreren op de slechte aspecten van de landbouw. Er zijn immers veel goede, jonge landbouwers en men moet zich vooral tot die mensen richten.

Inzake het tweemaandelijks tijdschrift antwoordt *de minister* als volgt. Voor wat de begroting betreft is men vertrokken van de algemene filosofie dat als het echt over communicatie gaat, men in een globaal communicatiebudget voorziet. Men wil immers vermijden dat elke minister een totaal ander soort campagne opstart. De minister merkt op dat er verwarring is ontstaan ingevolge de libellé op de begroting vermits dit krediet was ingeschreven onder de begrotingspost "communicatie", terwijl men eigenlijk helemaal iets anders voorstelde, nl. sensibilisering, informatie.

– Op vraag van de heer Jef Van Looy licht de minister toe dat voor de financiering van de basiscommunicatie van de ALT een bedrag van 15 miljoen frank is uitgetrokken.

De heer Jos De Meyer vraagt wie zal instaan voor de redactie van dit tijdschrift, waarop *de minister* antwoordt dat deze inderdaad wordt verzorgd door de ALT. Met het oog hierop werden reeds offertes uitgeschreven en het bedrag van 50 miljoen frank

is een globaal bedrag. Bij de basiscommunicatie betreft het onder meer de financiering van brieven en mailings. Naar aanleiding van de VLIF-reglementering is men bijvoorbeeld van plan om individueel alle landbouwers aan te schrijven met een korte nieuwsbrief over deze VLIF-reglementering. Een deel van het geld kan eveneens worden besteed voor imago-ondersteuning met het oog op de versterking van het consumentenvertrouwen in de landbouwproducten.

De heer André-Emiel Bogaert onderstreept het belang van een communicatiebudget in het belang van een positieve perceptie van het landbouwbeleid voor de buitenwereld en de vermindering van het budget met een som van 50 miljoen frank, onder het beheer van de Vlaamse minister-president, vindt spreker geen goede zaak.

– Door *de heer Jos De Meyer* wordt vervolgens de belangrijke beslissing over de administratieve vereenvoudiging van de landbouw toegejuicht, doch *spreker* stelt vast dat voor de praktische uitvoering niet onmiddellijk in de nodige middelen is voorzien. Misschien is het niet nodig. Wanneer kan dit in de praktijk operationeel zijn ? Hoe zal het verder worden uitgewerkt ?

Inzake de administratieve vereenvoudiging stipt de minister aan dat een aantal concrete dossiers terzake snel vorderen. Dit is onder meer het geval voor het formulier waarop de landbouwers maandelijks hun veebezetting en perceelsgewijze bemesting moeten invullen. Het belang hiervan groeit volgens *de minister*. Anderen blijven echter kampen met mestoverschotten. De minister verklaart heel wat telefonische oproepen te ontvangen omdat de uitrijregeling stopt op het ogenblik dat de maïs nog op de akkers staat. Die landbouwers willen uitrijden nadat de maïs is geoogst, maar dat druist in tegen elke logica van bemesting.

De heer Jef Van Looy merkt op dat in de Kempen na de oogst van de maïs overal gras wordt gezaaid en de gronden hebben nood aan stikstof.

– *De heer André Denys* verklaart voorstander te zijn van een rechtstreekse communicatie met de landbouwer, zoals door de minister voorgesteld in de Beleidsbrief. Doch ook een rechtstreekse communicatie met de consument is belangrijk. De vraag is hoeveel meer de consument bereid is te betalen voor betere kwaliteitsproducten. Daar zijn grenzen aan. De consument weet ook niet altijd wat kwaliteit is. Dat heeft te maken met labeling. Op dat vlak meent spreker dat er in het kader van communicatie en voorlichting te weinig vooruit-

gang is geboekt. De verwarring bij de consument blijft.

De heer André Denys, hierin bijgetreden door mevrouw Gardeyn vindt dat het invoeren van een éénloketsysteem nodig is. Dit houdt verband met twee zaken : de herstructurering van de administratie Landbouw en de overheveling van Landbouw van het federale niveau naar het Vlaamse niveau. Vereenvoudiging is pas mogelijk als de reorganisatie op Vlaams en op federaal niveau rond is. *Spreker* refereert aan de gedachtewisseling in de Commissie voor Bestuurlijke Hervorming en de uiteenzetting door minister Sauwens over de reorganisatie van de Vlaamse administratie. Daarbij worden VOI's vervangen door IVA's en EVA's. Er komt ook een volwaardig Vlaams Departement Landbouw. Bovendien krijgen alle departementen agentschappen.

Mevrouw Gardeyn-Debever vraagt zich af wat er zal gebeuren met het VILT. Er is een website, dus de organisaties nemen hun eigen media-initiatieven, maar ook het federaal ministerie van Landbouw doet aan voorlichting. Kan er overleg worden gepleegd, zodat er geen tweesporenbeleid wordt gevoerd ?

Als het rapport gemotiveerd is, zal die beslissen of dit vanuit Kanselarij en Voorlichting naar de verschillende beleidsdomeinen zal gaan. *Spreker* vraagt hierover uitleg. Deze gang van zaken bevreemdt spreker, want net bij de landbouw zal de perceptiewijziging heel wat kracht en middelen vergen.

2.7. Actieplan Biologische Landbouw en betrokkenheid VLAM

– *De heer Jos De Meyer* wenst nadere informatie over het groots actieplan voor de biologische landbouw dat door de minister werd aangekondigd. Enkele mensen hadden de opdracht gekregen dit te bewerkstelligen. In welke mate is dit momenteel operationeel ?

De minister antwoordt hierop als volgt. Voor het thema biologische landbouw werd in één extra personeelslid voorzien. De ingenieurs duurzame landbouw van de buitendiensten zullen uiteraard ook worden ingeschakeld. Vroeger verrichtten ze andere taken.

– *De heer André Denys* meent dat de verwarring bij de consument inzake labeling blijft. Er moet dus

volgens deze spreker meer aandacht gaan naar duurzaamheid binnen de normale landbouwsector. Daarbij moeten de VLAM en alle betrokkenen meer worden geresponsabiliseerd.

Spreker verklaart in de Beleidsbrief het onderscheid tussen beleidsvoorbereiding en -uitvoering en -controle niet terug te vinden. De VLAM doet tegelijkertijd aan beleidsvoorbereiding en -controle.

– *Mevrouw Gardeyn-Debever* kan zich inschrijven in de doelstelling van de minister om te streven naar 10 percent biologische landbouw, maar mist, naast de demonstratieprojecten in milieu- en natuureducatie, het woord landbouweducatie. Overigens moet men ook aan de gangbare landbouw een signaal geven dat er goede bedrijven zijn.

Spreker vraagt vervolgens informatie over de stand van zaken m.b.t. de bespreking van de audit Ernst & Young. De CVP-fractie besliste met de bespreking hiervan te wachten, maar het zou toch interessant zijn, mocht de Commissie hierover na het begrotingsdebat een gedachtewisseling organiseren.

– *De heer André-Emiel Bogaert* legt dit punt voor aan de instemming van de Commissie en merkt daarbij op dat een eerste inleiding reeds werd gegeven op 7 juli 2000, naar aanleiding van een werkbezoek van de Commissie aan de VLAM. Een eerste toelichting over de studie werd reeds gegeven door Ernst & Young.

De voorzitter legt het verzoek om hieraan een afzonderlijke gedachtewisseling te wijden, na het begrotingsdebat voor aan de commissie, die hiermede instemt. Tijdens de eerste inleidende uiteenzetting over de studie van Ernst & Young, die trouwens reeds is overgezonden aan de vaste en plaatsvervangende leden van de commissie, werden reeds een aantal relevante opmerkingen geformuleerd die betrekking hadden op de verplichte bijdrage, de samenstelling van de bestuursorganen, de werking en de besteding van de middelen.

De VLAM zou het vertrouwen van de consument kunnen wekken of herstellen, maar eerst moet er duidelijkheid komen over het wat en hoe van de VLAM.

Bij de totstandkoming van de Vlaamse deelstaat werd gekozen voor de oprichting van VOI's in plaats van een gigantische administratie uit te bouwen. Nu pas wordt hierover een evaluatie gemaakt. Kritische vragen rijzen bij deze spreker over de besteding van de middelen, zijn er staten

binnen de staat gegroeid en was de controle wel toereikend ? Moeten deze VOI's blijven bestaan en in welke vorm ? Moet er een beheersovereenkomst worden afgesloten of niet ? Welke rol moet de VLAM spelen ? Er ontstaan soms entiteiten met een afzonderlijke rechtspersoonlijkheid in het perifere gebied van deze VOI's. Vaak worden deze nieuwe entiteiten gefinancierd door gemeenschapsgelden en dit fenomeen doet zich niet alleen voor inzake de bevoegdheid landbouw.

– *De minister* licht de rol van de VLAM in de communicatie met de consument toe als volgt. De minister informeerde zich hoever het staat met de herstructurering van de VLAM. De inhoudelijke herstructurering verloopt vrij goed. Er is een adviesgroep nieuwe producten met 3 werkgroepen : hoeveproducten, streekproducten en biologische producten. Deze herstructurering wordt begeleid door een onafhankelijke persoon. De bedoeling is zowel de rand-VZW's als de protocollen met de beroepsverenigingen te evalueren. De VLAM moet nu een eigen strategie uitwerken.

Het is de bedoeling om binnen de administratie van de ALT een beleidscel op te richten voor promotie en kwaliteit. Daarnaast is er een VZW die werkt met eigen middelen. Die moet zelf haar promotie organiseren via een beheersovereenkomst met het beleid. Wat het personeelsstatuut betreft, dat een van de heikele punten is, moet het personeel kiezen.

Als iemand die momenteel ambtenaar is, kiest om als ambtenaar bij de ALT te werken, dan zal hij in de beleidscel kwaliteit en promotie terechtkomen. Kiest hij om te blijven werken in een VZW-structuur, dan kiest hij automatisch voor het privé-statuuut. De inning van de gelden zou binnenkort decretaal worden geregeld. De VZW kan innen, maar dan moet dit jaarlijks in de begroting worden goedgekeurd, wat aan de heer André-Emiel Bogaert de bedenking ontlokt dat dit misschien ook een goede oplossing is voor het verleden. De minister betwijfelt of hiervoor een beroep kan worden gedaan op een retroactieve regeling. Oorspronkelijk lag het in de bedoeling om deze problematiek te regelen via het verzameldecreet.

– *De heren Jacky Maes en André-Emiel Bogaert* benadrukken de belangrijke rol die de VLAM kan spelen in de promotie van biologische land- en tuinbouwproducten en het percentage van 10 procent waarover men in verband met de biologische landbouw spreekt is perfect haalbaar. De kruidenierswinkel bij spreker in de straat krijgt elke week 40 mensen over de vloer die biologische landbouw-

producten willen. Men moet vooraf betalen en de kruidenier moet op een gegeven ogenblik stoppen met het aannemen van bestellingen. Als dat in de buurt van spreker gebeurt, dan gebeurt dat overal.

Ook *de heer André-Emiel Bogaert* kan zich inschrijven in de bevordering van de biologische landbouw, maar merkt op dat hierdoor misschien het gevaar zou ontstaan om de traditionele landbouw als minderwaardig te beschouwen. *Spreker* vraagt of er geen traditionele landbouw kan worden ontwikkeld die het vertrouwen van de consument wekt. Wordt dat niet te weinig benadrukt ? De oprichting van een kennis- en informatiecentrum dat uitsluitend onderzoek zou doen in het kader van de biologische landbouw wijst in die richting.

De minister antwoordt hierop dat het om een beperkt privé-initiatief gaat dat financiële middelen krijgt. De vele kleine groepen in de sector van de biologische landbouw krijgen middelen voor een gecoördineerd centrum. Hierop wenst *de heer André-Emiel Bogaert* te vernemen of men een gelijkaardig initiatief plant voor de ondersteuning van het onderzoek in de traditionele landbouw.

– *De heer Jacky Maes* pleit voor een verbetering van het imago van de producent. Na de mestproblematiek, na de dioxinecrisis en na de recente gebeurtenissen in verband met de veeteelt zou het goed zijn aan het imago van de producent te werken. Het heeft immers geen enkele zin dat er geproduceerd wordt zonder dat er bij de consument vertrouwen in de sector aanwezig is.

De heer Jacques Laverge benadrukt het belang van een constante kwaliteitscontrole op de voedselketen. Vele consumenten hebben hun vertrouwen in landbouwproducten verloren. De landbouwer wordt afgeschilderd als iemand die niet meer zorgt voor gezonde voeding. Controles alleen zullen dat niet oplossen. De totstandkoming van biologische landbouw zal meer vereisen dan dat.

– *De minister* antwoordt op de verschillende opmerkingen inzake het actieplan biologische landbouw en de biologische landbouw in het algemeen als volgt. Wat de door de heer André Denys voorgestelde derde weg betreft, kan de minister hiermede instemmen. Het is immers de bedoeling dat de landbouw duurzaam zou worden. De heer André Denys sprak over cijfers van 90 procent, maar de minister meent dat tegen 2010 10 procent van het landbouwareaal voor de biologische teelten een zeer ambitieuze doelstelling is.

Belangrijk vindt *de minister* dat er werk wordt gemaakt van een grondige discussie over de labels. De verwarring die hierover heerst dient te worden uitgeklaard en er zal een regeling worden uitgewerkt op het Vlaamse niveau.

De minister betreurt dat men de indruk heeft dat het beleid enkel over biologische landbouw gaat. Dit thema is wellicht teveel aan bod gekomen in de beleidsbrief. De biologische landbouw op zich komt in feite niet veel aan bod, het beleid gaat vooral over de richting die de landbouw uitgaat en over een oplossing voor het mestprobleem. Al deze punten hebben te maken met duurzame landbouw. Bovendien valt elke inhaaloperatie op. We hebben het actieplan opgemaakt in het begin van de legislatuur, omdat er anders niet veel van in huis zou komen.

Op de vraag van *de heer André-Emiel Bogaert* inzake het Kennis- en Informatiecentrum, antwoordt de minister dat de Administratie hierin een spilfunctie zal vervullen en de concrete uitwerking hiervan is nog niet afgerond. *De minister* steunt het initiatief ter bevordering van de biologische landbouw en de professionalisering hiervan dient verder te worden aangemoedigd. Men moet die steun evenwel niet overroepen, want de sector is reeds blij met een jaarlijkse toelage van 12 miljoen frank.

– *De heer Jef Van Looy* vraagt aan de minister meer informatie over de hoge kostprijs van de controle op biologische land- en tuinbouwproducten.

De heer De Leener, medewerker van minister Vera Dua, licht dit toe als volgt. De gangbare controles gebeuren op alle producten, biologische én niet-biologische. Daarvoor betaalt men overal hetzelfde. Er zijn bijkomende kosten voor de biologische sector, want die wordt ook gecontroleerd door een privé-instelling, geaccrediteerd door de federale minister. De kostprijs bedraagt 13.000 tot 220.000 frank per jaar. Dat is veel geld, zeker als het bedrijf nog in de startfase zit.

– In het kader van het Actieplan voor de Biologische Landbouw werd overeengekomen om via de opname van resultaatsverbintenissen in de beheersovereenkomsten te streven naar de terugdringing van bestrijdingsmiddelen. *De heer Jef Van Looy* vraagt hierover meer uitleg.

De minister licht dit toe als volgt. Het is een algemeen gehanteerd principe bij de afsluiting van beheersovereenkomsten voor milieumaatregelen dat men in ruil voor steun cijfermatig moet aantonen

dat de verbintenissen worden nageleefd. *De heer De Leener, medewerker van de minister* wijst erop dat ook voor de sierteelt een registratiesysteem bestaat. Er wordt 10.000 frank gespendeerd om dat registratiesysteem ook te gebruiken voor het meten van het verbruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. Op zich is dit een goede maatregel, doch men kan niet spreken van een echte milieumaatregel. Vermits het terugdringen van het verbruik van gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen jaarlijks kan fluctueren, wordt er slechts uitbetaald indien het verbruik met 25 procent vermindert en dit gespreid over een periode van twee jaar. *Spreker* merkt op dat men in de groenteteelt vlotter de omschakeling maakt naar een biologische gewasbescherming vermits het residu kleiner is. In de sierteelt is dit echter niet het geval, want bloemen zijn niet voor menselijke consumptie.

– *De heer Jef Van Looy* verklaart zich niet van de indruk te kunnen ontdoen dat de minister de glasteelt beschouwt als voorbijgestreefd.

Dit wordt evenwel door *de minister* ten stelligste ontkend. *De minister* wenst zelfs de glasteeltsector aan te moedigen tot het aanwenden van energiebesparende productiemethoden, gelet op het bijzonder kapitaalintensieve karakter van deze sector. De minister stelt vast dat vaak nog wordt gewerkt met verouderde serres en begrijpt dat de glas- en sierteeltsector vragende partij zijn voor meer steunmaatregelen, doch de privé-sector moet ook een financiële inspanning doen op het vlak van investeringen in eigentijdse serrebouw.

De heer Jef Van Looy stelt vast dat ondanks de grote inspanningen de biologische productiewijze slechts een beperkt groenteaanbod oplevert. Een groot deel van de groenten die vandaag in de winkel liggen worden ingevoerd en de glasteelt is de enige mogelijkheid om een assortiment aan groenten te genereren. Het verschil met de biologische teelt ligt in de bemestingswijze.

De minister stelt dat groenteteelt ook in niet verwarmde serres succesvol kan zijn en tot goede oogsten kan leiden. De "koude" glasteelt bespaart de telers de zware energiefactuur, waarop de heer Jef Van Looy vaststelt dat het soms gemakkelijk is om bij te stoken als het klimaat dit vereist, al is het glas zelf een captatie van energie.

2.8. Ruimtelijke ordening en verwevenheid landbouw & natuur en toerisme en ruimtelijke ordening

De heer Jos De Meyer merkt op dat de tekst van de Beleidsbrief van de minister ook hier mooi oogt, maar de praktijk is enigszins anders. *Mevrouw Gardeyn-Debever* brengt onder de aandacht van de minister dat er ingevolge de nauwe verwevenheid van de landbouw met tal van aspecten, de landbouwer in de grootste onzekerheid leeft omtrent zijn voortbestaan. Deze bestaansonzekerheid drukt op de landbouwer, waardoor investeringen worden uitgesteld. Hierop merkt *de heer André-Emiel Bogaert* op dat veel bedrijven in moeilijkheden verkeren en dat de term "armoedebestrijding" zoals door de Beleidsbrief wordt gehanteerd, in feite moet worden geïnterpreteerd als "steun aan bedrijven in moeilijkheden". *De minister* treedt deze nuance bij.

Spreker verklaart zich niet van de indruk te kunnen ontdoen dat een en ander blijft steken, al is men dan toch al een eind verder gevorderd. Men lijkt wel bang om te spreken over homogene landbouwgebieden.

De gewestplanherzieningen die tijdens deze regeerperiode werden goedgekeurd, waren volgens spreker eenzijdig gericht op het groen. Voor een omgekeerde beweging, waarbij het huidige landbouwareaal binnen een andere bestemming opnieuw een landbouwbestemming krijgt, was geen aandacht. Bij gewestplanherzieningen en andere problemen inzake ruimtelijke ordening is er volgens spreker geen minister van Landbouw in de Vlaamse regering, maar wel een minister van Leefmilieu. De verwevenheid met natuur in landbouwgebieden moet, maar omgekeerd laat men geen verwevenheid voor landbouw in natuurgebieden toe.

Men signaleert dat in West-Vlaanderen de administratie – ondanks inmenging van de minister – in het overgrote deel van de gevallen nog steeds weigert om *beheersovereenkomsten voor natuurgebieden* af te sluiten. Wat is de huidige stand van zaken?

De uitholling van het instrument *ruilverkaveling* is echt niet mooi om te zien. Over de groundbank van Doel bestaan al meer dan een jaar voorstellen, maar de uitvoering laat nog steeds op zich wachten. De verwevenheid tussen landbouw en natuur die men ten noorden van Doel tot stand wilde brengen met het bestemmingsvoorschrift "agrarisch gebied met polderkarakter" werd gewijzigd

naar "valleigebied" zonder enig overleg met de landbouwsector of het gemeentebestuur. In Krui-beke kon een verwevingsgebied perfect worden ingericht als buffer tegen overstromingsgevaar zonder de verweving tussen landbouw en natuur of de recreatiemogelijkheid voor fietsers en wandelaars in het gedrang te brengen.

Men wil daar echter per se een moeras creëren zodat het gebied niet meer kan worden gebruikt, niet voor landbouw en niet voor recreatie. Bovendien zit daaraan een miljardenfactuur vast. Er moeten nog wachtbekkens worden aangelegd buiten de polder. Ook hiervoor wordt grond onttrokken aan de landbouw.

Wat de ruilverkaveling betreft en de invloed hiervan op het landbouwareaal en het natuurbehoud refereert *mevrouw Gardeyn-Debever* naar het geslaagde en verrijkende werkbezoek van de Commissie aan de Provinciale Afdeling van de Vlaamse Landmaatschappij te Gent op vrijdag 10 november jl. Aan de hand van terreinbezoeken verkregen de commissieleden een beter inzicht in de problematiek van ruilverkaveling, landschapsbeheer en natuurbehoud. Spreker verklaart alle vertrouwen te hebben in de goede werking van de VLM want die zit op de goede weg.

De heer Jos De Meyer hoopt oprecht dat de minister het dossier inzake wachtbekkens nog eens bekijkt en bij deze gelegenheid nodigt spreker de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uit om ter plaatse de onrealistische plannen van de minister te gaan bekijken. Geen enkele Waaslander gelooft nog dat men naast een minister van Leefmilieu ook nog een minister van Landbouw heeft.

– Op de vragen van *mevrouw Gardeyn* inzake de relatie landbouw-natuurbehoud-ruimtelijke ordening antwoordt *de minister* als volgt.

Wat de timing inzake ruimtelijke ordening betreft heeft de minister alles afgerond. Doch *de minister* wijst erop dat de planologen het signaal geven dat men nog geen aanvang dient te nemen met de afbakening van de open ruimte vooraleer hun werk is afgerond. De sectorale aanspraken van de landbouw dienen in samenhang met deze van andere sectoren (toerisme en stedelijke gebieden) te worden afgewogen en in deze hypothese vreest de minister dat de invulling van de verschillende sectorale aanspraken op de open ruimte wel enige jaren in beslag zullen kunnen nemen.

– Hierop repliceert *de heer Jef Van Looy* dat de minister haar taak heeft afgerond, doch spreker vraagt zich af of er wel voldoende grond beschikbaar is, waarop de minister antwoordt dat de drie cijfers in het regeerakkoord bij *de minister* het houvast zijn voor het voeren van haar beleid inzake het landbouwareaal en deze cijfers zijn overgenomen uit het RSV.

De heer Jef Van Looy stelt vast dat de plannen van de minister klaar zijn waarop dan door de minister cijfers worden geplakt, wat door de minister wordt weerlegd als volgt. De gewenste landbouwstructuur is bijvoorbeeld niet de definitieve afbakening. Dat is natuurlijk meer dan 750.000 hectare. De gewenste natuurstructuur is meer dan in het RSV staat. De grootse plannen voor bosuitbreiding zullen niet allemaal worden uitgevoerd. Nu moet de afweging gebeuren.

De heer Jef Van Looy stelt vast dat de gemeenten en de bevolking daar blijkbaar weinig zeggenschap over hebben. Dit wordt door de minister beaamd, vermits de procedurevoorschriften hiervoor wettelijk zijn bepaald.

De heer Jef Van Looy merkt op dat de minister geld heeft vrijgemaakt voor de aankoop van landbouwgronden en de bebossing hiervan. Dient een dergelijke aangelegenheid niet te worden geregeld in het kader van de gewenste bosstructuur? Over welke bebossingsplannen gaat het?

– *Minister Vera Dua* verduidelijkt dit als volgt. De gewenste bosstructuur bestaat al vijf jaar en wordt verwezenlijkt aan de hand van de afbakening en vastlegging van bosuitbreidingszones, bosbeschermingsgebieden en boscorridors. Waar door de bevolking gevraagd, wordt aan actieve bosuitbreiding gedaan op voorwaarde dat hierover consensus bestaat tussen het gemeentebestuur, de bevolking en meestal ook het provinciebestuur. Wat thans wordt gerealiseerd op het vlak van bosuitbreiding past binnen de gewenste bosstructuur en wordt gedragen door de lokale besturen.

– *De heer Jef Van Looy* stelt vast indien men wenst te bouwen in agrarisch gebied men dit slechts kan indien hierover een officieel advies werd ingewonnen. *Spreker* vraagt zich af wie adviseert bij de bebossing vermits men landbouwgronden aankoopt met het oog op de bebossing ervan.

De minister verduidelijkt dat men in dit geval eerst overgaat tot de afbakening van de gebieden die hiervoor in aanmerking komen. Voor bepaalde her- en bebossingsprojecten wordt Europese steun

gegeven en meestal is dit slechts na vele jaren overleg. Het bebossen van gebieden wordt vooraf grondig bestudeerd en men gaat niet over één nacht ijs. Op vraag van de heer Jef Van Looy of de aankoop wordt gedaan vooraleer het plan onderworpen is aan een openbaar onderzoek, antwoordt de minister dat dit inderdaad mogelijk is, namelijk bij een gewestplanwijziging die expliciet een bosuitbreiding inhoudt.

De heer Jef Van Looy vraagt aan *de minister* wat er zal gebeuren met de bossen die gelegen zijn binnen een landbouwzone. *Spreker* verwijst naar zijn omgeving waar honderden hectare bos in landbouwgebieden liggen, wat door *de minister* wordt betwijfeld, waarop *spreker* repliceert dat het wel degelijk om 150 hectare gaat. *De minister* drukt hierover haar verwondering uit, waarop *de heer Jef Van Looy* volgende toelichting geeft. Op het gewestplan werd 150 hectare als landbouwgrond ingekleurd, terwijl het in feite om bossen gaat. Wat moet daarmee gebeuren? Wordt dat bosstructuur?

De minister verklaart de plannen niet uit het hoofd te kennen, maar de bosbouwsector heeft een aantal suggesties ingediend met betrekking tot de gewenste bosstructuur, zonder zich evenwel rigide op te stellen. Op basis hiervan zal de planologische afweging gebeuren. *De heer Jef Van Looy* kan deze redenering bijtreden, maar merkt toch op dat de betrokken bossen die binnen de landbouwzone liggen, op het gewestplan zijn ingekleurd als landbouwgebied.

De minister zou het niet verstandig vinden om zich te laten vastpinnen door de gewestplannen, waarop de heer Jef Van Looy repliceert door te stellen: "Het zijn bossen, het zullen bossen blijven, zelfs als er gekapt wordt, wordt er opnieuw bebost. We kunnen beter andere grond kiezen voor landbouwgebied". *Spreker* verklaart zich niet van deze indruk te kunnen ontdoen maar als er echter moet worden gekapt, dan vormen vijf bomen als een bos.

De heer André-Emiel Bogaert vermoedt dat iedereen bang het eindresultaat afwacht, want indien men al deze wenskaarten en quota naast elkaar leggen, komt men wellicht tot enorme overlappingen.

Op vraag van *de heer André-Emiel Bogaert* hoe men dit probleem gaat aanpakken antwoordt de minister dat er een openbaar onderzoek zal worden opgestart met maatschappelijke debatten. Voor dit soort gebieden dringt de tijd niet zo, maar het wordt geen gemakkelijke oefening, maar het

basiswerk is geleverd en daarover verheugt de minister zich.

Volgens *de heer André Denys* zal de invulling van de sectorale ruimteaanpakken van landbouw, economie of natuur in het Structuurplan Vlaanderen echter niet kloppen. Er werd reeds een centrale planning opgemaakt. *Spreker* verklaart onlangs een kijkje te hebben genomen wat het ontwerp betreft dat dienaangaande door de provincie Oost-Vlaanderen werd opgemaakt. Hieruit blijkt dat Zulte 12 hectare bedrijvenszone krijgt. In de gemeente Zulte zijn er vijftig goed draaiende bedrijven die zonevreemd zijn, voor 35 hectare.

Er is geen industriezone meer. Er is 12 hectare om die zonevreemde bedrijven te regulariseren. Van die vijftig bedrijven zijn er zeker 45 waarvan niemand stelt dat ze moeten sluiten : 45 bedrijven betekent 30 hectare. Volgens het provinciaal structuurplan Oost-Vlaanderen krijgt men 12 hectare toegewezen. Op grond hiervan besluit spreker dat de centrale planning niet kan kloppen, dit is de realiteit en hiermede dient rekening te worden gehouden.

Spreker verklaart m.b.t. de problematiek van de verwevenheid van landbouw en milieu wat het aspect ruimte betreft, veel vertrouwen te hebben in de beheerscontracten. *Spreker* is ervan overtuigd dat er een nieuwe generatie landbouwers is, die bereid is om op een duurzame en milieuvriendelijke manier, via beheerscontracten en op basis van bepaalde vergoedingen, afspraken te maken.

Nog een aspect inzake de verwevenheid van landbouw en natuur betreft volgens spreker het waterbeleid. Vermits dit aspect niet kan ontkoppeld worden aan het aspect landbouw, verwijst spreker naar de vaststelling van de minister dat de overstromingen in sterke mate een gevolg zijn van het feit dat men door allerlei maatregelen het water niet langer de tijd geeft om in de bodem te dringen.

De heer Denys treedt de heer Jos De Meyer bij die pleit voor een beter wachtbekkenbeheer en de aanleg van een groter aantal wachtbekkens.

De Commissie Landbouw dient hieraan naar de toekomst meer aandacht te besteden. *Spreker* verklaart voorstander te zijn van het werken met een groter aantal wachtbekkens en meent dat men langsheen de Leie de meanders bijvoorbeeld opnieuw zou kunnen verbinden met de rivier.

Als gevolg van deze problematiek zijn heel wat landbouwgronden waterzieke gronden. Als men

daarvoor geen beheerscontract afsluit, zal er altijd een druk zijn om dat tegen te houden. De specifieke vraag van spreker luidt of er in het kader van de beheerscontracten voorzien is in mogelijke vergoedingen.

De minister beaamt dat voor wat Kruibeke betreft, in opdracht van voormalig minister Kelchtermans reeds heel wat voorbereidend werk werd verricht en de minister kon aan dit dossier niet zomaar een andere wending geven.

De heer Jos De Meyer stelt dat aan het dossier toch een andere wending is gegeven. *Spreker* kan erin komen dat die plek als overstromingsgebied wordt gebruikt op momenten dat de veiligheid van de mensen in gevaar komt. Het is evident dat dit aspect van het gebied de hoogste prioriteit krijgt, maar is het echter niet eens met het huidige beleid van de minister waarbij het gebied bij elke hoogwaterstand onder water wordt gezet.

De minister kan begrip opbrengen voor de bezorgdheid van de heren André Denys en Jos De Meyer. De minister gelooft in deze zaak. Om een echte compensatie te vormen voor de gebieden die werden vernietigd, kon de bestaande situatie in Kruibeke niet worden gehandhaafd.

Ook *de minister* vindt het bestaande populierenlandschap heel mooi en recreatief heel aantrekkelijk, maar er moet iets gebeuren. Europa pikt het niet dat een vogelrichtlijngebied wordt vernietigd ten gunste van de havenuitbreiding, zonder dat dit verlies wordt gecompenseerd. De compensatie moet evenwaardig zijn en de minister heeft het voorstel van de deskundigen overgenomen. Hoe spijtig het ook is, een gebied met populieren is voor Europa niet voldoende. De recreatieve functie zal blijven bestaan.

De minister beaamt de stelling van de heer Jos De Meyer dat het gebied geen volledige potpolder wordt die enkel bij springtij overstroomt. Een deel wordt een schorregebied. Ook dat zal heel mooi zijn, het wordt een nieuw Verdrongen Land van Saeftinghe.

De heer André-Emiel Bogaert stelt uit het voorgaande vast dat er steeds een belangrijk spanningsveld zal bestaan tussen het ruimtelijke aspect en het landbouwaspect. Het RSV, aangevuld met tal van andere soorten planning, is een schitterend instrument.

Uiteindelijk zou dit echter kunnen resulteren in deelgebieden die elkaar overlappen en dit zal voor

enorme problemen zorgen. Er is het probleem van de stedelijke afbakeningsgebieden, van de gemeentelijke, provinciale en gewestelijke ruimtelijke structuurplanning. Die planning leidt tot wijzigingen voor de landbouw. De vraag rijst wat het eindresultaat zal zijn van de ruimtelijke planning op het landbouwareaal.

Men dient zich hiervoor te hoeden, zoniet dient men binnen enkele jaren een aantal commissies op te richten om te bepalen wat in feite werd bedoeld met de studies die men jarenlang heeft gevraagd over alle mogelijke aspecten verbonden met de problematiek van de diverse sectorale aanspraken.

Daartoe zouden de enorme intellectuele en financiële inspanningen die nu gebeuren immers kunnen leiden en deze evolutie dient nauwgezet opgevolgd te worden vanuit de bevoegdheid landbouw. Een en ander wordt immers ook nauwgezet gevolgd vanuit de ecologische en ruimtelijke invalshoek. De landbouw mag daarbij niet in het verdomhoekje komen en verdient een rechtmatige plaats in dit spanningsveld.

De minister antwoordt dat er inderdaad nood is aan een geïntegreerde aanpak en dat deze best wordt gediend door een goede samenwerking tussen de VLM en de ALT en hierin past eveneens het éénloketbeleid.

Aan de landbouwsector werd beloofd om uiterlijk eind 2001 concrete vooruitgang te boeken inzake de vereenvoudiging. De technische knowhow is ter beschikking bij de VLM en niet bij de administratie. Daarom wordt het loket bij de VLM ondergebracht. In de toekomst zal worden beslist waar het Kenniscentrum zal worden ingeplant.

De minister antwoordt op al de vragen en opmerkingen inzake de relatie landbouw-, natuur- en waterbeheer als volgt.

Het is inderdaad zo dat over landbouw in natuurgebieden reeds veel is gezegd. Op de vraag van de heer Denys over specifieke beheersovereenkomsten inzake water antwoordt *de minister* als volgt. Om te beginnen is er al de overeenkomst in verband met erosiebestrijding en dit is niet hetzelfde als de heer Denys bedoelt, doch er is reeds één invulling van een lacune.

Momenteel is een medewerker in samenwerking met de afdeling Water aan het bekijken of er geen beheersovereenkomsten kunnen worden uitgewerkt die specifiek te maken hebben met het waterpeil. Zeker in West-Vlaanderen is dat immers

vaak het strijdpunt : leg het waterpeil 5 centimeter hoger en de landbouwsector schreeuwt moord en brand ; verlaag het met 5 centimeter en de natuur lijdt eronder.

De heer Jef Van Looy merkt op dat er reeds een aantal projecten lopen in landbouwzones. Deze projecten worden opgestart in samenwerking met Nederland en beogen de beheersing van het water-niveau, waarvan onder meer reeds in Antwerpen werk wordt gemaakt in functie van het watergebruik en ook van de natuur.

Minister Vera Dua stipt aan dat in een aantal zones de beheersovereenkomst slechts met succes zal kunnen worden uitgewerkt, op voorwaarde dat men aan de landbouwers een billijke vergoeding geeft en dit kan niet zo vlot worden ingekaderd in de beheersovereenkomst. De minister zal laten nagaan hoe dit probleem best wordt aangepakt.

– Toerisme

Door *de heren Jacky Maes en Jacques Laverge* wordt aandacht gevraagd voor het hoevetoerisme. De heer Maes merkt op dat tijdens de vorige zittingsperiode het decreet op de logiesverstrekkende bedrijven in de Commissie werd goedgekeurd. Door dit decreet wou men aan de landbouwers een bijkomend inkomen verschaffen en dit is positief.

Spreker stelt vast dat eenzelfde doelstelling wordt beoogd vanuit de invalshoek van het plattelandstoerisme. Zal dat de zaken niet op zijn kop zetten ? Is de landbouw ermee gediend dat men leegstaande hoeses ombouwt tot hotels ? Zal zo het landbouwersberoep in hoofdactiviteit niet verdwijnen ? Men moet men de nodige omzichtigheid tewerk gaan.

De heer Jacques Laverge stelt vast dat de landbouwsector in volle mutatie is en dat er zich een beweging van productvernieuwing en schaalvergroting voltrekt. *Spreker* vraagt zich af of deze processen niet moeten worden bijgestuurd. De landbouwsector kan vele kanten op en spreker vraagt zich af welke bestemming men aan de hoeses zal geven van de landbouwers die hun hoofdactiviteit stopzetten.

Wat het hoevetoerisme en logiesverstrekkende bedrijven betreft, stelt *mevrouw Vera Dua* voor om deze vragen te laten beantwoorden door minister Landuyt.

2.9. De Europese context : Programma Plattelandsontwikkeling krijgt groen licht van Europa en verdere regionalisering van de landbouw

De heer Jos De Meyer stelt vast dat de middelen voor de begroting Plattelandsontwikkeling 2001 aanzienlijk afnemen, terwijl dit toch een belangrijk onderdeel vormt van het Europese en Vlaamse landbouwbeleid. *Spreker* vraagt hierover nadere informatie.

De minister licht de vermindering van de middelen voor plattelandsontwikkeling toe als volgt. De gebieden die eerder in aanmerking kwamen, waren 5b-gebieden en deze ressorteren onder een afzonderlijke regeling. Thans wordt inzake de plattelandsontwikkeling geopteerd voor een horizontaal begrotingsprogramma.

Volgens de beleidsnota treft *de minister* geen voorzieningen voor een verdere *regionalisering* van Landbouw. Wordt dit voorbereid op Vlaams niveau ? Of staat de Vlaamse minister achter de federale visie ? Minister Aelvoet trekt duidelijk de federale kaart. Om de operatie "administratieve vereenvoudiging" te laten slagen, moet DG3 dringend worden geregionaliseerd zoals in de nota van de ministerraad van april staat. Welke houding neemt de Vlaamse minister aan ? *Spreker* juicht de regionalisering van Landbouw toe en gaat ervan uit dat de VLM binnen dat beleidsdomein valt.

Het Vlaams Plan voor Plattelandsontwikkeling werd weken geleden al goedgekeurd. Namens zijn fractie wenst *spreker*, hierin bijgetreden door *mevrouw Gardeyn-Debever* uitleg bij en een discussie over dat plan in deze commissie.

De commissie beslist om op basis van het document dat de minister ter beschikking heeft gesteld ter zitting, na het begrotingsdebat een afzonderlijke gedachtewisseling over dit document te organiseren.

Het lijvige document zal worden ter beschikking gesteld door de Administratie van Land- en Tuinbouw (ALT) van het commissiesecretariaat en zal zodra beschikbaar, aan de vaste en plaatsvervangende leden van de Commissie worden overgezonden.

Wat de verdere administratieve vereenvoudiging van de landbouw betreft, verklaart *de heer André Denys* dat de hamvraag is welke zaken men binnen de administratie dient te houden.

De scheidingslijn tussen beleidsvoorbereiding en -uitvoering ligt soms moeilijk. Het parlement moet daarover echter in openheid een discussie kunnen voeren voordat er definitieve beslissingen worden genomen en voordat de parlementsleden worden gemanipuleerd door mensen die over meer technische knowhow beschikken.

Hoe ziet de minister de overgang, meer bepaald *de regionalisering* ? Wat wordt overgenomen ? DG1, DG2, delen van DG4 en DG5 ? Men moet dit dan beschouwen als een groot landbouwministerie.

Spreker is terzake vooral bekommerd om DG4 en DG5. Het zijn de controlediensten die momenteel een dubbele functie hebben. Ze controleren voor een deel het sanitaire aspect en voor een deel het landbouweconomische en *spreker* vreest dat mevrouw Aelvoet alles naar zich wil toehalen. *Spreker* verklaart absoluut voorstander te zijn van samenwerking met de gewesten op het vlak van de volksgezondheid.

Spreker wenst daarin geen enkel risico te lopen, maar als alles onder die mastodont van het federale voedselagentschap zal ressorteren, dan is dat geen goede zaak.

Spreker pleit er dan ook voor om alle landbouweconomische elementen uit DG 4 en DG 5 te regionaliseren of om een samenwerkingsakkoord af te sluiten met het federale agentschap om de via die controles verkregen informatie onmiddellijk en verplicht door te geven.

Men hoort soms wel eens dat de Boerenbond tegen defederalisering zou zijn. Dit is onjuist. De Boerenbond wilde enkel wijzen op de moeilijkheidsgraad van de onderhandelingen met Europa. In dit kader pleit *de heer André Denys* voor een goede samenspraak met het federale niveau én met het andere gewest, dus met de ministers Gabriels en Happart.

De heer André-Emiel Bogaert stelt vast dat de dualiteit tussen het federale en het gewestelijke niveau op het vlak van de landbouw voor de landbouwers leidt tot een ingewikkelde situatie, maar ook de burgers en zelfs de volksvertegenwoordigers klagen over de bevoegdheidsversnippering. Op het gewestelijke vlak alleen al ligt de zaak zeer ingewikkeld en de interactie tussen het Europese, regionale en federale niveau, maakt alles nog moeilijker.

Spreker vraagt ook informatie over de praktische modaliteiten inzake de uitvoering van het Sint-

Hedwigakkoord. Hoe zullen de afspraken worden ingevuld op het terrein ? De onduidelijkheid die hierover heerst weegt op het beleid, op de consumenten, op de landbouwers en hun organisaties. Diverse partijen trachten het laken naar zich toe te trekken.

Er is zelfs sprake van de oprichting van één omvangrijk agentschap, dat in feite de bevoegdheden op zich zal nemen. Men vraagt zich op dit ogenblik nog steeds af welke bevoegdheden inzake landbouw zullen worden geregionaliseerd.

Het is een uitdaging om deze knoop zo vlug mogelijk te ontwarren en dit heeft niets te maken met mogelijke ministeriële aspiraties van Vlaamse parlementsleden. Niet zozeer tegenover de politieke wereld, maar wel tegenover het veld moet er zo vlug mogelijk duidelijkheid komen over de richting waarin men wil gaan. Het Vlaams Parlement moet erop aandringen dat de regering via het overleg tussen de gewesten zo vlug mogelijk die duidelijkheid schept.

In deze context brengt *de heer André Denys* nog onder de aandacht van de Commissie dat België volgend jaar het EU-voorzitterschap waarneemt. *Spreker* vraagt nadere informatie omtrent de organisatie hiervan. Wordt de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw hierbij betrokken ? Welke landbouwstandpunten zal het Vlaamse Gewest daar verdedigen ?

Spreker stelt vast dat de staatsstructuur niet eenvoudig is, maar door nu reeds ter voorbereiding van het EU-voorzitterschap constructieve gesprekken aan te knopen met het federale niveau en met het andere gewest, kan men de handicap van de overheveling overbruggen. Dat men ook binnen een gedefederaliseerde staatsstructuur op Europees niveau kan meepraten, moet precies onze eerste uitdaging zijn.

De minister antwoordt op de vragen met betrekking tot de regionalisering als volgt.

De eerste indruk van de minister is dat alles heel traag verloopt. De bal ligt echter niet in het kamp van de minister. De federale overheid moet de eerste stap zetten. De minister verklaart geen enkel rechtstreeks initiatief te kunnen nemen. Er is reeds een ambtenaar aangesteld om de regionalisering grondig voor te bereiden zodat men een blauwdruk in handen heeft van wat naar de gewesten moet worden overgeheveld. Het gaat daarbij niet enkel over bevoegdheden, maar ook over personeel en

middelen. Ook de vorm en de structuur worden vastgelegd.

Vorige week heeft de Vlaamse regering beslist een permanente groep op te richten van alle betrokken ministers, met name minister Sauwens, de minister-president en de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw.

Daarnaast is er al tweemaal gecorrespondeerd met de federale ministers Michel en Vande Lanotte. Beiden hebben daarop een totaal verschillend antwoord gegeven.

De minister heeft zelf een brief geschreven naar minister Van Den Bossche. Met zijn Copernicusplan kan hij immers heel het proces hypothekeren. Anderzijds voelt de minister een grote loyaliteit tegenover minister Aelvoet die een Agentschap moet oprichten waarvoor er praktisch geen personeel is. Er moet dus op een bepaald moment een opportunistische streep worden getrokken, waardoor minister Aelvoet haar agentschap kan opzetten, terwijl de Vlaamse regering verder kan gaan onderhandelen over de blauwdruk met het federaal en het Waals niveau.

De heer Jacques Laverge meent dat het probleem ligt in het feit dat men aan het verkavelen is en waarbij een aantal opties zijn genomen. Nu willen echter bepaalde ministers een stukje landbouw terugnemen om een en ander op federaal niveau te houden. Er is dus geen duidelijkheid en er heerst ook onduidelijkheid over de opdracht van het Federaal Agentschap.

De minister stelt dat de hamvraag is hoe men zich gaat organiseren om op Europees vlak de belangen van de landbouw maximaal te verdedigen. Dit vereist een aantal ambtenaren op het federaal niveau. Daarvan probeert men momenteel een blauwdruk te maken. Men mag ook de beweging die dit betekent voor de administraties niet onderschatten. Zowel het Copernicusplan als de regionalisering zijn een enorme belasting voor de administratieve molen. Bovendien lijkt het de minister niet opportuun dit proces door te voeren op het moment dat België het voorzitterschap heeft.

De heer De Meyer onderschrijft de bezorgdheid van de minister die stelt dat de belangen van de landbouw op Europees vlak op een correcte manier moeten worden verdedigd. Wat vandaag voorligt, is echter heel onduidelijk.

De minister vermoedt dat de twee federale ministers daar momenteel mee bezig zijn. Op een bepaald moment moeten de gewesten daar zeer nauw bij betrokken worden. De minister zal deze bekommernis overmaken aan de federale minister van Landbouw, de heer Gabriels.

Wat DG4 en DG5 betreft, antwoordt de minister op de bedenking van de heer André Denys als volgt. Deze twee departementen zullen misschien automatisch naar het federale agentschap worden overgeheveld. Indien dit doorgang zou vinden, komt men voor een complexe situatie te staan.

Wat het probleem van het Europese voorzitterschap en het Europees beleid betreft stipt de minister aan dat momenteel alle afspraken inzake Europa worden behandeld tijdens de wekelijkse of tweewekelijkse interministeriële conferentie.

Elke maandag is er een voorbereiding door ambtenaren. De conferentie vindt op vrijdag plaats. Dat verloopt goed wat de concrete problemen betreft. Wel heeft de minister er meermaals op aangedrongen meer informatie te krijgen over de agenda van het Europese voorzitterschap. Daarover bestaat voorlopig weinig duidelijkheid.

De minister weet niet of dit al dan niet een bewuste tactiek is. Hoe dan ook stelt zij dat er onduidelijkheid is over de voorbereiding van dit Europees voorzitterschap, maar dat de voorbereiding van de Europese ministerraden momenteel wel goed verloopt.

2.10. Het Mestbeleid in Europese context en de naleving van MAP-2bis

De heer André Denys vraagt aandacht voor de problematiek van de mestverwerking, die evenmin kan ontkoppeld worden van de Europese context, waarbinnen het Vlaams landbouwbeleid is ingebed.

Spreker refereert naar een eerder begrotingsdebat, waarna tot besluit in een motie van aanbeveling werd gevraagd dat : "de mestverwerking zo spoedig mogelijk tot stand moet komen om de druk weg te nemen."

Wat de verwezenlijking van deze doelstelling betreft, betreurt *spreker* dat er slechts een kleine weg is afgelegd, wat evenwel niet aan de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw alleen kan worden aangerekend. Het heeft ook te maken met

onder meer ruimtelijke ordening en het te laat verzenden van de omzendbrief.

Spreker ziet eind 2001, wanneer Europa zijn oordeel zal vellen, met angst in het hart aankomen. *Spreker* kan zich niet voorstellen dat heel Vlaanderen als kwetsbaar gebied zou worden aangemerkt en huivert bij de gedachte aan een verplichte afbouw. Een dergelijk scenario zal een oorlog uitlokken waar niemand baat bij heeft.

Indien men in 1995, naar aanleiding van de discussie rond MAP I, de mestverwerking op die wijze gepromoot had en een nutriëntenhalte opgelegd, dan zou dit probleem zich nu niet zo scherp stellen. Maar goed, gedane zaken nemen geen keer. Dit neemt echter niet weg dat men nu zwaar onder druk staat en namens zijn fractie verzoekt *spreker* de minister om daar nog meer werk van te maken.

Spreker besluit met te stellen dat er vast en zeker een beloftevolle ombuiging waarneembaar is en beseft ook zeer goed dat dit niet mag uitmonden in het creëren van verwachtingen die niet kunnen worden ingelost.

Het gaat hier om een zeer moeilijke sector, maar dat betekent niet dat men er daarom negatief tegenover moet staan. Sommige politici schrijven de landbouwsector af, maar zulke taal neemt *spreker* niet. *Spreker* meent dat men zich dient in te zetten voor een ombuiging, zodat de landbouwsector wel degelijk een toekomst heeft. Dat is de taak van alle Vlaamse politici en daarom verklaart *spreker* namens zijn fractie een bijdrage te zullen leveren bij de ondersteuning van het beleid van de minister.

De heer André Moreau vraagt aandacht voor de administratieve vereenvoudiging bij de naleving van de bepalingen van MAP-2bis betreffende de afbouw van de mestoverschotten en van de nutriëntenproductie. *Spreker* stelt vast dat de kleine en middelgrote landbouwbedrijven evenwel niet zo ontwikkeld zijn als de grote landbouwbedrijven. Ze hebben vaak een jarenlange strijd achter de rug.

De papierberg verstikt deze landbouwers. Ze hebben immers niet de financiële draagkracht om zich een boekhouder of een andere specialist te veroorloven. Heel wat van deze kleine en middelgrote zelfstandige landbouwers hebben niet tijdig gevolg kunnen geven aan de bepalingen van MAP-2bis. Alle landbouwers die hun papieren laattijdig of helemaal niet hebben ingediend, zullen hiervoor echter worden gestraft.

Als gevolg daarvan zullen ze hun aantal dieren niet kunnen behouden. Dan is er geen sprake meer van een vrijwillige afbouw, maar van een dwingende maatregel, waarop *de minister* repliceert dat de commissie voor Leefmilieu dit intussen heeft opgelost. Wie wegens administratieve laattijdigheid in de problemen komt met de nutriëntenhalte, krijgt een rechtzetting.

Op een interministeriële conferentie over de landbouw werd afgesproken dat men wat de veebezetting betreft, een beroep kan doen op de gegevens van Sanitel, mits de Vlaamse regering hiervoor voorafgaandelijk een schriftelijke toestemming krijgt van de landbouwers.

De formulieren met betrekking tot perceelsgewijze bemesting worden facultatief. Dit wordt een voorlichtingsinstrument voor de landbouwers. Ook aan de vereenvoudiging van de formulieren met betrekking tot de invulling van de gegevens inzake de nutriëntenhalte wordt gewerkt.

Landbouwers vullen dit formulier slechts in op het einde van het jaar, ofwel op het ogenblik van de mestaangifte bij de Mestbank. Indien men echt streeft naar goede waarden van het nitraatsresidu, is het belangrijk om perceelsgewijze op een goede manier te bemesten en dit gebeurt veel te weinig.

De minister is er zich van bewust dat de landbouwer inderdaad heel wat administratief werk heeft, maar stelt toch vast dat veel landbouwers eisen stellen aan de kwaliteit van de mest, van de gronden en van de gewassen, zoals door *de heer Jacques Laverge* opgemerkt.

Mevrouw Gardeyn-Debever vraagt vervolgens aandacht voor twee projecten van mestverwerking, nl. een industrieel project en een coöperatief project in haar gemeente. Ze zouden al operationeel kunnen zijn, maar de inplanting komt niet in orde. Er staan negen coöperatieve projecten klaar van landbouwers die de koppen bijeen hebben gestoken en geld hebben bijeengebracht. Maar ook voor hen laat de inplanting op zich wachten. De gemeente staat er nochtans achter.

Ze stellen twee plaatsen voor. De ene is een boerderij die op een oud afvalstort staat. Het probleem is daar dat het om landbouwgrond gaat, maar die landbouwgrond dient tot niets. Daarnaast is er ook een plaats in een ambachtelijke zone. De gemeente zelf staat achter de initiatieven. Daar is het ook nodig. Spreker vraagt aan de minister om een duwtje in de rug te geven.

Inzake de praktische uitwerking van de regionalisering heeft spreker de indruk dat er nog veel moet worden gediscussieerd en dat er nog veel overleg nodig zal zijn. *Spreker* vraagt enkel in naam van de land- en tuinbouwers dat zij niet de dupe van dit gepraat zouden worden en hoopt dat dit alles zo snel mogelijk concreet kan worden ingevuld, zodat zij weten waar het op staat.

De minister antwoordt op de verschillende tussenkomsten inzake de mestproblematiek als volgt. De minister wijst op het noodzakelijke onderscheid dat dient te worden gemaakt tussen de mestproblematiek, de landbouw in enge zin van het woord en de voedselveiligheid. Ook hier zal het probleem rijzen van de functie die aan het Kenniscentrum zal worden gegeven. Moet dit Centrum functioneren als een autonome instelling?

Men dient er wel zorg voor te dragen dat de landbouwers dit loket niet vereenzelvigen met de controleurs van de mestbanken. Hierover moet de regering nog voor eind 2000 beslissingen nemen. Hierop repliceert *de heer Jacques Laverge* dat bij het werkbezoek aan de Provinciale Afdeling Gent van de VLM sterk werd aangedrongen op de wegwerking van de papierberg voor landbouwers door de politici, waarbij de minister opmerkt aan de Vlaamse Landmaatschappij te hebben gevraagd om deze zaak in handen te nemen.

Dit initiatief heeft een positieve weerklank bij *mevrouw Gardeyn-Debever* die het een goede zaak vindt dat er aldus concrete resultaten kunnen komen, want de informatie is in handen van de VLM.

Nog in verband met de mestverwerking dringt *de heer Jef Van Looy* aan op duidelijkheid. *De heer Jef Van Looy* betreurt dat er nog niets concreet is afgesproken. Vorig jaar leek er heel wat in beweging, doch hoe meer het jaar vorderde, des te minder concrete resultaten er werden geboekt. Iedereen had verwacht dat er concrete afspraken zouden worden gemaakt per regio inzake de middelen, met het oog op een deskundige mestverwerking, en de specificatie van de technieken met een inventaris van de mogelijke oplossingen voor het mestverwerkingsprobleem. Nu laat men echter alle wegen open en ziet men de meest onmogelijke dingen gebeuren.

Vermits de tijd dringt voor de landbouwers, dienen sommigen bouwaanvragen in en anderen vragen stedenbouwkundige attesten voor vier of vijf plaatsen. Wat de omvang van de projecten betreft, bestaat er weinig of geen informatie en blijft het een

chaos. Heel wat projecten zitten in de startblokken, maar niemand weet of hij een project zal krijgen en op welke plaats dit zal gebeuren.

De minister repliceert hierop als volgt. Een van de grote knelpunten situeert zich bij Ruimtelijke Ordening en deze knelpunten kwamen uitgebreid aan bod binnen de Task Force Mestverwerking.

Toen werd afgesproken dat terzake een nota zou worden voorgelegd aan de Vlaamse regering. Enkele maanden geleden heeft de regering die ook besproken. Een van de beslissingen die de regering toen nam, was dat er een omzendbrief Ruimtelijke Ordening moest komen, waarop de heer Jef Van Looy repliceert dat deze omzendbrief wekelijks wordt gewijzigd.

De minister wijst erop dat deze omzendbrief werd uitgevaardigd in september of begin oktober. Nu vergadert de Task Force daar over en de minister dringt aan op een snelle behandeling van deze gelegenheid, maar blijkbaar is het niet gemakkelijk. Blijkbaar kijken de mensen van Ruimtelijke Ordening op een totaal andere manier aan tegen de materie. Het is sowieso niet gemakkelijk.

De heer Jef Van Looy wijst de minister erop dat voor een aantal bedrijven de verwerkingsplicht nu reeds geldt. Volgend jaar komen daar heel wat bedrijven bij en die zullen eerstdaags worden onderworpen aan een superheffing. Op dat ogenblik hebben deze bedrijven geen keuze meer. Het betreft individuele landbouwers die in een totaalspel dienen mee te spelen, maar niemand zegt wat het spel is dat moet worden gespeeld.

Vervolgens vraagt deze *spreker* in deze context nog aandacht voor de promotie van de groenbemesting. *Spreker* vraagt zich af of iedereen die na maïs overgaat tot het zaaien van gras, ook de vergoeding krijgt voor groenbemesting.

De heer De Leener, medewerker van de minister antwoordt als volgt. Het ligt in de bedoeling van de minister om de groenbemesting uit te breiden naar alle bodems.

Groenbemesting moet de bodemerosie en uitspoeling tegengaan, maar het kan niet dat de promotie van de groenbemesting zou aanleiding gegeven tot een verhoogde mestafzet op de akkers, vermits slechts een kleine fractie van die bijkomende hoeveelheid mest die op deze akkers wordt gedeponeerd door het gewas effectief wordt opgenomen. Het grootste gedeelte van de uitgereden mest

spoelt weg tenzij de mestafzetting wordt opgevangen en vastgehouden door een humuscomplex.

De minister belooft om de problematiek van het wegspoelen van de vruchtbare teeltlaag opnieuw te bekijken in het kader van het mestbeleid.

2.11. Zeevisserij

Door *de heer Jacky Maes* wordt aandacht gevraagd voor de problemen in de zeevisserijsector. De visserij beperkt zich niet tot die plaatsen waar er vissershavens zijn. Bredene heeft bijvoorbeeld geen vissershaven, maar 13,6 percent van de bevolking werkt in de visserij. De problemen van de visserij hebben dus betrekking op de hele kust en niet op enkele plaatsen.

Er zijn goede zaken gebeurd in verband met de visserij, zoals bijvoorbeeld het FIVA. Toch is er nog werk aan de winkel.

De drie vragen die de heer Denys aan de minister heeft gesteld kan spreker ook met betrekking tot deze problematiek aan de minister stellen. Wil de minister iets veranderen ? "Ja". Kan de minister iets veranderen ? Het antwoord is "ja, maar..." Is er iets veranderd ? "Ja, er is iets veranderd". Het FIVA heeft immers een aantal problemen van de reders opgelost.

Voor het ogenblik heerst er in de sector een grote moedeloosheid omdat men vaststelt dat er nog steeds schepen in buitenlandse en meer bepaald Nederlandse handen terechtkomen. Dat is niet alleen het geval voor België, maar ook voor landen als Portugal, Spanje en Engeland.

De quota zijn gebonden aan het schip. Zolang men niet overschakelt op het Engels model, waarbij bij verkoop van een schip het daaraan verbonden quantum terug gaat naar de visquotabank, meent *spreker* dat men altijd boten zal verliezen.

Langs de andere kant is er een noodkreet van de reders die zeggen dat de boten overgaan in Nederlandse handen, maar zij verkopen juist die schepen aan de Nederlanders. Daar werkt dus iets niet goed. In een resolutie van een jaar of drie à vier geleden heeft men het aantal schepen vastgelegd op 125. Spreker vraagt zich af hoeveel vaartuigen de vissersvloot eigenlijk nog telt.

Voor de vissers is er eigenlijk niets veranderd. Hun statuut laat nog steeds op zich wachten. Door de

jongeren wordt zeer weinig gebruik gemaakt van de attractieve instapregeling. Vroeger gingen jongeren die voor niets anders geschikt waren, vissen. Men leerde de stiel op de boot. Door de leerplicht moet men naar school. Er zijn dus alternatieven waardoor men niet meer bij de visserij terecht komt. De reders hebben er geen belang bij dat de vissers een statuut krijgen. De vakbonden zijn zo klein en zitten onder het juk van de reders.

Voor de visser zelf is de situatie in feite verergerd. *Spreker* kaart vervolgens het aspect van milieuvriendelijke visserijtechnieken aan. Enige tijd geleden is spreker zelf met een vissersboot meegevaaren en heeft op zee zelf de problematiek van de bijvangst vastgesteld. Alles wat men ving, met uitzondering van garnalen, diende terug overboord te worden gegooid. Al wat men terugwerpt, is echter dood. De reden hiervoor is dat men bepaalde quota niet mag overschrijden. De vissers houden zich daar strikt aan. Ze worden om de haverklap gecontroleerd. De straffen op overtreding zijn zeer zwaar.

Vervolgens gaat *spreker* dieper in op de relatie visserij-toerisme. Er is één vaartuig dat is uitgerust om – twaalf – toeristen mee te nemen. Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad vooraleer men hiermee kon starten.

De minister repliceert hierop als volgt. Voor de toeristische uitstraling van de kust is de zeevisserij zeer belangrijk en er dient te worden nagegaan hoe dit kan worden gevaloriseerd. Hierop vraagt *de heer Jacky Maes* aandacht voor het probleem van de grote rivaliteit tussen de redersorganisaties. Dat is niet goed voor de sector. Men moet de verantwoordelijken treffen in hun geldbeugel.

Er is het Vlaams Visserij Informatiecentrum. Dit is niet genoeg bemand. Daarnaast bestaat het Instituut voor Zeevisserij. Beide willen elkaar vliegen afvangen. De minister heeft 20 miljoen frank ingeschreven om die diensten samen te brengen. Dat is positief. Ze moet echter ook de provincie West-Vlaanderen sterk bij de zaak betrekken.

De heer Jacques Laverge onderstreept het belang van een goede begeleiding van de zeevisserijsector, maar ook de visverwerkende sector mag niet worden veronachtzaamd, gelet op het economisch belang van de sector. Niet alleen de aanvoer, maar de hele industrie is immers van groot belang. Er is sprake van een industriële evolutie in de verwerkingssector die trouwens plaatsgebonden is.

Spreker pleit voor een herstructurering en evaluatie op het niveau van de beroepsorganisaties, de instituten en instellingen. Geen enkele andere kleinschalige sector beschikt over evenveel en even dure instituten, onderzoeks- en informatiecentra. In deze context stipt *spreker* aan dat men in Oostende de bouw plant van een nieuw Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en dit op 300 meter van het bestaande gebouw van het Instituut voor de Zeevisserij dat nog steeds operationeel is. De kostprijs van het VLIZ bedraagt 300 miljoen frank.

Spreker vraagt zich af waar men mee bezig is en stelt voor om orde op zaken te stellen en een grondige doorlichting te laten uitvoeren door de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw. De organisaties moeten van de minister een signaal krijgen om hun organisatie te herdenken in plaats van de onderlinge rivaliteit te versterken.

De minister repliceert hierop als volgt. De problemen situeren zich op het vlak van de samenstelling van de adviesraad. De minister verklaart reeds gedurende zes maanden een principiële houding aan te nemen, maar bepaalde leden willen niet toetreden tot de raad. *De minister* betreurt deze gang van zaken.

Hierop dringt *de heer Jacques Laverge* aan om aan de vele organisaties een signaal te geven dat er orde op zaken zal worden gesteld. Het is niet onbelangrijk dat de minister een voorbeeldfunctie uitoefent. *Spreker* hoopt dat de minister zich zal verder inzetten voor de ontwikkeling van een concurrentieel en slagkrachtig visserijbeleid dat niet enkel gericht is op de belangen van de reders, maar dat ook rekening houdt met het sociaal statuut van de zeevissers.

Ook hierover werd in de Commissie reeds van gedachten gewisseld. Het beleid moet zowel ondersteunend zijn naar de visverwerking als naar de visserij. De visverwerkingssector dient beter te worden begeleid, vermits er een grote stijging is van de omzet. De consument eet immers meer vis, ingevolge de commotie die is ontstaan rond de vleesproducten.

De heer André-Emiel Bogaert vestigt in deze context de aandacht op de groeiende schaalvergroting binnen de sector van de visverwerkende nijverheid. Wellicht is de Vlaamse visserijsector te klein om op het vlak van de zeevisserij nog een grote rol te spelen. Niet alleen de reders, maar ook de visverwerkende bedrijven vallen daaronder. *Spreker* kondigt een initiatief aan in verband met de verkoop van het bedrijf Pieters aan Fjord Seafood, waardoor de

visverwerkende industrie bijna volledig overgaat in buitenlandse handen.

In 1997 werd de verkoop toegestaan door de Belgische en de Vlaamse regering en door Europa. Er werden twee voorwaarden gesteld : Belgische – dus Vlaamse- verankering met het behoud van de strategische beslissingscentra in Vlaanderen. Thans is door de verkoop het ganse bedrijf overgegaan in buitenlandse handen. *Spreker* verklaart principieel geen bezwaren te formuleren tegen de vrijemarkt-economie, maar het beslissingscentrum is gevestigd in Oslo en er is geen enkele vorm meer van verankering. De Vlaamse regering moet een duidelijk standpunt innemen en het Vlaams Parlement wil dit horen. Hierop merkt de heer *Jacky Maes* op dat niet alleen visverwerkende bedrijven in het buitenlandse handen overgaan, maar sommige delokaliseren naar Wallonië.

Op de vragen van de verschillende leden inzake de zeevisserij antwoordt de minister als volgt.

Het Vlaams Informatiecentrum Zeevisserij valt nu onder de bevoegdheid van minister Vanderpoorten. Dit is nog een project van minister-president Van den Brande. Onder de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw valt wel het Vlaams Visserij Informatiecentrum, dat werd opgericht in het kader van de doelstelling 5b-gebieden. Voor de administratie van de minister fungeert dit Instituut als een soort buitendienst.

Bij de herstructurering van de administratie moet echter worden beslist over het behoud van dat centrum.

Het departement van de Zeevisserij valt onder de bevoegdheid van federaal minister Gabriels. Op zijn initiatief loopt er een audit in de sector. Wat het aantal vaartuigen van de vissersvloot betreft, deelt de minister mede dat van de 120 boten, 20 boten in handen zijn gekomen van Nederlanders.

Een audit wordt uitgevoerd door minister Gabriels om de sector in schoonheid aan het Vlaamse Gewest over te dragen.

De eerste resultaten van deze audit wijzen erop dat het grootste deel van de middelen naar de reders is gegaan. Na de oplossing van de problemen met betrekking tot de vissersvloot, moeten ook andere aspecten van de zeevisserij meer aandacht krijgen, o.m. de kustvissers en de maatregelen die kunnen worden genomen ter bevordering van nieuwe visserijtechnieken en de aanmoediging van energiebesparende maatregelen.

Wat het Vlaams Visserijcomité betreft, wordt door de minister geopteerd voor een zo verscheiden mogelijke samenstelling en deze oefening was niet eenvoudig. *De minister* opteert voor een trendbreuk inzake de samenstelling van het Vlaams Visserijcomité wat heeft geleid tot onenigheid. *De minister* wacht af tot de rust in de sector is hersteld.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever repliceert hierop als volgt. Vooraleer er initiatieven genomen worden, zou er overleg met het provinciebestuur moeten plaatsvinden. Dit wordt door *de minister* beaamd, maar soms moet ook de provincie instaan voor lacunes en de samenwerking met het provinciale bestuursniveau is zeer goed.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

a) Decreetbepalingen

Artikel 14 (programma 54.1 (behalve ba. 31.90 en 34.01))

Op dit artikel worden geen bijzondere opmerkingen geformuleerd.

Artikel 14 wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

Artikel 114

Op de begroting van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) worden geen bijzondere opmerkingen geformuleerd door de commissieleden.

Een *amendement* van de Vlaamse regering (*Parl. St.*, VI. Parl., 2000-2001, nr.15/2) strekt er toe in fine van dit artikel een lid toe te voegen dat luidt als volgt : "Het Fonds wordt ertoe gemachtigd het niet aangewende deel van de vastleggingsmachtiging voor het begrotingsjaar 2000 over te hevelen naar het begrotingsjaar 2001" (*amendement nr. 20*).

Het amendement wordt door de Vlaamse regering als volgt verantwoord. Sedert 1 januari 2000 en tot heden is er geen enkel nieuw VLIF-dossier behandeld gelet op de hangende goedkeuring van het BVR houdende heroriëntering van het VLIF, dit wil zeggen dat voor de investeringen 2000 wellicht weinig of geen dossiers zullen worden vastgelegd.

Het heeft immers tot 6 oktober 2000 geduurd voor de Europese Commissie haar groen licht gaf voor de nieuwe reglementering.

Het amendement nr. 20 en het aldus geamendeerde artikel 114 wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

Artikel 116

Op de begroting van het Financieringsinstrument voor de Vlaamse visserij- en aquicultuursector worden geen opmerkingen geformuleerd.

Artikel 116 wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

b) Begrotingstabel

AFDELING I

Begrotingskredieten

Departementale begrotingen

Programma 54.1 (behalve ba. 31.03, 31.9 en 34.01) – Landbouw, tuinbouw en plattelandsbeleid

Met betrekking tot dit programma formuleert het Rekenhof verschillende opmerkingen (*Parl. St.*, VI. Parl. 2000-2001, nr. 16/1, blz. 17 en 34).

Op bladzijde 17 stelt het Rekenhof voor om de litera van programma 54.10 aan te passen. Een andere opmerking van het Rekenhof (*ibid.*, blz. 34) strekt ertoe basisallocatie 51.02 te schrappen.

Op vraag van het Rekenhof dient de Vlaamse regering verschillende amendementen in. Deze amendementen zijn opgenomen in *Parl. St.* VI. Parl., 2000-2001, nr. 15/2, C-WER, nrs. 34,35 en 36.

Het eerste amendement nr. 34 strekt ertoe het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 54.10 "278,8 miljoen frank" te brengen op "218,8 miljoen frank" en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten "68,3 miljoen frank" te brengen op "48,3 miljoen frank".

(Verlaging van de gesplitste vastleggingskredieten met 60,0 miljoen frank en verlaging van de gesplitste ordonnanceringskredieten met 20,0 miljoen frank).

De Vlaamse regering verantwoordt het amendement als volgt. Ingaande op de vraag van het Rekenhof wordt de basisallocatie 51.02 geschrapt. Zie ook verantwoording bij amendement nr. 35. Dit amendement is verbonden met amendementen nrs. 35 en 36.

Het amendement nr. 34 wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

Het tweede amendement van de Vlaamse regering (C-WER, nr. 35) strekt ertoe het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 54.10 "278,8 miljoen frank" brengen op "308,8 miljoen frank" en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten "68,3 miljoen frank" brengen op "78,3 miljoen frank".

(Verhoging van de gesplitste vastleggingskredieten met 30,0 miljoen frank en verhoging van de gesplitste ordonnanceringskredieten met 10,0 miljoen frank).

De Vlaamse regering verantwoordt het amendement als volgt. Er wordt een basisallocatie 12.05 ingevoegd die luidt als volgt : "Uitgaven in het kader van de ondersteuning van het beleidsgericht en praktijkgericht onderzoek inzake de landbouw". Zie ook verantwoording bij amendement nr. 34. Dit amendement is verbonden met de amendementen nrs. 34 en 36.

Het amendement nr. 35 wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

Het derde amendement van de Vlaamse regering (C-WER, nr. 36) strekt ertoe het totaal van de gesplitste vastleggingskredieten voor programma 54.10 "278,8 miljoen frank" brengen op "308, miljoen frank" en het totaal van de gesplitste ordonnanceringskredieten "68,3 miljoen frank" brengen op "78,3 miljoen frank".

(Verhoging van de gesplitste vastleggingskredieten met 30,0 miljoen frank en verhoging van de gesplitste ordonnanceringskredieten met 10, 0 miljoen frank).

De Vlaamse regering verantwoordt het amendement als volgt. Er wordt een basisallocatie 31.05 ingevoegd die luidt als volgt "Subsidies in het kader van de ondersteuning van het beleidsgericht en praktijkgericht onderzoek in de landbouw".

Ingaand op de vraag van het Rekenhof wordt de basisallocatie 51.02 uitgesplitst in 2 nieuwe basisallocaties (12.05 en 31.05) in functie van de ESR-

classificatie. Zie ook verantwoording bij amendement nr. 34. Dit amendement is verbonden met de amendementen nrs. 34 en 35.

Het amendement nr. 36 en het aldus geamendeerde programma wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

AFDELING V

Vlaamse Openbare Instellingen

ION van categorie A *Vlaams Landbouw-investeringsfonds* (VLIF)

Het Rekenhof formuleert terzake een opmerking (*Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 16/1, blz. 37.) die luidt als volgt : "Er werd een nieuwe rubriek "Startsteun erkende groeperingen" voorzien met als code 51.12 (Investeringsbijdragen aan privé-ondernemingen). Aangezien uit artikel 26 van het besluit van de Vlaamse regering van 4 juli 1996 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw blijkt, dat hier een tussenkomst in de beheerskosten van nieuwe samenwerkingsverbanden betreft, dient code 31 (Exploitatie-subsidies) te worden gebruikt."

In het amendement van de Vlaamse regering (*Parl. St.* VI. Parl. 2000-2001, nr. 15/2, C-WER, nr. 61, voorziet in de integrale vervanging van de begroting van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds.

De Vlaamse regering verantwoordt het amendement als volgt. Rekening houdend met de opmerking van het Rekenhof wordt de ESR code 51.12 voor de rubriek "startsteun erkende groeperingen" gewijzigd in ESR-code 31.

Op de begroting van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) worden verder geen opmerkingen geformuleerd.

Het amendement nr. 61 dat voorziet in de integrale vervanging van de begroting van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

ION van categorie A *Financieringsinstrument voor Investeringen Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector* (FIVA).

Op de begroting van het Financieringsinstrument voor Investeringen Vlaamse Visserij- en Aquicul-

tuursector (FIVA) worden geen opmerkingen geformuleerd.

De begroting van het Financieringsinstrument voor Investeringen Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

III. INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2001, bevoegdheden van de minister Vera Dua wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 6.

BIJLAGE 2

Voornaamste cijfers met betrekking tot de vestiging van jonge landbouwers
in de periode 1994-1999

Voornaamste cijfers m.b.t. de vestiging van jonge landbouwers in de periode 94-99

Wie in Vlaanderen voor het eerst op zelfstandige basis een landbouwactiviteit wenste te starten was in de periode 94-99 bijna steeds aangewezen op de overname van een bestaand bedrijf. Bij de vestiging op een bestaand bedrijf werd steun verleend voor:

- de overname van de bedrijfsbekleding bestaande uit dieren, materieel, uitrusting, voorraden, vruchten te velde en navetten;
- de aankoop van dieren en materieel als aanvulling bij de overname van bedrijfsbekleding;
- de aankoop van bestaande bedrijfsgebouwen.

De maatregel werd horizontaal toegepast d.w.z. alle overnames werden op dezelfde wijze beoordeeld, ongeacht de aanwezige speculaties of de productiewijze.

De steun werd verleend op voorwaarde dat de jonge landbouwer:

- nog geen 40 jaar was op het tijdstip van de vestiging;
- zich als bedrijfshoofd op een landbouwbedrijf vestigde. Dit hield in dat hij civielrechtelijk en fiscaal aansprakelijk of medeaansprakelijk werd voor het beheer van het bedrijf en het voor zelfstandige bedrijfshoofden geldende sociale statuut op hem van toepassing werd;
- zich als hoofdberoepslandbouwer (50 % of meer inkomen uit landbouw/ 50 % of meer tijd aan landbouw) vestigde of, nadat hij zich als deeltijdlandbouwer had gevestigd, de landbouw als hoofdberoep begon te beoefenen;
- bij zijn vestiging voldoende vakbekwaamheid kon aantonen;
- zich op een bedrijf vestigde waar voor ten minste één volle arbeidskracht (VAK) werk was en waar een arbeidsinkomen per VAK behaald kon worden dat tenminste 75 % bedroeg van het referentieinkomen (RI).

De steun bestond uit een rentesubsidie voor leningen die werden aangegaan ter financiering van de vestigingskosten. Er werd een rentesubsidie verleend van maximum 5 % gedurende 10 jaar waarvan 1 jaar uitstel van aflossing op maximaal 9.000.000 bef. De minimum te dragen rentelast bedroeg 3 %.

In onderstaande tabel wordt voor de periode 94-99 de evolutie weergegeven van:

- het aantal installaties waarvoor steun verleend werd;
- het gesubsidieerd krediet ter financiering van de vestigingskosten;
- de verleende steun.

De cijfers staan voor het aantal overnames die gesubsidieerd werden, het volume gesubsidieerd krediet en het volume verleende steun in het vermelde kalenderjaar (in miljoen bef).

Jaar	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Aantal installaties	346	382	396	370	201	253
Gesubsidieerd krediet	2.484	2.689	2.580	2.584	1.306	1.770
Steun	563	657	721	684	331	379

Bron: VLIF

BIJLAGE 3

Voorwaarden en modaliteiten van de rentesubsidie en/of kapitaalpremie,
toegekend door het VLIF

Bijlage

Voorwaarden en modaliteiten van de rentesubsidie en/ of kapitaalpremie, de duur van de waarborg en de gevallen waarin de steun geheel of gedeeltelijk onder de vorm van uitgestelde aflossingen wordt toegekend.

4ard van de nvesteringen	Beschrijving van de investering met vermelding van de bijzondere voorwaarden	Steun	Financiering met een lening	
			% RS	Duur WB
Groep 1: investeringen gericht op de realisatie van en landbouw met verbrede toelstellingen, huurzame landbouw in biologische and bouw	Beschrijving van de investering met vermelding van de bijzondere voorwaarden • Installatie voor afvalwaterzuivering op bedrijfsniveau (vb: nietveld); • Uitrusting voor het reinigen van de rookgassen van stookinstallaties met cyclonen, doekenfilters of rookgaswassing; • Nieuwe verwarmingsinstallaties met gas of omschakeling van bestaande verwarmingsinstallaties naar gasverwarming; • Investerings gericht op de vermindering van de ammoniakuitstoot en de geurhinder: -mestinjectiesystemen voor dierlijke mest; -andere emissie-arme mestspreadingssystemen voor dierlijk mest; -stalverluchtingssysteem met een filter ter bestrijding van de geur- en stofhinder (biofilter, biobed, stoffilters, luchtwassers); • Systemen voor het hergebruik van beregeningswater, opvang en hergebruik van hemelwater als beregeningswater; • Installatie van een rookgascondensor, een warmtebuffer, energieschermen of combi-schermen; • Installatie van een energiebesparende kasomhulling (dubbel glas, gecoat glas, kunststof kanaalplaten); • Aanbrengen van isolatie in bestaande en verwarmde pluimvee-, varkens- en vleeskalverstallen zodat een energiebesparing gerealiseerd wordt; • Machines en uitrusting die specifiek noodzakelijk zijn voor het beheer van kleine landschapselementen, perceelranden en landschap (eventueel contracten voorleggen); • Bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die gebruikt worden voor de aanmaak van zuivelproducten (met melk van het eigen bedrijf) en het bewaren van deze producten evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is voor deze activiteit; • Bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die gebruikt worden voor het versnijden, bereiden en verkoopsklaar maken van vlees (geproduceerd op het eigen bedrijf) en het bewaren van deze producten evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is voor deze activiteit; • Bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die gebruikt worden voor het artisaan verwerken en verkoopsklaar maken van land- en tuinbouwproducten (andere dan melk en vlees en geproduceerd op het eigen bedrijf) en het bewaren van deze producten evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is voor deze activiteit; • Bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die bestemd zijn voor de rechtstreekse verkoop van	40 % 		

	de eigen productie (al dan niet in verwerkte vorm) aan de consument of aan de detailhandel, inbegrepen de opslag- of koelruimtes voor deze producten evenals de aankoop van materieel dat specifiek noodzakelijk is voor het uitvoeren van deze activiteit; - Bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die voldoen aan de normen voor het houden van biologische varkens zoals beschreven in het lastenboek voor de dierlijke biologische productie en op voorwaarde dat: -de aanvrager de biologische productiemethode toepast (bewijs voorleggen); -de productiecapaciteit niet wordt vergroot; - Bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen die voldoen aan de normen voor het houden van biologische leghennen zoals beschreven in het lastenboek voor de dierlijke biologische productie en op voorwaarde dat: -de aanvrager de biologische productiemethode toepast (bewijs voorleggen); -de productiecapaciteit niet wordt vergroot; - Mechanische of thermische onkruidbestrijding of loofdeling (schoffelmachine, spittrees, vingeregge, loofklapper, onkruid- of loofbrander, grondstoommachine); - Aanleg hoogstamboomgaarden in de bio-teelt; - Investeringen gericht op het educatief toegankelijk maken van de landbouwbedrijvigheid inzake de productie van bijlage 1 producten voor een breder publiek;	40 %	4 %	De max. duur van de RS hangt af van de econ. levensduur van de investering. Hij bedraagt 7 jaar indien de normale afschrijvingsduur ≤ 10 jaar en 15 jaar indien de normale afschrijvingsduur >10 jaar.	10 j
Groep 2: investeringen gericht op de reconversie van het landbouwbedrijf	- Installaties en materieel inclusief graandrooginstallaties, die op bedrijfsniveau specifiek noodzakelijk zijn voor de bereiding van samengestelde voeders (andere dan ruwvoerders) hoofdzakelijk met zelf geteelde basisproducten en ter vervanging van krachtvoerders; - Installaties en materieel die op bedrijfsniveau specifiek noodzakelijk zijn voor de productie en eventueel het gebruik van hernieuwbare brandstoffen (biomassa); - Installaties en materieel die op bedrijfsniveau specifiek noodzakelijk zijn voor de productie van medicinale en aromatische planten; - Vernieuwing van laagstam fruitaanplantingen met nieuwe variëteiten, zonder uitbreiding van de totale oppervlakte en op voorwaarde dat de geïntegreerde productiemethode toegepast wordt.	30 %	4 %	De max. duur van de RS hangt af van de econ. levensduur van de investering. Hij bedraagt 7 jaar indien de normale afschrijvingsduur ≤ 10 jaar en 15 jaar indien de normale afschrijvingsduur >10 jaar.	10 j
Groep 3: investeringen in moerende goed, gericht op de realisatie van een structureelverbetering	- Bouwen, verbouwen en uitrusten van melkveestallen inclusief melkinstallatie en van jongveestallen voor jongvee van dit melkvee. Bij uitbreidingsinvesteringen is een evenredige uitbreiding van het melkquotum vereist; - Bouwen, verbouwen en uitrusten van vleesveestallen en van jongveestallen voor jongvee van dit vleesvee. De bedrijven zijn na de investeringen voldoende grondgebonden d.w.z. hebben tenminste 1 ha ruwvoerders per 2 grootvee-eenheden; - Bouwen, verbouwen en uitrusten van stallen voor herten, schapen, geiten, konijnen en eventueel het bijhorende jongvee;	20 %	3 %	De max. duur van de RS hangt af van de econ. levensduur van de investering. Hij bedraagt 7 jaar indien de normale afschrijvingsduur ≤ 10 jaar en 15 jaar	10 j

	- Bouwen, verbouwen en uitrusten van stallen voor paarden inbegrepen gebouwen voor het trainen van paarden (geen paardenpension en geen maneges); - Bouwen, verbouwen en uitrusten van gebouwen voor een zeer specifieke dierlijke productie zoals de kweek van slakken, insecten en larven (geen hondenkwekerijen); - Sleufsilo met recuperatiesysteem voor silosappen; - Bouwen, verbouwen en uitrusten (verwarming, beregening, substraatinstallaties, tabletten,...) van serres in glas of plastic op vaste voet andere dan de uitrusting genoemd in groep 1; - Bouwen, verbouwen en uitrusten van kwekerijen van paddestoelen; - Bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen voor de productie van witloof inbegrepen de hydrocultuurinstallatie; - Bouwen, verbouwen en uitrusten van gebouwen voor een zeer specifieke plantaardige productie (in vitro culturen); - Installaties voor de robotisering van de productie; - Frigo's; - Beregeningsinstallaties en installaties voor irrigatie in de tuinbouw, maar niet op basis van grondwater; - Aanleg van terreinen voor container- en stellingenteelt evenals de specifieke terreinuitrusting in de boom- en sierteelt (algemeen); - Loodsen voor de opslag en de bewaring van de productie, het marktlaar maken van de productie of voor het stallen van machines en materieel (geen huisvesting van dieren); - Erfverharding en andere infrastructuurwerken in onroerende staat (opvangbassins voor hemelwater, kavelwegen, reinigingsplaats met bezinkput voor voertuigen, opslagplaats voor vaste mest op kopakker, verhardingen voor de beperking van grondtaar); - Heraanplanten van fruitplantages met gangbare variëteiten beperkt tot de gerooide oppervlakte van appel, peer en perzik; - Nieuwe aanplantingen van kersen, krieken, pruimen, noten en druiven; - Installaties en materieel gericht op de oogstprotectie in bestaande fruitplantages (hagelkanon, hagelnetten, beregening tegen lentenachtvorst); - Aankoop van bestaande bedrijfsgebouwen al dan niet in gebruik bij de aanvrager. De vorige exploitant is niet benadeeld, er is werkelijke exploitatie; - Sanitaire opslagruimte voor kadavers met een koelinstallatie; - Omschakeling naar groepshuisvesting voor vleeskalveren. De bouw van nieuwe stallen voor vleeskalveren is niet subsidiabel; - Vernieuwing van de inrichting van bestaande pluimveestallen waarbij de kippen gehuisvest worden volgens het scharrelnprincipe. Voor nieuwe pluimveestallen en voor de vernieuwing van batterijen is er geen steun; - Omschakeling van een gebonden naar een los huisvestingsstelsel voor varkens; - Installeren of verbeteren van de isolatie, de ventilatie en de verwarming in bestaande pluimvee-, varkens- en vleeskalverstallen waardoor er voor gezorgd wordt dat de luchtcirculatie, het stofgehalte van de lucht, de temperatuur, de relatieve luchtvochtigheid en de gasconcentraties binnen grenzen gehouden worden die niet schadelijk zijn voor de dieren; - Installatie van brijvoeding (zonder uitbreiding van de productiecapaciteit);	20 %	3 %	indien de normale afschrijvingsduur > 10 jaar. De max. duur van de afschrijving hangt af van de con. levensduur van de investering. Hij bedraagt 7 jaar indien de normale afschrijvingsduur ≤ 10 jaar en 15 jaar indien de normale afschrijvingsduur > 10 jaar.	10 j
--	---	------	-----	---	------

	• Systemen voor beperking, recyclage of rationeel beheer van afvalwater of -stoffen (ontsmettings- en ontziltinstallaties, opslagplaats voor verontreinigd water of afvalstoffen); • Systemen voor de beperking van het gebruik en/of verliezen van pesticiden. Het betreft voornamelijk geavanceerde spuitmachines waarbij er een duidelijk aantoonbare vermindering is van de gebruikte hoeveelheid product en/of de drift t.o.v. de gangbare spuittoestellen; • Investeringsrichting op de beperking van de verspreiding van ziektekiemen (installaties voor het steriliseren van substraten of afvalgrond, reinigingsplaats met bezinkput voor voertuigen voor het vervoer van dieren, sanitaire laad- of losplaatsen voor dieren, incl. eventuele afsluiting, sanitair sas in stallen); • De overname van een tweede gedeelte van de bedrijfsbekleding beperkt tot vee, uitrusting, materieel, voorraden, vruchten te velde en navetten op basis van een geregistreerd overnamecontract met een reële inventaris. Uitrusting die onroerend is van nature is niet subsidiabel in het kader van een overname. Het subsidiabel bedrag van een totale overname (inclusief eerste gedeelte) is beperkt tot 250.000 Euro en de sectorale beperkingen zijn niet van toepassing;	20 %	3 %	De max. duur van de RS hangt af van de econ. levensduur van de investering. Hij bedraagt 7 jaar indien de normale afschrijvingsduur ≤ 10 jaar en 15 jaar indien de normale afschrijvingsduur >10 jaar.	10 j
Groep 4: Investeringsrichting op de realisatie van een structureel verbetering	• Machines en materieel (goederen roerend van nature) niet opgenomen in de andere lijsten en met uitzondering van tweedehandsmaterieel; • Dieren hierbij bepalend dat vervangingsvee nooit subsidiabel is en dat de steun enkel kan betrekking hebben op de eerste aankoop die past in een bedrijfsplan dat voorziet in een uitbreiding van de veestapel. De aankoop van varkens, pluimvee en vleeskalveren is nooit subsidiabel; • Duurzame planten zoals rozen- en moederplanten, hop- en aspergeplanten, houtachtig kleinfruit; • Overname van de bedrijfsbekleding van een tweede bedrijf beperkt tot het vee, de machines en het materieel. De sectorgebonden beperkingen zijn van toepassing (quotum, grondgebondenheid); • Plastiekserres en -tunnels, andere dan deze genoemd in groep 3.	10 %	3 %	De max. duur van de RS bedraagt 5 jaar.	10 j
Verrichtingen die passen in het kader van de eerste installatie	• De overname van de bedrijfsbekleding beperkt tot vee, uitrusting, materieel, voorraden, vruchten te velde en navetten op basis van een geregistreerd overnamecontract met een reële inventaris. Uitrusting die onroerend is van nature is niet subsidiabel in het kader van een overname. • De aankoop van vee, uitrusting, materieel en voorraden gericht op het vervullen van de bekleding van bedrijven die niet of gedeeltelijk in productie zijn of de vervanging van vee, uitrusting en materieel dat niet overgenomen wordt, voor zover de verrichtingen verantwoord zijn en er geen nieuwe oriëntatie gegeven wordt aan de activiteiten op het bedrijf. • De overname van aandelen als bedrijfsleider (beherend vennoot, zaakvoerder, bestuurder, afgevaardigd bestuurder) in een vennootschap die een positief eigen vermogen aantoonde middels een door de bedrijfsrevisor of erkende accountant opgesteld verslag van de bedrijfsboekhouding en jaarrekening over het laatste jaar voorafgaand aan de overname van aandelen als basis voor de waardebeoordeling van de aandelen. De operatie is slechts mogelijk voor vennootschappen die de landbouw als hoofdactiviteit hebben. De waarde van het aandeel wordt slechts gesubsidieerd naar rato van het gedeelte betrekking hebbend op de bij een bedrijfsvername door een natuurlijke persoon in aanmerking genomen inventarisposten + de landbouwbedrijfsgebouwen. De overname van aandelen is in principe slechts tweemaal mogelijk overeenkomstig een vestiging van	75.000 Euro	4 %	10 jaar	5 j

	natuurlijke personen als landbouwer in twee fasen, De uitgaven hebben geen betrekking op het verwerven van productierechten, rechten op vergoeding, allerlei andere rechten en bedrijfsgebouwen. De begunstigde moet het fiscaal en sociaal statuut aannemen van landbouwer in hoofdberoep.				
Compensatie van geleden schade	• Schade aan landbouwproductie en productiemiddelen door natuurrampen en buitengewone weersomstandigheden, • Schade door veeziekten na brucellose, BSE, varkenspest, pseudovogelpest en dikke buikenziekte op voorwaarde van een volledige opruiming gevolgd door herbevolking. • Schade door veeziekten na tuberculose en leucose op voorwaarde van ten minste 30% opruiming gevolgd door herbevolking. • Schade door andere buitengewone gebeurtenissen.	nvt	3 %	3 jaar	3 j
Coöperaties	• Bouwen, verbouwen en uitrusten van bedrijfsgebouwen; • Investerings gericht op de bescherming en verbetering van het milieu. • Aankoop van machines en materieel.	nvt	4 %	De max. duur bedraagt 10 j. voor gebouwen en milieu en 7 j. voor machines	10 j

- Voor investeringen en verrichtingen die normaal gewaarborgd worden gedurende 10 jaar wordt de duur van de waarborg op 15 jaar gebracht indien de investering/ verrichting past in de vestiging van de aanvrager.
- Er kan tot 3 jaar vrijstelling van aflossing toegestaan worden zonder kosten voor het VLIF, waarvan 1 jaar bij de vestiging van de aanvrager; de overige 2 jaren voor zover de financieel economische toestand van het bedrijf dit verantwoordt.

INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL VAN HET AAN DE COMMISSIE TOEGEWEZEN GEDEELTE VAN DE ALGEMENE UITGAVENBEGROTING – MOTIES

Het aan de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme toegewezen gedeelte van de algemene uitgavenbegroting wordt *aangenomen met 8 stemmen tegen 6*.

Tot besluit van de bespreking van de in de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme behandelde beleidsbrieven worden, overeenkomstig artikel 74, 5 van het Reglement, moties van aanbeveling ingediend door :

- de heer Eddy Schuermans, betreffende de beleidsbrief Economie (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, nr. 457/2*) ;
- de heer Eddy Schuermans, betreffende de beleidsbrief Wetenschaps- en Technologisch Innovatiebeleid (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, nr. 454/2*) ;
- de heer Jan Laurys, betreffende de beleidsbrief Werkgelegenheid (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, nr. 452/2*) .

De verslaggever,

De voorzitter,

Jan LAURYS

André-Emiel BOGAERT
